

Basisinformatie CBBS

INHOUD

1 ALGEMEEN	7
1.1 VOORWOORD.....	9
1.2 OVER DE BASISINFORMATIE	10
1.3 CBBS ALGEMEEN	11
1.4 GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN	13
1.5 OUTPUT	13
1.6 BORGING	15
2 FUNCTIES	17
2.1 HET FUNCTIEBESTAND	19
2.2 ORDENING VAN FUNCTIES.....	27
2.3 BEREKENINGEN MET GESCHIKTE FUNCTIES	29
3 FUNCTIONELE MOGELIJKHEDEN	33
3.1 VERZEKERINGSGENEESKUNDIGE CONCLUSIES EN VOORBLAD FML	35
3.2 ALLES RONDOM NORMAALWAARDEN.....	41
3.3 BIJZONDERE ASPECTEN BIJ HET VASTLEGGEN VAN DE MOGELIJKHEDEN VAN DE CLIËNT.....	48
4 ARBEIDSMOGELIJKHEDEN	61
4.1 FUNCTIESELECTIE EN OORDEELSVORMING DOOR DE ARBEIDSDESKUNDIGE.....	63
5 DE PROFESSIONELE EINDSELECTIE	71
5.1 ALGEMEEN.....	73
5.2 VERANTWOORDING VAN DE FUNCTIESELECTIE	78
6 BEOORDELINGSPUNTEN	83
6.1 INLEIDING BEOORDELINGSPUNTEN	85
6.2 DE BEGRIPPEN IN DE BEOORDELINGSPUNTEN.....	86
6.3 CONSULTVRAGEN AAN DE ARBEIDSDESKUNDIG ANALIST	89
RUBRIEK 1 PERSOONLIJK FUNCTIONEREN.....	93
Beoordelingspunt 1.1 Vasthouden van de aandacht.....	95
Beoordelingspunt 1.2 Verdelen van de aandacht	98
Beoordelingspunt 1.3 Herinneren.....	100
Beoordelingspunt 1.4 Inzicht in eigen kunnen.....	102
Beoordelingspunt 1.5 Doelmatig handelen	104
Beoordelingspunt 1.6 Zelfstandig handelen	106
Beoordelingspunt 1.7 Handelingstempo	109
Beoordelingspunt 1.8 Overige beperkingen in persoonlijk functioneren.....	111
Beoordelingspunten 1.9 Specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid	113
Beoordelingspunt 1.9.0 Geen specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren	114
Beoordelingspunt 1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk	115
Beoordelingspunt 1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen.....	118
Beoordelingspunt 1.9.3 Rechtstreeks toezicht en/of intensieve begeleiding	121
Beoordelingspunt 1.9.4 Geen afleiding door activiteiten van anderen	123
Beoordelingspunt 1.9.5 Voorspelbare werksituatie	125
Beoordelingspunt 1.9.6 Werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen.....	127
Beoordelingspunt 1.9.7 Werk zonder veelvuldige deadlines of productiepieken	129
Beoordelingspunt 1.9.8 Werk waarin geen hoog handelingstempo vereist is.....	132
Beoordelingspunt 1.9.9 Werk zonder verhoogd persoonlijk risico	134
Beoordelingspunt 1.9.10 Overige specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren	136
RUBRIEK 2 SOCIAAL FUNCTIONEREN.....	137
Beoordelingspunt 2.1 Zien.....	139
Beoordelingspunt 2.2 Horen.....	141
Beoordelingspunt 2.3 Spreken	143
Beoordelingspunt 2.4 Schrijven	145
Beoordelingspunt 2.5 Lezen	147
Beoordelingspunt 2.6 Emotionele problemen van anderen hanteren.....	149
Beoordelingspunt 2.7 Eigen gevoelens uiten.....	151

Beoordelingspunt 2.8 Omgaan met conflicten	153
Beoordelingspunt 2.9 Samenwerken	155
Beoordelingspunt 2.10 Vervoer	157
Beoordelingspunt 2.11 Overige beperkingen in het sociaal functioneren	159
Beoordelingspunten 2.12 Specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid	160
Beoordelingspunt 2.12.0 Geen specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid ..	161
Beoordelingspunt 2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten	163
Beoordelingspunt 2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten.....	165
Beoordelingspunt 2.12.3 Werk waarin zonodig kan worden teruggevallen op directe collega's....	167
Beoordelingspunt 2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is.....	169
Beoordelingspunt 2.12.5 Werk dat geen leidinggevende aspecten bevat.....	171
Beoordelingspunt 2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren.....	173
RUBRIEK 3 AANPASSING AAN FYSIEKE OMGEVINGSEISEN.....	175
Beoordelingspunt 3.1 Hitte	177
Beoordelingspunt 3.2 Koude	179
Beoordelingspunt 3.3 Tocht	181
Beoordelingspunt 3.4 Huidcontact.....	184
Beoordelingspunt 3.5 Beschermende middelen	186
Beoordelingspunt 3.6 Stof, rook, gassen en dampen	188
Beoordelingspunt 3.7 Geluidsbelasting	190
Beoordelingspunt 3.8 Trillingsbelasting.....	192
Beoordelingspunt 3.9 Overige beperkingen van de fysieke aanpassingsmogelijkheden.....	194
Beoordelingspunt 3.10 Specifieke voorwaarden voor aanpassing aan de fysieke omgeving.....	196
RUBRIEK 4 DYNAMISCHE HANDELINGEN	199
Beoordelingspunt 4.1 Dominantie	201
Beoordelingspunt 4.2 Lokalisatie beperkingen	203
Beoordelingspunt 4.3 Hand- en vingergebruik	205
Beoordelingspunt 4.4 Tastzin	210
Beoordelingspunt 4.5 Toetsenbord bedienen en muis hanteren	212
Beoordelingspunt 4.6 Werken met toetsenbord en muis.....	214
Beoordelingspunt 4.7 Schroefbewegingen met hand en arm	218
Beoordelingspunt 4.8 Reiken.....	220
Beoordelingspunt 4.9 Frequent reiken tijdens het werk	225
Beoordelingspunt 4.10 Buigen.....	229
Beoordelingspunt 4.11 Frequent buigen tijdens het werk.....	233
Beoordelingspunt 4.12 Torderen.....	237
Beoordelingspunt 4.13 Duwen of trekken.....	241
Beoordelingspunt 4.14 Tillen of dragen.....	244
Beoordelingspunt 4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk.....	250
Beoordelingspunt 4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk	255
Beoordelingspunt 4.17 Hoofdbewegingen maken	260
Beoordelingspunt 4.18 Lopen.....	265
Beoordelingspunt 4.19 Lopen tijdens het werk.....	270
Beoordelingspunt 4.20 Trappenlopen	275
Beoordelingspunt 4.21 Klimmen	280
Beoordelingspunt 4.22 Knielen of hurken	284
Beoordelingspunt 4.23 Overige beperkingen van het dynamisch handelen	287
Beoordelingspunt 4.24 Specifieke voorwaarden voor het dynamisch handelen in arbeid.....	289
RUBRIEK 5 STATISCHE HOUDINGEN	291
Beoordelingspunt 5.1 Zitten.....	293
Beoordelingspunt 5.2 Zitten tijdens werk.....	297
Beoordelingspunt 5.3 Staan	300
Beoordelingspunt 5.4 Staan tijdens het werk.....	304
Beoordelingspunt 5.5 Geknield en/of gehurkt actief zijn	308

Beoordelingspunt 5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn	311
Beoordelingspunt 5.7 Boven schouderhoogte actief zijn	315
Beoordelingspunt 5.8 Het hoofd in een bepaalde stand houden tijdens het werk	319
Beoordelingspunt 5.9 Afwisseling van houding	323
Beoordelingspunt 5.10 Overige beperkingen van statische houdingen	325
Beoordelingspunt 5.11 Specifieke voorwaarden voor statische houdingen in arbeid	327
RUBRIEK 6 WERKTIDJEN	329
Beoordelingspunt 6.1 Perioden van het etmaal	331
Beoordelingspunt 6.2 Uren per dag	334
Beoordelingspunt 6.3 Uren per week	337
Beoordelingspunt 6.4 Overige beperkingen ten aanzien van werktijden	341
RUBRIEK 7 OVERIGE BELASTINGPUNTEN	343
Beoordelingspunt 7.1 Probleemoplossen	345
Beoordelingspunt 7.2 Kruipen	347
Beoordelingspunt 7.3 Getordeerd actief zijn	349
7 HISTORIE WIJZIGINGEN	353
7.1 VOORWOORD DERDE DRUK	355
7.2 VOORWOORD TWEEDE DRUK	357
7.3 VOORWOORD EERSTE DRUK	358
8 HISTORIE EERDERE PUBLICATIES.....	359
COLOFON.....	363

1 ALGEMEEN

1.1 VOORWOORD

Voorwoord bij de derde druk

Bij deze druk, die in beginsel alleen elektronisch wordt gepubliceerd, is een aantal onvolkomenheden gecorrigeerd, is de Basisinformatie CBBS aangepast aan beleidswijzigingen en aan de vernieuwde versie van het CBBS na de release op 4 juli 2011.

Een opsomming van de wijzigingen staan vermeld in hoofdstuk 7.

Amsterdam, maart 2013

1.2 OVER DE BASISINFORMATIE

Opzet

De Basisinformatie CBBS is opgezet als een naslagwerk voor arbeidsdeskundigen en verzekeringsartsen die opgeleid zijn om met het CBBS te werken. Het is geen instructieboek. De informatie in de Basisinformatie CBBS is niet per discipline opgeschreven. Samenwerking vereist het begrijpen van elkaars 'taal' en weten wat het eigen handelen voor consequenties heeft voor de ander. Daarom is het van belang voor zowel de arbeidsdeskundige als de verzekeringsarts om van alle paragrafen kennis te nemen, zeker bij de beoordelingspunten. Zo is het bijvoorbeeld de bedoeling dat een arbeidsdeskundige zich bij een beoordelingspunt ook verdiept in de paragraaf 'Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts' en dat de VA zich niet tot deze paragraaf beperkt.

In de Basisinformatie beperken we ons tot het gebruik van het CBBS zoals voorgeschreven door het criterium WAO 2004-2005, wet WIA en MZW (BEZAVA).

De gebruikershandleidingen VA en AD en Computer Based Training staan op de homepage van CBBS.

1.3 CBBS ALGEMEEN

Hulpmiddel

CBBS is een hulpmiddel om de mate van arbeidsongeschiktheid te bepalen volgens de criteria/wetten sinds 'voor 1987'. Het is een middel ter ondersteuning van de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling en niet ter vervanging van die beoordeling. In de Basisinformatie CBBS beperken we ons tot die beoordelingen die vallen onder de criteria vanaf 1 oktober 2004 (WAO/Wajong/nWajong/WIA en MZW).

Gebruikers

Het systeem is bedoeld voor intern UWV-gebruik. Desgevraagd of in bezwaar- en beroepszaken kunnen prints uit het systeem aan externen worden verstrekt (zie hiervoor Circulaire 06C020).

De volgende functionarissen werken met het CBBS:

- Arbeidsdeskundig analisten leggen informatie over concreet voorkomende functies vast in het systeem.
- Verzekeringsartsen leggen informatie over de functionele mogelijkheden van een cliënt vast in het CBBS in de Functionele mogelijkhedenlijst (FML) die een bijlage is bij hun rapportage.
- Arbeidsdeskundigen leggen bepaalde informatie over de maatman en de bekwaamheden van een cliënt vast in het systeem, naast informatie die zij vastleggen in hun rapportage.

Werking

CBBS kan op grond van de ingevoerde gegevens geautomatiseerd functies selecteren die *evident ongeschikt* danwel *potentieel geschikt* zijn voor een bepaalde cliënt. Het systeem signaleert bij de potentieel geschikte functies punten die in ieder geval extra aandacht behoeven bij de beoordeling of deze functie daadwerkelijk geschikt is voor de cliënt.

De arbeidsdeskundige beoordeelt of de potentieel geschikte functies daadwerkelijk geschikt zijn en heeft daarover zondig overleg met de verzekeringsarts of met de arbeidsdeskundig analist.

Naast de geschiktheid van de functie, is het voor CBBS belangrijk welke functie de hoogste resterende verdien capaciteit realiseert. De potentieel geschikte functies na de eerste geautomatiseerde selectie wordt automatisch daarop geordend. De daadwerkelijk geschikte functies na de beoordeling door de arbeidsdeskundige eveneens.

Prints

Na een beoordelingsproces met hulp van CBBS kunnen de volgende documenten worden opgeslagen in EAED of nog geprint wanneer er niet digitaal wordt gewerkt:

Documentnaam	Inhoud
Functionele mogelijkhedenlijst (FML)	Lijst waarop de functionele mogelijkheden van de cliënt staan vermeld
Kritische FML	Alleen de functionele mogelijkheden waarop de cliënt beperkt is en die functionele mogelijkheden waarop de verzekeringsarts een toelichting heeft gegeven
Recapitulatie voorselectie	De arbeidsdeskundige gegevens die zijn vastgelegd in het CBBS en het kwantitatieve resultaat van de geautomatiseerde voorselectie
Resultaat functiebeoordeling	per daadwerkelijk geschikte functie de omschrijving, de functiebelasting en markering van die belastingspunten waaraan extra aandacht is besteed
Arbeidsmogelijkhedenlijst (AML)	Gegevens van de cliënt (urenomvang en loon van de maatman) en gegevens per daadwerkelijk geschikte functie, zoals loonwaarde, werksoort functie- en opleidingsniveau, vereiste opleiding en ervaring alsmede het arbeidspatroon
Samenvatting AML	De arbeidsplaatsen, lonen en reductiefactoren van de daadwerkelijk geschikte arbeid alsmede door het CBBS berekend: het arbeidsongeschiktheidspercentage, de arbeidsongeschiktheidsklasse en alleen voor de wet WIA de resterende verdien capaciteit per maand

Overige gebruikersmogelijkheden

Naast bovenstaande heeft het CBBS nog de volgende mogelijkheden:

- Verkorte AML, dit is een kort overzicht van de inhoud van de geduide functies.
- Via het systeem kan een arbeidsdeskundige een vraag stellen aan een verzekeringsarts en de beantwoording kan ook via het systeem verlopen.
- De arbeidsdeskundige kan notities vastleggen in het CBBS tijdens het beoordelen van de daadwerkelijke geschiktheid van een functie.
- Het uitdraaien van een formulier voor het onderzoek naar (de geschiktheid van) de eigen functie van een cliënt. In dit formulier zijn de functionele mogelijkheden van de cliënt verwerkt.
- Overzicht van niet eindgeselecteerde functies. Alle functies waar de arbeidsdeskundige tijdens de eindselectie 'langs' is gegaan (al dan niet bekeken), maar die niet daadwerkelijk geschikt zijn bevonden.
- De resultaten van beoordelingen uit het verleden terughalen en ook kan men beoordelingen op een datum in het verleden verrichten.
- De gegevens van de cliënten die ooit met het systeem zijn beoordeeld, blijven beschikbaar.
- Alle beschrijvingen van functies, blijven beschikbaar.
- Het maken van individuele maandrapportages.

Bij al deze mogelijkheden kunnen de gegevens ook worden geprint.

1.4 GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN

Zie hiervoor de gebruikershandleiding VA en AD. (link invoegen)

1.5 OUTPUT

Inleiding

Als output levert het CBBS een aantal documenten in PDF-formaat, die kunnen worden geprint of elektronisch opgeslagen.

Deze documenten dienen voornamelijk om het beoordelingsproces reproduceerbaar te houden terwijl enkele documenten ook kunnen dienen om de cliënt te informeren over de beoordeling. Hieronder staan de documenten met een korte beschrijving en het doel.

Standaard documenten bij een functieselectie

- De *'FML' (Functionele Mogelijkhedenlijst)* waarop de verzekeringsarts de functionele mogelijkheden van de cliënt aangeeft. Dit document is een bijlage bij het rapport van de verzekeringsarts. In dit document ligt een deel van het oordeel van de verzekeringsarts vast mede met het oog op de overdracht aan de arbeidsdeskundige. Het document kan, ook ongevraagd, aan de cliënt worden verstrekt.
- De *'Kritische FML'* met alleen de functionele mogelijkheden waarop de cliënt beperkt is en de functionele mogelijkheden waarop de verzekeringsarts een toelichting heeft gegeven. Het betreft dus alle beoordelingspunten waar niet zondermeer de normaalwaarde geldt. Het document is bedoeld voor intern gebruik. Het is minder geschikt om de cliënt te informeren, omdat de nadruk dan sterk komt te liggen op beperkingen in plaats van mogelijkheden.
- De *'Recapitulatie voorselectie'* met de arbeidsdeskundige gegevens die zijn vastgelegd in het CBBS en het kwantitatieve resultaat van de geautomatiseerde voorselectie. Getoond wordt per arbeidsongeschiktheidsklasse het aantal SBC-codes, functies en arbeidsplaatsen die de arbeidsdeskundige ter beschikking heeft voor de professionele eindselectie. Getoond wordt ook het aantal verworpen functies als gevolg van uitgesloten opleidingsrichting(en), het uitsluiten van structureel nachtwerk, het ingevulde opleidingsniveau, de ingevulde leeftijd en de belastbaarheid. Met dit document kan de arbeidsdeskundige zijn ingevoerde gegevens heroverwegen. Samen met het eindresultaat van de beoordeling geeft dit document zicht op het aantal al dan niet geschikt bevonden functies in de professionele eindselectie. Met behulp van de Recapitulatie voorselectie kan worden beschouwd of de uitkomst van de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling plausibel is: geen onnodig hoog arbeidsongeschiktheidspercentage. Ook kan met dit document de invoer van gegevens door de arbeidsdeskundige worden gecheckt. Dit document is alleen bedoeld voor intern gebruik.
- Het *'Resultaat functiebeoordeling'* bevat per daadwerkelijk geschikte functie de omschrijving, de functiebelasting en markering van die belastingpunten waaraan extra aandacht is besteed. Dit document is bedoeld voor intern gebruik. Alleen desgevraagd en bij bezwaar en beroep wordt het aan de cliënt verstrekt. Bij inzage in het dossier neemt de cliënt vanzelfsprekend ook kennis van dit document. Tevens wordt dit document en eventueel andere documenten uit het CBBS aan cliënt verstrekt als dat de enige mogelijkheid is om in te informatiebehoefte van de cliënt te voorzien.

Als dit document aan de cliënt of aan andere externen wordt verstrekt, geeft de arbeidsdeskundige in een rapportage een motivering waarom de beoordelingspunten met signalering geschikt zijn. Zo mogelijk wordt dit categoriaal gedaan.

- De *'AML' (Arbeidsmogelijkhedenlijst)* bevat enkele gegevens van de cliënt (zoals urenomvang en loon van de maatman) en een aantal gegevens per daadwerkelijk geschikte functie, zoals loonwaarde, werksoort functie- en opleidingsniveau, vereiste opleiding en ervaring alsmede het arbeidspatroon. Dit document is bedoeld voor intern gebruik. Extern verstrekken kan in de zelfde situaties gebeuren als bij het 'Resultaat'.
- De *'Samenvatting AML'* met enkele gegevens van de cliënt (zoals urenomvang en loon van de maatman). Verder met een beperkt aantal gegevens per daadwerkelijk geschikte SBC-code,

namelijk: het aantal arbeidsplaatsen, het mediane loon en de reductiefactor. Alsmede door het CBBS berekend: het arbeidsongeschiktheidspercentage, de arbeidsongeschiktheidsklasse en alleen voor de WIA tevens de resterende verdien capaciteit per maand. Op dit document is het eindresultaat van de beoordeling samengevat zichtbaar met de consequenties die dat heeft voor de arbeidsongeschiktheid en de inkomenseis WIA (= helft van de resterende verdien capaciteit per maand). De gegevens van dit interne document worden meestal overgenomen in de arbeidsdeskundige rapportage en het zal dus zelden extern worden verstrekt. Extern verstrekken kan echter in dezelfde situaties gebeuren als bij het 'Resultaat functiebeoordeling'.

Overige documenten bij een functieselectie

- De '*korte beschrijving AML-functies*' is een kort overzicht van de inhoud van de geduide functies.
- Het '*Overzicht verworpen functies*' bevat alle functies waar de arbeidsdeskundige tijdens de eindselectie 'langs' is gegaan (al dan niet bekeken), maar die niet daadwerkelijk geschikt zijn bevonden. Door het geven van een voorkeur aan één of meer SBC-codes voorafgaand aan de eindselectie worden ten opzichte van de standaard ordening SBC-codes als het ware overgeslagen. Dit overslaan van SBC-codes komt niet tot uitdrukking op het 'Overzicht van niet eindgeselecteerde functies'. De bedoeling van dit overzicht is per cliënt inzicht te geven in de potentieel geschikte functie die niet geschikt zijn bevonden door de arbeidsdeskundige, hetgeen bij kwaliteitswaarneming een rol kan spelen. Dit is een intern document.
- Het document '*Overzicht vragen en antwoorden VA-AD*' bevat de vraag van de arbeidsdeskundige bij een of meer functies en het antwoord van de verzekeringsarts daarop. Het stellen van vragen met behulp van het CBBS is facultatief. De arbeidsdeskundigen en eventueel de verzekeringsarts verwerken deze informatie altijd in een rapportage, zodat dit document in beginsel niet extern wordt verstrekt.
- De '*Overzicht notities*' geeft notities weer die de arbeidsdeskundige per functie heeft gemaakt tijdens de professionele eindselectie. Het gebruik van dit document is facultatief. Deze notities zijn te beschouwen als werkaantekeningen, ze worden zo nodig verwerkt in de arbeidsdeskundige rapportage. Het document wordt niet extern verstrekt.
- De '*Functiebeschrijving*' geeft samen met de 'Loongegevens' alle informatie per functie weer die in het CBBS beschikbaar is voor arbeidsdeskundigen en verzekeringsartsen. Als de arbeidsdeskundige of de verzekeringsarts behoefte hebben aan de meest volledige en gedetailleerde informatie per functie kunnen zij deze documenten raadplegen. Niet bedoeld voor extern gebruik.

Overige documenten uit het CBBS

- Het document '*Onderzoek eigen functie*' is bedoeld om de belasting in (de taken van) de eigen functie te vergelijken met de functionele mogelijkheden van een cliënt. Hiermee kan de arbeidsdeskundige het onderzoek naar de geschiktheid van de eigen functie van de cliënt structureren. De gegevens van de FML zijn hierop ingevuld.
- De '*Individuele Maandrapportage Arbeidsdeskundige (AD)*' en de '*Individuele Maandrapportage Verzekeringsarts (VA)*' geven inzicht in een aantal handelingen die een arbeidsdeskundige of een verzekeringsarts in een bepaalde maand met het CBBS hebben verricht. Met deze informatie kan kwaliteitsborging worden bewerkstelligd, ondermeer door zelfsturing, onderlinge toetsing, coaching door de staf en sturing door het management. Stafarbeidsdeskundigen en stafverzekeringsartsen kunnen over de individuele maandrapportages van respectievelijk arbeidsdeskundigen en verzekeringsartsen beschikken.

1.6 BORGING

Inleiding

Met CBBS is het mogelijk om de door verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen ingevoerde gegevens te analyseren. Dit wordt de borgingsfunctie van CBBS genoemd.

De volgende documenten kunnen verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen maken en printen:

- de *Individuele Maandrapportage Verzekeringsarts (VA)*
- de *Individuele Maandrapportage Arbeidsdeskundige (AD)*

(Regio-)stafverzekeringsartsen en (regio-)stafarbeidsdeskundigen kunnen daarnaast respectievelijk van elke verzekeringsarts en van elke arbeidsdeskundige het individuele overzicht maken. Zie hiervoor de gebruikershandleiding. ([link invoegen](#))

Op geaggregeerd niveau wordt deze informatie gebruikt voor onderlinge vergelijking tussen vestigingen op kwaliteitskenmerken ('benchmarking'). Ondermeer door de SMZ-monitor die eens per kwartaal wordt gepubliceerd.

Het resultaat van de analyse kan op landelijk niveau gebruikt worden om de kwaliteit van de claimbeoordeling te waarborgen, voor de sturing van de gevalsbehandeling door het management en voor de verantwoording aan derden (ministerie, toezicht).

2 FUNCTIES

2.1 HET FUNCTIEBESTAND

Inleiding

CBBS bevat een actueel bestand met ongeveer 5.700 (per 01-01-2012) functies die in Nederland voorkomen. Daarnaast is er een historisch bestand met functies die niet meer worden gebruikt bij de beoordeling van de arbeidsongeschiktheid, en een bestand met functies die in de toekomst worden toegevoegd aan het actuele bestand.

Arbeidsdeskundig analisten van UWV gaan langs bij werkgevers om deze functies te beschrijven. Zij zorgen ervoor dat de informatie niet ouder is dan ongeveer anderhalf jaar.

In dit hoofdstuk is kort beschreven wat de criteria zijn om een functie op te nemen in CBBS, op welke manieren ze zijn ingedeeld, welke informatie in de functiebeschrijvingen staat en wat de rol is van de arbeidsdeskundig analisten.

1. Criteria voor opname van functies in het functiebestand

Inleiding

CBBS bevat beschrijvingen van functies die uitgevoerd worden bij bedrijven in Nederland.

Maar niet alle functies die in Nederland voorkomen, worden opgenomen in CBBS. Het belangrijkste uitgangspunt van het functiebestand is dat de functies geschikt moeten zijn om de arbeidsgeschiktheid van onze cliënten mee te beoordelen. De arbeidsdeskundige moet een cliënt kunnen uitleggen dat hij de geduide functie zou kunnen uitvoeren. Daardoor zijn er functies die categorisch afvallen. Zij worden daarom niet in het functiebestand opgenomen.

Hieronder staan de criteria die gelden bij de opbouw van het functiebestand.

Geen zeer zware belasting

Functies met een zeer zware belasting worden niet opgenomen in het bestand. Bijvoorbeeld steigerbouwer. Mogelijk dat dergelijke functies geschikt zouden kunnen zijn voor cliënten met een psychische aandoening, maar zij zullen ook lichtere functies kunnen uitvoeren.

Alleen startfuncties

Alleen startfuncties worden opgenomen. Functies die alleen na doorgroei binnen een bedrijf bereikt kunnen worden zijn namelijk niet te gebruiken voor onze cliënten.

Landelijke spreiding

Op grond van het begrip algemeen geaccepteerde arbeid in het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten moeten functies landelijk voorkomen. Dit is geoperationaliseerd door de eis dat elke SBC-code (Standaard Beroepenclassificatie code, zie hierna) minimaal door één functie is vertegenwoordigd in elk van de vijf regio's waarin Nederland is verdeeld. De arbeidsdeskundig analisten streven naar om minimaal twee functies bij twee verschillende bedrijven. Dat voorkomt dat als één functie vervalt een volledige SBC-code uit het bestand moet worden verwijderd. Alle verschillende arbeidspatronen van een functie binnen een bedrijf worden in beginsel opgenomen.

Geen extreem hoog loon

Functies waarin, in relatie tot andere functies in dezelfde SBC-code, een extreem hoog loon wordt betaald, worden niet in het bestand opgenomen. Dit op grond van het begrip algemeen geaccepteerde arbeid in het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten.

Dienstverband voor onbepaalde tijd

Er worden alleen functies opgenomen die uitzicht bieden op een dienstverband voor onbepaalde tijd. Daarom zijn oproepkrachten, nul-urencontracten en veel uitzendwerk niet opgenomen in het bestand.

Andere redenen voor niet-opname in het functiebestand

Functies in bepaalde sectoren zijn om uiteenlopende redenen integraal uit het bestand gehouden. Bijvoorbeeld: religieuze functies, functies in het leger en prostitutie. Ook als functies dreigen te verdwijnen worden zij niet opgenomen. Functies die er al inzitten blijven erin tot ze daadwerkelijk verdwenen zijn zoals bijvoorbeeld de postbode.

Andere criteria bij het onderhoud van het functiebestand

De arbeidsdeskundig analisten streven naar een functiebestand dat *kwantitatief een afspiegeling van de arbeidsmarkt* is. Daarom worden SBC-codes waarin veel mensen werkzaam zijn, eerder opgenomen dan die waarin minder mensen werkzaam zijn.

Naast het voorgaande wordt *periodiek* beschouwd of het bestand moet worden *aangepast* op grond van het gebruik en de arbeidsmarkt. Zo kunnen SBC-codes die zelden worden gebruikt uit het bestand worden verwijderd en nieuwe beroepen daarin worden opgenomen.

2. Indelingen binnen het functiebestand

Inleiding

Medio 2012 bestond het functiebestand uit zo'n 5.700 functies in het actuele bestand (zie hierna). Er is sprake van één landelijk bestand, dat wordt toegepast voor alle arbeidsongeschiktheidscriteria en wetten waarvoor CBBS wordt gebruikt. Binnen het functiebestand zijn er verder indelingen op SBC-code, regio, vestiging en op tijd (actueel, historisch of toekomstig).

250 SBC-codes

De functies zijn ingedeeld in 250 SBC-codes (per 01-01-2012). In een SBC-code worden soortgelijke functies geclusterd. Hierdoor kunnen zo nodig de arbeidsplaatsen van functies vallend onder één SBC-code bij elkaar worden opgeteld en omgekeerd worden functies die vallen onder verschillende SBC-codes als niet-soortgelijk gekenmerkt.

Een functie valt onder een SBC-code als minimaal 65% van de tijd wordt besteed aan de kenmerkende werksoorten van die SBC-code, rekening houdend met andere aspecten van de SBC-code, zoals niveau.

Samenstelling SBC-code

De in CBBS gebruikte SBC-code is afgeleid van de code van het Centraal Bureau voor de Statistiek en bestaat uit 6 cijfers.

Het *eerste* cijfer geeft het niveau aan van de voor de functie meest geëigende opleiding (N.B.: Dit komt niet overeen met het in CBBS gehanteerde opleidingsniveau):

- 1 = elementair
- 2 of 3 = lager
- 4 of 5 = middelbaar
- 6 of 7 = hoger
- 8 of 9 = wetenschappelijk

Het *tweede* cijfer geeft de hoofdrichting van de meest geëigende opleiding aan.

Het *derde* cijfer de richting.

De overige cijfers hebben geen inhoudelijke betekenis.

Werksoorten

Aan elke SBC-code zijn één tot drie werksoorten gekoppeld. Voorbeelden:

- 372030 kelner, serveerster, met werksoorten:
AFREKENEN
Aan de kassa of aan het loket afrekenen, eventueel plaats-, toegangsbewijs of spaarzegels verstrekken, ruil-, of retourbonnen uitschrijven
SERVEREN
Gasten in een horecagelegenheid bij de keuze van hun maaltijden, dranken en dergelijke adviseren, gerechten aan tafel serveren en de gasten van drank voorzien
- 372050 hulpkok, keukenassistent (koken en schoonmaken), met werksoorten:
SCHOONMAKEN HUISHOUDELIJK, KANTOOR
Schoonmaakwerkzaamheden verrichten in de huishouding of op school, kantoor, bedrijf of ziekenhuis.
VOEDSEL BEREIDEN (NIET KANT EN KLAAR)
In productiebedrijf of keuken met handgereedschap voedingsmiddelen die niet kant en klaar worden aangeleverd bereiden of gereedmaken.

De tekst in hoofdletters wordt weergegeven bij de desbetreffende functie op het Resultaat Functiebeoordeling en op de Arbeidsmogelijkhedenlijst.

Vijf regio's

De functies zijn ingedeeld in vijf regionale deelbestanden. Alleen als een SBC-code in elk van deze vijf regionale deelbestanden voorkomt, is er sprake van voldoende landelijke spreiding en worden de functies vallende onder die SBC-code opgenomen in het bestand. Zij voldoen dan namelijk wat dit betreft aan de eis van algemeen geaccepteerde arbeid volgens het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten en kunnen worden gebruikt om de resterende verdien capaciteit mee aan te tonen.

32 Vestigingen

De functies zijn ingedeeld in 32 vestigingsbestanden, die alleen nog betekenis hebben voor het begrip 'ter plaatse waar' in de criteria voor 1987.

Toekomstig, actueel en historisch

De functies zijn ingedeeld in drie subbestanden: toekomstig, actueel en historisch.

Toekomstige bestand

In het toekomstige bestand zet de arbeidsdeskundig analist in eerste instantie een beschrijving van een functie. Ook staan hierin functies die (nog) niet voldoen aan bijvoorbeeld de landelijke spreiding van de desbetreffende SBC-code. Het toekomstige bestand is alleen toegankelijk voor de arbeidsdeskundig analisten.

Nu actueel

Met dit bestand wordt het gros van de arbeidsgeschiktheidsbeoordelingen verricht. Hierin bevinden zich zo'n 5700 functies verdeeld over ongeveer 250 SBC-codes (medio 2012). De informatie van de functies in dit bestand is niet ouder dan 21 maanden.

Voorheen actueel

Dit bestand bevat alle beschrijvingen van functies die ooit actueel waren. Hiermee kunnen beoordelingen worden gereproduceerd en beoordelingen met terugwerkende kracht plaatsvinden. Deze functies zijn te bekijken door ze te selecteren bij 'Functiebeheer' of via de optie 'Losse AML/TWK'.

3. Onderdelen functiebeschrijving

Inleiding

Een functie is een geheel van taken, uitgevoerd in een bepaald arbeidspatroon door een persoon in een organisatorisch verband, in één bedrijf op één locatie of vanuit één standplaats.

De arbeidsdeskundig analisten gaan op bezoek bij werkgevers en verzamelen de bijbehorende informatie.

Hieronder is te lezen wat de belangrijkste onderdelen zijn van de functiebeschrijvingen.

Algemene identificatiegegevens:

- De SBC-code met bijbehorende benaming en werksoort(en).
- De functienaam zoals gebruikt door de werkgever.
- De aard van het bedrijf waar de functie voorkomt.
- Het elf-cijferige functienummer: de eerste vier cijfers zijn de SBI-code (Standaard BedrijfsIndeling-code van de Kamer van Koophandel) van het bedrijf, die met de volgende vier cijfers een uniek bedrijfsnummer vormen. De laatste drie cijfers zijn een volgnummer voor verschillende functies binnen één bedrijf.
- De naam van de arbeidsdeskundig analist en de onderzoeksbronnen.
- De onderzoeksdatum en de actualisatie- of historisatiedatum.

Functionele leeftijd

De functionele leeftijd, waaronder of waarboven de functie niet mag worden uitgeoefend volgens wettelijke regeling of CAO.

Aantal arbeidsplaatsen

Het aantal arbeidsplaatsen van de functie is het aantal personen dat de functie in beschreven vorm op een bepaalde vestiging van een bepaald bedrijf uitoefent. Als er sprake is van één functie die met verschillende arbeidspatronen wordt uitgeoefend, worden daarvan verscheidene beschrijvingen gemaakt (bijvoorbeeld: fulltime en parttime).

Loonwaarde

De loonwaarde van de functie wordt per uur en per maand weergegeven. Het is een bruto bedrag met de loonelementen die daar volgens wet, regelgeving of beleid wel of juist niet bijhoren. Nadere informatie over de loonwaarde en het aantal uren dat daarbij een rol speelt van een specifieke functiebeschrijving is te vinden in het scherm Raadplegen Functie, (tabblad Loongegevens, Rapport Loonelementen en scherm Loonelementen).

Functieniveau

Het functieniveau kent een schaal van 1 tot en met 7 en is gebaseerd op het opleidingsniveau, de mate van zelfstandigheid en de mate waarin het uitoefenen van de functie een appèl doet op het probleemoplossend vermogen. Voor de arbeidsongeschiktheidscriteria vanaf 1993 heeft het functieniveau geen betekenis.

Opleidings- en ervaringsgegevens

De opleidings- en ervaringsgegevens bestaan uit:

- het opleidingsniveau,
- de opleiding(-seis),
- de opleidingsrichting,
- de ervaring.

Het opleidingsniveau is de laagste meest algemene (niet beroepsgerichte) harde werkgeverseis op een schaal van 1 tot en met 7 met de volgende indeling:

Hulpmatrix vaststelling functie/opleidingsniveau

N V	PROBLEEM OPLOSSEN	ZELFSTANDIGHEID	OPLEIDINGSNIVEAU	INDICATIE OPLEIDINGEN (Voorkeursafkorting)
1	1. Vrijwel nooit 2. Uitsluitend 3. Praktisch	Geen persoonlijke invulling. Frequentie, duur en volgorde van handelingen afhankelijk van machine of procedure. Bijv. eenvoudig productiewerk	Geen eisen aan rekenen, lezen of schrijven. In de functie kan wel tel- en leeswerk op de laagste niveaus voorkomen. Bijvoorbeeld het tellen van een aantal goederen, het lezen van een opschrift/aanduiding.	Enkele jaren basisonderwijs (BO of BASO) in Nederland of in het buitenland Oud is LO
2	1.Soms 2.Uitsluitend werkrou- tine 3 Praktisch	Minimale persoonlijke invulling. Invloed op frequentie, duur en/of volgorde handelingen niet volledig vastgelegd. Bijv. materiaal fouten signalen, vragen van klanten behandelen.	Moet kunnen lezen, schrijven en rekenen op eind basisschoolniveau. Bijvoorbeeld lezen van eenvoudige gebruiksaanwijzing of instructies; delen en vermenigvuldigen.	Voltooid Basisonderwijs (in Nederland of in het buitenland) en eventueel enkele jaren (klassen) vervolgonderwijs. BO of BASO (voltooid),VGLO met diploma/certificaat <i>Oudere opleidingen en/of alternatieve opleidingen:</i> VBO-, MAVO-niveau, VBO- en MAVO zonder diploma, VGLO (voltooid)
3	1 Soms 2 Enige inventiviteit 3 Voorname- lijk praktisch	Invulling functie voor beperkt deel door functionaris (wijze waarop iets gedaan wordt). Bijv. winkelverkoop, telefonist, receptie. "Werk waarbij je niet op de vingers gekeken wordt."	Lees-, schrijf-, rekenbekwaamheden, verbale en schriftelijk uitdrukingsvaardigheid en algemene vorming en voorbereidende beroepsbekwaamheden. "Beginnend Beroepsbeoefenaar" (MBO-niveau 1 en 2 *)	Algemeen vormend of primair beroepsgericht onderwijs of training/cursus welke met basisschool toegankelijk is, afgesloten met een diploma. VMBO (Basisberoepsgerichte-, Kaderberoepsgerichte -, Gemengde - en Theoretische leerweg); Assistenten- en Basisberoepsopleiding MBO (niveau 1 en 2): allen met diploma afgesloten. <i>Oudere opleidingen en/of alternatieve opleidingen:</i> VBO, MAVO, LHNO, LEO, LDS, LTO, LTS, 3 jaar ULO, 4 jaar MULO, ETS, Primaire opleiding Leerlingwezen, kort e.d.
4	1 Regelmatig 2 Enige inventiviteit 3 Praktisch en abstract	Invulling functie flink deel aan functionaris overgelaten. Stelt in grote lijnen handelingen en werkwijze vast. Neemt beslissingen. Beroepskwalificatie vereist. Bijv. fotograaf, tandtechnicus. Maakt gebruik van zijn kwalificaties.	Vakbekwaam "Zelfstandig Beroepsbeoefenaar" (MBO-niveau 3*)	Opleiding waarvoor niveau 3 opleidingen als vooropleidingseis gelden. Geheel gevolgd MBO (niveau 4) opleiding zonder diploma, vakopleiding MBO (niveau 3)- met diploma. <i>Oudere opleidingen en/of alternatieve opleidingen:</i> 5 klassen HBS, MMS, GYM, Atheneum, 4 klassen HAVO, Voortgezette opleiding leerlingwezen-, of (tussen) MBO-, of e.d. (zonder diploma)
5	1 Regelmatig 2 Inventief 3 Praktisch en abstract	Invulling functie voor groot deel door functionaris te bepalen, evenals specificaties product. Kwalificatie als 4 maar met grotere mate van zelfstandigheid.	Middelbare Beroeps Opleiding gediplomeerd of gelijkwaardig. "Kaderfunctionaris en/of Gespecialiseerd Beroepsbeoefenaar" (MBO-niveau 4*).	Opleidingen die toelating geven tot niveau 6 afgesloten met diploma of meerdere klassen HBO. HAVO, VWO, Kader of Specialisten MBO (niveau 4) met diploma. <i>Oudere opleidingen en/of alternatieve opleidingen:</i> MMS, Handelsdagschool (4 jaar), GYM, HBS, UTS, MNO (middelbaar Nijverheids Onderwijs), MEAO, MDS, MAS, Politie school, Tertiaire opleiding Leerlingwezen, e.d.
6	1 Veelvuldig 2 Inventief 3 Voorname- lijk abstract	Invulling functie voor grootste deel zelfstandig. Beoordeelt kwaliteit van product zelf. Functionaris is expert die via intercollegiale toetsing feedback krijgt over eigen kwaliteit. Gespecialiseerde technische beroepen, maatschappelijke dienstverlening enz.	Hogere Beroeps Opleiding gediplomeerd of gelijkwaardig niveau.	HBO- en soortelijke opleidingen en (met of zonder ing. Titel), Post HBO-opleidingen (toelatingeis HBO of lager) allen afgesloten met een diploma. <i>Oudere opleidingen en/of alternatieve opleidingen:</i> SPD1, SPD2, diverse Bachelor opleidingen, Kweekschool, PEDAC, LO-, NO- en MO-A acten, kandidaatsopleidingen Universiteit, HBOV, HEAO, HTS, MTS (jaren '40-'50), e.d..
7	1 Veelvuldig 2 Inventief	De hoogste mate van zelfstandigheid voor eigen	Wetenschappelijk Opleiding	Afgeronde Universitaire opleiding (drs., ir., dr., mr., e.d.) en Postdoctorale en -academische

N V	PROBLEEM OPLOSSEN	ZELFSTANDIGHEID	OPLEIDINGSNIVEAU	INDICATIE OPLEIDINGEN (Voorkeursafkorting)
	3 Voornamelijk abstract	handelen. Specificaties werk worden in overleg met de functionaris vastgelegd.	voltooid of gelijkwaardig	opleidingen (doorgaans 2 jarig met een toelatingseis WO of HBO). <i>Oudere opleidingen en/of alternatieve opleidingen:</i> Diverse MASTER opleidingen, Politie academie, NIVRA, MO-B acte e.d.
<p>Rijbewijs, zwem-, EHBO-, typediploma zijn niet niveau verhogend.</p> <ul style="list-style-type: none"> Niveau indeling conform Landelijke Organen Beroepsopleiding (Zie Martens) * Het "Speciaal (basis en voortgezet) Onderwijs" is geïntegreerd in het reguliere onderwijs. 				

De opleidingseis is de door de werkgever aangegeven eis voor de functie en wordt weergegeven in tekst.

Er zijn acht opleidingsrichtingen waarin de opleiding voor de functie wordt ondergebracht:

1. Algemeen
2. Agrarisch
3. Technisch
4. Diensten
5. Gezondheidszorg
6. Commercieel
7. Administratief
8. Kunst en Cultuur

Het gaat bij de opleidingsrichting niet om het soort werk, maar om de werkgeverseis betreffende de opleiding.

Als iemand bijvoorbeeld administratief werk verricht, waarvoor de werkgever een HAVO-diploma eist, wordt de functie ondergebracht in de richting '1. Algemeen'. Had de werkgever MBO Administratief medewerker (niveau 1) geëist dan was de richting '7. Administratief' geweest.

Het gaat alleen om de richting en niet om het niveau. Ook is het niet van belang of er een diploma in die richting wordt vereist. Als een werkgever dus enkele jaren VMBO-Groen (dus geen diploma) eist, valt de functie dus onder de opleidingsrichting '2. Agrarisch'.

Als de werkgeverseisen het toelaten zal de arbeidsdeskundig analist de functie bij voorkeur onderbrengen in de richting 1. Algemeen.

De ervaring is de door de werkgever vereiste ervaring voor de functie en wordt weergegeven in tekst.

Arbeidspatroon

Bij het arbeidspatroon worden de volgende gegevens weergegeven:

- Toeslag afwijkend arbeidspatroon (ook wel Afwijkend arbeidspatroon of Wisselende dienst) als er een toeslag wordt betaald vanwege een afwijkend arbeidspatroon (bijvoorbeeld: onregelmatigheidstoeslag). Voor de arbeidsongeschiktheidscriteria/wet vanaf 2004 heeft dit gegeven geen betekenis.
- Het maximum aantal uren per dag dat wordt gewerkt. Indien aan de orde weergegeven in dagelijks ($\geq 50\%$ van het aantal werkdagen van de werkweek) en niet dagelijks ($< 50\%$ van het aantal werkdagen per werkweek). De hoogste waarde wordt vergeleken met een eventuele urenbeperking aan de kant van de cliënt bij beoordelingspunt [6.2 Uren per dag](#).
- Het gemiddelde aantal uren per week dat wordt gewerkt. Hierin zijn alle feitelijk gewerkte uren begrepen, dus ook bijvoorbeeld overuren. Als in een functie een verschillend aantal uren per week wordt gewerkt (bijvoorbeeld fulltime en parttime) dan worden er verscheidene beschrijvingen gemaakt in het CBBS.

- De weekdagen waarop wordt gewerkt verdeeld in: maandag tot en met vrijdag, zaterdag en zondag. Voor de arbeidsongeschiktheidscriteria/wetten WAO, WAZ, Wajong en WIA) vanaf 2004 heeft dit gegeven geen betekenis.
- De perioden van de dag waarop wordt gewerkt: voormiddag (06 tot 12 uur), namiddag (12 tot 18 uur), avond (18 tot 24 uur) en nacht (24 tot 06 uur). Hierbij is nacht nog onderverdeeld in incidenteel (< 4 maal per jaar) en structureel (≥ 4 maal per jaar). Voor de arbeidsongeschiktheidscriteria/wetten vanaf 2004 hebben alleen de avond en de nacht betekenis.

Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist v.w.b. Reisuren

Er wordt door de analist een onderscheid gemaakt tussen reizen binnen de werktijd en reizen buiten de werktijd.

1. Binnen de werktijd kun je denken aan het reizen naar een externe vergadering, van een klant naar een klant. Dit is niet afhankelijk van de woonlocatie van de werknemer. De belasting van het reizen wordt meegenomen in de functie, maar er is geen extra vergoeding voor de uren waarop gereisd wordt.

2. Buiten de werktijd is de reistijd die nodig is om van het woonadres van de werknemer te komen tot de eerste werklocatie (dit kan een particulier adres van een klant of een buitenlocatie zijn). Voorbeelden zijn te vinden in de bouw, meteropnemer, huishulp, hovenier, vertegenwoordigen enz. Na werktijd gaat de betrokken werknemer vanaf de werklocatie weer naar zijn woonadres. De vergoeding voor de reistijd buiten werktijd wisselt per betalingsperiode per individuele werknemer en verschilt tevens tussen de werknemers, afhankelijk van de afstanden die afgelegd moeten worden. Omdat de vergoeding voor de reizen individueel bepaald is wordt de reisvergoeding, de uren en de belasting die het met zich meebrengt niet meegenomen in de functieanalyse*. Het rijden van en naar de eerste werklocatie zal gezien worden als woon-werk verkeer.

* op basis van deze overweging wordt ook het privé gebruik van de auto en de opname van het levenslooptegoed niet opgenomen in de functieanalyse.

Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist v.w.b. Structureel overwerk zonder vergoeding

Structureel overwerk uren zonder vergoeding worden niet meegenomen in de maatmanuren. Hierdoor is er besloten om deze uren ook niet mee te nemen bij het bepalen van het gemiddeld aantal werkuren per week. Het gemiddeld aantal uren per week zal blijven staan op het normale aantal contracturen.

De belasting die de uren met zich meebrengen worden wel door de analist opgenomen. Immers wanneer een werknemer bijvoorbeeld 5 avonden per jaar moet werken dan moet uit de belasting blijken dat 's avonds gewerkt wordt en dat de werkdag dan ook 10 uur per dag bedraagt. Het spreekt vanzelf dat de meerderheid van de werknemers deze belasting heeft en dat de werkgever ook aangeeft dat dit nodig is. Individuele keuzes van de werknemers hierin gelden niet

Functieomschrijving

De functieomschrijving is een weergave van de functie in tekst, verdeeld in:

- De inhoud: een beschrijving van de werkzaamheden die in de functie voorkomen globaal volgens de structuur: input, proces, output.
- De taken worden weergegeven met het percentage van de tijd die zij in beslag nemen.

Belasting in de functie

De belasting in de functie wordt weergegeven zoals deze is waargenomen, dus uitdrukkelijk niet zoals deze in een aangepaste vorm zou kunnen zijn. Uitzondering: als in de waargenomen situatie voorschriften niet worden nageleefd. Dan is de weergave alsof het voorschrift wel wordt nageleefd.

Voorbeeld: als een voorgeschreven helm niet wordt gedragen, neemt de arbeidsdeskundig analist toch op dat er een helm wordt gedragen.

Als een functie op verschillende wijzen wordt uitgevoerd, wordt de situatie van de meerderheid van de werknemers vastgelegd, met de kanttekening dat het ook anders kan. Bijvoorbeeld als de meerderheid van caissières in een bepaalde supermarkt zit en enkelen staan, is de belasting zittend met de kanttekening 'kan ook staand'. Dit kan alleen als het geen consequenties heeft voor de overige belastingpunten.

Voor het overige wordt de belasting in de functie behandeld in hoofdstuk 4.1 (Functieselectie en oordeelsvorming door de arbeidsdeskundige) en verder.

4. Arbeidsanalyse algemeen

De ca. 22 arbeidsdeskundig analisten van de afdeling Operationele Arbeidsanalyse hebben als taak het functiebestand zoals onder paragraaf 1 beschreven op te bouwen en te onderhouden. Ook kunnen zij geconsulteerd worden over het functiebestand. De arbeidsdeskundig analisten hebben de beschreven functies gezien en kunnen dus informatie verstrekken die de in het CBBS vastgelegde informatie aanvult.

Bij het updaten van de informatie van een functie kunnen de arbeidsdeskundig analisten vaak terecht bij het bedrijf waar zij eerder de functie hebben geanalyseerd. Als dat echter niet mogelijk is, zoeken zij een bedrijf waar een functie is, die onder de zelfde SBC-code valt.

2.2 ORDENING VAN FUNCTIES

Inleiding

Op twee momenten in het proces van functieselectie zijn er relevante ordeningen van de geselecteerde functies, te weten: na de geautomatiseerde voorselectie en na de professionele eindselectie. Grosso modo zijn beide ordeningen primair gericht op het realiseren van een zo hoog mogelijke resterende verdien capaciteit en secundair op de acceptatie voor de cliënt. Deze acceptatie wordt bewerkstelligd door zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uren omvang per week van de maatman.

Ordering na de geautomatiseerde voorselectie

Hierna wordt de ordening na de geautomatiseerde voorselectie beschreven. Daar waar de arbeidsdeskundige faciliteiten heeft om de standaard ordening te veranderen, is dat aangegeven. Daarnaast heeft de arbeidsdeskundige de mogelijkheid om, tijdens de professionele eindselectie, functies, SBC-codes of arbeidsongeschiktheidsklassen over te slaan. De arbeidsdeskundige volgt de standaard ordening, tenzij er duidelijke argumenten zijn om dit niet te doen.

De potentieel geschikte functies die na de geautomatiseerde voorselectie worden gepresenteerd zijn geordend volgens de arbeidsongeschiktheidsklassen. In de laagste klasse waarin een SBC-code voorkomt is er binnen die SBC-code in die klasse minimaal één functie die gezien het product van loonwaarde en reductiefactor (volgens het Besluit beleidsregels uurloonschatting 2004) in die klasse thuishoort. Voor de overige functies binnen een SBC-code in die klasse is alleen de loonwaarde bepalend voor de indeling. In de overige klassen zijn de functies die qua loonwaarde in die klasse horen samengevoegd per SBC-code.

De arbeidsdeskundige kan deze ordening niet beïnvloeden.

Consequentie van deze ordening is dat er in een klasse functies kunnen worden geselecteerd die op zich leiden tot een hogere klasse.

Voorbeeld:

Maatman € 20,00 per uur, gemiddeld 40 uur per week

In de klasse minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn binnen één SBC-code de volgende functies:

A € 30,00 per uur, gemiddeld 30 uur per week, reductiefactor 0,75

B € 20,00 per uur, gemiddeld 20 uur per week, reductiefactor 0,5

Als A én B geschikt worden bevonden leidt deze SBC-code tot een arbeidsongeschiktheid van:

$\{€ 20,00 - (€ 20,00 + € 30,00) : 2 \times 0,75\} : € 20,00 \times 100\% = 6,25\%$ dus minder dan 35%

Bij alleen een geschiktheid van A wordt de berekening:

$\{€ 20,00 - (€ 30,00 \times 0,75)\} : € 20,00 \times 100\% = - 12,5\%$ dus minder dan 35%

Bij alleen een geschiktheid van B wordt de berekening:

$\{€ 20,00 - (€ 20,00 \times 0,5)\} : € 20,00 \times 100\% = 50\%$ dus 45 tot 55%

Het uiteindelijke arbeidsongeschiktheidspercentage (de uiteindelijke arbeidsongeschiktheidsklasse) is mede afhankelijk van de loonwaarden en reductiefactoren van de functies in de andere SBC-codes, waarmee de resterende verdien capaciteit wordt aangetoond.

Als er in een voorgaande klasse al functies binnen bepaalde SBC-codes zijn geselecteerd worden deze SBC-codes als eerste gepresenteerd en daarna de SBC-codes waarvan nog geen functies zijn geselecteerd. Zo ontstaan binnen een klasse als het ware twee groepen.

Binnen elke groep in een klasse worden eerst de SBC-codes getoond met alleen functies met een uren omvang op en/of boven de uren omvang van de maatman. Daarna de SBC-codes met functies met een omvang op en/of boven én onder de maatman omvang. Tenslotte de SBC-codes met functies met een omvang alleen onder de maatman omvang.

Binnen deze ordening komen eerst de SBC-codes met één of meer functies zonder signaleringen en daarna SBC-codes met alleen functies met signaleringen.

Binnen deze ordening wordt aflopend geordend op arbeidsplaatsen per SBC-code. De arbeidsdeskundige kan deze ordening veranderen door voor bepaalde SBC-codes na de geautomatiseerde voorselectie een voorkeur aan te geven, waardoor deze SBC-codes binnen de arbeidsongeschiktheidsklasse naar voren worden gehaald.

Tevens kan de arbeidsdeskundige deze ordening beïnvloeden door na een selectie van een functie de desbetreffende SBC-code compleet te verklaren, waardoor in alle hogere arbeidsongeschiktheidsklassen geen functies binnen die SBC-code zullen worden gepresenteerd. Bij een grote urenomvang van de maatman of een urenbeperking op verzekeringsgeneeskundige gronden kleiner dan de maatmanomvang leidt deze ordening vrijwel volledig tot een volgorde op aflopend aantal arbeidsplaatsen. Er zijn dan namelijk vrijwel alleen functies met een urenomvang kleiner dan de maatmanomvang. Dan bepaalt het aantal arbeidsplaatsen de volgorde, behoudens uitzonderingen vanwege het ontbreken van signaleringen.

Tenslotte worden binnen een SBC-code in een klasse eerst de functies gepresenteerd met een urenomvang op en/of boven de maatmanomvang, oplopend qua urenomvang. Daarna de functies met een urenomvang kleiner dan de maatmanomvang, aflopend qua urenomvang. Bij gelijke urenomvang eerst functies zonder signalering.

Deze ordening is niet door de arbeidsdeskundige te beïnvloeden.

Ordening na de professionele eindselectie

Nadat de arbeidsdeskundige voldoende geschikte arbeid heeft geselecteerd, ordent het CBBS geautomatiseerd de functies en berekent het arbeidsongeschiktheidspercentage, de arbeidsongeschiktheidsklasse en de resterende verdien capaciteit per maand. De bovenste drie SBC-codes op de Samenvatting Arbeidsmogelijkhedenlijst leiden tot het laagste arbeidsongeschiktheidspercentage. Daarbij is rekening gehouden met de mediane loonwaardes en de reductiefactoren van de SBC-codes.

De arbeidsdeskundige kan deze ordening niet veranderen.

Maximering mediane uurloon op maatmanuurloon alleen bij niet in staat tot maatmanomvang

De handmatige berekening van de resterende verdien capaciteit bij het niet in staat zijn om de maatmanomvang te realiseren volgens Uitvoeringbericht 200709-017 is in de vernieuwbouwde CBBS geautomatiseerd.

2.3 BEREKENINGEN MET GESCHIKTE FUNCTIES

Inleiding

Met de gegevens die de verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige invoeren en de gegevens van de uiteindelijk geschikt bevonden functies voert CBBS een aantal berekeningen uit. De uitkomsten verschijnen op de 'Samenvatting Arbeidsmogelijkhedenlijst'.

Hieronder staan de rekenregels waarop deze berekeningen zijn gebaseerd.

1. Ordening van de geschikte functies op de Samenvatting Arbeidsmogelijkhedenlijst

In CBBS worden alle geschikte functies per SBC-code gegroepeerd.

SBC-codes met minder dan drie arbeidsplaatsen worden weergegeven op de 'Samenvatting Arbeidsmogelijkhedenlijst' onder de kop 'Onbruikbare functies', omdat dat aantal arbeidsplaatsen onvoldoende is. De SBC-codes met drie of meer arbeidsplaatsen zijn zo gegroepeerd dat de bovenste drie leiden tot de hoogste resterende verdien capaciteit per maand en het laagste arbeidsongeschiktheidspercentage.

Als er van de bovenste drie één SBC-code wordt verwijderd is niet gegarandeerd dat de dan resterende bovenste drie leiden tot de hoogste resterende verdien capaciteit per maand en het laagste arbeidsongeschiktheidspercentage. Mede daarom is het altijd raadzaam om het systeem de berekeningen van het arbeidsongeschiktheidspercentage en de resterende verdien capaciteit per maand te laten uitvoeren (via de optie 'Aanmaken def. AML' of 'Losse AML/TWK'). Bij een handmatige benadering is er een kans op een niet correcte uitkomst.

2. Bepalen mediane loonwaarde op grond van de lonen van de geschikte functies

Bij verscheidene functies binnen één SBC-code wordt door CBBS van de uurlonen van die functies de mediane waarde bepaald om de loonwaarde van die SBC-code te bepalen. Bij een even aantal wordt het gemiddelde van de twee mediane waardes genomen.

Voor het uurloon van alle geschikte functies neemt CBBS de mediane waarde van de drie bovenste SBC-codes.

Om te komen tot het laagste arbeidsongeschiktheidspercentage en de hoogste resterende verdien capaciteit per maand loont het vaak de moeite dat de arbeidsdeskundige functies met een relatief laag uurloon binnen een SBC-code laat vervallen. Dit moet dan wel gebeuren voordat de AML en dergelijke wordt geprint en het moet, gezien het aantal arbeidsplaatsen, wel mogelijk zijn.

Voorbeeld:

SBC-code A	Functie A1:	10 arbeidsplaatsen	€ 12,00 per uur
	Functie A2:	5 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur
SBC-code B	Functie B1:	1 arbeidsplaats	€ 9,00 per uur
	Functie B2:	1 arbeidsplaats	€ 10,00 per uur
	Functie B3:	1 arbeidsplaats	€ 11,00 per uur
SBC-code C	Functie C1:	2 arbeidsplaatsen	€ 12,00 per uur
	Functie C1:	2 arbeidsplaatsen	€ 14,00 per uur

Met A1 en A2 (als de arbeidsdeskundige niets laat vervallen):

SBC-code C:	4 arbeidsplaatsen	€ 13,00 per uur
SBC-code A:	15 arbeidsplaatsen	€ 11,00 per uur
SBC-code B:	3 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur

EINDRESULTAAT: 22 arbeidsplaatsen € 11,00 per uur

Als de arbeidsdeskundige A1 laat vervallen:

SBC-code C:	4 arbeidsplaatsen	€ 13,00 per uur
SBC-code A:	5 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur

SBC-code B: 3 arbeidsplaatsen € 10,00 per uur

EINDRESULTAAT: 12 arbeidsplaatsen € 10,00 per uur

Als de arbeidsdeskundige A2 laat vervallen:

SBC-code C: 4 arbeidsplaatsen € 13,00 per uur

SBC-code A: 10 arbeidsplaatsen € 12,00 per uur

SBC-code B: 3 arbeidsplaatsen € 10,00 per uur

EINDRESULTAAT: 17 arbeidsplaatsen € 12,00 per uur

3. Bepalen van de urenomsang van de resterende verdienomsang

Van de urenomsang per week van de functies binnen een SBC-code wordt door CBBS de grootste genomen voor de verdere berekeningen. Van de zo berekende urenomsang van de SBC-codes wordt de kleinste genomen voor de resterende verdienomsang.

Voorbeeld:

SBC-code A Functie A1: 10 uur per week
Functie A2: **18 uur per week**

SBC-code B Functie B1: 5 uur per week
Functie B2: 10 uur per week
Functie B3: **15 uur per week**

SBC-code C Functie C1: 14 uur per week
Functie C1: **16 uur per week**

SBC-code A: 18 uur per week

SBC-code B: **15 uur per week**

SBC-code C: 16 uur per week

EINDRESULTAAT: **15 uur per week**

4. Bepalen van de reductiefactor

De reductiefactor is de urenomsang van de resterende verdienomsang per week gedeeld door de urenomsang van de maatman per week. De reductiefactor is kleiner dan of gelijk aan 1. Voor de weergave van de resterende verdienomsang wordt de reductiefactor afgerond op 2 decimalen achter de komma.

5. Maximeren van de mediane loonwaarde op het maatmanloon

CBBS maximeert de mediane loonwaarde op het maatmanloon per uur als de reductiefactor kleiner dan 1 is. Dit is conform de wijze waarop het maximeren van de mediane loonwaarde op het maatmaninkomen bij een urenbeperking op verzekeringsgeneeskundige gronden was vormgegeven tot 2 maart 2007.

Sinds 2 maart 2007 is dit niet meer conform het beleid. Volgens dit beleid moet de mediane loonwaarde worden gemaximeerd op het maatmaninkomen per uur als er sprake is van een urenbeperking per week op verzekeringsgeneeskundige gronden die kleiner is dan de maatmanomsang per week én er tevens een reductiefactor kleiner dan 1 is. Het CBBS systeem is daar in de vernieuwbouw op aangepast zodat de ten onrechte maximering is hersteld.

6. Bepalen van de resterende verdien capaciteit

CBBS hanteert een resterende verdien capaciteit die als volgt is berekend:

De mediane loonwaarde, die bij een reductiefactor kleiner dan 1 is gemaximeerd op het maatmanloon per week, vermenigvuldigd met de reductiefactor. De eventuele maximering vindt dus plaats voordat vermenigvuldigd wordt met de reductiefactor.

Zowel de mediane loonwaarde als de reductiefactor bepalen dus de resterende verdien capaciteit. Om tot het laagste arbeidsongeschiktheidspercentage en de hoogste resterende verdien capaciteit per maand te komen, verdient het daarom soms de voorkeur dat de arbeidsdeskundige een functie met een iets lagere loonwaarde en een veel grotere uren omvang dan de andere functies binnen de SBC-code handhaaft. Dit in tegenstelling tot de aanbeveling onder 2 hiervoor.

Voorbeeld:

De maatman werkt 40 uur per week en verdient € 20,00 per uur. Er is een urenbeperking op verzekeringsgeneeskundige gronden van 20 uur per week.

SBC-code A	Functie A1:	10 arbeidsplaatsen	€ 12,00 per uur	10 uur per week
	Functie A2:	5 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur	18 uur per week
SBC-code B	Functie B1:	1 arbeidsplaats	€ 9,00 per uur	5 uur per week
	Functie B2:	1 arbeidsplaats	€ 10,00 per uur	10 uur per week
	Functie B3:	1 arbeidsplaats	€ 11,00 per uur	15 uur per week
SBC-code C	Functie C1:	2 arbeidsplaatsen	€ 12,00 per uur	14 uur per week
	Functie C1:	2 arbeidsplaatsen	€ 14,00 per uur	16 uur per week

Met A1 en A2 (als de arbeidsdeskundige niets laat vervallen):

SBC-code C:	4 arbeidsplaatsen	€ 13,00 per uur	16 uur per week
SBC-code A:	15 arbeidsplaatsen	€ 11,00 per uur	18 uur per week
SBC-code B:	3 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur	15 uur per week

EINDRESULTAAT: 22 arbeidsplaatsen € 11,00 per uur 15 uur per week
reductiefactor 15/40
resterende verdien capaciteit $15/40 \times € 11,00 = € 4,18$ per uur

Als de arbeidsdeskundige A1 laat vervallen:

SBC-code C:	4 arbeidsplaatsen	€ 13,00 per uur	16 uur per week
SBC-code A:	5 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur	18 uur per week
SBC-code B:	3 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur	15 uur per week

EINDRESULTAAT: 12 arbeidsplaatsen € 10,00 per uur 15 uur per week
reductiefactor 15/40
resterende verdien capaciteit $15/40 \times € 10,00 = € 3,80$ per uur

Als de arbeidsdeskundige A2 laat vervallen:

SBC-code C:	4 arbeidsplaatsen	€ 13,00 per uur	16 uur per week
SBC-code A:	10 arbeidsplaatsen	€ 12,00 per uur	10 uur per week
SBC-code B:	3 arbeidsplaatsen	€ 10,00 per uur	15 uur per week

EINDRESULTAAT: 17 arbeidsplaatsen € 12,00 per uur 10 uur per week
reductiefactor 10/40
resterende verdien capaciteit $10/40 \times € 12,00 = € 3,00$ per uur

7. Bepalen van het arbeidsongeschiktheidspercentage en de indeling in de arbeidsongeschiktheidsklasse

CBBS berekent het arbeidsongeschiktheidspercentage met de volgende formule:
(maatmanloon per uur – resterende verdien capaciteit) / maatmaninkomen per uur x 100%.
Voor de indeling in arbeidsongeschiktheidsklassen gebruikt CBBS de WAO-
arbeidsongeschiktheidsklassen, ook voor WIA- en Wajong-beoordelingen.

8. Bepalen van de resterende verdien capaciteit per maand

CBBS berekent de resterende verdien capaciteit per maand als volgt:
de kleinste waarde van 'het maatmanloon per uur' en 'mediane loonwaarde per uur'
maal de kleinste waarde van 'de uren omvang van de maatman per week' en 'de uren omvang van
de resterende verdien capaciteit per week'
maal 52,2/12 (voorselectie vanaf 1 juli 2008) of 52/12 (voorselecties tot 1 juli 2008).

Met andere woorden: Je hebt twee waarden (hierboven weergegeven tussen aanhalingstekens), die
vergelijk je en je neemt telkens de kleinste en die kleinste waarden vermenigvuldig je met elkaar
en met 52,2/12 of 52/12.

Bijvoorbeeld

het maatmanloon per uur = € 20,00
de mediane loonwaarde per uur = € 11,00
de kleinste is € 11,00
de uren omvang van de maatman per week = 40
de uren omvang van de resterende verdien capaciteit per week = 15
de kleinste is 15
Voor voorselecties vanaf 01-07-2008 is de berekening: $11 \times 15 \times 52,2/12 = € 717,75$ per maand.

Sinds 2 maart 2007 is deze berekening niet meer correct als er geen uren beperking is op
verzekeringsgeneeskundige gronden en/of als de reductiefactor de waarde 1 heeft (zie hiervoor
ook punt 5, maximeren van de mediane loonwaarde op het maatmanloon).

Als die situatie aan de orde is, voert de arbeidsdeskundige de berekening uit als volgt:
'mediane loonwaarde per uur' maal de kleinste waarde van 'de uren omvang van de maatman per
week' en 'de uren omvang van de resterende verdien capaciteit per week' maal 52,2/12
(voorselectie vanaf 1 juli 2008) of 52/12 (voorselecties tot 1 juli 2008)

3 FUNCTIONELE MOGELIJKHEDEN

3.1 VERZEKERINGSGENEESKUNDIGE CONCLUSIES EN VOORBLAD FML

Inleiding

Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan de wijze waarop de verzekeringsarts zijn conclusies in CBBS weergeeft.

Kennisname van dit hoofdstuk door de AD is noodzakelijk omdat kennis van elkaars werkwijze een vereiste is voor een succesvolle professionele samenwerking!

Binnen CBBS heeft de verzekeringsarts daartoe als hulpmiddel de Functionele Mogelijkhedenlijst (FML). De FML is er in de eerste plaats voor bedoeld om de mogelijkheden tot functioneren van de cliënt zo vast te leggen dat op een efficiënte manier potentieel geschikte functies kunnen worden geselecteerd. Daarnaast legt de verzekeringsarts nog enkele andere gegevens en conclusies vast. Dat laatste gebeurt op het zogeheten voorblad van de FML.

Vertrekpunt voor deze beschrijving is dat de verzekeringsarts zijn oordeelsvorming heeft afgerond. Hoe hij tot zijn oordeel komt en wat belangrijke aspecten daarbij zijn, staat elders beschreven en maakt geen deel uit van (de basisinformatie over) CBBS.

Voor verdere invulling van het systeem zie Gebruikershandleiding VA.

3.1.1 Duurzaamheid

Afhankelijk van de conclusie van de verzekeringsarts verschijnt een blokje met vier (actieve) velden ter onderbouwing van (duurzaam) benutbare mogelijkheden of een blokje met vijf velden ter onderbouwing van geen (duurzaam) benutbare mogelijkheden.

Bij (duurzaam) benutbare mogelijkheden:

- De cliënt is in staat om het eigen werk volledig uit te voeren
- De cliënt is in staat tot normaal functioneren (zie rubrieken)
- De cliënt heeft beperkingen ten opzichte van normaal functioneren (zie rubrieken)
- Anders, zie rapportage verzekeringsarts

De cliënt is in staat om het eigen werk volledig uit te voeren

Het vaststellen van de geschiktheid voor eigen werk vindt na langdurig verzuim in beginsel plaats door een gecombineerd verzekeringsgeneeskundig en arbeidsdeskundig onderzoek. Alleen als evident is dat cliënt weer helemaal geschikt is voor het eigen werk kan van een arbeidsdeskundig onderzoek worden afgezien. Dat is het geval als aan de volgende twee voorwaarden is voldaan:

1. De verzekeringsarts oordeelt dat cliënt in staat is om het eigen werk volledig uit te voeren.
Om tot dit oordeel te komen is een gedegen inventarisatie van de eisen die het werk stelt en een beschrijving daarvan in de rapportage noodzakelijk.
2. De cliënt is zelf van mening dat hij in staat is het eigen werk volledig uit te voeren.

De cliënt is in staat tot normaal functioneren (zie rubrieken)

De verzekeringsarts klikt deze mogelijkheid aan als hij van mening is dat cliënt voor geen enkel beoordelingspunt een beperking heeft ten opzichte van normaal functioneren (= het niveau van de normaalwaarde).

Dit is niet het zelfde als 'onbeperkt' of 'geen ziekte of gebreken':

- er kunnen beperkingen zijn ten opzichte van het voormalige niveau van functioneren zonder dat cliënt beperkt is ten opzichte van het normale niveau;
- er kunnen beperkingen zijn ten opzichte van normaal functioneren die niet samenhangen met ziekte of gebrek maar wel een rol spelen bij de beoordeling van arbeidsmogelijkheden (zie hierna bij Bijzondere aspecten: onderdeel Constitutie).

In de bijzondere situatie dat tevens sprake is van geschiktheid voor eigen werk klikt de verzekeringsarts die mogelijkheid aan, omdat dat een meer specifieke conclusie is dan normaal functioneren.

De toevoeging 'zie rubrieken' verwijst naar de concrete mogelijkheden om te functioneren zoals die onder de zes rubrieken bij de verschillende beoordelingspunten staan beschreven.

De cliënt heeft beperkingen ten opzichte van normaal functioneren (zie rubrieken)

De verzekeringsarts klinkt deze mogelijkheid aan als hij van oordeel is dat cliënt op tenminste één beoordelingspunt een beperking heeft ten opzichte van de normaalwaarde.

De toevoeging 'zie rubrieken' verwijst naar de concrete mogelijkheden om te functioneren zoals die onder de zes rubrieken bij de verschillende beoordelingspunten staan beschreven.

Anders, zie rapportage verzekeringsarts

Deze mogelijkheid is gecreëerd voor het geval zich een situatie voordoet waarin cliënt weliswaar over (duurzaam) benutbare mogelijkheden beschikt, maar één van de drie andere, gespecificeerde mogelijkheden niet van toepassing is.

De ervaring leert dat deze mogelijkheid vooral gebruikt wordt voor situaties waarin de verzekeringsarts van mening is dat er geen beperkingen zijn op grond van ziekte of gebrek, zonder dat evident is dat cliënt helemaal geschikt is voor het eigen werk.

Bij geen (duurzaam) benutbare mogelijkheden:

- De cliënt disfunctioneert persoonlijk en sociaal a.g.v. een ernstige psychische stoornis (bij Criterium WIA en Criterium '04-'05) of:
De cliënt is sterk beperkt in het persoonlijk en/of sociaal functioneren (zie rubrieken I, II) (bij Overige criteria)
- De cliënt is opgenomen in een ziekenhuis of AWBZ-erkende instelling
- De cliënt is bedlegerig (grootste deel van de dag en langdurig)
- De cliënt is in grote mate ADL-afhankelijk
- De cliënt heeft sterk wisselende mogelijkheden/verlies van mogelijkheden < 3 maanden – 1 jaar

Opmerking: strikt genomen kan de laatste situatie niet worden aangemerkt als een situatie van geen benutbare mogelijkheden, maar wordt die situatie er vanwege de consequentie aan gelijkgesteld: de verzekeringsarts kan afzien van een arbeidsdeskundig onderzoek en tot volledige arbeidsongeschiktheid concluderen (zie ook de toelichting hieronder).

De cliënt disfunctioneert persoonlijk en sociaal a.g.v. een ernstige psychische stoornis of:

De cliënt is sterk beperkt in het persoonlijk en/of sociaal functioneren (zie rubrieken I, II)

Hier verschilt de formulering afhankelijk van het gekozen criterium.

Het Schattingsbesluit spreekt van 'dermate minimaal functioneren dat betrokkene niet zelfredzaam is'. In de Nota van Toelichting bij het Schattingsbesluit wordt het begrip 'onvermogen tot persoonlijk en sociaal functioneren' gebruikt. Omdat vrijwel altijd wel sprake is van enig functioneren, ook als cliënt niet zelfredzaam is, is op de FML gekozen voor de formulering 'sterk beperkt in het persoonlijk en/of sociaal functioneren'.

Bij de wijziging van het Schattingsbesluit van oktober 2004 is als extra vereiste om 'geen benutbare mogelijkheden' te kunnen vaststellen geregeld dat het onvermogen tot persoonlijk en sociaal functioneren het gevolg moet zijn van een ernstige psychische stoornis. Deze wijziging geldt ook voor alle WIA-beoordelingen. Daarom is dit element ook op de FML toegevoegd. De verandering van de formulering van het eerste deel in 'De cliënt disfunctioneert persoonlijk en sociaal' heeft uitsluitend te maken met ruimtegebrek in het betreffende veld. Een noodgedwongen inkorting leidend tot krakkemikkig Nederlands zonder dat daar een inhoudelijke betekenis aan mag worden gegeven.

De rubrieken 1 en 2 zijn zodanig ontworpen dat veel voorkomende problemen in het persoonlijk en sociaal functioneren, zoals die bij deze categorie cliënten voorkomen, op gestandaardiseerde wijze op de FML kunnen worden weergegeven. Daarom worden deze beide rubrieken niet alleen gebruikt om functies te selecteren voor cliënten met benutbare mogelijkheden, maar ook als onderdeel van de beschrijving dat cliënt niet over benutbare mogelijkheden beschikt vanwege sterke beperkingen in het persoonlijk en sociaal functioneren.

De verzekeringsarts vult in dit soort situaties altijd de rubrieken 1 en 2 in met uitzondering van de beoordelingspunten 1.9 en 2.12, specifieke voorwaarden voor het persoonlijk respectievelijk voor sociaal functioneren in arbeid. Dat heeft de volgende achtergrond. Als de cliënt sterk beperkt is in het functioneren op micro- en mesoniveau is het uitgesloten dat hij op macroniveau nog wel zou kunnen functioneren. Functioneren in arbeid maakt deel uit van het functioneren op macroniveau. Het benoemen van voorwaarden waaronder cliënt nog wèl in arbeid zou kunnen functioneren is dan niet zinvol en in strijd met de reeds getrokken conclusie.

Opmerking: de weergave van de beperkingen in de rubrieken 1 en 2 vormt op zich géén verantwoording van de conclusie geen benutbare mogelijkheden. De onderbouwing daarvan vindt plaats in de verzekeringsgeneeskundige rapportage mede op grond van de beperkingen zoals die op de FML zijn weergegeven.

De cliënt is opgenomen in een ziekenhuis of AWBZ-erkende instelling

In essentie gaat het hier om het niet beschikbaar zijn van cliënt voor arbeid als gevolg van een zeer intensieve en langdurige behandeling.

Onder zeer intensief wordt verstaan: dagelijks, waarbij de behandeling een groot deel van de dag in beslag neemt dan wel cliënt als gevolg van de behandeling te weinig energie overhoudt voor andere activiteiten of werk. Het is evident dat een opname in een ziekenhuis of AWBZ-erkende instelling hier in ieder geval onder valt. Maar ook een dagbehandeling kan hieronder vallen of een intensieve revalidatiebehandeling, waarbij de cliënt dagelijks een intensief revalidatieprogramma moet volgen. Als de behandeling niet dagelijks plaatsvindt en er overigens sprake is van benutbare mogelijkheden ligt het voor de hand tot een verminderde arbeidsduur te concluderen (die kan worden weergegeven in rubriek 6).

Onder langdurig wordt verstaan: naar verwachting tenminste drie maanden durend. Kortdurende behandelingen die niet gepaard gaan met langdurige immobilisatie vallen dus niet onder dit criterium.

De cliënt is bedlegerig (grootste deel van de dag en langdurig)

Onder bedlegerigheid moet in deze context worden verstaan dat cliënt als gevolg van ziekte of handicap zodanig beperkt is dat hij niet anders kan dan het bed houden dan wel niet tot ander gedrag in staat is. Ook een psychiatrisch ziektebeeld kan gepaard gaan met bedlegerigheid. Het gaat erom dat er een zodanig verlies van autonomie is dat de cliënt geen andere keus heeft dan het bed te houden.

Onder bedlegerigheid moet niet worden verstaan het nemen van enkele extra rusturen overdag bijvoorbeeld vanwege een stoornis op energetisch gebied.

De cliënt is in grote mate ADL-afhankelijk

Het gaat hier om een dermate afhankelijkheid bij de activiteiten van het dagelijks leven dat de cliënt niet lichamelijk zelfredzaam is. Daarbij kan worden gedacht aan activiteiten als eten, drinken, zichzelf wassen, gebitsverzorging, toiletgang en aan- en uitkleden. Ook nu geldt dat een met ziekte of gebrek samenhangend verlies van autonomie aan de afhankelijkheid ten grondslag moet liggen.

De hier bedoelde situatie zal meestal in veel opzichten overeenkomst vertonen met 'de toestand van hulpbehoevendheid, welke geregelde oppas en verzorging nodig maakt', zoals vastgelegd in artikel 22 WAO en analoge artikelen in de WIA en de Wajong (neem dit aspect mee in de rapportage, zodat op grond daarvan meteen kan worden besloten tot een eventuele ophoging van de uitkering).

De cliënt heeft sterk wisselende mogelijkheden/verlies van mogelijkheden < 3 maanden – 1 jaar

Het gaat hier om drie weliswaar verschillende en in het Schattingsbesluit afzonderlijk benoemde situaties, die echter op één belangrijk aspect overeenkomst vertonen en waarvoor om die reden op het voorblad van de FML één gemeenschappelijke keuzemogelijkheid is gecreëerd.

De drie verschillende situaties worden als volgt beschreven:

1. Er is bij cliënt sprake van een in de tijd sterk wisselende belastbaarheid.
2. Cliënt zal zijn zelfredzaamheid binnen drie maanden zeker of zeer waarschijnlijk verliezen.
3. Cliënt heeft een zeer slechte levensverwachting door een ziekte met terminale afloop, als gevolg waarvan een verslechtering binnen afzienbare tijd is te verwachten; daarbij kan in het algemeen worden gedacht aan een periode van ongeveer een jaar.

Deze situaties hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat op het moment van beoordeling veelal nog niet wordt voldaan aan de voorwaarde dat cliënt niet zelfredzaam is. Cliënt heeft weliswaar benutbare mogelijkheden, essentieel is dat de mogelijkheden die hij heeft niet duurzaam zijn (duurzaam in de oorspronkelijke betekenis van de standaard 'Geen duurzaam benutbare mogelijkheden': naar verwachting tenminste drie maanden).

Ad 1: het gaat hier om aandoeningen met een wisselend beloop en/of een recidiverend karakter. Voorwaarde is dat periodiek langere tijd sprake is van een situatie waarin cliënt niet of nauwelijks zelfredzaam is.

Als hier slechts af en toe kortere tijd sprake van is of als er weliswaar sprake is van periodes van verslechtering, maar niet zodanig dat cliënt zijn zelfredzaamheid verliest, dan behoren de mogelijkheden van cliënt wel op een FML te worden vastgelegd ten behoeve van een arbeidsdeskundige beoordeling. De verzekeringsarts neemt daarbij dan als uitgangspunt het niveau van functioneren zoals dat door cliënt voor langere tijd kan worden vastgehouden.

Te denken valt aan aandoeningen als de ziekte van Crohn, reumatische aandoeningen in een bepaald stadium, bepaalde psychiatrische aandoeningen met een cyclisch karakter. Om voor langere tijd van heronderzoek af te kunnen zien zal de verzekeringsarts het wisselende beloop daadwerkelijk moeten vaststellen aan de hand van een goed beeld van de recente ziektegeschiedenis en door eigen (her)onderzoek.

Ad 2: het gaat hier om ernstige chronische en veelal progressieve aandoeningen waarbij cliënt al zodanig beperkt is dat hij de grens van verlies van zelfredzaamheid naar verwachting binnen drie maanden zal verliezen.

Te denken valt aan aandoeningen als taaislijmziekte, een vergevorderd stadium van longemfyseem, een vergevorderd stadium van reumatische aandoeningen. De verzekeringsarts gaat na verloop van ongeveer drie maanden na of de afname van mogelijkheden daadwerkelijk is opgetreden alvorens hij concludeert dat cliënt blijvend niet over benutbare mogelijkheden beschikt (van een dergelijk heronderzoek kan hij afzien als de slechte prognose ten aanzien van de belastbaarheid met een grote mate van zekerheid vaststaat en als van een behandeling in dit opzicht geen positief effect meer kan worden verwacht).

Ad 3: Bij een ziekte met terminale afloop kan de verzekeringsarts afzien van arbeidsdeskundig onderzoek en kan concluderen tot volledige arbeidsongeschiktheid. Ook als de verslechtering van de belastbaarheid niet te verwachten is binnen drie maanden.

De beoordeling hiervan kan complex zijn. De wetgever heeft enerzijds willen regelen dat cliënten die in de laatste fase van hun leven verkeren, bij een zeker verlies van arbeidsvermogen schadeloos gesteld kunnen worden als waren zij volledig arbeidsongeschikt. Voor ten minste een deel van deze cliënten zal werk, in vergelijking met andere zaken in het leven, weinig betekenis hebben. Vrijgesteld worden van werk geeft hen de kans om hun aandacht en energie te besteden aan zaken die in deze fase het belangrijkste zijn.

Maar anderzijds heeft de wetgever niet willen regelen dat iedereen die aan een ziekte met terminale afloop lijdt min of meer automatisch, zonder de ernst van het ziek-zijn, de mate van beperkingen en het te verwachten beloop bij de beoordeling te betrekken, recht krijgt op een uitkering naar volledige arbeidsongeschiktheid.

De problematiek die zich daarbij aandient voor de oordeelsvorming door de verzekeringsarts is de volgende. Het gaat hier niet zomaar om een wettelijke regeling, maar om één waarbij de wetgever uitdrukkelijk ruimte heeft willen creëren voor wat we de menselijke maat kunnen noemen. Daarom

is sprake van ruime kaders waarbinnen de verzekeringsarts tot zijn oordeel moet komen, juist om de individuele situatie van de cliënt zo veel mogelijk 'recht' te doen. Daarbij wordt meer dan gemiddeld een beroep gedaan op zijn inlevingsvermogen en op zijn vermogen om een ethisch verantwoorde beslissing te nemen. Daar komt nog bij dat meer dan gemiddeld persoonlijke opvattingen en mogelijk ook persoonlijke ervaringen bij de afweging een rol kunnen spelen.

Bovenstaande betekent ook dat de verzekeringsarts er goed aan doet om zich bij de verantwoording van zijn besluit mede te baseren op afwegingen die niet uitsluitend het wettelijk kader betreffen.

Om de beoordeling toch enige richting te kunnen geven zijn de volgende aspecten van belang:

- De cliënt is zodanig ziek of lijdt aan een zodanige aandoening of combinatie van aandoeningen, dat (vrijwel) vaststaat dat hij als gevolg daarvan binnen afzienbare tijd zal overlijden.
- Zolang sprake is van een in opzet op genezing gerichte behandeling kan dit criterium niet worden toegepast, ook al is de prognose ten aanzien van blijvend herstel uiterst onzeker. Voorbeeld: een carcinoom is behandeld en er zijn bij daarop gericht onderzoek geen signalen die wijzen op aanwezigheid van tumor of metastasen. Dit criterium kan dan niet worden toegepast, ook al is de meerjaarsoverlevingskans in een specifiek geval niet groot.
- De termijn van een jaar is niet absoluut, maar richtinggevend. Het gaat erom dat (vrijwel) is uitgesloten dat nog herstel plaatsvindt en dat niets erop wijst dat nog langdurig sprake zal zijn van een status quo.
- De verzekeringsarts verantwoordt zich dus in termen van beloop van mogelijkheden en beperkingen en niet (in de eerste plaats) in termen van kansen en termijnen.
- Het Schattingsbesluit spreekt van een afzienbare termijn waarbinnen *verslechtering van mogelijkheden* valt te verwachten. Er wordt van de verzekeringsarts dus niet verwacht dat hij zich uitspreekt over de levensverwachting.
- De verzekeringsarts hoeft dit criterium niet toe te passen, ook al biedt de situatie van cliënt de mogelijkheid daartoe. Als de cliënt op gangbare arbeid of op gerealiseerde verdiensten wil worden beoordeeld dan kan de gebruikelijke weg van de arbeidsdeskundige beoordeling worden gevolgd.

Prognose van de duurzaamheid van de arbeidsbeperking

Dit onderdeel verschijnt uitsluitend als Criterium WIA is aangeklikt.

De mate van duurzaamheid van de (volledige) arbeidsongeschiktheid is bepalend voor de beslissing over de uitkeringsregeling waaronder cliënt valt.

Verzekeringsartsen spreken hun oordeel over de duurzaamheid van de arbeidsbeperkingen uit door aan te geven wat de verwachting is ten aanzien van verbetering van de belastbaarheid:

- een redelijke tot goede verwachting;
- verbetering niet of nauwelijks te verwachten;
- verbetering uitgesloten.

Slechts één mogelijkheid kan worden aangeklikt.

Zijn er geen benutbare mogelijkheden, dan moet de verzekeringsarts de conclusie over de duurzaamheid van de arbeidsbeperkingen meteen invullen. Doet hij dat niet, dan volgt een herinnering en kan de casus niet worden afgesloten.

Zijn er wel benutbare mogelijkheden, dan heeft de verzekeringsarts de mogelijkheid een conclusie over de duurzaamheid van de arbeidsbeperkingen in eerste instantie achterwege te laten. Een uitspraak is pas vereist als op grond van een arbeidsdeskundige beoordeling is vastgesteld dat cliënt volledig arbeidsongeschikt is.

Schematisch overzicht invoer gegevens door de verzekeringsarts

Conclusie	Toelichting uitkomst van de beoordeling	Invullen rubrieken Functionele mogelijkheden-lijst	Arbeidsdeskundige beoordeling
duurzaam benutbare mogelijkheden	☐ geschikt eigen werk	nee	nee
	☐ normaal functioneren	nee	ja
	☐ beperkingen t.a.v. normaal functioneren	ja	ja
	☐ anders	nee	nee
geen duurzaam benutbare mogelijkheden	☐ sterk beperkt in persoonlijk en/of sociaal functioneren <i>of</i> persoonlijk en sociaal disfunctioneren als gevolg van een ernstige psychische stoornis	ja (alleen de rubrieken I en II)	nee
	☐ opname in ziekenhuis of instelling ☐ bedlegerig ☐ ADL-afhankelijk ☐ sterk wisselende mogelijkheden/verlies mogelijkheden < 3mnd - 1 jr	nee	

3.2 ALLES RONDOM NORMAALWAARDEN

1. Inleiding

CBBS gaat als hulpmiddel voor de beoordeling van geschikte arbeid voor de cliënt uit van de mogelijkheden van de cliënt. De verzekeringsarts legt die vast in een Functionele MogelijkhedenLijst (FML).

Uitgaan van mogelijkheden betekent: iets pas een beperking noemen als het gewone functioneren in het gedrang komt. Het gewone functioneren ofwel het functioneren in het dagelijks leven. Daarom is ervoor gekozen om het functioneren in het dagelijks leven te kiezen als referentiepunt voor het vaststellen van de mogelijkheden en de eventuele beperkingen van de cliënt. We spreken pas van een beperking als de cliënt belemmeringen ondervindt bij het functioneren in het dagelijks leven. Is er geen belemmering, dan noemen we dat 'normaal' functioneren. Het niveau van normaal functioneren is op de FML gedefinieerd als de normaalwaarde.

In dit hoofdstuk worden de normaalwaarden en het gebruik ervan als volgt verder uitgewerkt:

2. Een uitwerking van het normaalwaardebegrip en de relatie met eisen in arbeid.
3. Normaalwaarden en verdienvermogen.
4. Een uiteenzetting wat het betekent als de verzekeringsarts 'normaal' scoort op de FML.
5. Het bovennormale gebied en signaleringen bij een normaalwaarde.
6. Een instructie voor de verzekeringsarts hoe om te gaan met een beoordeling 'bovennormaal' functioneren.
7. Een instructie voor de arbeidsdeskundige hoe om te gaan met signaleringen bij een normaalwaarde.

2. Normaalwaarden en eisen in arbeid

Het niveau van de normaalwaarden is deels op basis van onderzoek, deels op basis van een beredeneerde keuze vastgesteld. De normaalwaarden vertegenwoordigen een niveau van functioneren waartoe gezonde personen in de leeftijd van 16 tot 65 jaar *minimaal* in staat zijn. De normaalwaarden liggen daarom op een vrij laag niveau.

Als iemand normaal kan functioneren betekent dat doorgaans dat hij zelfstandig aan de eisen die het dagelijks leven stelt kan voldoen. Door vast te stellen dat iemand normaal kan functioneren geeft de verzekeringsarts ook de boodschap af dat in beginsel mag worden verondersteld dat iemand dan ook kan werken. In beginsel, want het functioneren in arbeid stelt soms meer en vaak andere eisen dan het dagelijks leven.

Voor de FML heeft dit tot gevolg gehad dat een aantal beoordelingspunten is toegespitst op het kunnen functioneren in arbeid – voor deze beoordelingspunten geldt dat het begrip normaal niet is geassocieerd met het dagelijks leven, maar met functioneringseisen zoals die voor arbeid als 'normaal' worden beschouwd. Veel van deze punten zijn te herkennen door hun naam (voorbeelden: 4.19: lopen tijdens het werk – hier gaat het om hogere eisen dan doorgaans in het dagelijks leven; 2.12.1: werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is – hier gaat het om andere eisen dan die in het dagelijks leven).

De keuze van de normaalwaarde als hoogste standaardwaarde heeft nog een gevolg in relatie tot de (soms hogere) eisen in arbeid. CBBS is zo ingericht dat functies met hogere eisen dan de normaalwaarde aangeeft niet op grond van een vergelijking met de mogelijkheden van de cliënt kunnen worden verworpen. CBBS 'weet' immers niet of en in hoeverre de cliënt tot meer in staat is dan de normaalwaarde aangeeft.

Er is bewust voor gekozen om dit 'bovennormale' gebied niet verder in te vullen met standaardwaarden waarop de voorselectie verder zou kunnen worden verfijnd. Wanneer arbeid hogere eisen stelt dan het dagelijks leven moet expliciet worden beoordeeld of deze eisen nog binnen de mogelijkheden van de cliënt vallen.

3. Normaalwaarden en verdienvermogen

Er is geen enkele relatie tussen het (gekozen) niveau van de normaalwaarden en het eventuele verlies aan verdienvermogen van de cliënt. Afhankelijk van de maatman, het maatmaninkomen en andere cliëntkenmerken kan normaal functioneren in het ene geval betekenen dat het verdienvermogen is afgenomen, in het andere geval zal dat niet zo zijn.

Het verdienvermogen van de cliënt in de periode voordat hij beperkt raakte wordt bepaald door de maatman.

Het verdienvermogen van de cliënt in de periode nadat hij beperkt is geraakt wordt mede bepaald door zijn actuele, feitelijke niveau van functioneren. Dit actuele niveau van functioneren kan zowel boven, op als onder het normaalwaardenniveau liggen.

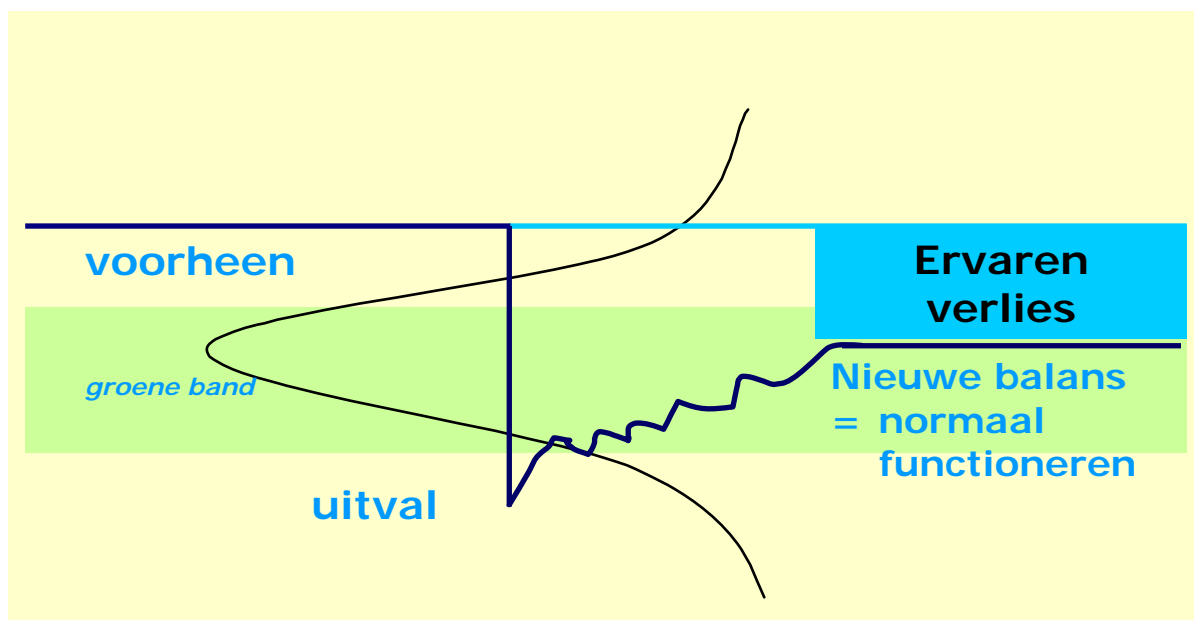
De keus die is gemaakt voor het normaalwaardenniveau heeft geen invloed op het oordeel over het actuele niveau van functioneren van de cliënt. En dus ook niet op de belasting die hij in een werksituatie aankan en daarmee ook niet op het daarvan afgeleide (resterende) verdienvermogen.

Voorbeeld

Voor het beoordelingspunt lopen is de normaalwaarde 'ongeveer een uur achtereen lopen'. De cliënt kan ongeveer een half uur achtereen lopen, hij is dus (licht) beperkt. Werkzaamheden waarbij hij meer dan incidenteel wat langer dan een half uur moet lopen kan deze cliënt niet uitvoeren.

Stel dat het niveau van de normaalwaarde was bepaald op 'ongeveer een half uur achtereen lopen'. De zelfde cliënt, in dezelfde toestand, kan nog steeds ongeveer een half uur achtereen lopen. We noemen de cliënt nu niet beperkt, want ongeveer een half uur achtereen lopen is wat de normaalwaarde aangeeft: de cliënt functioneert in dit opzicht normaal. Voor de werkbelasting die de cliënt aankan maakt dat niet uit. Ook nu geldt dat hij werkzaamheden waarbij hij meer dan incidenteel wat langer dan een half uur moet lopen niet kan uitvoeren. De functieduiding zal door de andere keuze voor het normaalwaardenniveau dus niet tot een ander resultaat leiden en daarmee zal de bepaling van het (resterende) verdienvermogen ook op het zelfde uitkomen.

Onderstaande figuur geeft een en ander grafisch weer.

Toelichting

- De verticale as geeft het niveau van functioneren aan.
- De horizontale as geeft de tijd aan.

- De dunne zwarte lijn is een Gauss-kromme op zijn kant, die de verdeling van het overall functioneren van de Nederlandse bevolking weergeeft.
- De groene band is het gebied waarbinnen over normaal functioneren wordt gesproken; de excentrische projectie van de Gauss-kromme op het groene gebied laat zien dat voor het normale functioneren een vrij laag niveau is gekozen.
- De dikke zwarte lijn laat het verloop van functioneren zien van een willekeurige cliënt. Deze cliënt functioneerde voorheen boven het normale niveau. Op het moment van uitval raakt hij beperkt ten opzichte van het normale niveau van functioneren. Na herstel beweegt zijn functioneren zich binnen het normale niveau.

De figuur laat het volgende zien:

- Deze cliënt is beperkt ten opzichte van zijn voormalige niveau van functioneren.
- Deze cliënt functioneert (na herstel) op normaal niveau.

Of sprake is van verlies aan verdienvermogen kan niet uit de figuur worden afgeleid. Dat hangt ervan af of deze cliënt met dit niveau van functioneren nog ongeveer het zelfde kan verdienen of niet. 'Normaal functioneren' is dus niet hetzelfde als 'geen verlies aan verdienvermogen'.

Als de normaalwaarde op een ander niveau zou zijn vastgesteld zou dit slechts tot gevolg hebben dat de groene band naar onder of naar boven verschuift. De lijn van het niveau van functioneren na herstel kan dan boven of onder de groene band komen te liggen: je zou dan dus moeten zeggen dat de cliënt bovennormaal functioneert, respectievelijk beperkt is. De cliëntkenmerken, inclusief het niveau van functioneren, veranderen door die verschuiving echter niet. En daardoor zal ook de bepaling van het resterende verdienvermogen op het zelfde uitkomen.

4. Betekenis van de score normaal functioneren op de FML

Voor die beoordelingspunten waarbij een belasting in het bovennormale gebied kan voorkomen, heeft een score normaal op de FML de volgende, inhoudelijke, betekenis:

1. Cliënt is in staat is tot datgene wat de normaalwaarde aangeeft.
2. Cliënt kan tevens structureel een marginaal hogere belasting aan dan wat de normaalwaarde aangeeft.
3. Cliënt kan tevens incidenteel een piekbelasting aan boven het aangegeven niveau.
4. Cliënt is tot meer in staat dan wat de definitie van de normaalwaarde aangeeft, tenzij sprake is van één van de volgende situaties:
 - a. de verzekeringsarts heeft voor het betreffende beoordelingspunt expliciet aangegeven dat wat de normaalwaarde exact aangeeft de bovengrens is en/of dat een incidentele piekbelasting niet is toegestaan;
 - b. een structureel hoge totaalbelasting ten opzichte van de normaalwaarde;
 - c. een extreme piekbelasting.

Hieronder volgt per punt een toelichting.

Toelichting bij 1

- Hoe de normaalwaarde is gedefinieerd staat in deze basisinformatie per beoordelingspunt vermeld. Daaronder vallen niet alleen de mate of de duur, maar ook de frequentie van de activiteit, voor zover CBBS daar bij de voorselectie rekening mee houdt¹.

Toelichting bij 2

¹ Waar de frequentie de variabele is zal in de informatie bij het beoordelingspunt eventueel nadere informatie over de mate of de duur van de belasting worden gegeven, waarmee bij de voorselectie rekening wordt gehouden.

Dit is inherent aan de systematiek van de FML, waarbij is gekozen voor een globale omschrijving van de mogelijkheden en beperkingen.

Toelichting bij 3

Dit is een afspraak, gemaakt bij de ingebruikname van de FML, die expliciet bovenaan elke FML staat vermeld.

Toelichting bij 4

In de praktijk blijkt CBBS bij de voorselectie bij diverse normaalwaarden heel vaak signaleringen af te geven. Bij beschouwing van het totaalbeeld van de functiebelasting op dit punt blijkt dan in het algemeen geen sprake van een extreme piekbelasting en/of structureel hoge totaalbelasting op het betreffende beoordelingspunt. Meestal gaat het om een hogere frequentie dan die in het interpretatiekader van de normaalwaarde is opgenomen, terwijl de mate of duur van de belasting ruim onder het niveau van de normaalwaarde ligt. De totale belasting ligt dan binnen de mogelijkheden van cliënt.

Toelichting bij 4a

Deze situatie is een *inperking* van de mogelijkheden van de cliënt ten opzichte van de gebruikelijke betekenis, zoals hierboven onder 2 en 3 weergegeven.

Dit is *geen* beperkende toelichting. Daarvan is pas sprake als de verzekeringsarts in zijn toelichting een beperking opneemt ten opzichte van wat de normaalwaarde zelf aangeeft. Situatie 4a doelt daarentegen op een beperking ten opzichte van het bovennormale gebied.

Toelichting bij 4b en 4c

Deze situaties moeten als overschrijding van de gebruikelijke betekenis van de normaalwaarde worden beschouwd en zijn alleen beargumenteerd toegestaan.

5. Het bovennormale gebied en signaleringen bij een normaalwaarde

Omdat de normaalwaarden op een relatief laag niveau zijn vastgesteld komt het vaak voor dat de belastbaarheid van een cliënt (op onderdelen) daar bovenuit gaat. Ook de belasting in arbeid vereist nogal eens meer dan wat het functioneren in het dagelijks leven vergt.

Op de FML kan de verzekeringsarts niet op gestandaardiseerde wijze een belastbaarheid weergeven die uitstijgt boven het niveau van de normaalwaarde. Gevolg is dat in dit zogenaamde bovennormale gebied geen geautomatiseerde voorselectie van functies op potentiële geschiktheid plaatsvindt. Bij een FML-score 'normaal' moeten functies met een belasting die uitstijgt boven het niveau van de normaalwaarde dan ook altijd nader op hun geschiktheid worden beoordeeld.

Als hulpmiddel voor de beoordeling genereert CBBS in dit soort situaties een signalering. Een signalering wijst de arbeidsdeskundige er in dat geval op dat de functiebelasting het niveau van de normaalwaarde overstijgt.

Een signalering bij een normaalwaarde kan ook nog een andere betekenis hebben, namelijk dat de verzekeringsarts de normaalwaarde van een toelichting heeft voorzien. In de paragraaf 'Beoordeling signaleringen bij normaalwaarden' wordt uiteengezet hoe dit onderscheid kan worden gemaakt.

6. Oordeel verzekeringsarts: bovennormaal functioneren

De verzekeringsarts kan van mening zijn dat cliënt op onderdelen tot meer in staat is dan de normaalwaarde uitdrukt. Er zijn nu twee mogelijkheden:

1. De mogelijkheden van cliënt zijn wel begrensd, maar deze liggen duidelijk boven de normaalwaarde.
2. De mogelijkheden van cliënt zijn niet beperkt als gevolg van ziekte of gebrek.

In beide situaties geeft de verzekeringsarts dit weer in een toelichting op de FML of in de

rapportage. Als het gaat om slechts één of enkele beoordelingspunten geeft de verzekeringsarts een toelichting bij de betreffende beoordelingspunten op de FML.

Een veel voorkomende situatie zal zijn dat cliënt ten aanzien van een cluster van beoordelingspunten of ten aanzien van alle beoordelingspunten in een rubriek geen beperkingen ondervindt ten gevolge van ziekte of gebrek. In dat geval geeft de verzekeringsarts dit weer in de beschouwing van zijn rapportage. Dit is praktisch, omdat dan niet per beoordelingspunt een toelichting hoeft te worden gegeven. Het is ook beter, omdat de rapportage bedoeld is om een totaalbeeld te schetsen van de mogelijkheden van cliënt. Daarin passen ook overwegingen in de trant van: 'om die en die redenen is cliënt voor wat betreft 'dynamische handelingen' in het geheel niet beperkt als gevolg van ziekte of gebrek'. De verzekeringsarts moet zich daarbij wel realiseren dat in dat geval de bovennormale mogelijkheden van cliënt niet zichtbaar worden op de afdruk van de (kritische) FML.

7. Beoordeling door de arbeidsdeskundige

De arbeidsdeskundige wordt per voorgeselecteerde functie nogal eens met een groot aantal signaleringen geconfronteerd. Het is de taak van de arbeidsdeskundige om deze signaleringen op waarde te schatten in het perspectief van de beoordeling: is een functie geschikt voor deze cliënt of niet?

Een vrij groot deel van de signaleringen betreft signaleringen bij normaalwaarden. Gelet op het belang van een goede interpretatie tegen de achtergrond van de betekenis van een score 'normaal' wordt aan deze signaleringen afzonderlijk aandacht besteed.

Beoordelingsproces

De arbeidsdeskundige zet de volgende stappen om in een concrete situatie tot een juiste weging van een signalering te komen:

1. hij stelt vast wat de normaalwaarde inhoudt;
2. hij gaat na waarom het systeem een signalering afgeeft door vast te stellen of de signalering een beoordelingspunt betreft waarvoor geldt dat belasting en belastbaarheid in maat en getal worden uitgedrukt of niet:
 - a. als belasting en belastbaarheid in maat en getal worden uitgedrukt is sprake van een overstijging van het niveau van de normaalwaarde; de arbeidsdeskundige stelt vast op welk aspect van de normaalwaarde de signalering betrekking heeft;
 - b. als belasting en belastbaarheid niet in maat en getal worden uitgedrukt heeft de signalering betrekking op de toelichting bij de normaalwaarde van de verzekeringsarts;
3. hij stelt vast of voor *deze* cliënt sprake is van een mogelijke of daadwerkelijke overschrijding.

Toelichting bij 1

De definitie zoals die op het scherm verschijnt is vaak niet volledig. Voor de volledige definitie kan de arbeidsdeskundige de beschrijving per beoordelingspunt in deze Basisinformatie raadplegen.

Toelichting bij 2

Een signalering bij een normaalwaarde kan twee oorzaken hebben:

- de belasting in de functie overstijgt het niveau van de normaalwaarde.
Onder het niveau van de normaalwaarde wordt verstaan de exacte waarde die bij de vergelijking van functiebelasting met de FML-score wordt aangehouden. Bij het beoordelingspunt 'zitten' bijvoorbeeld: normaal = kan ongeveer twee uur achtereen zitten; de daarbij behorende *exacte* waarde is twee uur.
- de verzekeringsarts heeft de normaal score voorzien van een toelichting.

Per beoordelingspunt geldt dat een signalering bij de normaalwaarde altijd het gevolg is van òf de ene òf de andere oorzaak.

Uitzondering: beoordelingspunt 4.22 Knielen of hurken. Voor dit beoordelingspunt geldt dat, wanneer de verzekeringsarts een toelichting bij de normaalwaarde heeft gegeven, de signalering

tevens betrekking kan hebben op een overstijging van het niveau van de normaalwaarde (namelijk als de frequentie groter is dan tien keer per uur).

Beoordelingspunten waarvoor geldt dat belasting en belastbaarheid in maat en getal worden uitgedrukt kennen uitsluitend signaleringen op basis van overstijging van het niveau van de normaalwaarde.

Opmerking 1: bij beoordelingspunt 3.7 Geluidsbelasting vindt vergelijking van belasting en belastbaarheid weliswaar plaats langs de meetbare grens van 80 dB, in de omschrijving van de normaalwaarde komt dit getal niet voor. Een signalering bij de normaalwaarde wijst hier op een toelichting van de verzekeringsarts en niet op overstijging van het niveau van de normaalwaarde. Dit is in feite ook niet mogelijk gelet op de omschrijving van de normaalwaarde: geen specifieke beperkingen.

Opmerking 2: beoordelingspunten waarvoor geldt dat belasting en belastbaarheid in maat en getal worden uitgedrukt kunnen ook van een toelichting bij de normaalwaarde zijn voorzien. Deze toelichting is nooit (behalve eventueel bij 4.22) de oorzaak van de signalering. De arbeidsdeskundige moet dus altijd nagaan op welk aspect van de normaalwaarde de signalering betrekking heeft.

Dit type beoordelingspunten kan een samengesteld karakter hebben: normaalwaarden die twee aspecten kennen, meestal een combinatie van aan de ene kant mate of duur, aan de andere kant frequentie. De arbeidsdeskundige stelt voor deze beoordelingspunten vast om welk aspect het gaat, of dat het eventueel om beide aspecten gaat. De praktijk wijst uit dat in veel gevallen de signalering betrekking heeft op de frequentie en dat het dan nogal eens om een geringe overschrijding van dit aspect van de normaalwaarde gaat.

Beoordelingspunten waarvoor geldt dat belasting en belastbaarheid niet in maat en getal worden uitgedrukt kennen uitsluitend signaleringen op basis van een toelichting van de verzekeringsarts bij de normaalwaarde.

Toelichting bij 3

I. De signalering heeft betrekking op overstijging van het niveau van de normaalwaarde. De arbeidsdeskundige stelt eerst vast of de verzekeringsarts een toelichting heeft gegeven bij de betreffende normaalwaarde of in de beschouwing extra aandacht heeft geschonken aan bepaalde clusters beoordelingspunten of bepaalde rubrieken, welke doorwerken in het betreffende beoordelingspunt.

Er kunnen nu drie situaties worden onderscheiden:

- a. De verzekeringsarts heeft bij het betreffende beoordelingspunt geen aanvullende opmerkingen gemaakt. In dat geval gaat de arbeidsdeskundige na of de signalering verwijst naar een extreme piekbelasting of een structureel hoge totaalbelasting. Indien dit niet het geval is stelt de arbeidsdeskundige vast dat hier niet sprake is van een overschrijding. Indien dit wel het geval is oordeelt de arbeidsdeskundige dat sprake is van een overschrijding. De arbeidsdeskundige overweegt of hij zelf tot besluitvorming kan komen of dat nader overleg met de verzekeringsarts aan de orde is.
- b. De verzekeringsarts heeft aangegeven dat cliënt op het betreffende beoordelingspunt geen beperkingen ondervindt als gevolg van ziekte of gebrek. De arbeidsdeskundige oordeelt op grond van de overige door hem verzamelde en hem bekende gegevens of de functie-eisen binnen de mogelijkheden van cliënt vallen.
- c. De verzekeringsarts heeft wel aanvullende opmerkingen gemaakt in de zin van nadere grenzen aangegeven, ofwel op ofwel boven het niveau van de normaalwaarde. In dat geval oordeelt de arbeidsdeskundige of sprake is van een mogelijke of daadwerkelijke overschrijding. De arbeidsdeskundige overweegt of hij zelf tot besluitvorming kan komen of dat nader overleg met de verzekeringsarts aan de orde is.

II. De signalering is het gevolg van een toelichting van de verzekeringsarts bij de normaalwaarde. De arbeidsdeskundige stelt vast of de belasting in de functie valt binnen de mogelijkheden van de cliënt zoals die mede blijken uit de door de verzekeringsarts gegeven toelichting. De arbeidsdeskundige overweegt of hij zelf tot besluitvorming kan komen of dat nader overleg met de verzekeringsarts aan de orde is.

Inhoudelijke afweging

De arbeidsdeskundige tracht altijd in eerste instantie zijn eigen oordeel te vormen. Hij baseert zich daarbij, behalve op de rapportage van de verzekeringsarts, ook op:

1. De informatie over de cliënt en het beeld dat hij van de cliënt heeft. Hij kan zich hiervoor oriënteren op:
 - a. de wijze waarop cliënt het eigen werk uitvoerde;
 - b. de belasting van voorheen door cliënt uitgeoefende functies;
 - c. activiteiten die cliënt doorgaans privé onderneemt.
2. Hoe hij de belasting in de functie ten aanzien van het betreffende beoordelingspunt weegt in de context van het geheel aan eisen die de functie stelt.

Er kunnen geen harde grenzen worden aangegeven voor de beoordelingsruimte van de arbeidsdeskundige. Die wordt namelijk voor een deel bepaald door de context van de individuele beoordeling.

Er kunnen wel enkele gedragsadviezen worden geformuleerd die aangeven of overleg met de verzekeringsarts in het algemeen gewenst is:

- als de 'harde' gegevens de arbeidsdeskundige doen concluderen dat de belastbaarheid bij de uitoefening van een functie daadwerkelijk wordt overschreden, terwijl hij op grond van andere overwegingen de functie toch als geschikt zou willen beoordelen, zal meestal overleg met de verzekeringsarts gewenst zijn;
- als sprake is van twijfel kunnen argumenten ontleend aan de hierboven onder 1.a, 1.b en 1.c genoemde gegevens zodanig overtuigend zijn dat overleg met de verzekeringsarts weinig of geen toegevoegde waarde heeft;
- als de 'harde' gegevens niet wijzen op een overschrijding van de belastbaarheid, maar het beeld van cliënt in relatie tot de functiebelasting de arbeidsdeskundige doet overwegen de functie als niet passend te beoordelen, is overleg met de verzekeringsarts gewenst om tot een definitief oordeel te komen;
- als de arbeidsdeskundige, ondanks de omstandigheid dat hij zelf overtuigd is van zijn oordeel, kan inschatten dat zijn oordeel bij anderen vragen kan oproepen, zal overleg met de verzekeringsarts in een aantal gevallen kunnen bijdragen aan versterking van de onderbouwing van het oordeel; dit geldt vooral als de arbeidsdeskundige voor zijn oordeel mede een beroep doet op eigen waarnemingen betrekking hebbend op de mogelijkheden van de cliënt.

3.3 BIJZONDERE ASPECTEN BIJ HET VASTLEGGEN VAN DE MOGELIJKHEDEN VAN DE CLIËNT

Inleiding

De FML is een beperkte weergave van de mogelijkheden van de cliënt. Beperkt om tenminste twee redenen:

- niet alle aspecten van de mogelijkheden van de cliënt kunnen binnen een limitatieve lijst als de FML worden gevangen;
- de mogelijkheden van de cliënt kunnen voor een belangrijk deel slechts op een aantal standaardniveaus worden vastgelegd.

Eenzijds schetst de FML dan ook geen volledig en genuanceerd beeld van de mogelijkheden van de cliënt. Anderzijds is het werken met standaardniveaus noodzakelijk om de FML als hulpmiddel binnen de CBBS-omgeving te kunnen gebruiken om uit een veelheid van functies die functies te selecteren die potentieel geschikt zijn voor de cliënt. Daarom heeft de FML ook eigenschappen die het mogelijk maken om als dat middel te fungeren.

Die eigenschappen en de beperkingen van de FML dragen er niet altijd toe bij dat de FML een 'correct' beeld schetst van de mogelijkheden van de cliënt. Sterker nog: soms is het nodig niet voor de meest voor de hand liggende weergave van de mogelijkheden van de cliënt op de FML te kiezen om te bereiken dat CBBS als selectie-instrument zo efficiënt mogelijk werkt.

Dit hoofdstuk gaat over die aspecten van het gebruik van de FML die speciale aandacht behoeven om ervoor te zorgen dat CBBS binnen het geheel van het beoordelingsproces optimaal wordt ingezet. Daarbij zullen ook enkele punten worden aangeroerd die minder 'FML-specifiek' zijn.

Inhoud

In dit hoofdstuk worden de volgende onderwerpen behandeld:

1. beperkende toelichtingen – algemeen
2. hogere of lagere waarde
3. links-rechts-verschillen
4. rolstoelafhankelijkheid
5. (liever) geen toelichting
6. conditie, constitutie en het vermogen vaardigheden te ontwikkelen

1. Beperkende toelichtingen – niet gewenst en erg inefficiënt voor het werk van de arbeidsdeskundige

CBBS is geen zuiver selectie- en ordeningsinstrument. Selecteren van potentieel geschikte functies en deze volgens bepaalde criteria ordenen is wel de belangrijkste functie van CBBS. CBBS heeft daarnaast nog een aantal andere mogelijkheden en kenmerken die van invloed zijn op de producten die CBBS levert en op de wijze waarop met deze 'output' moet worden omgegaan. In dit verband zijn de volgende kenmerken relevant:

- CBBS fungeert voor een deel tevens als registratie-instrument; dit geldt bijvoorbeeld voor een aantal beoordelingspunten die niet worden gebruikt in de geautomatiseerde voorselectie en dus geen deel uitmaken van CBBS als selectie-instrument (de niet geautomatiseerd vergeleken punten); en het geldt bijvoorbeeld ook voor gegevens over de diagnose en het type beoordeling;
- het CBBS biedt een uitgebreide mogelijkheid tot het geven van toelichtingen, dat geldt voor de FML, maar dat geldt ook voor de functiebeschrijvingen; ook voor deze toelichtingen geldt dat zij wel worden geregistreerd, maar geen onderdeel uitmaken van de selectie.

- CBBS genereert signaleringen in de volgende situaties:
 - o als de belasting in een functie het door de verzekeringsarts op de FML gescoorde niveau in enigerlei mate overstijgt;
 - o als de verzekeringsarts een beperking heeft aangegeven bij een beoordelingspunt dat geen deel uitmaakt van de geautomatiseerde voorselectie ('niet-matchende' beoordelingspunten);
 - o bij enkele belastingpunten in de functie die geen deel uitmaken van de geautomatiseerde voorselectie ('niet-matchende' beoordelingspunten in Rubriek 7);
 - o als de verzekeringsarts de door hem aangegeven mogelijkheid tot functioneren van een nadere toelichting heeft voorzien (dit geldt voor een deel van de beoordelingspunten).

De drie laatst genoemde categorieën signaleringen maakten geen deel uit van CBBS in de eerste jaren waarin het systeem in gebruik was. Bij de eindselectie betreft de arbeidsdeskundige immers altijd alle aspecten die relevant zijn voor beantwoording van de vraag of een functie voor een bepaalde cliënt geschikt is. Tot die aspecten behoren in ieder geval ook de door de verzekeringsarts gegeven toelichtingen, de eventuele beperkingen ten aanzien van niet-geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten en de beoordeling van de betekenis van de verschillende signaleringen (zie de standaard professionele eindselectie en de hoofdstukken 3.2 en 4.2 van deze Basisinformatie).

Bovendien waren de signaleringen van de eerstgenoemde categorie wel zichtbaar voor de arbeidsdeskundige tijdens het raadplegen van CBBS, maar niet op de prints in het dossier. De signaleringen waren ook niet reproduceerbaar.

Dit paste in de voorgestane werkwijze, namelijk dat uit het geheel aan informatie en argumentaties, zoals vastgelegd in de rapportages van verzekeringsarts en arbeidsdeskundige, voldoende duidelijk moest worden dat de belasting van de geschikt geachte functies valt binnen de mogelijkheden van de cliënt.

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) oordeelde in 2004 echter dat een dergelijke toets mede moest kunnen plaatsvinden aan de hand van de onderliggende gegevens zoals die blijken uit de output van CBBS. Omdat dat slechts met veel moeite mogelijk was concludeerde de CRvB dat de inzichtelijkheid, de verifieerbaarheid en de toetsbaarheid van de beoordelingen onvoldoende door CBBS werden ondersteund. CBBS werd daarop dan ook aangepast.

De aanpassing van CBBS betekende onder andere dat alle signaleringen nu zichtbaar werden op de prints.

CBBS is vervolgens nog enkele keren onderwerp van bespreking geweest bij zittingen van de CRvB. Steeds weer stonden de inzichtelijkheid en de toetsbaarheid van de beoordelingen hoog op de agenda en stelde de Raad extra eisen aan beoordelingen die hieraan niet in alle opzichten op het door de Raad gewenste niveau voldeden. Verdere aanpassingen van CBBS volgden en hadden onder andere tot consequentie dat het aantal signaleringen toenam.

In de context van de besprekingen bij de CRvB is ook het begrip 'beperkende toelichting' ontstaan. Onder een beperkende toelichting wordt verstaan een toelichting waaruit blijkt dat de cliënt ten opzichte van het op de FML aangegeven niveau² beperkt is. Het gevolg daarvan is dat functies kunnen worden gepresenteerd met een belasting die uitstijgt boven het niveau van de mogelijkheden van de cliënt zonder dat CBBS dat door middel van een signalering inzichtelijk maakt.

De CRvB heeft geoordeeld dat daardoor het risico ontstaat dat functies worden geaccepteerd met een belasting die uitstijgt boven de mogelijkheden van de cliënt, terwijl het lijkt of de functie geschikt is, omdat CBBS geen signalering afgeeft. In dit verband wordt ook wel gesproken van een 'verborgen beperking', die door de CRvB als ongewenst wordt beschouwd.

² Hiermee wordt bedoeld de exacte waarde waarop CBBS geautomatiseerd vergelijkt met de belasting zoals die in een functie voorkomt.

Door het werken met beperkende toelichtingen is de kwaliteit van de beoordeling in beginsel niet in het geding. De arbeidsdeskundige betreft immers alle toelichtingen bij de eindselectie. De kans dat hij een aspect overslaat lijkt in theorie wel groter dan wanneer maximaal van de mogelijkheid tot signalering door CBBS gebruik wordt gemaakt. Bovendien vergroot het achterwege laten van beperkende toelichtingen de efficiëntie: een handmatige vergelijking van belasting en belastbaarheid op detailniveau kan achterwege blijven en de arbeidsdeskundige kan zich meteen richten op de inhoud van de toelichting.

Zowel het oordeel van de CRvB als de overwegingen van efficiëntie waren aanleiding om het gebruik van beperkende toelichtingen tot onjuiste werkwijze te verklaren. Nadere analyse van de werking van CBBS en de inrichting van de geautomatiseerde vergelijking van de verschillende beoordelingspunten dwong echter tot het formuleren van uitzonderingen op deze hoofdregel, zoals uit het vervolg zal blijken.

Het fenomeen van de beperkende toelichting maakt duidelijk dat het geven van een beschrijving van de mogelijkheden en beperkingen die zo goed mogelijk aansluit bij de conclusies van de beoordeling er op belangrijke onderdelen anders kan uitzien dan de beschrijving die nodig is om een hulpmiddel als CBBS optimaal te gebruiken. Optimaal is in dit verband: zorgen voor de scherpst mogelijke voorselectie, zorgen dat de arbeidsdeskundige bij de eindselectie zo min mogelijk 'handwerk' moet verrichten door de mogelijkheden van het systeem maximaal te benutten en ervoor zorgen dat de output de voor de cliënt, gebruikers, kwaliteitsbeoordelaars en toetsende instanties maximaal mogelijke inzichtelijkheid verschaft.

Het betekent dat bepaalde aspecten van de beoordeling als het ware niet één-op-één naar het systeem (c.q. op de FML) kunnen worden overgebracht, maar op een voor een optimaal gebruik toegesneden manier moeten worden verpakt.

Bij een aantal van de hiernavolgende onderwerpen spelen dergelijke aspecten een rol.

Bij enkele andere gaat het om de vraag hoe met bepaalde cliëntkenmerken om te gaan in het perspectief van het vastleggen van de mogelijkheden van de cliënt.

2. Hogere of lagere waarde

Achtergrond

CBBS is gevuld met een groot aantal gestandaardiseerde beoordelingspunten en daarbij behorende standaardwaarden. De mogelijkheden van cliënt worden door de verzekeringsarts niet altijd op een 'standaard' niveau ingeschat. De vraag is dan wat de verzekeringsarts op de FML moet invullen.

De betekenis van hetgeen de verzekeringsarts invult, reikt verder dan de standaardwaarde die hij op de FML invult. De verzekeringsarts geeft immers aan wat ongeveer of tenminste de mogelijkheden van cliënt zijn, terwijl een incidentele piekbelasting eveneens is toegestaan. Meestal is dat voldoende om, rekening houdend met de mate van nauwkeurigheid waarmee de verzekeringsarts uitspraken kan doen, de mogelijkheden en beperkingen van cliënt op één van de standaardniveaus vast te leggen. Er zijn twee redenen waarom de verzekeringsarts er toch behoefte aan kan hebben mogelijkheden en beperkingen op een ander niveau te bepalen dan de standaardwaarden op de FML aangeven:

1. Bij sommige beoordelingspunten van de FML is sprake van een zodanig groot verschil tussen opeenvolgende standaardwaarden dat het in de praktijk nogal eens voorkomt dat de hoogste van de twee ruimschoots meer aangeeft dan wat voor cliënt mogelijk is, terwijl de laagste een te beperkte inschatting van de mogelijkheden van cliënt vertegenwoordigt.
2. De specifieke situatie van cliënt maakt duidelijk dat zijn mogelijkheden op een niveau liggen dat niet als standaardwaarde voorkomt op de FML; vaak zal het dan gaan om aanwijzingen uit de praktijk, door cliënt opgedane concrete ervaringen, die een in zekere zin nauwkeuriger inschatten van de mogelijkheden toelaten.

Voor die situaties is het dus de vraag wat de verzekeringsarts op de FML moet invullen: de hogere of de lagere waarde ten opzichte van het door hem ingeschatte niveau.

Uit wat hierboven over beperkende toelichtingen is beschreven blijkt dat de verzekeringsarts de lagere waarde moet invullen. De verzekeringsarts geeft in een toelichting aan op welk (tussenliggend) niveau hij de mogelijkheden van cliënt met betrekking tot het specifieke beoordelingspunt inschat.

Meer in detail kan de keus om in dit soort situaties de lagere waarde in te vullen als volgt worden uiteengezet.

CBBS selecteert niet alleen functies tot het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, maar meestal ook minimaal één niveau hoger. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen dagelijks en niet dagelijks voorkomende belasting en algemeen of bijzonder voorkomende belasting (al dan niet het merendeel van de werkdag - zie verder hoofdstuk 5). De wijze van selecteren door CBBS garandeert dus dat alle potentieel geschikte functies worden gepresenteerd.

Zodra in een functie meer van cliënt wordt geëist dan de door de verzekeringsarts bij het betreffende beoordelingspunt ingevulde waarde aangeeft, wordt die functie met een signalering gepresenteerd. Dat geldt altijd, los van het gegeven of de verzekeringsarts nog een aanvullende toelichting heeft gegeven. De arbeidsdeskundige moet zich in dit soort situaties dus ook altijd afvragen wat de betekenis is van de betreffende signalering.

Zou de verzekeringsarts de hogere waarde invullen dan heeft dit drie belangrijke nadelen:

1. Er worden tevens functies geselecteerd (te) ruim boven de belastbaarheid van de cliënt (de FML-score inclusief de beperkende toelichting); uit de voorselectie komen relatief veel functies die bij nadere beschouwing moeten worden verworpen omdat zij te hoge eisen blijken te stellen (vergeleken met het invullen van de lagere waarde).
2. De functies die qua belasting vallen binnen de door de verzekeringsarts ingevulde FML-score, maar boven de belastbaarheid van cliënt zoals blijkt uit de toelichting, worden zonder signalering gepresenteerd. Consequentie is dat de arbeidsdeskundige *alle* functies tijdens de eindselectie op het desbetreffende beoordelingspunt aan een nadere beschouwing moet onderwerpen. Het is immers op voorhand niet duidelijk bij welke functies de belastbaarheid wel en bij welke niet kan zijn overschreden. Het invullen van de hogere waarde door de verzekeringsarts heeft dan ook tot gevolg dat CBBS als selectie-instrument minder efficiënt werkt.
3. Als gevolg van 1 en 2 vereist deze werkwijze een grotere inspanning van de kant van de arbeidsdeskundige, zonder dat dit de kwaliteit van de beoordeling ten goede komt.

Hieronder volgt een meer specifieke uiteenzetting van de te volgen werkwijze, waarbij een onderscheid is gemaakt naar rubrieken.

Rubrieken 1 en 2 (persoonlijk functioneren en sociaal functioneren)

Niet geautomatiseerd vergeleken punten

Voor de rubrieken 1 en 2 geldt dat een groot deel van de beoordelingspunten geen deel uitmaakt van de geautomatiseerde voorselectie. Een keus voor een hogere of lagere waarde heeft dan ook geen invloed op de voorselectie. Het is uit oogpunt van consequent handelen gewenst ook bij deze punten dezelfde systematiek toe te passen.

Tweekeuzepunten met uitsluitend signalering

De overige punten van de rubrieken 1 en 2 zijn vaak tweekeuzepunten, waarbij bovendien geldt dat bij een beperking een functie niet wordt verworpen. Bij deze punten moet altijd beperkt worden gescoord met een toelichting, zodra de normaalwaarde niet zonder meer van toepassing is.

Overige punten

Resteren nog de volgende beoordelingspunten:

- [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#)
- [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#)
- [2.8 Omgaan met conflicten](#)
- [2.9 Samenwerken](#)
- [2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is](#)
- [2.12.3 Zonodig kunnen terugvallen op directe collega's of leidinggevend](#)
- [2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is](#)
- [2.12.5 Werk dat geen leiding gevende aspecten bevat](#)

Zie voor deze beoordelingspunten de beschrijving in hoofdstuk 5.

Rubriek 3 (aanpassing aan fysieke omgevingseisen)

Voor rubriek 3 geldt dat het hier steeds tweekeuzepunten betreft waarbij de beperking door de verzekeringsarts moet worden omschreven, zodat de keus voor een hogere of lagere waarde zich niet voordoet.

Rubrieken 4 en 5 (dynamische handelingen en statische houdingen)

Een groot deel van de beoordelingspunten van de rubrieken 4 en 5 zijn meerkeuzepunten waarop de hoofdregel van toepassing is. Daarnaast zijn er enkele tweekeuzepunten waarvoor geldt dat altijd beperkt moet worden gescoord met een toelichting, zodra de normaalwaarde niet zonder meer van toepassing is.

Dan resteren er nog enkele beoordelingspunten die een bijzondere of uitzonderingspositie innemen:

- [4.1 Dominantie](#)
- [4.2 Lokalisatie beperkingen](#)
- [4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk](#)
- [4.17 hoofdbewegingen maken](#)
- [4.22 Knielen of hurken](#)

Zie voor deze beoordelingspunten de beschrijving in hoofdstuk 5.

Rubriek 6 (werktijden)

Het gaat hier om de eerste drie beoordelingspunten. Op 6.2 (uren per dag) is de hoofdregel van toepassing. Afwijkende instructies zijn van toepassing op:

- [6.1 Perioden van het etmaal](#)
- [6.3 Uren per week](#)

Zie voor deze beoordelingspunten de beschrijving in hoofdstuk 5.

3. Links-rechts-verschillen

Hier is de vraag aan de orde of de verzekeringsarts bij het invullen van de FML de mogelijkheden van de best functionerende zijde moet weergeven of die van de slechtst functionerende zijde.

Als de verzekeringsarts de FML invult afgaande op de mogelijkheden van de best functionerende zijde ontstaat het probleem dat bij de voorselectie een overmaat aan functies aan de arbeidsdeskundige zal worden gepresenteerd waarvan er bij nader inzien vele niet geschikt blijken. De FML geeft immers te ruime mogelijkheden aan voor cliënt. CBBS is de arbeidsdeskundige ook verder niet tot hulp, omdat geen signaleringen worden gegenereerd in het gebied dat ligt onder het op de FML aangegeven niveau.

Als de verzekeringsarts daarentegen de FML invult afgaande op de mogelijkheden van de slechtst functionerende zijde ontstaat het probleem dat bij de voorselectie veel functies kunnen worden verworpen die potentieel geschikt zijn. Cliënt zal immers in het algemeen tot meer in staat zijn dan op de FML staat aangegeven. De mate waarin potentieel geschikte functies worden verworpen hangt samen met het verschil in mogelijkheden tussen de best en de slechtst functionerende zijde en met de vraag of functies met een belasting tot het eerstvolgende of ook tot het daaropvolgende niveau (met signalering) worden gepresenteerd.

Een sluitende oplossing is voor dit vraagstuk niet te geven. Niet binnen CBBS, maar waarschijnlijk niet binnen elk ander enigszins vergelijkbaar systeem. Dat heeft ermee te maken dat CBBS databestanden vergelijkt door het niveau van elk onderdeel binnen het ene bestand te vergelijken met het niveau van het vergelijkbare onderdeel van het andere bestand. Bij het werken met twee handen/armen (of twee benen) speelt ook de interactie tussen links en rechts een rol. Die interactie wordt bij beperkingen met een links-rechts-verschil op een manier verstoord die niet uitsluitend kan worden uitgedrukt in de niveaus waarlangs CBBS vergelijkt. Dat is onder andere hieruit af te leiden dat cliënten met een forse beperking aan één zijde zeer verschillende mogelijkheden hebben, een verschijnsel dat samenhangt met factoren die niet zijn terug te voeren op de beperking als zodanig. Dit geldt in zijn algemeenheid altijd voor de relatie stoornis – beperking – handicap, maar vanwege het interactieaspect bij links-rechts-verschillen in grotere mate.

Instructie voor het invullen van de FML

De best-practice oplossing is dat de verzekeringsarts een beperking aangeeft op het niveau dat tussen dat van de best en de slechtst functionerende zijde in zit.

In de praktijk zal vrijwel altijd kunnen worden volstaan met score 1. In een toelichting omschrijft de verzekeringsarts het links-rechts-verschil en geeft aan dat activiteiten waarvoor twee goed functionerende armen (of benen) een voorwaarde zijn, niet mogelijk zijn.

De score normaal kan alleen worden gegeven als het prestatieniveau van beide zijden samen op het normale niveau (of hoger) ligt. Ook dan omschrijft de verzekeringsarts in een toelichting het links-rechts-verschil.

Een score lager dan 1 is alleen van toepassing als beide zijden samen meer beperkt zijn dan het niveau van score 1. In dat geval houdt de verzekeringsarts het niveau van de best functionerende zijde aan – wat praktisch neerkomt op score 2.

De verschillen tussen individuele cliënten zijn groot en dat geldt ook voor de verschillen in geautomatiseerde vergelijking en signalering tussen de beoordelingspunten van de FML. Daarom moet bovenstaande instructie worden gezien als een richtlijn die in de meeste situaties tot het beste resultaat leidt of in ieder geval tot een acceptabel resultaat – in termen van efficiënt gebruik van het systeem en voorkomen van verwerpen van potentieel geschikte functies.

De feitelijke gegevens kunnen aanleiding zijn om in afwijking van deze instructie bij bepaalde beoordelingspunten op een ander niveau te scoren. De mate waarin de cliënt in staat is gebleken het functieverlies te compenseren kan hiertoe bijvoorbeeld aanleiding zijn. Ook de omstandigheid of de dominante of de niet-dominante zijde (meer) beperkt is, is in dit verband van belang. Tot slot kan een onverwachte of onbedoelde uitkomst aanleiding zijn de FML op onderdelen aan te passen. Dit zal met name het geval kunnen zijn wanneer CBBS bepaalde typen functies heeft verworpen waarvan werd verwacht dat die nu juist wel geschikt zouden zijn. Aanpassen van de score op de FML betekent in dit geval niet dat de mogelijkheden van de cliënt op een ander niveau worden vastgelegd, maar dat die op een voor het gebruik van CBBS adequatere wijze op de FML worden ingevuld. Uiteindelijk gaat het erom dat de motivering waarom een functie geschikt is plausibel is in relatie tot hetgeen in de verzekeringsgeneeskundige rapportage staat beschreven.

Bij links-rechts-verschillen zal de arbeidsdeskundige alle voorgeselecteerde functies aan een nadere beschouwing moeten onderwerpen, ook als op voor dit aspect relevante beoordelingspunten geen signalering plaatsvindt.

4. Rolstoelafhankelijkheid

Als cliënt rolstoelafhankelijk is kan hij (vrijwel) niet lopen. De definitie van lopen luidt: het zich te voet verplaatsen. Uitgaande van deze definitie ontstaan bij het gebruik van CBBS de volgende problemen:

- de FML biedt niet de mogelijkheid volledig onvermogen in te vullen; de minimale score is 'sterk beperkt' (kan minder dan ongeveer 5 minuten achtereen lopen; mutatis mutandis geldt hetzelfde voor het beoordelingspunt lopen tijdens het werk);
- als op de FML bij deze punten 'sterk beperkt' wordt ingevuld vervallen zeer veel functies, waarvan vele potentieel geschikt zijn.

Immers, voor rolstoelgebruikers geldt dat niet alleen sprake is van functieverlies maar ook van compensatiegedrag, in belangrijke mate mogelijk gemaakt door het hulpmiddel rolstoel. De rolstoelgebruiker kan weliswaar niet lopen, maar zich in het maatschappelijk verkeer in veel opzichten net zo goed verplaatsen als degene die wel kan lopen.

Om voor een rolstoelafhankelijke cliënt CBBS optimaal te gebruiken is het noodzakelijk de beoordelingspunten die op lopen betrekking te hebben te lezen als 'zich per rolstoel verplaatsen'. De verzekeringsarts scoort dan hoe lang achtereen de cliënt zich per rolstoel kan verplaatsen ([4.18Lopen](#)) respectievelijk het totaal aantal uren dat cliënt zich gedurende een volledige werkdag per rolstoel kan verplaatsen ([4.19Lopen tijdens het werk](#)).

Voor het beoordelingspunt vervoer (2.10) is het verlies van de loopfunctie op zich niet relevant. De kern van dit beoordelingspunt is of cliënt in staat is zich zelfstandig te verplaatsen en niet de manier waarop hij dat doet. Zo kunnen bijvoorbeeld mensen met een ernstige fobie meestal goed lopen, terwijl zij zich toch niet zelfstandig over straat kunnen begeven. Veel rolstoelgebruikers kunnen dat wel.

Alleen als de cliënt-rolstoelgebruiker binnen de gebruikelijke tijd de werkplek niet kan bereiken geeft de verzekeringsarts hier een beperking aan.

In geval van rolstoelafhankelijkheid geldt voor diverse andere beoordelingspunten dat sprake is van (vrijwel) volledig onvermogen (o.a. staan, knielen, hurken). De optie 'sterk beperkt' schetst dan een te positief beeld van de mogelijkheden van cliënt.

In al dit soort situaties is een nadere specificatie van de (on)mogelijkheden van de cliënt door middel van een toelichting vereist. In een aantal gevallen zal het noodzakelijkerwijs gaan om een beperkende toelichting.

In de rapportage van de verzekeringsarts moeten zaken als transfers en andere specifieke aspecten uitvoerig belicht en toegelicht worden.

Van de arbeidsdeskundige mag worden verwacht dat hij de bij de voorselectie gepresenteerde functies altijd beoordeelt op geschiktheid en toegankelijkheid voor een rolstoelgebruiker, waarbij hij tevens rekening houdt met cliëntspecifieke aspecten, zoals beschreven in de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Vaak zal aanvullend overleg tussen verzekeringsarts en arbeidsdeskundige nodig zijn.

5. (Liever) geen toelichting

CBBS genereert bij de vergelijking van de mogelijkheden van de cliënt met de functie-eisen een groot aantal signaleringen. Deze signaleringen hebben tot doel de arbeidsdeskundige en de verzekeringsarts erop te wijzen dat belasting en belastbaarheid mogelijk niet op elkaar aansluiten en dat daarom aan het betreffende beoordelingspunt gericht aandacht moet worden besteed. De signaleringen vergemakkelijken het beoordelen van de geschiktheid van functies in zoverre dat het systeem de aandacht vestigt op een mogelijke discrepantie, waar anders punt voor punt handmatig eventuele discrepanties zouden moeten worden onderkend.

Er zijn echter ook belangrijke nadelen:

- het aantal signaleringen per te beoordelen functie is groot (al gauw tussen de tien en de twintig, meer is geen uitzondering);
- een deel van de signaleringen blijkt bij nadere beschouwing niet relevant;
- veel tijd en energie is nodig om de betekenis van al deze signaleringen te beoordelen en om zo nodig te motiveren waarom een functie wat betreft de belasting op het betreffende punt toch geschikt is;
- in de context van de uitoefening van de functie als geheel gaat het vaak om details die ieder afzonderlijk maar een zeer beperkte betekenis hebben voor de beslissing of de functie geschikt is of niet.

Signaleringen kunnen een verschillende oorsprong hebben. Voor een aantal beoordelingspunten geldt dat een signalering uitsluitend het gevolg kan zijn van een toelichting door de verzekeringsarts op de FML. De verzekeringsarts moet zich, gelet op de nadelen verbonden aan de signaleringen die het gevolg zijn van zijn toelichtingen, twee dingen afvragen:

1. Is de toelichting als aanvulling op wat de FML als standaard vermeldt wel zinvol?
2. Is de FML wel de beste plek voor de informatie die de toelichting vermeldt?

Ook al kan er een goede reden zijn om de mogelijkheden van de cliënt niet op een standaardniveau in te schatten, de verzekeringsarts zal zich altijd moeten afvragen of daarmee niet te veel een schijnnaauwkeurigheid in de oordeelsvorming wordt gesuggereerd.

Een tweede belangrijk aandachtspunt is of de informatie, die in de vorm van een toelichting op de FML kan worden gegeven, niet even goed of beter onderdeel kan uitmaken van de beschrijving van de belastbaarheid van de cliënt in de beschouwing van de rapportage. Daarvoor zijn in algemene zin twee goede redenen:

1. De beschouwing behoort een goed en compleet beeld te geven van de belastbaarheid. Het is daarom niet gewenst om elders (i.c. op de FML) informatie weer te geven die een wezenlijk onderdeel van de beschouwing behoort uit te maken.
2. De essentie van CBBS als hulpmiddel bij de claimbeoordeling is het selecteren van potentieel geschikte functies en het verwerpen van evident ongeschikte functies. Toelichtingen hebben geen enkele invloed op die selectie en er is wat dat betreft dan ook geen noodzaak om aanvullende gegevens in de vorm van toelichtingen op de FML te vermelden³.

Er is dus alle aanleiding, zowel vanuit professionele invalshoek als vanuit overwegingen van een 'zuiver' gebruik van CBBS, om ervoor te zorgen dat de beschouwing bepalend is voor het beeld van de mogelijkheden van de cliënt. Daarbij gaat het om een schets op hoofdlijnen met accenten op die aspecten die kritisch zijn voor de bepaling van de arbeidsmogelijkheden. In dat geval is de FML niet

³ In het verleden is betoogd dat het voor de hand ligt om bij elkaar behorende gegevens ook bij elkaar te zetten. Ofwel: aspecten die specifiek een bepaald beoordelingspunt betreffen juist in een toelichting op de FML te vermelden. Nu het inzicht is gegroeid dat een verdergaande detaillering van het beschrijven van de mogelijkheden van de cliënt dan op de FML kan worden weergegeven meestal niet gewenst is en dat het schetsen van een totaalbeeld van de cliënt des te noodzakelijker is om richting te kunnen geven aan de beoordeling door de arbeidsdeskundige, blijft het vermelden van een toelichting op de FML grotendeels beperkt tot die beoordelingspunten waarvoor geldt dat een toelichting verplicht is om de aard van de beperking duidelijk te maken (bijvoorbeeld: zien: beperkt, namelijk...).

zozeer een meer gedetailleerde uitwerking van de mogelijkheden van de cliënt, maar vooral het hulpmiddel dat, binnen de kaders van CBBS, een scherpe selectie van potentieel geschikte functies mogelijk maakt. De aldus geselecteerde functies moeten primair aan het in de beschouwing geschetste beeld van de cliënt worden getoetst. Als de overwegingen er dan toe leiden dat een functie voor de cliënt geschikt wordt bevonden kan als laatste stap een toets plaatsvinden aan de hand van de door CBBS gegenereerde signaleringen. De beoordeling van die signaleringen – in ieder geval van die welke hun oorsprong vinden in een overschrijding van het op de FML vastgelegde niveau – kan ook pas in dit stadium plaatsvinden. Die beoordeling is namelijk alleen goed mogelijk in de context van een goed beeld van zowel de essentie van de mogelijkheden en kenmerken van de cliënt als de essentie van de functie-eisen.

Op basis van bovenstaande overwegingen luidt de instructie dan ook:

- dat de verzekeringsarts alle informatie van belang voor het schetsen van een beeld van de mogelijkheden van cliënt onder de beschouwing van de rapportage moet onderbrengen;
- dat de verzekeringsarts het gebruik van toelichtingen op de FML zo veel mogelijk moet beperken tot de velden waar dat noodzakelijk is.

6. Conditie, constitutie en het vermogen vaardigheden te ontwikkelen

Inleiding

Een discussie die met enige regelmaat wordt gevoerd is die rondom de vraag of met bepaalde kenmerken van de cliënt die niet voortvloeien uit ziekte of gebrek rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van de geschiktheid van een functie. De vraag die daaruit voortvloeit is of de invloed van dergelijke kenmerken op het functioneren van de cliënt op de FML tot uitdrukking moet komen.

De vraag dringt zich nog sterker op omdat de FML uitgaat van normaalwaarden als maatstaf voor de mogelijkheden tot functioneren in het dagelijks leven van mensen die tot de beroepsbevolking behoren. De normaalwaarden zijn op een vrij laag niveau bepaald, omdat in beginsel ieder gezond persoon tussen de 16 en de 65 jaar geacht wordt op het niveau van de normaalwaarden te kunnen presteren.

De vraag is dan ook relevant of aspecten die geen verband houden met ziekte of gebrek aanleiding kunnen geven tot het vaststellen van beperkingen ten opzichte van dit normale niveau van functioneren.

Wettelijke context

In de Nederlandse arbeidsongeschiktheidswetgeving is (het krijgen van) ziekte of gebrek als zodanig niet verzekerd, noch (het krijgen van) eventueel daaruit voortvloeiende handicaps. Wel verzekerd is het verlies van verdienvermogen dat het gevolg is van ziekte of gebrek. Om dit vast te stellen beoordelen we wat iemand op de reguliere arbeidsmarkt kan verdienen en hoe zich dat verhoudt tot wat hij voorheen kon verdienen, gegeven de kenmerken die hij heeft, welke worden samengevat als zijn krachten en bekwaamheden.

Onder de 'krachten' vallen eventueel ook beperkingen die niet voortvloeien uit ziekte of gebrek. De stelling dat dergelijke kenmerken niet verzekerd zijn en dat er *daarom* geen rekening mee moet worden gehouden bij het opstellen van de FML is dus niet juist. Dat dergelijke kenmerken op zich niet verzekerd zijn (geen deel uitmaken van het verzekerd object) is juist. Zij maken echter wel deel uit van het geheel van cliëntkenmerken dat bepalend is voor het verzekerd object i.c. hetgeen iemand voorheen kon verdienen. Deze kenmerken kunnen dan niet, op het moment dat het eventuele verlies aan verdienvermogen moet worden vastgesteld, buiten de beoordeling worden gelaten. Er zouden dan in feite verschillende grondslagen worden gehanteerd voor het bepalen van het verdienvermogen vóór respectievelijk na het optreden van de schade.

Conditie

Het begrip conditie kan twee verschillende achtergronden hebben:

1. Conditie gerelateerd aan ziekte of gebrek. Van een verminderde conditie kan sprake zijn bij een infectie die heftig verloopt of bij een chronisch, al dan niet stabiel ziekteproces. Bijvoorbeeld een verminderde conditie bij reumatoïde artritis, bij kanker, maar bijvoorbeeld ook bij een langer durende depressie.
2. Conditie zoals gehanteerd in het dagelijks spraakgebruik: we spreken van een goede of slechte conditie. Of iemand een goede conditie heeft hangt vaak samen met enerzijds de mate van algeheel welbevinden ('het gaat goed met mij'), anderzijds met de mate waarin hij is getraind (waarbij een rol spelen de hoeveelheid lichaamsbeweging en activiteiten als fitness, training en sport).

In eerstgenoemde situatie kan de verminderde conditie beperkingen in het dagelijks leven met zich meebrengen, waarmee de verzekeringsarts rekening moet houden bij het opstellen van de FML. In de tweede situatie kan ook sprake zijn van een zekere mate van beperkt functioneren in het dagelijks leven of ten opzichte van het voormalig niveau van functioneren. Hier hoeft echter bij het vastleggen van de functionele mogelijkheden geen rekening mee te worden gehouden. De eventuele beperkingen zijn nogal betrekkelijk en niet het gevolg van 'niet kunnen' maar hangen vaak samen met gebrek aan lichaamsbeweging, gewenning en passiviteit. De cliënt is in staat wat aan zijn conditie te doen en kan zo zijn mogelijkheden om te functioneren te vergroten. Daarbij zal er veelal weinig voor nodig zijn om in ieder geval het niveau van het normale functioneren te bereiken.

Concreet betekent dit dat de verzekeringsarts in laatstgenoemde situatie geen beperking ten opzichte van de normaalwaarde hoeft aan te geven.

De vraag kan worden gesteld in hoeverre de arbeidsdeskundige rekening moet houden met een (beroep op een) slechte conditie van cliënt bij de beoordeling van functies met een bovennormale belasting. De arbeidsdeskundige kan zich voor die beoordeling immers mede oriënteren op de activiteiten die cliënt doorgaans privé onderneemt (zie hoofdstuk 3.2 Alles rondom normaalwaarden). Dit laatste moet echter niet zo worden geïnterpreteerd dat een relatief laag activiteitsniveau (bijvoorbeeld als gevolg van een matige conditie) op zich voor de arbeidsdeskundige aanleiding kan zijn een functie te verwerpen. Ook de arbeidsdeskundige moet ervan uitgaan dat van cliënt verwacht mag worden dat hij zo nodig zijn activiteitsniveau verhoogt. De arbeidsdeskundige moet dus kritisch omgaan met hetgeen de cliënt hem over zijn functioneren vertelt.

Samengevat speelt een slechte conditie bij de beoordeling van de arbeidsmogelijkheden alleen een rol als de verzekeringsarts oordeelt dat er een relatie is met ziekte of gebrek en dat de mogelijkheden van cliënt daardoor beperkt zijn. Door cliënt ervaren belemmeringen als gevolg van een slechte conditie anderszins zijn voor de verzekeringsarts geen grond om beperkingen ten opzichte van de normaalwaarden aan te geven.

Constitutie

Een ander woord voor constitutie is gestel. Ofwel: het geheel van eigenschappen van het organisme die men als een eenheid beschouwt. Onder constitutie verstaan we dan ook niet alleen persoonskenmerken die te maken hebben met het lichamelijk functioneren, maar ook persoonskenmerken die te maken hebben met het psychisch en sociaal functioneren. Een andere veel gebruikte term is ook 'zo-zijn'.

Voor het begrip constitutie geldt onverkort wat hierboven onder wettelijke context naar voren is gebracht. Bij het opstellen van de FML wordt dus ook rekening gehouden met die eigenschappen die leiden tot een niveau van functioneren dat ligt onder het niveau van de normaalwaarden. De vraag of een bepaalde eigenschap samenhangt met ziekte is dan in dit verband een academische.

Voorbeeld 1

Een lichaamslengte van 130 cm beschouwen wij voor een volwassen persoon als abnormaal en kan in die zin als een gebrek worden betiteld. Het antwoord op de vraag waar de grens ligt valt niet te geven. Dat is ook niet relevant als het gevolg van de beperkte lichaamslengte in termen van functioneren centraal staat en niet de lichaamslengte als zodanig.

Voorbeeld 2

Iemand wordt in zijn persoonlijk functioneren gekenmerkt door een rigide opstelling. Hij heeft het dagelijks leven zo vormgegeven dat hij daarvan eerder gemak dan hinder ondervindt. Hij zal echter geen werk kunnen doen waarbij bijvoorbeeld intensief moet worden samengewerkt. De vraag of wij mogelijk te maken hebben met een obsessief-compulsieve persoonlijkheidsstoornis of dat 'slechts' sprake is van een 'zo-zijn' is voor het beantwoorden van de vraag of wij met de geconstateerde beperkingen rekening moeten houden niet relevant.

Samengevat houdt de verzekeringsarts bij het opstellen van de FML rekening met alle constitutionele eigenschappen.

Vermogen vaardigheden te ontwikkelen

De arbeidsdeskundige betreft bij de beoordeling van de arbeidsmogelijkheden op twee niveaus de bekwaamheden van de cliënt:

1. de bekwaamheden waarover cliënt moet beschikken om aan de aanvangseisen van een functie te voldoen;
2. de bekwaamheden waarover de cliënt moet kunnen beschikken om een functie (op termijn) goed te kunnen blijven uitoefenen.

Voorbeeld

Aan de functie van magazijnbediende kan de eis worden gekoppeld dat hij in staat moet zijn een heftruckrijbewijs te halen. Bij zijn beoordeling of de functie geschikt is betreft de arbeidsdeskundige of cliënt, gelet op opleiding, ervaring en reeds verworven bekwaamheden in staat is dit rijbewijs te halen.

Het vermogen om dergelijke vaardigheden te ontwikkelen wordt in eerste instantie bepaald door vast te stellen of de cliënt over de vereiste opleiding, ervaring en overige bekwaamheden beschikt die nodig zijn om deze nieuwe vaardigheden te ontwikkelen. Dat cliënt, gelet op zijn mogelijkheden in staat is, zoals in het voorbeeld, een heftruck te besturen, is onvoldoende om de functie geschikt te achten, ook al heeft de cliënt geen beperkingen die hem hinderen bij het besturen van een heftruck.

Het vermogen om dergelijke vaardigheden te ontwikkelen kan wel medebepaald worden door de beperkingen van cliënt. De arbeidsdeskundige betreft relevante beperkingen zo nodig bij zijn oordeelsvorming.

Voorbeeld

Voor het volgen van een cursus zal in het algemeen een redelijke tot goede concentratie zijn vereist.

Het betreft hier cliëntkenmerken die ter beoordeling staan van de arbeidsdeskundige. De verzekeringsarts spreekt zich dus niet uit over het vermogen vaardigheden te ontwikkelen, omdat dit, voor zover bepaald door de beperkingen van de cliënt, daarvan een afgeleide is.

- In beginsel geldt dat cliënt, gelet op opleiding, ervaring en reeds verworven bekwaamheden, tenminste in staat moet zijn om aan de aanvangseisen van een functie te voldoen. Als cliënt zich *daartoe* nog vaardigheden moet eigen maken en dus pas op termijn aan de aanvangseisen van een functie kan voldoen, is de functie op het moment van de beoordeling niet geschikt.

- Met de wijziging van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten per 1 oktober 2004 is een uitzondering gemaakt voor twee vaardigheden:

1. Mondelinge beheersing van de Nederlandse taal.

Hieronder wordt verstaan: het verstaan en spreken van de Nederlandse taal voor zover dit nodig is bij functies waarvoor geen opleiding dan wel een opleidingsniveau tot afgerond basisonderwijs is vereist.

2. Eenvoudig computergebruik.

Hieronder wordt verstaan: het bedienen van computerapparatuur voor zover dit nodig is bij functies waarvoor geen opleiding dan wel een opleidingsniveau tot afgerond basisonderwijs is vereist en waarvoor geen schriftelijke taalbeheersing nodig is.

- Als een cliënt niet over deze vaardigheden beschikt kan de arbeidsdeskundige een functie waarvoor dergelijke vaardigheden zijn vereist dus wel voor de schatting gebruiken.

-

Samengevat beoordeelt de arbeidsdeskundige het vermogen van cliënt vaardigheden te ontwikkelen voor een (uiteindelijk) goede uitoefening van een functie. De verzekeringsarts spreekt zich hierover niet afzonderlijk uit. De arbeidsdeskundige gaat na in hoeverre de beperkingen van de cliënt van invloed zijn op de mogelijkheid om een specifieke vaardigheid te ontwikkelen.

4 ARBEIDSMOGELIJKHEDEN

4.1 FUNCTIESELECTIE EN OORDEELSVORMING DOOR DE ARBEIDSDESKUNDIGE

1. Inleiding

Dit hoofdstuk behandelt de wijze waarop de arbeidsdeskundige met behulp van CBBS functies selecteert. Centraal daarbij staat de gedachte dat CBBS slechts een hulpmiddel is. Het is de professional die uiteindelijk beslist of een functie passend voor de cliënt is.

Kennisname van dit hoofdstuk door de VA is noodzakelijk omdat kennis van elkaars werkwijze een vereiste is voor een succesvolle professionele samenwerking!

Het gebruik en de interpretatie van de verschillende schermen waarop CBBS de gegevens presenteert komen aan de orde.

Tevens wordt – voor zover relevant – aandacht besteed aan de methodiek van het systeem om de oordeelsvorming die aan de functieselectie voorafgaat te expliciteren.

De structuur van dit hoofdstuk wordt gevormd door de verschillende stappen die doorlopen worden bij het gebruik van CBBS:

- voorafgaand aan het gebruik CBBS
- gegevensinvoer ten behoeve van de functieselectie
- de geautomatiseerde voorselectie
- de professionele eindselectie.

Om onderscheid te maken tussen inhoudelijke toelichting en de technische kant van het systeem, is de uitleg over de schermen en de verschillende schermnavigatiemogelijkheden cursief weergegeven.

2. Voorafgaand aan het gebruik CBBS

2.1. Beeldvorming over cliënt

Voordat de arbeidsdeskundige CBBS raadpleegt, verzamelt hij gegevens waarmee hij een beeld krijgt van de cliënt en van zijn mogelijkheden om arbeid te verrichten. Deze gegevens worden mede in contact met de cliënt verzameld. Alleen afgaan op 'papieren' informatie geeft veel minder sturing aan de beoordeling, met als gevolg dat de arbeidsdeskundige meer afhankelijk is van de informatie die CBBS genereert en de beoordeling zich te veel gaat toespitsen op allerlei details. Wanneer de arbeidsdeskundige de cliënt eerst ziet voor de CBBS-raadpleging, leidt dit dan ook tot een completer beeld van de cliënt en daarmee tot meer kwaliteit en meer maatwerk.

Met behulp van de verzekeringsgeneeskundige rapportage waarin de verzekeringsarts een sociaal-medisch profiel van de cliënt geschetst heeft, de bijbehorende FML en eventueel een mondelinge toelichting van de verzekeringsarts krijgt de arbeidsdeskundige inzicht in de belastbaarheid van de cliënt.

De arbeidsdeskundige maakt de bekwaamheden van cliënt inzichtelijk door onderzoek te doen naar het arbeidsverleden, gevolgde opleiding, specifieke vaardigheden en hobby's. Verder vormt hij zich een beeld over de arbeid bij uitval en daarna. Hierbij brengt hij de taakelementen, belastingseisen, werkomstandigheden en omvang van de functie op taakniveau in kaart.

Op de bovenbeschreven wijze vormt de arbeidsdeskundige zich een beeld van de cliënt en diens mogelijkheden in werk. Met deze informatie is de arbeidsdeskundige voldoende in staat om te beoordelen of functies in CBBS geschikt zijn voor cliënt.

2.2. Functieselectie bij cliënten met zeer geringe mogelijkheden tot functioneren

De arbeidsdeskundige kan worden geconfronteerd met cliënten met zeer geringe mogelijkheden tot functioneren. De arbeidsdeskundige moet dan vaak, nog meer dan bij andere casus, afgaan op zijn

professioneel oordeel. Dit geldt te meer als de beperkingen van cliënt (vooral) betrekking hebben op de beoordelingspunten die niet geautomatiseerd worden vergeleken. Omdat de meeste beoordelingspunten van de rubrieken 1 en 2 niet geautomatiseerd worden vergeleken met eisen in arbeid zal juist bij geringe mogelijkheden op het gebied van het persoonlijk en sociaal functioneren een groot beroep worden gedaan op de professionele kennis en oordeelsvorming.

Een persoonlijke overdracht door de verzekeringsarts aan de arbeidsdeskundige is zeker in dit soort situaties vereist. Indien cliënt over zeer geringe mogelijkheden tot functioneren beschikt kan de verzekeringsarts aan de arbeidsdeskundige te kennen geven wat zijn argumenten zijn die de conclusie kunnen rechtvaardigen dat cliënt niet of nauwelijks tot arbeid in staat is, ook al voldoet cliënt niet aan de criteria voor 'geen benutbare mogelijkheden'.

Alle gegevens tezamen kunnen vervolgens voor de arbeidsdeskundige aanleiding zijn te veronderstellen dat voor de betreffende cliënt geen geschikte functies kunnen worden geselecteerd.

De vraag dient zich aan of in een dergelijke situatie altijd een uitputtende functieselectie noodzakelijk is of dat daarvan kan worden afgezien, omdat deze exercitie in dit geval niet zinvol en bovendien erg tijdrovend is.

Het antwoord op de vraag of van een uitputtende functieselectie kan worden afgezien, hangt vooral hiermee samen of raadpleging van het CBBS als selectie-instrument een bijdrage levert aan de vaststelling van de arbeidsmogelijkheden (of: -onmogelijkheden). Daartoe worden de volgende situaties onderscheiden:

1. De zeer geringe mogelijkheden hangen (overwegend) samen met beoordelingspunten waarbij wel geautomatiseerde vergelijking plaatsvindt.
2. De zeer geringe mogelijkheden hangen (overwegend) samen met beoordelingspunten waarbij geen geautomatiseerde vergelijking plaatsvindt:
 - a. de arbeidsdeskundige schat in dat nauwelijks geschikte functies resteren;
 - b. de arbeidsdeskundige heeft aanleiding te oordelen dat geen enkele functie geschikt is.

Situatie 1: wel geautomatiseerde vergelijking

In deze situatie werkt het CBBS ondersteunend bij de functie(voor)selectie. Het aantal functies dat resteert na voorselectie is gering, de eindselectie verhoudingsgewijs weinig tijdrovend en zinvol. Er is geen aanleiding af te zien van raadpleging van het CBBS.

Situatie 2: geen geautomatiseerde vergelijking

In deze situatie werkt het CBBS in mindere mate dan in situatie 1 of maar zeer ten dele ondersteunend bij de functieselectie.

Hiermee vergelijkbaar is de situatie waarbij de toelichting van de verzekeringsarts bij één of meer beoordelingspunten sterk beperkend werkt. Ook kan de verzekeringsarts in de rapportage een toelichting geven die de arbeidsmogelijkheden zeer beperkt.

In dergelijke situaties kan het voorkomen dat de opbrengst van de geautomatiseerde voorselectie honderden functies omvat, terwijl de arbeidsdeskundige verwacht, afgaande op het totaalbeeld, bij de eindselectie weinig of geen functies te kunnen accepteren.

Situatie 2a

Niet geautomatiseerd te vergelijken FML-scores en/of toelichtingen leiden tot de inschatting dat na de eindselectie weinig functies resteren. Terwijl het aantal functies dat overblijft bij de geautomatiseerde voorselectie groot is.

Uitgangspunt zal moeten zijn dat alle door het CBBS gepresenteerde functies beoordeeld worden. Niet uit te sluiten is immers dat voldoende functies en arbeidsplaatsen overblijven voor een schatting.

Dit kan veel tijd kosten omdat alle voorgeselecteerde functies beoordeeld moeten worden. En bovendien vergt de beoordeling per functie vaak veel tijd. Als de functie gelet op de opleidingseisen en ervaringseisen voldoet, dan is relatief vaak kennisneming van de volledige functie-inhoud en de functiebelasting noodzakelijk.

Juist in dit soort situaties is het zaak de arbeidsdeskundige criteria goed overwogen in te vullen. Te denken valt aan het uitsluiten van opleidingsrichtingen, aan de elementen van het arbeidspatroon en aan het opleidingsniveau. Dit om te voorkomen dat veel functies worden gepresenteerd die alleen al op grond van dit soort gegevens niet kunnen worden geaccepteerd. Daarnaast is het mogelijk de eindselectie te sturen met het aanvinken van een voorkeur in de volgorde van te presenteren SBC-codes per arbeidsongeschiktheidsklasse. Leveren de SBC-codes met voorkeur echter onvoldoende op dan dient de arbeidsdeskundige alsnog alle overige SBC-codes afzonderlijk te beoordelen.

Situatie 2b

Eén score op de FML afwijkend van de normaalwaarde zal niet kunnen leiden tot afzien van raadpleging van het CBBS. Het is immers niet zinvol om in het CBBS beoordelingspunten op te nemen die in alle gevallen (voor alle cliënten) een 100% discriminerende werking hebben. Ofwel: de laagst mogelijke score bij een bepaald beoordelingspunt zou tot verwerping van alle functies leiden. Wel kunnen een combinatie van (ernstige) beperkingen of één of meer toelichtingen door de verzekeringsarts bij een beoordelingspunt of in de rapportage vermeld, aanleiding zijn voor de arbeidsdeskundige te oordelen dat geen enkele functie geschikt is. In dat geval kan de arbeidsdeskundige afzien van raadpleging van het CBBS. De arbeidsdeskundige moet kunnen motiveren waarom elke mogelijk geschikte functie mede op grond van de door de verzekeringsarts gestelde beperking(en), toch afvalt.

In de rapportage zal duidelijk tot uitdrukking moeten worden gebracht:

- waarom de arbeidsdeskundige heeft afgezien van een (volledige) raadpleging van het CBBS;
- welke overwegingen doorslaggevend zijn voor de conclusie dat geen enkele functie geschikt is;
- dat overleg hierover met de verzekeringsarts heeft plaatsgevonden.

In geval cliënt over zeer geringe mogelijkheden tot functioneren beschikt is eigenlijk altijd sprake van een zwaarwegende beslissing. Enerzijds is cliënt nog tot een bepaalde mate van functioneren in staat en zal dus heel goed moeten worden verantwoord waarom hij toch niet in staat is gangbare arbeid te verrichten. Anderzijds zal het veelal zo zijn dat cliënt in het dagelijks leven al moeizaam functioneert en zal dus goed moeten worden onderbouwd waarom hij desondanks eventueel toch in staat is gangbare arbeid te verrichten.

In een beide situatie is terugkoppeling door de arbeidsdeskundige naar de verzekeringsarts dan ook altijd een vereiste, opdat een definitieve afweging zoveel mogelijk door de professionele inbreng van beide disciplines wordt ondersteund. Aansluitend op wat hiervoor al is opgemerkt kan een dergelijk overleg de volgende functies vervullen:

1. voorkomen dat onbedoeld en onterecht het eindoordeel luidt dat geen enkele functie geschikt is;
2. voorkomen dat functies geschikt worden gevonden, die dat bij nadere afweging niet blijken te zijn;
3. inzichtelijk maken voor de verzekeringsarts dat, in strijd met zijn verwachtingen, wel degelijk gangbare arbeid voor cliënt kan worden geduid.

Geconcludeerd kan dus worden dat een arbeidsdeskundige niet van raadpleging van het CBBS kan afzien. Een uitzondering moet worden gemaakt voor die situaties waarin de arbeidsdeskundige er van overtuigd is dat elke door het CBBS voorgeselecteerde functie uiteindelijk toch door hem zal moeten worden verworpen.

3. Gegevensinvoer ten behoeve van de functieselectie

Inleiding

Voordat de voorselectie wordt gestart voert de arbeidsdeskundige enkele gegevens in CBBS in. Deze elementen gebruikt CBBS voor het selecteren en ordenen van functies. Hieronder worden ze kort beschreven.

3.1. Gegevensinvoer

Zie ook Gebruikershandleiding AD.

Leeftijd

Op grond van de invoer Beoordelingsdatum leeftijd wordt door het systeem automatisch de leeftijd berekend die op die datum geldt.

Urenomvang maatman per week

De urenomvang van de maatman wordt vastgesteld zoals beschreven in de paragraaf 'Maatgevende omvang' in de Instructies Wet- en regelgeving AG.

De urenomvang per week wordt in twee decimalen achter de komma ingevoerd.

De maatmanomvang bepaalt de reductiefactor, en heeft daardoor indirect invloed op de volgorde waarin functies na de voorselectie worden getoond. Tevens beïnvloedt de maatmanomvang de ordening van en berekeningen met de functies die de arbeidsdeskundige geschikt acht en wordt het gebruikt bij de maximering van de resterende verdien capaciteit bij een medische urenbeperking. Zie hiervoor ook het hoofdstuk: 'Ordening van arbeid in CBBS'. Een onjuist ingevoerde maatmanomvang heeft invloed op de door CBBS berekende resterende verdien capaciteit en het arbeidsongeschiktheidspercentage.

Maatmanuurloon

Hier wordt het maatmanloon per uur ingevoerd dat is vastgesteld zoals beschreven in de paragraaf 'Maatmanloon, -inkomen' in de Instructies Wet- en regelgeving AG.

De hoogte van het ingevoerde maatmanuurloon heeft invloed op de volgorde waarin functies na de voorselectie worden getoond en waarin de functies op de arbeidsmogelijkhedenlijst worden geplaatst. Verder beïnvloedt het maatmanuurloon alle berekeningen die door CBBS worden gemaakt, zoals de resterende verdien capaciteit, de maximering bij een medische urenbeperking, en het arbeidsongeschiktheidspercentage. Zie ook het hoofdstuk: 'Ordening van arbeid in CBBS'.

Opleidings- en ervaringseisen.

Het opleidingsniveau is een cijfer op een schaal van 1 tot en met 7. Het cijfer geeft aan tot en met welk niveau functies worden betrokken in de voorselectie. Met behulp van de tabel, zie het hoofdstuk 'Opbouw functiebestand', stelt de arbeidsdeskundige het opleidingsniveau vast en voert dit in op het cliëntscherm. Maatgevend is de opleiding die de cliënt heeft gevolgd. Bij onduidelijkheid over de aard van de gevolgde opleiding en/of het bijbehorende opleidingsniveau kan de Nieuwe Gids voor School en Beroep worden geraadpleegd.

Bij 'Uitgesloten opleidingsrichting' vinkt de arbeidsdeskundige alle richtingen aan waarin cliënt *geen* opleiding heeft gevolgd. Het effect hiervan is dat functies waarvoor een opleiding in een bepaalde richting vereist is, niet in de voorselectie worden opgenomen. Bij de opleidingsniveaus 1 en 2 zijn volgens de huidige standaard geen uitsluitingsrichtingen aan de orde. Hier mag dus niets worden uitgesloten.

Bij de functieanalyse door de arbeidsdeskundig analist wordt de opleidingsrichting ingevuld als er sprake is van een opleidings-eis.

Wat betreft de in CBBS opgenomen eisen ten aanzien van opleiding en ervaring is het volgende van belang. Er wordt onderscheid gemaakt tussen diploma-eisen en niveau-eisen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de eventueel vereiste opleidingsrichting (VMBO techniek is niet hetzelfde als VMBO theoretische leerweg).

Aan niveau-eisen kan worden voldaan door hetzij opleiding, hetzij aanvullende cursussen en relevante (werk-) ervaring. De arbeidsdeskundige beoordeelt op deze wijze of de cliënt op grond van zijn werk- en denkniveau in staat kan worden geacht om bij bepaalde functies de door de werkgever gevraagde bedrijfscursussen te volgen.

De ervaringseis moet duidelijk onderscheiden worden van de opleidingseis. Let er in dit verband op dat het feit dat een cliënt een bepaalde opleiding gevolgd heeft of heeft gefunctioneerd op een bepaald opleidingsniveau niet automatisch inhoudt dat dan ook aan de ervaringseis is voldaan. Indien een cliënt veertig jaar geleden een MULO-diploma heeft behaald kunnen we niet als vanzelfsprekend aannemen dat er op het voor onze beoordeling relevante moment sprake is van luister- en spreekvaardigheid in de Engelse taal. Daar is nader onderzoek voor nodig.

Voor een ervaringseis geldt dat men daaraan moet voldoen en niet dat men, gelet op bijvoorbeeld het aanwezig geachte niveau, deze ervaring kan verkrijgen.

Geldt voor een bepaalde functie een diploma-eis, dan kan deze functie alleen geduid worden indien cliënt daadwerkelijk over het vereiste diploma beschikt.

Het enkele feit dat cliënt over een *ander* diploma beschikt (eventueel aangevuld met ervaring) maakt niet dat hij aan de gestelde diploma-eis voldoet.

Er is echter een uitzondering: heeft de cliënt een opleiding gevolgd die in het verlengde ligt van de opleiding waarvan een diploma wordt verlangd, dan kan gesteld worden hij *wel* aan de diploma-eis voldoet als de arbeidsdeskundige kan beargumenteren dat de opgedane kennis tenminste gelijkwaardig is aan het werk- en denkniveau dat leidt tot het gevraagde diploma.

Hoort bij een bepaalde functie een diploma-eis die inhoudt dat het diploma niet bij aanname behaald hoeft te zijn, maar dat de werkgever wel verlangt dat het diploma binnen een zekere tijd na indiensttreding wordt behaald, dan kan de functie worden geduid als de arbeidsdeskundige kan beargumenteren dat de klant op grond van zijn opleiding en vaardigheden in staat kan worden geacht het diploma binnen de verlangde termijn te behalen.

Schema opleidingsrichting

Bij de opleidingsniveaus 1 en 2 zijn volgens de huidige standaard geen uitsluitingsrichtingen aan de orde. Hier mag dus niets worden uitgesloten van de onderstaande lijst.

Opleidingsrichting 1(00)		
Algemeen		
100. Geen opleiding	101. Basisonderwijs	102. Lager Alg. Vormend Onderwijs
103. Middelbaar Alg. Vormend Onderwijs	104. Hoger Alg. Vormend Onderwijs	105. Voorb. Wetenschapp. Onderwijs
106. Lager Beroepsonderwijs	107. Middelbaar Beroepsonderwijs	108. Hoger Beroepsonderwijs
109. Universitair Onderwijs		
Opleidingsrichting 2(00)		
Agrarisch		
200. Niet specifiek	201. Landbouw	202. Veeteelt
203. Bosbouw	204. Tuinbouw	205. Visserij
Opleidingsrichting 3(00)		
Technisch		
300. Niet Specifiek	301. Metaalsector	302. Electro
303. Autotechniek	304. Vliegtuigtechniek	305. Scheepsbouwtechniek
306. Fijnmechanische techniek	307. Optiek	308. Tandtechniek
309. Uurwerk maken	310. Scheepswerktuigkunde	311. Machinist/Bedrijfswerktuigkunde
312. Metaal- en Materiaalkunde	313. Computertechniek	314. Installatietechniek
315. Textielbereiding	316. Textielverwerking	317. Bont
318. Schoen- en Lederwarenmaker	319. Laboratorium	320. Keramiek
321. Voedingssector	322. Papierindustrie	323. Kunststoffen/rubbertechniek
324. Grafische sector	325. Houtverwerkende sector	326. Bouwsector
327. Verkeerssector	328. Communicatie	329. Lak- en spuittechnieken
330. Elektronica	331. Procesindustrie	

Opleidingsrichting 4(00) – Diensten		
400. Niet Specifiek	401. Personeelswerk	402. Huishoudelijke dienst
403. Horeca	404. Uiterlijke verzorging	405. Onderwijs
406. Ambtelijke beroepen	407. Militaire beroepen	408. Sport - recreatie - toerisme
409. Beveiliging - politie - douane - parkeercontroleur		
Opleidingsrichting 5(00) Gezondheidszorg		
500. Niet Specifiek	501. Geneeskunde	502. Verpleegkunde/verzorging
503. Tandheelkunde	504. Psychiatrie	505. Farmacie
506. Bewegingswetenschappen	507. Geestelijke gezondheidszorg	508. Maatschappelijk werk
509. Sociaal-pedagogische sector	510. Diergeneeskunde	511. Medische biologie
512. Biotechniek		
Opleidingsrichting 6(00) – Commercieel		
600. Niet Specifiek	601. Bank- en verzekeringswezen	602. Makelaardij
603. Handel	604. Detailhandel	605. Reclame en commerciële publiciteit
Opleidingsrichting 7(00) Administratie		
700. Niet Specifiek	701. Bedrijfsadministratie	702. Boekhouden
703. Automatisering	704. Informatica	705. Magazijn-administratie
706. Accountancy	707. Handelscorrespondentie	708. Documentatie/bibliotheek
709. Bedrijfsorganisatie	710. Logistiek	711. Secretariele richting
Opleidingsrichting 8(00) Kunst en Cultuur		
800. Niet Specifiek	801. Vrije en toegepaste kunst	802. Muziek
803. Dramatische kunst	804. Dans en ballet	805. Expressie door woord en gebaar
806. Film en video	807. Fotografie	808. Literatuur
809. Beeldende kunst		

Arbeidspatroom

Met ingang van het aangepaste Schattingsbesluit van 01-10-2004 hoeft kan de arbeidsdeskundige hier niets meer in te vullen, want alle arbeidspatronen zijn te duiden. Dit houdt in dat standaard functies worden getoond met de patronen: maandag t/m zondag en ochtend, middag, avond en incidenteel nacht (maximaal 4 keer per jaar, zie incidentele nachtarbeid). Functies met structurele nachtarbeid kunnen alleen worden gebruikt als de maatman structureel nachtwerk verrichtte.

Incidentele nachtarbeid

Incidentele nachtarbeid is arbeid die maximaal vier keer per jaar tussen 00.00 en 06.00 uur wordt verricht. Structurele nachtarbeid is arbeid die meer dan vier keer per jaar tussen 0.00 en 06.00 uur wordt verricht.

Toelichting: bewust is gekozen voor vier keer per jaar en niet voor één keer per kwartaal. Ook functies waarin nachtarbeid één keer per jaar enkele 'dagen' aaneen voorkomt, vallen dan onder het criterium incidentele nachtarbeid (bijvoorbeeld als een bedrijf eens per jaar op een vakbeurs present is).

4. De geautomatiseerde voorselectie

Bij de geautomatiseerde voorselectie kan CBBS slechts functies verwerpen of accepteren (al dan niet met voorbehoud) aan de hand van de geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten uit de FML en de door de AD ingevoerde gegevens.

Deze geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten zijn voor een belangrijk deel goed in maat en getal uit te drukken.

De potentieel geschikte functies die het systeem op deze wijze presenteert vormen het ruwe materiaal dat de arbeidsdeskundige gebruikt voor de professionele eindselectie.

Het is de arbeidsdeskundige die uiteindelijk beslist of een functie past bij de mogelijkheden van de cliënt.

Scherf Recapitulatie Voorselectie

Het scherm 'Recapitulatie Voorselectie' toont het resultaat van de geautomatiseerde voorselectie op hoofdlijnen.

Per AO-klasse wordt vermeld hoeveel SBC-codes (met het daaronder vallende aantal functies en arbeidsplaatsen) globaal voldoen aan de ingevoerde waarden van de FML, het arbeidspatroon en de opleidingsrichting, opleidingsniveau en leeftijd van de cliënt.

Onder het tabblad 'verworpen' kan in het scherm 'Recapitulatie Voorselectie' een overzicht worden opgevraagd van het aantal functiebeschrijvingen dat a-priori niet voldoet aan de ingevoerde selectiecriteria. Per selectie criterium wordt aangegeven hoeveel functies er op grond van dit betreffende criterium verworpen werden bij de voorselectie.

Ondanks het feit dat het scherm 'Recapitulatie Voorselectie' slechts een overzicht geeft van een eerste grove selectie op basis van de geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten, kan de arbeidsdeskundige hier waardevolle informatie aan ontleen.

Zo kan het overzicht van het totale aantal voorgeselecteerde functies een indicatie geven van de kans van slagen om voldoende SBC-codes te duiden.

Wanneer de voorselectie slechts een zeer gering aantal functies oplevert, wordt de conclusie aannemelijker dat een cliënt geen verdien capaciteit heeft. Deze conclusie kan de arbeidsdeskundige (na onderzoek) verder onderbouwen aan de hand van de selectiecriteria – zoals opleidingsniveau – op grond waarvan functies verworpen werden.

5 DE PROFESSIONELE EINDSELECTIE

5.1 ALGEMEEN

Tijdens de eindselectie onderzoekt de arbeidsdeskundige de door het systeem gepresenteerde potentieel geschikte functies.

Daarbij moeten de functies met de hoogste loonwaarde de prioriteit te krijgen.

Om dit proces zo efficiënt mogelijk te laten verlopen zijn de functies bij de voorselectie gerangschikt naar AO-klasse.

Voorselectie

In de voorselectie wordt een lijst zichtbaar van SBC-codes die vallen binnen de laagste AO-klasse.

In deze lijst zijn de SBC-codes onder meer geordend naar loonwaarde en reductiefactor.

De SBC-codes worden vermeld met hun naam.

Indien de laagste AO-klasse onvoldoende functies oplevert, wordt de hieronder beschreven cyclus van voorselectie en eindselecteren van functies weer herhaald voor de volgende AO-klasse.

De gepresenteerde volgorde geeft de grootste kans op het laagste arbeidsongeschiktheidspercentage en de hoogste resterende verdien capaciteit per maand. De arbeidsdeskundige kan op dit scherm de volgorde beïnvloeden waarin de functies tijdens de eindselectie worden gepresenteerd. De consequenties van deze prioritering zijn verschillend voor de WIA en de WAO, hieronder volgt een korte toelichting. Voorop dient te staan dat de verdien capaciteit van de cliënt zo hoog mogelijk moet worden ingeschat. Dit wordt bereikt door zo min mogelijk functies uit te sluiten. Door het geven van een voorkeur aan bepaalde functies, kunnen functies met een hogere resterende verdien capaciteit mogelijk worden uitgesloten van de uiteindelijke functieselectie. Bij een WAO –beoordeling zijn de consequenties van het weglaten van SBC-codes geringer dan bij een WIA-beoordeling. Immers; voor de WAO zijn arbeidsongeschiktheidsklassen relevant. Wanneer het weglaten van SBC-codes leidt tot een verlies aan verdien capaciteit van 42% in plaats van 38%, is het resultaat van de beoordeling nog steeds de arbeidsongeschiktheidsklasse 35-45%. Voor de WIA (lees LAU) is het exacte percentage van belang omdat de resterende verdien capaciteit bepalend is voor de inkomenseis. Daarom wijkt de arbeidsdeskundige bij een WIA-beoordeling alleen van de standaardvolgorde af, als hij op voorhand overtuigd is van de ongeschiktheid van een SBC-code.

Een voorbeeld van het aanbrengen van prioritering in SBC-codes is het zoeken naar functies voor een cliënt die niet in het bezit is van een rijbewijs en die aangewezen is op zittend werk.

Uit het onderstaande rijtje van SBC-codes zal de arbeidsdeskundige functies onder de verzamelnaam 'chauffeur groepsvervoer' niet als eerste aan een nader onderzoek willen onderwerpen. Dergelijke functies zijn evident ongeschikt. Voor deze cliënt ligt het duiden van administratief werk of productiewerk meer voor de hand.

De arbeidsdeskundige markeert de SBC-codes die de voorkeur hebben met een vinkje.

Voorkeur	SBC-code	naam SBC-code
V	315120	telefonist/receptionist
	111241	chauffeur groepsvervoer
V	111180	montagemedewerker kunststofverwerkende industrie

5.1.2. Het eindselecteren van functies

In de *Eindselectieschermen* worden nu achtereenvolgens de functiebeschrijvingen getoond die vallen binnen de laagste arbeidsongeschiktheidsklasse.

In het scherm wordt algemene informatie over de functie gegeven zoals functienaam en werksoort (bijvoorbeeld: 'kantoorwerkzaamheden verrichten').

Onder de tabbladen 'functie', 'arbeidspatroon' en 'inhoud' is meer gedetailleerde informatie te vinden over de functie.

De arbeidsdeskundige beslist aan de hand van de informatie die hem op het scherm gepresenteerd wordt of een functie geschikt is voor de cliënt.

Met name de functieomschrijving (inhoud en taken met het daarbij behorende tijdsbeslag) is voor de arbeidsdeskundige een belangrijk hulpmiddel om zich een nader beeld te vormen van de totale belasting in de functie of van de vereiste bekwaamheden (zoals taalbeheersing of computergebruik).

De arbeidsdeskundige heeft zich van te voren een beeld gevormd van de cliënt aan de hand van de beschouwing die de verzekeringsarts in zijn rapportage geschreven heeft en aan de hand van informatie die hij zelf over de cliënt verzameld heeft.

a. Selectie van functies: bekwaamheden

Om de functieselectie zo efficiënt mogelijk uit te voeren onderzoekt de arbeidsdeskundige eerst of de cliënt beschikt over de juiste opleiding en eventueel de gevraagde beroepservaring.

Zo niet, dan is verder onderzoek naar de passendheid van de functie niet zinvol.

b. Selectie van functies: krachten

Indien de cliënt *wel* voldoet aan de opleidings- en ervaringseisen, onderzoekt de arbeidsdeskundige of de functie valt binnen de door de verzekeringsarts aangegeven belastbaarheid en het algemene beeld dat de arbeidsdeskundige van de cliënt heeft.

Hierboven zagen we dat het systeem in de voorselectie potentieel geschikte functies selecteert. Op een of meerdere beoordelingspunten kunnen daarbij signaleringen optreden: dit zijn *mogelijke* overschrijdingen van de belastbaarheid die nader onderzocht moeten worden.

Men dient zich te realiseren dat de beoordeling van de passendheid van een functie een professionele weging is.

Ook als het systeem geen signaleringen aangeeft op een aantal beoordelingspunten of op groepen van beoordelingspunten, kan de arbeidsdeskundige concluderen dat de functie ongeschikt is voor de cliënt. De arbeidsdeskundige beoordeelt aan de hand van het beeld dat hij van de cliënt heeft of deze de functie ook werkelijk kan uitoefenen. Zo zal een cliënt die geen beperkingen ten aanzien van hand- en vingergebruik heeft, minder geschikt zijn voor een montagefunctie waarin fijne motoriek vereist is, als hij grof gebouwde handen heeft. Voor alle duidelijkheid: het gaat er hier niet om of deze cliënt al dan niet een *voorkeur* voor deze functie heeft. Wij duiden algemeen gangbare arbeid.

Daarnaast kan een optelsom van normaalwaarden uiteindelijk ook te belastend zijn (zie tevens hieronder: 'Samenhang tussen de verschillende belastingpunten').

Deze voorbeelden laten duidelijk zien dat beslissingen over de geschiktheid van functies nooit aan het systeem zelf overgelaten kunnen worden.

Signaleringen

Met de knop 'naar signaleringen' opent de arbeidsdeskundige het scherm 'Signaleren/ Vraag'.

In het scherm wordt aangegeven op welke beoordelingspunten er sprake is van een signalering.

Het scherm toont een omschrijving van het beoordelingspunt conform de score die de verzekeringsarts heeft gegeven in de FML.

Er zijn drie soorten signaleringen :

1. signaleringen die betrekking hebben op geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten die door de verzekeringsarts beperkt zijn.
2. signaleringen die betrekking hebben op geautomatiseerd vergeleken beoordelingen die *niet* door de verzekeringsarts beperkt zijn (normaalwaarde-signaleringen).
3. signaleringen op door de verzekeringsarts beperkte niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten.

Toelichting bij 1 en 2: signaleringen op geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten (normaalwaarde en beperking).

Voor elke signalering op een geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt verschijnt op het scherm een toelichting. In deze toelichting wordt de belasting op dit beoordelingspunt weergegeven zoals die door de arbeidsdeskundig analist is beschreven. Tevens wordt een beschrijving van de score in de FML getoond. Aan de hand van deze toelichting en de beeldvorming over de cliënt maakt de arbeidsdeskundige de afweging of de aangegeven belasting in de functie acceptabel is of niet.

Uit oogpunt van efficiency zal de arbeidsdeskundige eerst de meeste relevante signalering onderzoeken en niet alle signaleringen in detail te bekijken om vervolgens tot de conclusie te komen dat de functie uiteindelijk toch niet passend is.

Bij het beoordelen van signaleringen dient men zich te realiseren dat de definities van de verschillende geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten een zekere bandbreedte in zich hebben. Dit is ook te zien aan de verwoording van een aantal beoordelingspunten. Zo is de definitie van de normaalwaarde van frequent buigen tijdens het werk 'ongeveer 600 keer per uur' en de definitie van een sterke beperking op frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk: 'ongeveer 150 keer per uur voorwerpen van 1 kg. hanteren'. Deze definities hebben dus een globaal karakter.

Aan de kant van de functiebelasting daarentegen zijn de scores meer exact en in kleinere stappen gegradueerd dan de belastbaarheid.

Dit kan leiden tot signaleringen die bij nader inzien vallen binnen de grenzen van de definitie. Een belasting van 625 keer per uur reiken kan voldoen aan het begrip 'ongeveer' in de definitie van licht beperkt op frequent reiken (= 600 keer per uur). Het is daarbij wel van belang te weten of de verzekeringsarts de normaalwaarde al dan niet als absolute bovengrens heeft aangegeven. Indien de belasting in de functie binnen de bandbreedte van de definitie valt kan de arbeidsdeskundige zo nodig op een relatief eenvoudige en gestandaardiseerde wijze motiveren waarom de functie op dit punt passend is.

Anders is dat wanneer in de functie veel frequenter gereikt moet worden dan de belastbaarheid toelaat. In dat geval zal een meer inhoudelijke weging gedaan moeten worden. Zo kan het zijn dat de component *frequentie* minder belastend voor de cliënt wordt indien een hogere frequentie gepaard gaat met een veel geringere reikafstand dan de definitie aangeeft: de hogere frequentie wordt gecompenseerd door de geringere reikafstand.

Het kan bij het interpreteren van signaleringen ook van belang zijn te weten *waarom* een cliënt een beperking op reiken heeft. Bij een cliënt met schouderklachten zonder bewegingsbeperking zal de component *frequentie* een aanzienlijk grotere belasting vormen dan de absolute reikafstand. Een hoge frequentie brengt de schouder steeds in beweging. Bij rugklachten zal de reikafstand een relatief belangrijker rol spelen dan de frequentie. Hoe groter de afstand hoe verder het bovenlichaam moet buigen en hoe sterker de rug daardoor belast wordt.

Signaleringen vragen dus om interpretatie en beeldvorming. In veel gevallen is het daarbij noodzakelijk dat de arbeidsdeskundige overleg heeft met de verzekeringsarts of gebruik maakt van de beschrijving van de mogelijkheden van de cliënt door de verzekeringsarts in zijn rapportage. De

arbeidsdeskundige kan zijn interpretatie van een bepaalde signalering ter toetsing aan hem voorleggen. Daarbij is het raadzaam om een *gerichte vraag* aan de verzekeringsarts te stellen. Deze vraag is een weerslag van de afwegingen die de arbeidsdeskundige gedaan heeft maar die nog vragen om een verzekeringsgeneeskundig oordeel.

Dit overleg kan mondeling plaatsvinden, maar CBBS biedt ook de mogelijkheid langs elektronische weg te communiceren. Vraag en antwoord kunnen dan schriftelijk worden vastgelegd.

N.B. Zie hoofdstuk 3.2 voor een uitgebreidere toelichting op het begrip normaalwaarde en normaalwaarde-signaleringen.

Toelichting bij 3: signaleringen op niet-geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten

Niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten lenen zich niet voor een geautomatiseerde vergelijking omdat zij bij de functieanalyse niet door de arbeidsdeskundig analist gescoord worden. De belasting in de functie wordt dan ook niet langs gestandaardiseerde weg met de belastbaarheid van de cliënt vergeleken.

De arbeidsdeskundige vormt zich om deze reden dan ook zelf een beeld van de belasting in de functie en beoordeelt de passendheid.

Daarom wordt in het geval van een signalering de functieomschrijving aan de arbeidsdeskundige getoond onder '*belastingpunt*'.

Een voorbeeld hiervan is een cliënt die aangewezen is op een voorspelbare werksituatie. Aan de hand van de inhoud van de functie en de beschrijving van de aard en de omvang van de verschillende taken in het werk kan de arbeidsdeskundige concluderen dat bijvoorbeeld een goed gestructureerde, routinematige productiefunctie met slechts twee duidelijk omschreven taken voor deze cliënt passend is.

De arbeidsdeskundige kan ook in het geval van niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten de verzekeringsarts om nader overleg vragen.

Het betreft met name die belastingspunten die voor hun interpretatie sterk afhankelijk zijn van de beeldvorming die de verzekeringsarts daarbij geeft (bijvoorbeeld 'vasthouden van de aandacht' of 'eigen gevoelens uiten').

Let op: Er zijn ook andersoortige niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunten. Deze zijn te vinden in rubriek 7 van de FML. Zie voor verdere toelichting de definities en het interpretatiekader van deze items.

Samenhang tussen de verschillende belastingpunten.

Men dient zich te realiseren dat CBBS slechts de afzonderlijke beoordelingspunten aan een geautomatiseerde vergelijking onderwerpt, zonder rekening te houden met hun onderlinge samenhang.

Bij de beoordeling van functies zal de arbeidsdeskundige daarom ook deze onderlinge samenhang moeten meewegen.

Een functie waarin een aantal waarden voor afzonderlijke belastingspunten globaal binnen de mogelijkheden van de klant vallen, kan uiteindelijk niet passend zijn omdat de totale belasting te zwaar voor de cliënt is.

Zo vraagt de beoordeling van belast trappenlopen bij een cliënt met beperkingen ten gevolge van knieproblemen om een interpretatie van de samenhang van twee belastingspunten. De combinatie van de afzonderlijke, min of meer toelaatbare belastingen van trappenlopen en dragen zal voor deze klant al gauw minder geschikt zijn.

Ook op het vlak van de psychische belastbaarheid kan een optelsom van op zich acceptabele belastingen een functie als geheel ongeschikt maken.

De totale functiebelasting kan invloed hebben op het maken van een afweging op een afzonderlijk beoordelingspunt. Een voorbeeld daarvan is een cliënt die een medische urenbeperking heeft ten gevolge van een aandoening die leidt tot een verminderde energetische belastbaarheid.

Wanneer de verzekeringsarts heeft aangegeven dat de klant voor ongeveer 20 uur per week belastbaar is, zal een zekere overschrijding van het aantal toegestane werkuren acceptabeler zijn indien de functie fysiek zeer licht is.

De belasting in de functie op een bepaald beoordelingspunt kan ook worden afgezet tegen de taken waarin deze belasting optreedt. Een overschrijding op het vlak van tillen zal eerder acceptabel zijn indien tillen slechts zeer beperkt in een deeltaak voorkomt dan in het geval dat dit belastingspunt zich voordoet gedurende de gehele werkdag.

5.1.3. Functieduiding en noodzakelijke voorzieningen

Als een bepaalde functie alleen voor cliënt kan worden geduid na het treffen van een voorziening dan moet door de arbeidsdeskundige worden beoordeeld of het treffen van die voorziening in redelijkheid van de werkgever kan worden gevegd. Het moet dan gaan om relatief eenvoudige hulpmiddelen, zoals een stahulp, een aangepaste stoel of communicatiehulpmiddelen voor een visueel gehandicapte. Ook als cliënt een vervoersprobleem heeft dat met een Vervoersvoorziening kan worden opgeheven, staat dit de functieduiding niet in de weg.

5.1.4. Overleg verzekeringsarts en arbeidsdeskundige over de functieduiding

Elk besluit ten aanzien van de vaststelling van de mate van arbeidsongeschiktheid is een teambesluit. Dat wil zeggen: arbeidsdeskundige en verzekeringsarts dragen beiden verantwoordelijkheid voor het besluit. In de praktijk betekent dat niet dat de besluitvorming ook altijd expliciet onderwerp van bespreking is of moet zijn. Naarmate de besluitvorming meer 'evident' is en minder tot discussie aanleiding geeft is het minder noodzakelijk hier in een gezamenlijk overleg aandacht aan te besteden. Behalve dat de verzekeringsarts bij de overdracht aan de arbeidsdeskundige kan vragen om expliciete terugkoppeling, is het een belangrijke verantwoordelijkheid voor de arbeidsdeskundige om vast te stellen of dit gewenst is.

Terugkoppeling van het eindresultaat van de functieduiding vindt in elk geval plaats als:

- de arbeidsdeskundige geen enkele functie heeft kunnen duiden, terwijl er volgens de verzekeringsarts sprake is van een meer dan marginale belastbaarheid in arbeid.
- Als de arbeidsdeskundige ondanks de marginale belastbaarheid toch voldoende functies heeft kunnen duiden om de resterende verdien capaciteit te kunnen vaststellen.

5.2 VERANTWOORDING VAN DE FUNCTIESELECTIE

1. Inleiding

De buitenwereld eist van UWV transparantie in de wijze waarop onze beoordelingen tot stand komen. De verslaglegging m.b.t. de functieduiding richt zich op verschillende doelgroepen, zoals cliënt, B&B, collega's enzovoort. De arbeidsdeskundige moet zich daarom in zijn rapport en in aanvullende documenten op twee verschillende communicatieniveaus kunnen verantwoorden.

Argumentatie in de arbeidsdeskundige rapportage afgestemd op het communicatieniveau van cliënt
De onderbouwing van de functieselectie in het arbeidsdeskundig rapport is gericht op de behoefte van de cliënt. Dit houdt in dat de arbeidsdeskundige niet teveel informatie geeft en deze informatie in begrijpelijke taal formuleert. Anders gezegd: de onderbouwing in het AD-rapport beperkt zich tot datgene wat de cliënt zou moeten weten en wordt begrensd door wat de cliënt kan begrijpen. De cliënt moet uit het rapport kunnen opmaken welke functies geschikt zijn en waarom, zonder dat er standaard bijlagen betreffende de geschikte functies uit het CBBS worden gebruikt.

Aanvullende argumentatie op vaktechnisch niveau

Als blijkt dat behoefte is aan een nadere toelichting op het Resultaat Functiebeoordeling werkt de arbeidsdeskundige zijn oordeelsvorming tot in detail uit. De vraag om een nadere toelichting of aanvullende informatie over de belasting in de geschikt geachte functies kan van de cliënt komen, maar ook van B&B of vanuit de kwaliteitswaarneming. De arbeidsdeskundige moet dan achteraf zijn oordeelsvorming reproduceren. Dit doet hij op basis van werkaantekeningen, notities, of anderszins vastgelegde informatie in het dossier. De uitwerking betreft vooral de oordeelsvorming over de markerings op het Resultaat Functiebeoordeling. Deze onderbouwing wordt, in tegenstelling tot de verslaglegging in het arbeidsdeskundig rapport, uitgebreid uitgewerkt en is bovendien technisch van aard. Als van te voren al duidelijk is dat de oordeelsvorming geëxpliciteerd zal moeten worden, omdat bijvoorbeeld de cliënt bezwaar gaat maken, is het wenselijk om daarop te anticiperen door de volledig uitgewerkte oordeelsvorming direct in een aanvullende rapportage vast te leggen.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de wijze waarop de argumentatie op deze twee niveaus moet worden uitgewerkt en vastgelegd.

2. Richtlijnen voor de beoordeling en verslaglegging in het rapport

Aan de standaard Professionele Eindselectie zijn richtlijnen ontleend voor de beoordeling van de geschiktheid van functies in relatie tot de krachten en bekwaamheden van cliënt. Deze richtlijnen geven aan wat in het arbeidsdeskundig rapport (zie voor het arbeidsdeskundig rapport Richtlijn rapporteren voor Arbeidsdeskundigen) moet worden vastgelegd:

- 1) Als de arbeidsdeskundige een functiebeschrijving qua krachten en/of bekwaamheden ongeschikt acht voor een cliënt en dit heeft mogelijk een hogere ao-klasse (of in de WIA een substantieel lagere RVC) tot gevolg, dan legt hij zijn oordeel en de argumenten daarvoor op categoriaal niveau vast. Dit geldt ook als door dit oordeel niet meer wordt voldaan aan het minimale aantal functies of arbeidsplaatsen.
- 2) De arbeidsdeskundige acht een functie pas dan qua bekwaamheden en/of krachten geschikt voor een cliënt, als dit oordeel gebaseerd is op een vergelijking van alle relevante en actuele informatie uit het persoons- en functieprofiel. Dit oordeel over de geschiktheid en de argumenten daarvoor legt hij op categoriaal niveau vast.

- 3) Als de arbeidsdeskundige twijfelt of een functie qua krachten geschikt is voor een cliënt, dan legt hij de reden van deze twijfel vast, en treedt hierover in overleg met de verzekeringsarts. In dit overleg beoordelen de verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige of de desbetreffende functiebeschrijving al dan niet geschikt is voor de cliënt. Dit oordeel en de argumenten daarvoor worden vastgelegd.

2.1. Argumenteren op categoriaal niveau in plaats van op detailniveau

In de hiervoor vermelde richtlijnen staat dat de arbeidsdeskundige zijn oordeel en argumentatie op categoriaal niveau vastlegt. 'Categoraal niveau' wil zeggen: alles wat boven het functieniveau uitstijgt. Het gaat om een gemeenschappelijk kenmerk, bijvoorbeeld het soort functies zoals productiefuncties, administratieve functies of zittend werk. Of op het niveau van de SBC-code of de vereiste opleiding. Een categorale argumentatie in het AD-rapport is daardoor bij uitstek geschikt in de communicatie naar de cliënt. Immers, de uitleg treedt niet te veel in technische details en is daardoor voor een leek begrijpelijker. Het volgende voorbeeld illustreert dit:

Cliënt heeft beperkingen met betrekking tot het vasthouden van de aandacht. Functies die voortdurende concentratie eisen zoals modinette functies en functies waarbij kwaliteitscontrole (ook visueel bij lopende band werk) aan de orde is, zijn direct verworpen.

2.2. Waar moet de onderbouwing aan voldoen?

De rapportage moet zodanige gegevens bevatten dat de gemaakte keuzes - i.c. het accepteren of verwerpen van functies - aannemelijk zijn. De aannemelijkheid van de gemaakte keuzes staat of valt niet bij de gedetailleerdheid van de gegevens maar wordt vooral bepaald door de kwaliteit van de gegevens en de op grond daarvan gemaakte afwegingen. Soms is één relatief 'klein' gegeven voldoende om met overtuiging een bepaalde keuze te kunnen maken. Soms is een uitgebreide afweging noodzakelijk om, bij veel argumenten voor en veel argumenten tegen, duidelijk te maken waarom de weegschaal nu net naar die ene kant is doorgeslagen.

Doel van de claimbeoordeling is aannemelijk te maken dat nog sprake is van een bepaalde mate van verdien capaciteit (met als uitkomst het vaststellen van het verlies aan verdien capaciteit). Dit betekent dat aan de onderbouwing van functies die geschikt worden geacht verhoudingsgewijs hogere eisen worden gesteld, vooral als sprake is geweest van gerede twijfel bij de arbeidsdeskundige, op grond waarvan overleg heeft plaatsgevonden met de verzekeringsarts. Samenvattend kan worden gesteld dat de onderbouwing in het arbeidsdeskundig rapport inzichtelijk moet maken waarom bij deze beoordeling deze uitkomst een kwalitatief verantwoorde uitkomst is.

2.3. Signalering op het Resultaat Functiebeoordeling

Een argumentatie is nodig. Als gevolg van een uitspraak van de CRvB moet er bij iedere signalering een onderbouwing gegeven worden. Dit kan categoriaal in de AD rapportage of in het CBBS. In een bezwaarzaak zal uitgebreid moeten worden ingegaan op alle belastingpunten waar een signalering aan de orde is. De letters achter het beoordelingspunt (K), (B) en (F) hebben de volgende betekenis:

- K: als het desbetreffende beoordelingspunt alleen aan de klantkant is beschreven
- B: als het desbetreffende beoordelingspunt aan de klantkant én aan de functiekant is beschreven en beide waarden geautomatiseerd zijn vergeleken (matchend punt)
- F: als het desbetreffende belastingpunt alleen aan de functiekant is beschreven

In het scherm is de knop 'Signalering' te zien. Door daar gebruik van te maken kom je bij de signalering van de functie.

Er staan 6 'standaard' motiveringen opgenomen in CBBS bij de matchende punten (B), te weten;

1. De verzekeringsarts heeft aangegeven dat er betreffende <beoordelingspunt> geen beperkingen zijn.
2. De belasting betreffende <beoordelingspunt> ligt binnen de mogelijkheden, die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
3. De signalering bij <beoordelingspunt> is veroorzaakt door een ander aspect dan het aspect waarvoor de beperking geldt.
4. Bij <beoordelingspunt> is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat
5. Bij <beoordelingspunt> is er sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat
6. De combinatie van de mate en het tijdsaspect (frequentie of duur) betreffende <beoordelingspunt> op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat

De punten 1 tot en met 3 zijn 'gesloten' zinnen en kunnen los worden gebruikt. Ze zijn natuurlijk wel aan te vullen.

Bij de punten 4 tot en met 6 is altijd een aanvulling nodig, omdat de zin eindigt met 'omdat' .

Bij het formuleren van je motivering kun je gebruik maken van deze standaard tekst, die je kunt aanpassen met een, al of niet verplichte, toelichting.

Bij de signaleringen op grond van de functionele mogelijkhedenlijst (K) of vanuit de functie (F) zal er altijd handmatige motivering moeten plaatsvinden.

Op de print 'Resultaat functiebeoordeling' staat bij het betreffende beoordelingspunt- of belastingpunt het kopje **Signalering** met daaronder de motivering of wanneer er gekozen is om de motivering apart in het AD rapport op te nemen, staat er onder **Signalering**, Motivering: *Geschiedt omdat: Zie arbeidsdeskundig rapport.*

3. Voorbeelden van argumentatie

Hieronder volgt een uitwerking in voorbeelden van argumentatie bij achtereenvolgens niet-geduide functies, wel geduide functies maar zonder overleg met de verzekeringsarts, en wel geduide functies in overleg met de verzekeringsarts.

a. Niet geduid

Voorbeeld 1:

Omdat cliënt tengevolge van psychische klachten moeite heeft met zelfstandig handelen, en zich slecht kan concentreren en snel afgeleid is, kan zij niet op haar oorspronkelijke MBO-niveau functioneren. Werkzaamheden op dat niveau vereisen namelijk goede cognitieve vermogens en een zelfstandige invulling van de functie. Daarom konden de functies die bij de geautomatiseerde voorselectie in de laagste arbeidsongeschiktheidsklasse werden gepresenteerd niet worden geselecteerd.

Voorbeeld 2:

Bij de geautomatiseerde voorselectie zijn door het ClaimBeoordelings- en BorgingsSysteem (CBBS) tevens functies getoond welke mogelijk tot een hogere verdien capaciteit en daardoor lagere klasse-indeling hadden kunnen leiden. Deze functies zijn tijdens de professionele eindselectie niet geduid uit de volgende arbeidsdeskundige overwegingen:

Cliënt is beperkingen t.a.v. rechtstreeks klantencontact, daarnaast dient cliënt voortdurend haar benen te kunnen strekken. Functies waarbij klantcontacten een wezenlijk onderdeel van het takenpakket vormen, zoals telefonisch verkoper, medewerker klachtafhandeling en receptionist zijn

daarom verworpen. Ook functies waarbij door continue pedaalbediening het strekken van de benen niet mogelijk is, zoals chauffeursfuncties (ook vorkheftruck) en functies als stikster/lockster, stikker lederwaren, gordijnen of meubelkleding, zijn verworpen.

b. Wel geduid (echter zonder overleg met de verzekeringsarts, terwijl er wel signaleringen gemeld werden door het CBBS)

Voorbeeld 1:

Bij de geautomatiseerde voorselectie zijn door het ClaimBeoordelings- en BorgingsSysteem (CBBS) tevens functies geselecteerd met signaleringen. Deze functies zijn tijdens de professionele eindselectie toch geduid uit de volgende arbeidsdeskundige overwegingen:

Cliënt heeft beperkingen ten aanzien van het gebruik van de linkerarm: frequent reiken en krachtzetten zijn niet goed mogelijk. Het gebruik van de rechter (dominante) arm is niet beperkt. In de functies acquisiteur, telefonist/receptionist en portier hoeft niet doorlopend met twee handen gewerkt te worden omdat het geen productiewerk betreft. Daardoor staat het gebruik van de dominante, niet beperkte, rechterarm voorop. Bovendien is het werk fysiek niet zwaar zodat de linkerarm niet sterk belast wordt. De functies zijn dan ook passend.

c. Wel geduid (na overleg met de verzekeringsarts)

Voorbeeld 1:

Bij een aantal van de geselecteerde functies is vereist dat cliënt in staat moet zijn tot het volgen van een interne bedrijfsopleiding. Gelet op de psychische beperkingen van cliënt heb ik met de verzekeringsarts overlegd of cliënt hiertoe in staat te achten is. De verzekeringsarts ziet hierin geen belemmering omdat het gaat om kortdurende, praktische cursussen (training on the job). In dit soort cursussen worden geen hoge eisen gesteld aan het leervermogen. Deze functies kunnen daarom worden gebruikt voor het bepalen van de resterende verdien capaciteit.

Voorbeeld 2:

Cliënt heeft een beperking ten aanzien van vasthouden van de aandacht. De VA heeft in zijn rapportage toegelicht dat het concentratievermogen van cliënt afneemt naarmate het werk complexer is en meer denkwerk vraagt. De productiefuncties die ik heb geselecteerd zijn praktisch-uitvoerend van aard en worden gekarakteriseerd door overzichtelijke, routinematige taken. Uit overleg met de verzekeringsarts blijkt dat het werk zo eenvoudig is dat cliënt hierin geen noemenswaardige concentratieproblemen zal ondervinden. De theoretische schatting baseer ik daarom op deze functies.

d. Volledig arbeidsongeschikt op arbeidsdeskundige gronden

Er heeft een arbeidsdeskundig onderzoek plaatsgevonden naar de arbeidsmogelijkheden van cliënt. Daarbij is gebruik gemaakt van het CBBS. De resultaten van dit onderzoek heb ik besproken met de verzekeringsarts. Cliënt heeft een laag opleidingsniveau (2) en zij heeft een medische urenbeperking tot 10 uur per week. Als gevolg van deze factoren werden slechts enkele functies als potentieel geschikt gepresenteerd na de voorselectie. Het beoordelingsteam acht geen enkele van deze functies geschikt, omdat cliënt is aangewezen op voorgestructureerd werk in een solistische functie, zonder hoog handelingstempo. In de gepresenteerde functies wordt steeds een hoger niveau van zelfstandig handelen gevraagd en/of is wel sprake van een hoog handelingstempo. Cliënt is volledig arbeidsongeschikt op arbeidsdeskundige gronden.

6 BEOORDELINGSPUNTEN

6.1 INLEIDING BEOORDELINGSPUNTEN

De beoordelingspunten zijn hierna beschreven zowel vanuit de optiek van de functionele mogelijkheden als vanuit de belasting van arbeid. Tevens is per beoordelingspunt aangegeven:

- wat verzekeringsartsen, arbeidsdeskundigen geacht worden te beschouwen bij hun beoordeling,
- hoe de informatie betreffende arbeid wordt vastgelegd door de arbeidsdeskundig analist,
- de geautomatiseerde verwerking van de gegevens door CBBS.

Rubrieken

De beoordelingspunten zijn verdeeld over 7 rubrieken:

- Rubriek 1 Persoonlijk functioneren
- Rubriek 2 Sociaal functioneren
- Rubriek 3 Aanpassing aan fysieke omgevingseisen
- Rubriek 4 Dynamische handelingen
- Rubriek 5 Statische houdingen
- Rubriek 6 Werktijden
- Rubriek 7 Overige belastingpunten

Waarom zijn niet alle begrippen in de beoordelingspunten exact weergegeven?

In CBBS is een aantal begrippen niet exact in maat en getal gedefinieerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- Op de FML staat vermeld: 'Tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, zijn incidentele piekbelastingen boven de aangegeven niveaus van functioneren eveneens mogelijk.' De waarde van deze incidentele piekbelasting is echter niet exact gedefinieerd. Wel worden in het algemeen functies met een belasting boven de naast hoger liggende score van de belastbaarheid geautomatiseerd verworpen. Dus functies met een piekbelasting boven de naast hoger liggende belastbaarheid zullen in het algemeen niet voorkomen na de geautomatiseerde verwerking. Dit is niet het geval voor piekbelastingen bij de normaalwaarde, daar is immers geen sprake van een naast hoger liggende score.
- Bij verscheidene beoordelingspunten op de FML staan aanduidingen als 'ongeveer', 'meestal' of 'het grootste deel'. Hierop is gebaseerd dat marginale overschrijdingen in het algemeen zijn toegestaan. De mate van deze marginale overschrijding is niet gestandaardiseerd.
- In de definities of het interpretatiekader van de beoordelingspunten staat soms vermeld: substantieel andere activiteiten, waardoor recuperatie kan plaatsvinden. De duur en de aard van de andere activiteiten ligt niet vast.

Deze begrippen zijn vrijwel ongewijzigd gebleven in de Basisinformatie CBBS. De redenen hiervoor zijn:

- In vele situaties leidt het exact aangeven van waarden tot schijnexactheid. Het exact aangeven van met name de functionele mogelijkheden is namelijk vaak niet goed mogelijk. In zekere zin is CBBS in dit opzicht een reactie op de voorganger van dit systeem (het Functie-informatie Systeem), waarin volgens velen wel sprake was van schijnexactheid.
- De begrippen moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de (oorzaak van de) beperking en de exacte (combinatie van) belasting(en) en de omstandigheden waaronder deze worden vereist. Zo kan een beperking door een energetische aandoening andere consequenties hebben dan dezelfde beperking voortkomend uit een aandoening aan het bewegingsapparaat. Of is het dragen op een vlakke vloer minder inspannend dan hetzelfde dragen op een trap.

Juist de situaties zoals hiervoor beschreven vereisen een professionele beoordeling die op de kenmerken van het individu is toegesneden.

6.2 DE BEGRIPPEN IN DE BEOORDELINGSPUNTEN

In CBBS worden de begrippen kenmerkende belasting, bijzondere belasting en bijzondere eis gebruikt, hierna worden deze begrippen toegelicht.

Kenmerkende belasting

Als het begrip 'kenmerkend' wordt gebruikt zijn er twee niveaus: 'kenmerkende belasting' of 'geen kenmerkende belasting' (tweekeuze belastingpunten wel/niet).

Daarnaast moet één van de volgende voorwaarden aan de orde zijn om de belasting als *kenmerkend* aan te merken. Er moet altijd aan één of meer voorwaarden voldoen worden om de belasting kenmerkend te noemen. Deze voorwaarden verschillen voor de diverse punten.

Eén van de volgende voorwaarden moet in ieder geval aan de orde zijn wil de arbeidsdeskundig analist het belastingpunt als kenmerkend aanmerken:

- De belasting moet aanwezig zijn;
- Het betreft eisen die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren;
- Het betreft eisen die beduidend hoger liggen dan doorgaans het geval is in gangbare arbeid;
- Een bepaalde waarde worden overschreden;
- De vereiste vaardigheden zijn essentieel voor het uitvoeren van een activiteit binnen de functie. Essentieel wil zeggen dat deze activiteit in het geheel niet of alleen ten koste van kwantiteit of kwaliteit van de taakuitvoering anders kan worden uitgevoerd (minder effectief en efficiënt).

Bij de beschrijving per beoordelingspunt is aangegeven welke voorwaarde van toepassing is. Van een al dan niet kenmerkende belasting is sprake bij de volgende beoordelingspunten (volgens de definities van de arbeidsdeskundig analist dus zonder non-matchende items):

- Deadlines en productiepieken
- Handelingstempo
- Persoonlijk risico
- Zien
- Horen
- Spreken
- Schrijven
- Lezen
- Veelvuldig contact met klanten
- Omgaan met patiënten
- Geen contact met collega's mogelijk
- Leidinggevende aspecten
- Hitte
- Koude
- Tocht
- Huidcontact
- Beschermende middelen
- Stof, rook, gas en dampen
- Lawaai
- Trillingen
- Bolgreep
- Pengreep
- Pincetgreep
- Sleutelgreep
- Cilindergreep
- Knijp en grijpkracht
- Fijne motoriek

- Repetitieve handelingen
- Tastzin
- Schroefbewegingen hand/arm
- Duwen/trekken

De arbeidsdeskundige krijgt de score van de arbeidsdeskundig analist als volgt verwoord:

Persoonlijk risico:

Kenmerkende belasting

Toelichting arbeidsdeskundig analist:.....

Bijzondere belasting

Het begrip '*bijzondere belasting*' wordt gebruikt bij een beoordelingspunt als de belasting weergegeven wordt op meer dan twee niveaus.

Dit is op 4 belastingpunten van toepassing:

- Omgaan met conflicten → komt voor of komt niet voor en als het voorkomt bepaalt de arbeidsdeskundig analist hoe het voorkomt
- Samenwerken → komt voor of komt niet voor en als het voorkomt bepaalt de arbeidsdeskundig analist hoe het voorkomt
- Zelfstandigheid (komt altijd voor, keuze aan de arbeidsdeskundig analist hoe het voorkomt)
- (Probleemoplossen)* (komt altijd voor, keuze aan de arbeidsdeskundig analist hoe het voorkomt)

*dit belastingpunt wordt in het CBBS niet automatisch gematcht (rubriek 7).

Bij de desbetreffende beoordelingspunten is aangegeven welke voorwaarde van toepassing is. Het begrip '*bijzonder*' betekent dus niet dat slechts enkele mensen dit zouden kunnen. Integendeel vrijwel de gehele Nederlandse beroepsbevolking zal deze '*bijzondere belasting*' aankunnen en deze is ook heel gebruikelijk in diverse beroepen.

De arbeidsdeskundige krijgt de score van de arbeidsdeskundig analist als volgt verwoord:

Zelfstandige taakuitoefening:

Bijzondere belasting:.....(= verwoording van één van de niveaus 1 t/m 7)

Samenwerken

Geen bijzondere belasting

Omgaan met conflicten:

Bijzondere belasting die voortvloeit uit een face to face situatie, namelijk: toelichting arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist maakt een keuze uit de beschreven mogelijkheden die het meest met de werkelijkheid overeenkomt. Hierbij geldt dat voor zelfstandigheid en probleemoplossen de gradatie één onder of één boven het opleidingsniveau mag liggen.

De begrippen 'algemeen voorkomende eis' en 'dagelijks voorkomend'

Algemeen voorkomende eis (en bijzondere eis)

Het begrip 'algemeen voorkomende eis' wordt in CBBS gebruikt om aan te geven dat een bepaalde belasting in een functie de helft of meer dan het aantal uren van de werkdag voorkomt.

Tegenhanger van 'algemeen voorkomende eis' is 'bijzondere eis' (niet te verwarren met 'bijzondere belasting', zie hiervoor): de belasting komt dan minder dan de helft van het aantal uren van de werkdag voor.

Dagelijks voorkomend

Het begrip 'dagelijks voorkomend' wordt in CBBS gebruikt om aan te geven dat een bepaalde belasting in een functie de helft of meer van het aantal dagen van de werkweek voorkomt.

Tegenhanger van 'dagelijks voorkomend' is 'niet dagelijks voorkomend': de belasting komt dan minder dan de helft van het aantal dagen van de werkweek voor.

De matrix

De geautomatiseerde verwerking van een aantal beoordelingspunten houdt CBBS er rekening mee hoe vaak een belasting per dag en per week voorkomt.

Komt een belasting bijvoorbeeld de gehele werkdag voor, dan wordt de functie verworpen. Maar als die belasting slechts een klein deel van de werkdag voorkomt wordt de functie met een signalering gepresenteerd. Bij het voorgaande maken we gebruik van de onderstaande matrix. De gemaakte keuzes zijn per beoordelingspunt te zien in de tabel die geautomatiseerde verwerking weergeeft.

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabellen bij de beoordelingspunten.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op <50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op <50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkweek van de functie	C	D

6.3 CONSULTVRAGEN AAN DE ARBEIDSDSKUNDIG ANALIST

De arbeidsdeskundige moet op basis van zijn kennis van de arbeidsmarkt en functies plausibel maken dat bepaalde werkinhoudelijke, technische of organisatorische aanpassingen in redelijkheid van de werkgever verwacht mag worden. Het algemene uitgangspunt bij de duiding van de functies door de arbeidsdeskundige is dat de klant ondanks zijn beperkingen, na een gebruikelijke inwerkperiode, de volledige functie met een normale productie zelfstandig kan uitvoeren.

De arbeidsdeskundige kan hierover de arbeidsdeskundig analist raadplegen. De arbeidsdeskundig analist zal zo goed mogelijk proberen hierop antwoord te geven. Daarbij moet worden opgemerkt dat functie inhoudelijke vragen aan de arbeidsdeskundig analist worden gesteld van wie de functie is en functie overstijgende vragen aan de staf arbeidsdeskundig analist worden doorgezet. Echter een aantal uitzonderingen waarop de analist geen antwoord kan geven is:

1. De analist beantwoordt geen vragen die betrekking hebben op een mogelijke alternatieve wijze van uitvoering of organisatie. Indien een handeling op een alternatieve wijze wordt uitgevoerd heeft dit consequenties voor de waargenomen belasting op dat punt. Het kan echter ook consequenties hebben voor andere belastingpunten. Met het uitvragen van een alternatieve wijze komt de realiteit in het geding en wordt een niet bestaande functie gecreëerd. De essentie van functieduiding is dat we onderzoeken of een klant met zijn beperkingen de functie zoals die beschreven is onvoorwaardelijk kan uitoefenen.
2. Arbeidspatronen die mogelijk wel kunnen maar op het moment van onderzoek niet voorkomen vragen de analisten niet nader uit. Reden hiervoor is dat ze op het moment van onderzoek het aantal werkzame personen beoordelen. Indien ze een functie, al dan niet met toestemming van de werkgever, creëren heeft dit consequenties voor het aantal arbeidsplaatsen (hoeveel worden er dan in deze variant opgenomen?) en mogelijk ook voor de belasting in de gecreëerde functie. De realiteit komt hiermee in het geding, het betreft namelijk op het moment van uitvraag een niet bestaande functie.
3. Vragen over een wijziging van de waargenomen arbeidsvariant in aantal uren per dag, in aanvangstijden, in dagdelen of in extra pauzetime kunnen niet beantwoord worden door de analist. Ook deze vragen leiden tot een wijziging van de bestaande functie waarbij de wijziging consequenties kan hebben voor het aantal arbeidsplaatsen, de taakuitoefening en belasting in de functie.
4. Vragen die betrekking hebben op de daadwerkelijke re-integratie van de klant of vragen die een subjectieve mening zijn van de werkgever, werknemer of de analist worden niet beantwoord door de analist. De analist beschrijft/gradeert geen zaken die afhankelijk zijn van de invulling van de werkzaamheden door of ten behoeve van individuele werknemers. De arts en de arbeidsdeskundige dienen een goed onderscheid te maken tussen participatie gerichte factoren en claimfactoren. In de claimbeoordeling gaat het erom of de klant gezien zijn krachten (voortvloeiend uit ziekte of gebrek) en bekwaamheden de functie kan uitoefenen. Uitspraak Centrale Raad van Beroep (03/4418 LJN AU8161); 'Binnen het theoretische kader van de arbeidsongeschiktheidsschatting is geen plaats voor een op een concrete en daadwerkelijke invulling van functies toegesneden voorwaarden.'

Voorbeelden

Voorbeeld 1

De analist beantwoordt geen vragen die een wijziging opleveren in de waargenomen belasting:

- Betrokkene knielt bij het opruimen van het afval, kan hij ook 90° buigen?
- Betrokkene tilt 15kg, kan dit ook in 2x 7,5kg?
- Is het mogelijk dat, indien dit voor de klant fysiek niet mogelijk is, een collega deze handelingen overneemt of assisteert?
- De werknemer moet 5x per uur 70cm reiken. De arts geeft aan dat 60cm echt maximaal is. Kan dit opgelost worden door dichterbij te gaan staan of iets dergelijks?
- Is de werkgever akkoord met enig productieverlies als de werknemer het werk anders inricht?
- Kan de werkgever het werk anders organiseren?

De analist beantwoordt wel:

Of een voorziening toepasbaar is in de werkruimte; is er ruimte om een heftafel (afmetingen) te plaatsen voor de machine?

Voorbeeld 2

Arbeidspatronen die mogelijk wel kunnen maar op het moment van onderzoek niet voorkomen vragen wij niet nader uit:

- De teamondersteuner komt in het systeem alleen maar voor in de variant van 4 uur per dag, kan het ook 6 uur per dag?

Voorbeeld 3

Vragen over een wijziging van de waargenomen arbeidsvariant in aantal uren per dag, in aanvangstijden, in dagdelen of in extra pauzetijd kunnen niet beantwoord worden door de analist:

- Er is een werkweek van 25 uur per week, 8 uur per dag; kan betrokkene ook 5 uur per dag werken, 5 dagen per week?
- Kan het werk voor 1x per dag voor 15 minuten onderbroken worden?
- Is het mogelijk dat de klant 1 tot 3x per uur naar het toilet gaat en dan 5-10 minuten afwezig is?
- De functie wordt uitgeoefend in dag, avond en nachtdienst. Vraag is of de functie ook alleen in dagdienst uitgeoefend kan worden?
- Wat zijn de aanvangstijden van het werk en kan betrokkene om 09.00 uur beginnen met werken?
- Is het mogelijk dat er een uur pauze wordt genomen tussen de middag?
- Persoon werkt 's ochtends, kan hij ook 's middags werken?
- Kan de persoon vaker dan normaal het werk onderbreken om naar het toilet te gaan?

De analist beantwoordt wel:

- Vragen over de locatie en de bereikbaarheid van het toilet.
- Vragen of het werk gezien de aard ervan spontaan onderbroken kan worden (bijvoorbeeld werken in lijnproductie niet, kantoorfunctie wel).
- Vragen over de aanvangstijden zoals die bij het bedrijf gelden kunnen wel door de analist beantwoord worden.
- Vragen over recuperatie (binnen het opgenomen arbeidspatroon); de functie is 32 uur per week, 8 uur per dag. Betrokkene heeft na 2 dagen werken een recuperatiedag nodig. Is dit mogelijk?
- Vragen over de beschikbaarheid van de klant op bepaalde dagen van de week (binnen het opgenomen arbeidspatroon);
 - Functie is 16 uur per week, 4 uur per dag. Betrokkene kan niet op woensdag werken, is het mogelijk dat er niet op woensdag gewerkt wordt?
 - Functie is 24 uur per week, 8 uur per dag. De klant is alleen beschikbaar op dinsdag, woensdag en vrijdag in verband met revalidatie, kan dat in deze functie?

NB. Het CBBS systeem voorziet niet in de opname van de dagen van de week waarop gewerkt wordt. De dagen waarop een werknemer gaat werken is veelal een onderhandelingspositie tussen werkgever en werknemer. Er zijn echter ook bedrijven waarbij de parttime varianten zijn ontstaan als gevolg van wenselijkheid/noodzakelijkheid vanuit het bedrijf. Bij de uitvraag op welke dagen van de week gewerkt kan worden dient wel in acht te worden genomen dat als het in theorie mogelijk is om op andere dagen te werken (dan het opgenomen arbeidspatroon) dit geen consequenties mag hebben voor de taakhoud en belasting in de functie.

Voorbeeld 4

Vragen die betrekking hebben op de daadwerkelijke re-integratie van de klant of vragen die een subjectieve mening zijn van de werkgever, werknemer of de analist worden niet beantwoord door de analist.

- Klant mag niet werken in een autoritair gekleurde arbeidshiërarchie. Is dat aan de orde in dit bedrijf?
- Laat het bedrijf een jobcoach toe voor enige maanden?
- Klant moet functioneren in een stabiele werkomgeving, tevens is het van belang dat er een sociaal klimaat in het bedrijf heerst. Is dat bij deze functie aan de orde?
- Is er extra begeleiding door de chef of voorman mogelijk?
- Is er bij dit bedrijf veel wisseling in personeel?

- Er dient sprake te zijn van begeleiding in de inwerkperiode, bij veranderingen in de functie uitoefening en bij eventuele communicatieve problemen, kan de voorman deze begeleiding geven?

De analist beantwoordt wel:

Vragen die betrekking hebben op de objectieve waarneming van de werkomgeving zoals:

- Hoeveel mensen werken er ongeveer op de afdeling?
- Heeft betrokkene een vaste werkplek?
- Is er veel beweging op de werkvloer?
- Komt er daglicht naar binnen?

RUBRIEK 1 PERSOONLIJK FUNCTIONEREN

Inleiding

De verzekeringsarts legt in rubriek 1 het persoonlijk functioneren van de cliënt vast.

De rubriek omvat 18 beoordelingspunten. De beoordelingspunten 1.9.1, 1.9.2, 1.9.7, 1.9.8 en 1.9.9 worden geautomatiseerd vergeleken met belastingpunten in arbeid. De overige beoordelingspunten in deze rubriek hebben geen corresponderend belastingpunt waarmee zij geautomatiseerd kunnen worden vergeleken.

De verzekeringsarts gebruikt deze rubriek (behalve de beoordelingspunten onder 1.9) ook als hij concludeert dat er geen sprake is van benutbare mogelijkheden op grond van:

- De cliënt disfunctioneert persoonlijk en sociaal a.g.v. een ernstige psychische stoornis (*bij Criterium WIA en Criterium '04-'05*) of:
- De cliënt is sterk beperkt in het persoonlijk en/of sociaal functioneren (zie rubrieken I, II) (*bij Overige criteria*)

Dan wordt afgezien van het arbeidsdeskundige onderzoek.

Beoordelingspunt 1.1 Vasthouden van de aandacht

1. Definitie

In CBBS is 'vasthouden van de aandacht' het zich gedurende enige tijd kunnen richten op informatie uit één informatiebron en zich afsluiten voor afleiding door informatie uit andere bronnen.

2. Interpretatiekader

Essentieel is dat iemand in staat is om zich te richten op informatie uit één bron (voorwerp, persoon of gebeurtenis) zonder daarbij afgeleid te worden. Hij moet daartoe zijn aandacht zelfstandig kunnen richten op die informatiebron en deze gerichte aandacht enige tijd achtereen vol kunnen houden.

De moeilijkheidsgraad van de informatie is hierbij niet van belang.

Het begrip aandacht wordt gedefinieerd als de bewuste en selectieve (re)actie waarmee een individu een situatie of omgeving doelgericht onderzoekt op bruikbare of belangrijke informatie.

Aandacht heeft twee aspecten: waakzaamheid en vasthoudendheid (= het vermogen tot vasthoudende aandacht). Dit beoordelingspunt betreft alleen de vasthoudendheid.

Het niet goed kunnen vasthouden van de aandacht is een symptoom bij psychiatrische, neurologische en ontwikkelingsstoornissen en sluit daarmee aan bij het begrippenkader van de verzekeringsarts.

Het snel afgeleid worden door informatie uit een andere informatiebron dan wel de eigen (afdwalende) gedachten kunnen aanleiding zijn voor een beperkende score.

De naamgeving van dit beoordelingspunt is gewijzigd in **vasthouden van de aandacht** omdat in de praktijk gebleken is dat het begrip concentreren van de aandacht in de praktijk niet eenduidig werd gebruikt.

Onder het begrip 'vasthouden van de aandacht' wordt dus niet bedoeld

- het (volledig) kunnen verwerken van informatie;
- het inprenten van informatie;
- reproduceren van informatie.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan de aandacht gedurende minstens een half uur richten op één informatiebron.
- 1** beperkt, kan de aandacht niet langer dan een half uur richten op één informatiebron.
- 2** sterk beperkt, kan de aandacht niet langer dan 5 minuten richten op één informatiebron.

Ernstige stoornis

Over het algemeen zal een afwijking in het vasthouden van de aandacht alleen voorkomen bij mensen met een ernstige stoornis. Denk daarbij aan cliënten met een manie, een psychose, ADHD, een ernstige depressie, of met ernstige schade in de hersenen, aangeboren of verworven.

Een score 2 (sterk beperkt) is meestal niet verenigbaar met arbeid in het vrije bedrijf.

Vuistregel

Hanteer als vuistregel dat er, als de zelfverzorging normaal is en zeker als de rol in het samenlevingsverband normaal is, geen sprake kan zijn van een stoornis in het vasthouden van de aandacht als bedoeld onder dit beoordelingspunt. Een andere belangrijke indicatie is bijvoorbeeld adequate deelname aan het beoordelingsgesprek.

Concentratie

Bedenk dat klachten van de cliënt over de concentratie niet synoniem zijn aan tekortkomingen in het vasthouden van de aandacht zoals bedoeld met dit beoordelingspunt. Vraag daarom bij een cliënt die klaagt over concentratiestoornissen door of de klachten wel betrekking hebben op het vasthouden van de aandacht of dat er (wat veel vaker voorkomt) sprake is van een verminderde geheugenfunctie of het niet optimaal verwerken van informatie.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beperkingen in het vasthouden van de aandacht hebben een relatie met:

- [1.9.4 Geen afleiding door activiteiten van anderen](#) en
- [1.9.6 Werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen](#).

Ook zal men met beperkingen bij het vasthouden van de aandacht eerder zijn aangewezen op arbeid met een lage zelfstandigheidsgraad (1.9.1 en 1.9.2). Geef dat dan aan bij:

- [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#) en
- [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#).

→ Geef altijd een toelichting bij een beperkende score, zodat het voor de arbeidsdeskundige duidelijk is welke betekenis de beperking heeft in relatie tot te duiden arbeid.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.1 VASTHOUDEN VAN DE AANDACHT			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	> 0,5 uur	zonder	A
		met	S
1. beperkt	≤ 0,5 uur	zonder	S
		met	S
2. sterk beperkt	≤ 5 minuten	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige.

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis. Maar als de verzekeringsarts meent dat er een probleem bestaat met het vasthouden van de aandacht, zegt dat echter nog niet zonder meer dat de cliënt geen enkele functie zou kunnen uitvoeren.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

Het gaat om de benodigde tijd die in de functie nodig is voor het richten van de aandacht op de bron van de handelingen of de bron van informatie. Onderwerp van beoordeling in de functie is het ononderbroken werken aan machines, computers of met mensen.

Voorbeelden:

- Tijdens een gesprek moet een maatschappelijk werker zijn aandacht een uur lang op de cliënt richten.
- Een serie van aaneengesloten handelingen voor het maken van een product (slotenmaker) duurt 15 minuten. Dat wil zeggen dat de medewerker 15 minuten zijn aandacht gericht bij de handeling moet houden, om de plaatjes in de juiste volgorde te plaatsen.

Geeft de verzekeringsarts aan dat de cliënt de aandacht slechts 5 minuten kan vasthouden?

→ Vraag je je dan af of het bij de eventueel mogelijke functies in redelijkheid van een werkgever te verlangen zou zijn met iemand in zee te gaan die een zodanig kort vermogen heeft om de aandacht vast te houden.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunt 1.2 Verdelen van de aandacht

1. Definitie

In CBBS is 'verdelen van de aandacht' het vermogen om de aandacht alternerend van de ene naar de andere informatiebron te verleggen zonder daarbij het overzicht te verliezen.

2. Interpretatiekader

Het begrip aandacht wordt gedefinieerd als de bewuste en selectieve (re)actie waarmee een individu een situatie of omgeving doelgericht onderzoekt op bruikbare of belangrijke informatie.

Aandacht heeft twee aspecten: waakzaamheid en vasthoudendheid (= het vermogen tot vasthoudende aandacht).

Verdelen van de aandacht (dit beoordelingspunt) vereist dat iemand zich los kan maken van een bepaald object van aandacht inclusief de eigen gedachten en gevoelens. Het gaat om het soepel kunnen omschakelen naar een voorwerp van aandacht met behoud van overzicht op het geheel van de verschillende informatiebronnen.

Het niet goed kunnen verdelen van de aandacht is een symptoom bij psychiatrische, neurologische en ontwikkelingsstoornissen en sluit daarmee aan bij het begrippenkader van de verzekeringsarts. Preoccupatie met eigen problemen, obsessieve gedachten en fixaties kunnen daarom een belemmering vormen voor een adequate aandachtsverdeling.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan de aandacht alternerend richten op meerdere uiteenlopende informatiebronnen (autorijden in druk stadsverkeer).
- 1 beperkt, kan de aandacht alternerend richten op een beperkt aantal uiteenlopende informatiebronnen (het zelfstandig reizen per openbaar vervoer incl. overstappen).
- 2 sterk beperkt, kan niet of nauwelijks de aandacht alternerend richten op uiteenlopende informatiebronnen (kan niet zelfstandig reizen per openbaar vervoer).

Ernstige stoornis

Over het algemeen zal een afwijking in het verdelen van de aandacht alleen voorkomen bij mensen met een ernstige stoornis. Denk daarbij aan cliënten met denkstoornissen, zoals voorkomend bij een depressie of met een uitgesproken traagheid of starheid in denken, cliënten met hallucinaties, angsten of met ernstige schade in de hersenen, aangeboren of verworven.

Vuistregel

Hanteer als vuistregel dat er, als de zelfverzorging normaal is en zeker als de rol in het samenlevingsverband normaal is, geen sprake kan zijn van een stoornis in het verdelen van de aandacht als bedoeld onder dit beoordelingspunt.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beperkingen bij het verdelen van de aandacht hebben een relatie met:

- [1.9.4 Geen afleiding door activiteiten van anderen](#) en
- [1.9.6 Werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen](#).

Bij minder ernstige stoornissen kunnen er al wel beperkingen zijn ten aanzien van 1.9.4 en 1.9.6, terwijl voor wat betreft het verdelen van de aandacht er nog sprake is van normaal functioneren.

→ Geef altijd een toelichting bij een beperkende score, zodat het voor de arbeidsdeskundige duidelijk is welke betekenis de beperking heeft in relatie tot te duiden arbeid.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.2 VERDELEN VAN DE AANDACHT			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	meerdere infobronnen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	beperkt aantal infobronnen	zonder	S
		met	S
2. sterk beperkt	erg weinig infobronnen	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis. Maar als de verzekeringsarts meent dat er een probleem bestaat met het verdelen van de aandacht, zegt dat echter nog niet zonder meer dat de cliënt geen enkele functie zou kunnen uitvoeren.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

Onderwerp van beoordeling in de functie is het schakelen tussen verschillende auditieve en visuele informatiebronnen in combinatie met het verrichten van handelingen, zonder het overzicht te verliezen. De gelijktijdigheid van de informatie en handelingen is hierbij van belang.

De voortgang van het werk wordt bepaald door het afwisselend kunnen verwerken van informatie afkomstig uit verschillende informatiebronnen.

Voorbeelden:

- Een medewerkster kinderdagverblijf moet tijdens een groepsactiviteit met de kinderen ook de veilige positie van de kinderen en hun welbevinden in de gaten houden.
- Een receptioniste/telefoniste moet tijdens een gesprek aan de balie ook zorgen dat het bedrijf bereikbaar is en tijdens een telefoongesprek in de gaten houden of gasten wel afgehaald worden uit de wachtruimte.
- Een machinebediende moet de knoppen van een machine bedienen, maar voor de voortgang ook op tijd een bak met onderdelen aanvullen zodat het productieproces niet wordt onderbroken.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunt 1.3 Herinneren

1. Definitie

In CBBS is 'herinneren' het op elk gewenst moment kunnen reproduceren van informatie, die onmisbaar is voor het dagelijks functioneren.

2. Interpretatiekader

Herinneren is een onderdeel van het geheugen. Het geheugen is het vermogen om informatie vast te leggen, te bewaren en te reproduceren.

Een goed functionerend geheugen is een voorwaarde voor de continuïteit van al het menselijk handelen. Het geheugen is van groot belang voor de samenhang in de uitvoering van alledaagse activiteiten. Het geheugen is eveneens onmisbaar voor de samenhang tussen actuele en historische activiteiten van de persoon.

Een verminderde inprenting en geheugen (vooral voor de korte termijn) komt veel voor bij psychiatrische en neurologische stoornissen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zich meestal tijdig zonder ongebruikelijke hulpmiddelen, relevante zaken herinneren.
- 1 beperkt, moet regelmatig dingen apart opschrijven als geheugensteun om de continuïteit van het handelen te waarborgen.
- 2 sterk beperkt, weet zich onontbeerlijke alledaagse gegevens (tijd, plaats, persoon, onderwerp) niet te herinneren en kan dit niet compenseren met hulpmiddelen.

Over het algemeen zal een beperking in het herinneren alleen voorkomen bij mensen met een ernstige stoornis. Denk daarbij aan cliënten met een dementie, M. Wernicke-Korsakow of met ernstige schade in de hersenen, aangeboren of verworven.

Het is niet mogelijk altijd op ons geheugen te vertrouwen. Het inschakelen van hulpmiddelen is gebruikelijk: bijvoorbeeld het maken van aantekeningen en lijstjes. Het vaker gebruik moeten maken van een agenda of van boodschappenlijstjes rechtvaardigt dus niet zonder meer een beperkende score. Om van een beperking te kunnen spreken moet ook de continuïteit van het handelen gevaar lopen.

Klaagt een cliënt over een verminderd geheugen?

→ Vraag goed door.

→ Overweeg een neuropsychologisch onderzoek in te stellen, omdat daarmee geheugenstoornissen goed kunnen worden geobjectiveerd.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.3 HERINNEREN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	tijdig relevante zaken	zonder	A
		met	S
1. beperkt	moet dingen opschrijven	zonder	S
		met	S
2. sterk beperkt	alledaagse dingen niet	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis. Maar als de verzekeringsarts meent dat er een probleem bestaat met het geheugen, zegt dat echter nog niet zonder meer dat de cliënt geen enkele functie zou kunnen uitvoeren.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

Het gaat om het opslaan van waargenomen zaken/informatie, het opslaan en later weer boven brengen van de informatie als dat nodig is.

Er zijn functies waarin men zich alleen een werkroutine hoeft eigen te maken. In andere functies is achtergrondinformatie en kennis nodig, die uit het geheugen opgehaald moet worden als dat nodig is.

Probeer uit de functie-informatie op te maken of geheugen een rol speelt in de functie. Kijkt naar het belang van de inprenting van de werkroutine, in hoeverre waargenomen zaken later tijdens het werkproces een rol spelen.

Dus: wat moet er ingeprint worden, wat moet uit het geheugen worden gereproduceerd.

Voorbeelden

- Tijdens een gesprek moet een maatschappelijk werker allerlei informatie over de cliënt inprenten en onthouden om het totaal aan gegevens uiteindelijk te kunnen interpreteren, bovendien moet hij informatie die vanuit scholing en ervaring is verkregen aan de informatie toevoegen om samen met de klant een behandelplan uit te zetten.
- Een machinebediende voert telkens dezelfde handeling uit. Deze handelingen moet hij kunnen inprenten. Daarnaast moet hij uit zijn geheugen kunnen putten als er een calamiteit aan de machine voorkomt of er een afwijking in het proces optreedt.

Bij de score 'sterk beperkt' (2) wordt het zeer onwaarschijnlijk dat er nog arbeid te duiden valt.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunt 1.4 Inzicht in eigen kunnen

1. Definitie

In CBBS is 'inzicht in eigen kunnen' het zich bewust zijn van de reële eigen mogelijkheden tot functioneren.

2. Interpretatiekader

Van belang is het bestaan van een stoornis die leidt tot een verminderde realiteitstoetsing van de eigen mogelijkheden tot functioneren. Deze beperkingen worden ook wel aangeduid als gebrek aan ziekte-inzicht (probleembesef c.q. het zich bewust zijn van de gevolgen van de ziekte voor het eigen functioneren).

Bij adequate realiteitstoetsing gaat het om het taxatievermogen van de eigen mogelijkheden versus de eisen die door de omgeving of de situatie worden gesteld ('appraisal' in de stressliteratuur). Het betreft de sturing van het eigen handelen: wél of niet een actie starten, wél of niet een actie voortzetten.

Inadequate realiteitstoetsing verhindert adequaat handelen ('coping' in de stressliteratuur): handelen in overeenstemming met de eigen mogelijkheden en de kenmerken van de situatie.

Dit beoordelingspunt is dus niet bedoeld om aan te geven of de cliënt naar het oordeel van de verzekeringsarts een te optimistische of te pessimistische mening heeft over de eigen mogelijkheden. Het beperkte inzicht in eigen kunnen moet het gevolg zijn van een stoornis.

Een verminderd inzicht in eigen kunnen komt voor bij psychiatrische, neurologische en ontwikkelingsstoornissen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, schat meestal de eigen mogelijkheden en beperkingen realistisch in.
- 1** beperkt, overschat meestal ernstig de eigen mogelijkheden.
- 2** beperkt, overschat meestal ernstig de eigen beperkingen.

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat sprake is van een ernstige stoornis. Denk daarbij aan cliënten met een manie, psychose, narcistische persoonlijkheidsstoornis, prefrontaal syndroom (overschatting) of een ernstige depressie (onderschatting). Het inzicht in eigen kunnen kan ook verminderd of afwezig zijn bij een verstandelijke beperking of autisme.

→ Geef altijd een toelichting bij een beperkende score, zodat het voor de arbeidsdeskundige duidelijk is wat de aard en de ernst van de beperking is.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.4 INZICHT IN EIGEN KUNNEN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	schat meestal redelijk in	zonder	A
		met	S
1. beperkt	overschat mogelijkheden	zonder	S
		met	S
2. beperkt	overschat beperkingen	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis. Maar als de verzekeringsarts meent dat er een probleem bestaat met het inzicht in eigen kunnen, zegt dat echter nog niet zonder meer dat de cliënt geen enkele functie zou kunnen uitvoeren.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

Kijk naar de verantwoordelijkheden in de functie.

Bij overschatting van de eigen mogelijkheden moet bekeken worden in hoeverre er schade kan ontstaan aan mensen en waardevolle objecten.

Bij onderschatting van de eigen mogelijkheden zal functioneren op een lager niveau dan het eigen niveau waarschijnlijk geen problemen geven. Tenzij de onderschatting zo ernstig is dat belanghebbende bevriest en helemaal niet meer tot handelen in staat is.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

7. Bijzonderheden

Als er op dit beoordelingspunt een beperkende score bestaat, zal de cliënt meestal ook op andere beoordelingspunten van [Rubriek 1](#) beperkingen vertonen.

Beoordelingspunt 1.5 Doelmatig handelen

1. Definitie

In CBBS is 'doelmatig handelen' het gecoördineerd uitvoeren van afzonderlijke activiteiten afgestemd op het realiseren van een bekend doel.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt is bedoeld om aan te geven of de cliënt in staat is om de dagelijkse routinehandelingen uit te voeren, die nodig zijn voor het onafhankelijk functioneren in algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL).

Eigen initiatief is een onderscheidend kenmerk van zelfstandig handelen en als zodanig benoemd in een afzonderlijk beoordelingspunt: [1.6 Zelfstandig handelen](#).

Met doelmatig handelen wordt vooral de kwaliteit beoordeeld van de coördinatie, planning en controle van benodigde activiteiten (starten, doorgaan, stoppen, afstemming, timing).

Een beperking in het doelmatig handelen komt voor bij psychiatrische, neurologische en ontwikkelingsstoornissen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperkingen in de routine van het dagelijks leven (staat op tijd op, wast zich, kleedt zich aan, maakt ontbijt klaar, ontbijt, sluit de huisdeur af en verschijnt op tijd op afspraken)
- 1 beperkt, start niet tijdig activiteiten om het gestelde doel te bereiken
- 2 beperkt, voert de benodigde activiteiten niet in een logische volgorde uit
- 3 beperkt, controleert het verloop van de activiteiten niet
- 4 beperkt, beëindigt de activiteiten niet als het gestelde doel bereikt is, of niet bereikt kan worden
- 5 anderszins beperkt in doelmatig handelen, namelijk.....

Een beperking in het doelmatig handelen komt alleen voor bij mensen met een ernstige stoornis. Denk daarbij aan cliënten met een psychose of met een vorm van dementie. Bij ernstige vormen van verstandelijke beperking of autisme is ook sprake van afgenomen doelmatig handelen. Dan speelt vooral gebrek aan trainbaarheid en leerbaarheid een rol.

→ Geef alleen beperkingen aan als er een stoornis bestaat in het functioneren in de ADL.

De bedoeling van de beoordeling op dit onderdeel is een beeld te krijgen van de mogelijkheden van de cliënt om instructiegestuurde getrainde activiteiten uit te voeren. Een goed beeld daarvan kan worden verkregen door na te gaan in hoeverre in het dagelijks leven beperkingen bestaan in het doelmatig handelen.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.5 DOELMATIG HANDELEN (TAAKUITVOERING)			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	start niet tijdig activiteiten	zonder	S
		met	S
2. beperkt	geen logische volgorde	zonder	S
		met	S
3. beperkt	controleert verloop niet	zonder	S
		met	S
4. beperkt	beëindigt activiteiten niet	zonder	S
		met	S
5. anderszins beperkt	specifieke beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis. Maar als de verzekeringsarts meent dat er een probleem bestaat met het doelmatig handelen, zegt dat echter nog niet zonder meer dat de cliënt geen enkele functie zou kunnen uitvoeren.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

Het gaat om arbeid waarin instructiegestuurde getrainde activiteiten voorkomen. Onderwerp van beoordeling is wie het starten, doorgaan, plannen en stoppen van activiteiten bewaakt en wat het afbreukrisico in de functie is als één van deze dingen niet goed getimed of uitgevoerd wordt.

→ Zoek bij een beperking op dit beoordelingspunt naar functies met een laag zelfstandigheidsniveau, waarin de sturing hoofdzakelijk door een ander of een machine wordt overgenomen en het afbreukrisico gering is.

Voorbeelden

- De cliënt start activiteiten niet tijdig op. Functies waarin bakken op voorraad worden gemaakt zouden mogelijk zijn. Als de start van een volgende functionaris afhankelijk is van het productietempo dan is de functie niet te duiden.
- Handmatig inpakken van koekjes is een enkelvoudige routinematige handeling. Punt van beoordeling is dan de mate waarin een persoon verantwoordelijk is voor een deelproces en het daarin zelfstandig starten, stoppen en doorgaan.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunt 1.6 Zelfstandig handelen

1. Definitie

In CBBS is 'zelfstandig handelen' het zonder hulp en steun van anderen in staat zijn activiteiten te starten, uit te voeren en te beëindigen.

2. Interpretatiekader

Bij zelfstandig handelen staat het eigen initiatief van het handelen voorop. Het betreft het onderkennen, optimaliseren en benutten van de beschikbare ruimte voor het eigen handelen in het persoonlijk functioneren in het dagelijks leven.

Voorwerp van beoordeling is niet zozeer de dagelijkse routine, zoals bij [1.5 Doelmatig handelen](#), maar juist de activiteiten die daarbuiten vallen en waarvoor eigen initiatief een vereiste is. De kern is het ontdekken, zonodig verruimen en effectief benutten van aanwezige speelruimte.

Een beperking in het zelfstandig handelen komt voor bij psychiatrische, neurologische en ontwikkelingsstoornissen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperkingen in het zelfstandig handelen in het dagelijks leven
- 1 beperkt, neemt meestal niet uit zich zelf het initiatief tot handelen
- 2 beperkt, stelt zich zelf meestal geen doelen
- 3 beperkt, ontwerpt meestal zelf geen handelingsvarianten
- 4 beperkt, besluit meestal zelf niet welke aanpak de meest geëigende is
- 5 beperkt, onderkent meestal zelf niet wanneer de gevolgde aanpak tekort schiet
- 6 beperkt, kiest in dat geval meestal niet zelf voor een alternatieve aanpak of een ander doel
- 7 beperkt, gaat uit zich zelf meestal niet door totdat het doel bereikt is
- 8 beperkt, doet meestal niet zelf tijdig een beroep op hulp van anderen, wanneer de situatie dat gebiedt
- 9 anderszins beperkt in zelfstandig handelen, namelijk.....

Een beperking in het zelfstandig handelen komt alleen voor bij mensen met een ernstige stoornis. Dank daarbij aan cliënten met een ernstige depressie, met ernstige vormen van hersenschade, met een verstandelijke beperking en bij ernstige vormen van autisme.

Bepalend voor het aangeven van beperkingen in het zelfstandig handelen is of iemand in het dagelijks functioneren tekortkomingen vertoont op een aantal afzonderlijke aspecten ervan. Het gaat niet om incidenteel falen, maar om structurele beperkingen in het handelen, die (tijdelijk) kenmerkend zijn voor de mogelijkheden van de persoon.

Beperkingen in het zelfstandig handelen zijn van invloed op meerdere levensterreinen:

- het terrein van de conceptuele vaardigheden (bijvoorbeeld taalbegrip, geldebegrip, zelfsturing);
- het terrein van de praktische vaardigheden (bijvoorbeeld zelfverzorging, zorg voor de eigen veiligheid, mobiliteit);
- het terrein van de sociale vaardigheden (bijvoorbeeld dragen van verantwoordelijkheid; je houden aan wetten en regels).

Er is een relatie met onderdelen van beoordelingspunt 1.9 Specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid.

→ Geef aan of en zo ja in hoeverre de cliënt is aangewezen op werk met een beperkte zelfstandigheidsgraad, bij:

- [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#) en
- [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen. De arbeidsdeskundig analist spreekt zich echter wel uit over de vereiste mate van zelfstandig functioneren in de functie. Deze informatie wordt gebruikt om een relatie te leggen met scores op beoordelingspunt 1.9.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.6 ZELFSTANDIG HANDELEN (ZELFSTANDIGE TAAKUITVOERING)			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	neemt niet uit zichzelf initiatief	zonder	S
		met	S
2. beperkt	stelt zich geen doelen	zonder	S
		met	S
3. beperkt	geen handelingsvarianten	zonder	S
		met	S
4. beperkt	geen besluit beste aanpak	zonder	S
		met	S
5. beperkt	onderkent niet onjuiste aanpak	zonder	S
		met	S
6. beperkt	kiest niet voor andere aanpak	zonder	S
		met	S
7. beperkt	gaat niet door tot doel	zonder	S
		met	S
8. beperkt	doet niet tijdig beroep op hulp	zonder	S
		met	S
9. anderszins beperkt	specifieke beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis. Maar als de verzekeringsarts meent dat er een probleem bestaat met het zelfstandig handelen, zegt dat echter nog niet zonder meer dat de cliënt geen enkele functie zou kunnen uitvoeren.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

De hoeveelheid regelruimte moet beperkt zijn voor cliënten met één of meer beperkingen bij zelfstandig handelen. Het hoe, wanneer en in welke volgorde het werk moet worden uitgevoerd,

moet min of meer vaststaan. Minder gestructureerd of ongestructureerd werk is niet geschikt omdat dat te veel regelruimte overlaat. Er is een duidelijke relatie met de zelfstandigheidsgradatie in arbeid. Zie daarvoor:

- [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#) en
- [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#).

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunt 1.7 Handelingstempo

1. Definitie

In CBBS is 'handelingstempo' de snelheid van het handelen in relatie tot de in het dagelijks leven gestelde eisen.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om of iemand in staat is een normaal handelingstempo te realiseren in het dagelijkse leven. Het beoordelingspunt is bedoeld om een permanente en aanzienlijke vertraging van het algehele handelen te karakteriseren.

Het handelen hoeft niet zo vertraagd te zijn dat ADL-verrichtingen niet meer mogelijk zijn. Wel kosten dagelijkse activiteiten beduidend meer tijd.

Hier wordt niet bedoeld een vertraging in een specifieke handeling zoals het vertraagd lopen bij iemand met een stoornis in een been.

Het vertraagde handelen moet betrekking hebben op het tempo bij een veelvoud van handelingen en komt voor bij psychiatrische, neurologische, locomotore, energetische en ontwikkelingsstoornissen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, er zijn geen specifieke beperkingen in het handelingstempo in het dagelijks leven
- 1 beperkt, het handelingstempo is aanmerkelijk vertraagd

Ernstige stoornis

Over het algemeen zal een aanmerkelijk vertraagd handelingstempo alleen voorkomen bij een ernstige stoornis. Denk daarbij aan cliënten met een ernstige depressie, een ernstige dwangstoornis, een psychose, met een verder gevorderde M. Parkinson, een dementie, cliënten met een uitgebreide reumatoïde artritis, een ernstig cardiaal of pulmonaal lijden en aan cliënten met een matige of ernstige verstandelijke beperking of met een ernstige vorm van autisme.
→ Scoor alleen een aanmerkelijk vertraagd tempo als beperking.

Het is niet van belang of de oorzaak van het vertraagde handelingstempo is gelegen in psychische of fysieke factoren.

Relatie met andere beoordelingspunten

Er is een relatie met onderdelen van beoordelingspunt 1.9 Specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid, in het bijzonder de beoordelingspunten:

- [1.9.7 Werk zonder veelvuldige deadlines of productiepieken](#) en
- [1.9.8 Werk waarin geen hoog handelingstempo vereist is.](#)

Deze twee punten kunnen gebruikt worden wanneer iemand doorgaans een normaal handelingstempo heeft, maar niet in staat is (tijdelijk) een hoog tempo te verwerken.

→ Is het handelingstempo zelf normaal, maar door een beperking in het uithoudingsvermogen van een kortere duur? Vermeld dit in een toelichting of overweeg om een arbeidsduurbepijking vast te stellen. Zie voor een nadere uiteenzetting de toelichtingen bij [Rubriek 6 Werktijden](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen. De arbeidsdeskundig analist kan wel bij [1.9.8 Werk waarin geen hoog handelingstempo vereist is](#) een kenmerkende eis aangaande een hoog handelingstempo aangeven.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.7 HANDELINGSTEMPO			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	aanmerkelijk vertraagd	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis.

Als de verzekeringsarts meent dat er sprake is van een aanmerkelijk vertraagd handelingstempo in het dagelijks leven, is de kans dat cliënt functies op de arbeidsmarkt zou kunnen uitvoeren klein.

Relatie van het beoordelingspunt met arbeid

Het gaat om het tempo waarin handelingen in arbeid moeten worden uitgevoerd.

Voorwerp van beoordeling in de functie zijn:

- het tempo van handelen;
- het tempo waarin de handelingen elkaar opvolgen;
- de invloed van het handelingstempo op de productie van anderen (onderlinge afhankelijkheidsrelatie);
- de omvang van het afbreukrisico voor mensen en waardevolle objecten als het tempo lager ligt.

Geeft de verzekeringsarts aan dat de cliënt een aanmerkelijk vertraagd handelingstempo heeft?

→ Vraag je dan bij de eventueel mogelijke functies af of het in redelijkheid van een werkgever te verlangen zou zijn om met iemand in zee te gaan die dit handelingstempo heeft.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunt 1.8 Overige beperkingen in persoonlijk functioneren

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige beperkingen in persoonlijk functioneren' de aspecten van persoonlijk functioneren die niet aan de orde zijn gekomen in de voorgaande beoordelingspunten van Rubriek 1.

2. Interpretatiekader

Niet van toepassing.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke overige beperkingen in persoonlijk functioneren in het dagelijks leven

1 beperkt, specifieke overige beperkingen, namelijk.....

→ Geef hier beperkingen in persoonlijk functioneren aan, die niet eerder genoemd zijn in deze rubriek en die wel van belang zijn voor het beoordelen van de mogelijkheid om arbeid te verrichten.

→ Beperk je hier tot beperkingen die beslist niet kunnen worden genoemd onder de specifieke aspecten van persoonlijk functioneren (1.1 tot en met 1.7).

Voorbeelden

- Bepaalde beperkingen in cognitief functioneren zoals een laag normaal intelligentieniveau;
- Faalangst;
- Decorumverlies;
- specifiek toiletgebruik;
- beperkingen als gevolg van gebruik van geneesmiddelen.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

1.8 OVERIGE BEPERKINGEN IN HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Een beperkende score onder dit beoordelingspunt betekent meestal dat er sprake is van een ernstige stoornis.

→ Geeft de verzekeringsarts een beperkende score aan? Bespreek de eventueel te duiden functies dan altijd.

→ Acht je de betreffende functie óndanks een beperkende score op dit beoordelingspunt geschikt? Motiveer dan zo nodig naar aanleiding van dit overleg waarom.

Beoordelingspunten 1.9 Specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid

In CBBS zijn '*specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid*' de voorwaarden die gerealiseerd moeten zijn om de cliënt, ondanks zijn beperkingen in persoonlijk functioneren, in staat te stellen om in arbeid te functioneren.

De diverse voorwaarden worden hierna apart besproken in de beoordelingspunten.

Beoordelingspunt 1.9.0 Geen specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren

1. Definitie

In CBBS is 'geen specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid' de score om aan te geven dat er voor de verzekeringsarts geen aanleiding bestaat specifieke voorwaarden aan de arbeid te stellen, die betrekking hebben op het persoonlijk functioneren.

2. Interpretatiekader

Niet van toepassing.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 Nee, er gelden geen specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid.

Is geen van de overige beoordelingspunten van 1.9 (1.9.1 t/m 1.9.10) aan de orde?

→ Scoor dan 'geen specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid' (0).

Het is af te raden om onder dit beoordelingspunt 1.9.0 een toelichting te geven.

Geldt wél een voorwaarde voor het persoonlijk functioneren in arbeid, maar zijn de beoordelingspunten 1.9.1 t/m 1.9.9 niet van toepassing?

→ Geef dat dan aan bij [1.9.10 Overige specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Niet van toepassing.

5. Geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Dit beoordelingspunt wordt niet geautomatiseerd vergeleken.

CBBS signaleert bij een toelichting door de verzekeringsarts.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. nee	geen specifieke voorwaarden	zonder	A
		met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

→ Beoordeel alleen of de functie aan de beschreven voorwaarde voldoet als de verzekeringsarts die in de toelichting heeft vermeld.

7. Bijzonderheden

Geen.

Beoordelingspunt 1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk

1. Definitie

In CBBS is 'volledig voorgestructureerd werk' werk waarbij alle taken enkelvoudig zijn, met een beperkte zelfstandigheid.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om werk waarbij de taken per opdracht geheel vastliggen. De instructies laten geen eigen keuzes toe bij de uitvoering van de taken. De opdrachten zijn concreet en enkelvoudig: wat, wanneer, hoelang, één taak per opdracht. Tevens is de uitvoeringswijze (hoe) voorgeschreven.

Aan deze zware voorwaarde wordt in bedrijven slechts in uitzonderlijke gevallen voldaan. Het betreft werk met zelfstandigheidsgradatie 1 of 2 (zie onder Beoordelen eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist).

Deze voorwaarde heeft een hiërarchisch verband met de voorwaarde onder [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#), die minder zwaar is en werk betreft tot en met zelfstandigheidsgradatie 3.

Deze voorwaarde kan aan de orde zijn als er sprake is van een ernstige psychiatrische of ontwikkelingsstoornis.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 1 Ja, de cliënt is aangewezen op volledig vóórgestructureerd werk:
 - concrete enkelvoudige opdrachten (wat, wanneer, hoelang; één taak per opdracht) en;
 - voorgeschreven uitvoeringswijzen (hoe).

Ernstige stoornis

Denk voor het stellen van deze voorwaarde aan cliënten met een ernstige persoonlijkheidsstoornis, ernstige geheugenfunctiestoornissen, een verstandelijke beperking of ernstiger vormen van een autistisch spectrum stoornis.

Bij enkele aandoeningen, zoals ADHD en een borderline persoonlijkheidsstoornis, kan volledig voorgestructureerd werk juist gecontraïndiceerd zijn.

Zelfstandigheid

Het gaat bij dit beoordelingspunt om de mate van zelfstandigheid en daarmee de vereiste structuur in de arbeid.

Relatie met andere beoordelingspunten

De beoordelingspunten 1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk en [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#) hebben een hiërarchische relatie: 1.9.1 impliceert een zwaardere beperking dan 1.9.2.

Kies daarom óf voor 1.9.1 óf voor 1.9.2, afhankelijk van de mate van zelfstandigheid die de cliënt kan hanteren en de behoefte aan structuur.

In geval de verzekeringsarts functies op zelfstandigheidsniveau 3 niet wil uitsluiten, maar deze ook niet zonder meer geschikt acht, moet hij 1.9.2 scoren met een toelichting.

Dit beoordelingspunt heeft verder nog een relatie met de beoordelingspunten

- [1.4 Inzicht in eigen kunnen](#),
- [1.5 Doelmatig handelen](#) en
- [1.6 Zelfstandig handelen](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In de functie wordt *Zelfstandige taakuitvoering* altijd als een *Bijzonder belasting* aangemerkt. De arbeidsdeskundig analist gaat bij het bepalen van de mate waarin het uitvoeren van een functie een appèl doet op het zelfstandig handelen, uit van de volgende zeven gradaties.

Zelfstandigheidsgradatie 1

Er is **geen** sprake van persoonlijke invulling van de functie door de functionaris. De functionaris is voor frequentie, duur en volgorde van zijn handelingen geheel afhankelijk van een machine of procedure.

Voorbeelden zijn: eenvoudig productiewerk, eenvoudige invoer achter een computerscherm waarbij kwantitatieve normen (invoersnelheid) strikt gehanteerd kunnen worden, veel eenvoudig assemblagewerk.

Zelfstandigheidsgradatie 2

Er is sprake van **minimale** persoonlijke invulling van de functie door de functionaris door invloed op frequentie en/of duur en/of volgorde en door het maken van eenvoudige keuzen.

Meest kenmerkend verschil ten opzichte van gradatie 1: de functionaris moet met grotere frequentie reageren op stimuli buiten de 'kernhandeling' in de functie (zoals fouten in het materiaal, vragen van klanten, hulp inroepen van collega's).

Voorbeelden:

- beoordelen of een product een bepaalde behandeling moet ondergaan,
- in een stomerij beoordelen of en hoe een vlek behandeld moet worden,
- assemblagewerk waarbij de handelingen niet volledig vastgelegd zijn,
- caissière in een supermarkt,
- het timmeren van betonbekistingen,
- benzinepomp bedienen.

Zelfstandigheidsgradatie 3

De invulling van de functie wordt **voor een beperkt deel** aan de functionaris overgelaten. De zeggenschap over de inhoud van de functie beperkt zich tot de wijze waarop één en ander wordt gedaan. Het doel en de specificaties van het werk liggen in belangrijke mate vast, maar deze kunnen op verschillende manieren worden bereikt. Dit soort werk wordt vaak gekenmerkt als 'werk waarbij je niet op de vingers wordt gekeken'. Een beroepskwalificatie is niet altijd noodzakelijk.

Voorbeelden: winkelverkoop, schilderen, timmeren, chauffeurswerk, telefonist/receptionist.

Zelfstandigheidsgradatie 4

De invulling van de functie wordt **voor een groot deel** aan de functionaris overgelaten. Niet alleen stelt hij in grote lijnen vast op welke manier de handelingen en werkwijzen worden verricht, maar ook beoordeelt hij het materiaal en de gereedschappen op bruikbaarheid.

Hij neemt ook beslissingen over het al dan niet uitvoeren van handelingen.

Voor dergelijk soort werk zijn doorgaans beroepskwalificaties vereist.

Voorbeelden: fotograaf, banketbakker, tandtechnicus, eerste automonteur, radio/tv-monteur, medisch assistent.

Zelfstandigheidsgradatie 5

Niet alleen de invulling van de functie wordt **voor een groot deel** aan de functionaris overgelaten, maar ook de specificaties waaraan het product moet voldoen. De kwaliteitscontrole vindt doorgaans achteraf plaats, als het product of dienst al bij de afnemer is. Het kan hierbij om dezelfde kwalificatie als bij gradatie 4 gaan.

Kenmerkend verschil is een grotere vrijheid van handelen en een grotere verantwoordelijkheid (doordat bijvoorbeeld in de functie leiding gegeven wordt), of doordat er sprake is van 'allround vakmanschap' dat als zodanig in de functie wordt gebruikt.

Zelfstandigheidsgradatie 6

De functionaris vult de functie **voor het grootste deel** zelf in en beoordeelt in eerste instantie zelf de kwaliteit van zijn product. Ook hier kan, evenals bij gradatie 5, de kwaliteit achteraf beoordeeld worden, maar de functionaris is hier meer nog dan bij gradatie 5 een expert die eventueel via een 'intercollegiale toets' (d.w.z. via een andere vakgenoot) een beoordeling van zijn product krijgt.

Voorbeelden:

- allerlei gespecialiseerde technische functies,
- functies in de maatschappelijke dienstverlening (maatschappelijk werker, beroepskeuzeadviseur).

Zelfstandigheidsgradatie 7

De hoogste mate van zelfstandigheid in een functie wordt bereikt, als de functionaris in zijn werkzaamheden **volledig verantwoordelijk** is voor zijn handelen en slechts via periodieke verslaglegging op zijn handelen getoetst wordt. Deze verantwoording kan o.a. via een jaarverslag zijn.

De specificaties waaraan het werk moet voldoen worden in overleg met de functionaris vastgesteld, waarbij de functionaris zeer grote invloed heeft.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het CBBS signaleert functies met zelfstandigheidsgradatie 2.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID									
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Zelfstandige taakuitvoering						
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	gradatie						
			1	2	3	4	5	6	7
1. ja	vóórgestructureerd werk	zonder	A	S	V	V	V	V	V
		met	A	S	V	V	V	V	V

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

→ Kijk bij een signalering (dus bij werk op gradatie 2) bij het selecteren van een functie niet alleen naar de zelfstandigheidsgradatie, maar ook naar de aard en de inhoud van die functie.

Het werk moet zodanig zijn ingericht dat er slechts een minimale eigen, persoonlijke invulling aan het werk moet worden gegeven.

Als het gaat om functies met zelfstandigheidsgradatie 2 is meestal overleg met de verzekeringsarts nodig.

Beoordelingspunt 1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen

1. Definitie

In CBBS is het begrip 'vaste, bekende werkwijzen', werk waarbij de taken tevoren bekend zijn en weinig wisselen.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om werk waarbij de taken per opdracht grotendeels vastliggen. De instructies laten beperkt eigen keuzes toe bij de uitvoering van de taken. De opdrachten zijn concreet en niet erg ingewikkeld: wat, wanneer, hoelang, één taak per opdracht. Tevens is de uitvoeringswijze grotendeels voorgeschreven.

Het betreft werk met zelfstandigheidsgradatie 1 tot en met 3.

Deze voorwaarde heeft een hiërarchisch verband met de veel zwaardere voorwaarde onder [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#).

Deze voorwaarde kan aan de orde zijn als er sprake is van een ernstige psychiatrische of ontwikkelingsstoornis.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

2 Ja, de cliënt is aangewezen op vaste, bekende werkwijzen (routine-afhankelijk).

Ernstige stoornis

Denk voor het stellen van deze voorwaarde aan cliënten met een persoonlijkheidsstoornis, geheugenfunctiestoornissen, een zeer lichte of lichte verstandelijke beperking of een autisme gerelateerde stoornis.

Bij enkele aandoeningen, zoals ADHD en een borderline persoonlijkheidsstoornis, kan volledig voorgestructureerd werk juist gecontraïndiceerd zijn.

Zelfstandigheid

Het gaat bij dit beoordelingspunt om de mate van zelfstandigheid en daarmee de aangeboden structuur in de arbeid. Van belang is of de cliënt enige keuzestrategie kan hanteren en of hij daartoe de flexibiliteit heeft.

Relatie met andere beoordelingspunten

De beoordelingspunten 1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen en [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#) hebben een hiërarchische relatie: 1.9.1 impliceert een zwaardere beperking dan 1.9.2.

Kies daarom óf voor 1.9.1 óf voor 1.9.2, afhankelijk van de mate van zelfstandigheid die de cliënt kan hanteren en de behoefte aan structuur.

In geval de verzekeringsarts functies op zelfstandigheidsniveau 3 niet wil uitsluiten, maar deze ook niet zonder meer geschikt acht, moet hij 1.9.2 scoren met een toelichting.

Dit beoordelingspunt heeft verder nog een relatie met de beoordelingspunten:

- [1.4 Inzicht in eigen kunnen](#),
- [1.5 Doelmatig handelen](#) en
- [1.6 Zelfstandig handelen](#).

→ Overweeg deze voorwaarde als de cliënt is aangewezen op arbeid met een duidelijke structuur, maar meer aankan dan alleen zelfstandigheidsgradatie 2.

→ Twijfel je of de cliënt alle functies met zelfstandigheidsgradatie 3 aankan, score dan 1.9.2 met een toelichting (bijvoorbeeld: functies met zelfstandigheidsgraad 3 alleen na verzekeringsgeneeskundige beoordeling), omdat de arbeidsdeskundige dan een signalering krijgt.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In de functie wordt *Zelfstandige taakuitvoering* altijd als een *Bijzonder belasting* aangemerkt.

De arbeidsdeskundig analist gaat bij het bepalen van de mate waarin het uitvoeren van een functie een appèl doet op het zelfstandig handelen, uit van de volgende zeven gradaties.

Zelfstandigheidsgradatie 1

Er is **geen** sprake van persoonlijke invulling van de functie door de functionaris. De functionaris is voor frequentie, duur en volgorde van zijn handelingen geheel afhankelijk van een machine of procedure.

Voorbeelden zijn: eenvoudig productiewerk, eenvoudige invoer achter een computerscherm waarbij kwantitatieve normen (invoersnelheid) strikt gehanteerd kunnen worden, veel eenvoudig assemblagewerk.

Zelfstandigheidsgradatie 2

Er is sprake van **minimale** persoonlijke invulling van de functie door de functionaris door invloed op frequentie en/of duur en/of volgorde en door het maken van eenvoudige keuzen.

Meest kenmerkend verschil ten opzichte van gradatie 1: de functionaris moet met grotere frequentie reageren op stimuli buiten de 'kernhandeling' in de functie (zoals fouten in het materiaal, vragen van klanten, hulp inroepen van collega's).

Voorbeelden:

- beoordelen of een product een bepaalde behandeling moet ondergaan,
- in een stomerij beoordelen of en hoe een vlek behandeld moet worden,
- assemblagewerk waarbij de handelingen niet volledig vastgelegd zijn,
- caissière in een supermarkt,
- het timmeren van betonbekistingen,
- benzinepomp bedienen.

Zelfstandigheidsgradatie 3

De invulling van de functie wordt **voor een beperkt deel** aan de functionaris overgelaten. De zeggenschap over de inhoud van de functie beperkt zich tot de wijze waarop één en ander wordt gedaan. Het doel en de specificaties van het werk liggen in belangrijke mate vast, maar deze kunnen op verschillende manieren worden bereikt. Dit soort werk wordt vaak gekenmerkt als 'werk waarbij je niet op de vingers wordt gekeken'. Een beroepskwalificatie is niet altijd noodzakelijk.

Voorbeelden: winkerverkoop, schilderen, timmeren, chauffeurswerk, telefonist/receptionist.

Zelfstandigheidsgradatie 4

De invulling van de functie wordt **voor een groot deel** aan de functionaris overgelaten. Niet alleen stelt hij in grote lijnen vast op welke manier de handelingen en werkwijzen worden verricht, maar ook beoordeelt hij het materiaal en de gereedschappen op bruikbaarheid.

Hij neemt ook beslissingen over het al dan niet uitvoeren van handelingen.

Voor dergelijk soort werk zijn doorgaans beroepskwalificaties vereist.

Voorbeelden: fotograaf, banketbakker, tandtechnicus, eerste automonteur, radio/tv-monteur, medisch assistent.

Zelfstandigheidsgradatie 5

Niet alleen de invulling van de functie wordt **voor een groot deel** aan de functionaris overgelaten, maar ook de specificaties waaraan het product moet voldoen. De kwaliteitscontrole vindt doorgaans achteraf plaats, als het product of dienst al bij de afnemer is. Het kan hierbij om dezelfde kwalificatie als bij gradatie 4 gaan.

Kenmerkend verschil is een grotere vrijheid van handelen en een grotere verantwoordelijkheid (doordat bijvoorbeeld in de functie leiding gegeven wordt), of doordat er sprake is van 'allround vakmanschap' dat als zodanig in de functie wordt gebruikt.

Zelfstandigheidsgradatie 6

De functionaris vult de functie **voor het grootste deel** zelf in en beoordeelt in eerste instantie zelf de kwaliteit van zijn product. Ook hier kan, evenals bij gradatie 5, de kwaliteit achteraf beoordeeld worden, maar de functionaris is hier meer nog dan bij gradatie 5 een expert die eventueel via een 'intercollegiale toets' (d.w.z. via een andere vakgenoot) een beoordeling van zijn product krijgt.

Voorbeelden:

- allerlei gespecialiseerde technische functies,
- functies in de maatschappelijke dienstverlening (maatschappelijk werker, beroepskeuzeadviseur).

Zelfstandigheidsgradatie 7

De hoogste mate van zelfstandigheid in een functie wordt bereikt, als de functionaris in zijn werkzaamheden **volledig verantwoordelijk** is voor zijn handelen en slechts via periodieke verslaglegging op zijn handelen getoetst wordt. Deze verantwoording kan o.a. via een jaarverslag zijn.

De specificaties waaraan het werk moet voldoen worden in overleg met de functionaris vastgesteld, waarbij de functionaris zeer grote invloed heeft.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert bij een toelichting van de verzekeringsarts bij zelfstandigheidsgradatie 1 tot en met 3.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID									
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Zelfstandige taakuitvoering						
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	gradatie						
			1	2	3	4	5	6	7
2. ja	vaste werkwijzen	zonder	A	A	A	V	V	V	V
		met	S	S	S	V	V	V	V

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

→ Kijk bij een signalering (dus bij werk op gradatie 1, 2 of 3) bij het selecteren van een functie niet alleen naar de zelfstandigheidsgradatie, maar ook naar de aard en de inhoud van die functie.

Het werk moet zodanig zijn ingericht dat er slechts een minimale eigen, persoonlijke invulling aan het werk moet worden gegeven.

Als het gaat om functies met zelfstandigheidsgradatie 3 is meestal overleg met de verzekeringsarts nodig, omdat daarin sprake is van enige zelfstandigheid.

Beoordelingspunt 1.9.3 Rechtstreeks toezicht en/of intensieve begeleiding

1. Definitie

In CBBS is *'rechtstreeks toezicht en/of intensieve begeleiding'* het voortdurend aanwezig zijn van toezicht en hulp bij het uitvoeren van de taken.

2. Interpretatiekader

Deze voorwaarde aan het werk voert verder dan de normale begeleiding die bij het starten van een nieuwe baan gegeven wordt. Het gaat hier om de noodzaak van permanente vormen van begeleiding en/of toezicht.

Deze voorwaarde kan aan de orde zijn als er sprake is van een psychiatrische of ontwikkelingsstoornis.

Niveaus van toezicht en/of begeleiding

We onderscheiden grofweg drie niveaus van toezicht en/of begeleiding:

- De functionaris doet het werk altijd samen met en onder continue leiding van een ervaren en empathische collega. Hij kan voortdurend terugvallen op deze collega. In het vrije bedrijf komt deze situatie maar zelden voor.
- De functionaris heeft meer toezicht van een leidinggevende nodig dan zijn collega's. De leidinggevende is het grootste deel van de tijd op de werkvloer aanwezig. De leidinggevende moet voortdurend een oogje in het zeil houden en ingrijpen indien nodig.
- De functionaris is in staat (eenvoudige) handelingen zelf uit te voeren. Zolang het werk volgens het vaste patroon wordt verricht, zijn er geen problemen. De persoon moet bij veranderingen of problemen om hulp kunnen vragen of hulp aangeboden krijgen. Bij verandering van werkzaamheden bijvoorbeeld heeft hij meer instructie nodig dan een collega.

Bij deze niveaus kan het gaan om personen die bij het inwerken mogelijk de hulp van een jobcoach nodig hebben. Dit is op zich niet bepalend voor het scoren van dit beoordelingspunt.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 3** Ja, de cliënt is aangewezen op werk dat onder rechtstreeks toezicht (met veelvuldig feedback) en/of onder intensieve begeleiding wordt uitgevoerd.

Het gaat hier om de noodzaak van blijvende vormen van toezicht of hulp.

→ Denk voor het stellen van deze voorwaarde aan cliënten met een beperkte psychische spankracht of beperkte cognitieve en/of adaptieve vaardigheden, zoals voorkomt bij schizofrenie, een angststoornis, een stemmingsstoornis, autisme gerelateerde aandoeningen, een verstandelijke beperking of een persoonlijkheidsstoornis.

→ Geef in de rapportage aan welk van de hierboven onder interpretatiekader vermelde niveaus van begeleiding noodzakelijk is qua aard, intensiteit en duur.

Relatie met andere beoordelingspunten

Dit beoordelingspunt heeft een relatie met de beoordelingspunten:

- [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#),
- [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#),
- [1.6 Zelfstandig handelen](#),
- [1.4 Inzicht in eigen kunnen](#) en
- [1.5 Doelmatig handelen](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Het stellen van de voorwaarde leidt altijd tot een signalering.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
3. ja	intensieve begeleiding	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als de verzekeringsarts als voorwaarde stelt: werk onder rechtstreeks toezicht en/of intensieve begeleiding, dan is daarmee slechts aangegeven dat deze aspecten meer dan gebruikelijk aanwezig moeten zijn. Je kunt uit de rapportage of de toelichting van de verzekeringsarts halen welk niveau qua aard, intensiteit en duur noodzakelijk is.

→ Beoordeel of in redelijkheid van een werkgever kan worden gevergd om deze begeleiding aan te bieden. Betrek bij deze beoordeling onder andere de mate waarin in de functie wordt samengewerkt en/of in hoeverre de begeleiding beschikbaar is.

Bespreek de eventueel te duiden functies altijd als de verzekeringsarts een beperkende score aangeeft.

Beoordelingspunt 1.9.4 Geen afleiding door activiteiten van anderen

1. Definitie

In CBBS is 'afleiding door activiteiten van anderen' de situatie waarin sprake is van activiteiten van anderen rond de werkplek die uitvoering van de eigen taak kunnen verstoren.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt heeft te maken met werksituaties waarin anderen bij de uitvoering van hun taken of anderszins een potentiële bron van afleiding van de aandacht zijn voor de cliënt.

De afleidende prikkels kunnen zowel auditief als visueel van aard zijn.

Om van afleiding door anderen te spreken moet deze mogelijkheid tot afleiding substantieel aanwezig zijn op een werkplek.

Voorbeelden zijn:

- (telefoon) gesprekken in een kantoortuin,
- een kamergenoot die overleg voert met een andere collega of een klant aan de telefoon heeft,
- werkzaamheden in een fabriekshal of werkplaats waar apparaten bediend worden,
- een bouwplaats waar druk gewerkt wordt door een ploeg bouwvakkers (machinegeluiden en heen en weer rijdende voertuigen kunnen daar de aandacht afleiden).

Afleiding door anderen kan ook op een andere wijze plaatsvinden. Voor de receptioniste die werkt in de drukke hal van een groot ziekenhuis (met winkeltjes), kunnen bezoekers en patiënten bijvoorbeeld een bron van visuele onrust vormen. Cliënten die snel afgeleid zijn zullen onder dergelijke omstandigheden moeite hebben de continuïteit van hun werkzaamheden te waarborgen.

Verwar dit beoordelingspunt niet met beoordelingspunt [1.9.6 Werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen](#). Waar het bij 'afleiding door activiteiten van anderen' om gaat om *niet* afgeleid te worden, gaat het er bij 'veelvuldige storingen en onderbrekingen' juist om de aandacht op een andere deeltaak te kunnen richten. Bijvoorbeeld tijdens invoer van gegevens in de computer plotseling een klant te woord staan aan de telefoon.

Het voortzetten van de taak waar men mee bezig is zonder afgeleid te worden door activiteiten van anderen (dit beoordelingspunt) is duidelijk een andere belasting: men moet juist voorkómen uit het werk gehaald te worden en zich juist af kunnen sluiten voor externe prikkels.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

4 Ja, cliënt is aangewezen op werk waarbij hij niet wordt afgeleid door activiteiten van anderen.

Scor dit beoordelingspunt als de cliënt beperkt of geheel niet in staat is om te werken in werksituaties waarin anderen een potentiële bron van afleiding van de aandacht zijn.

Dit kan aan de orde zijn bij cliënten, die verhoogd afleidbaar zijn, die zich moeilijk kunnen concentreren, die een verhoogde prikkelbaarheid hebben of die zich anderszins niet of onvoldoende kunnen afsluiten voor prikkels van buiten.

Geef aan in welke mate de cliënt verhoogd afleidbaar is en of dit voor alle situaties geldt waarin er sprake is van activiteiten van anderen om zich heen. Activiteiten van anderen kunnen bijvoorbeeld meer of minder belastend zijn, afhankelijk van de intensiteit van de uitwendige prikkel.

Voorbeelden van stoornissen, die gepaard kunnen gaan met een verhoogde afleidbaarheid zijn overspanning, depressie, manie, borderline, PTSS en ADHD.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Afleiding door activiteiten van anderen is een niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. De arbeidsdeskundig analist enquêteert dit beoordelingspunt niet.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het betreft hier een niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. CBBS signaleert altijd als dit beoordelingspunt wordt gescoord.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
4. ja	geen afleiding	zonder	S
		met	S

- **6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige**

De arbeidsdeskundig analist legt bij dit niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt geen informatie over de functiebelasting vast. Probeer daarom om je een beeld te vormen van de functiebelasting aan de hand van de functieomschrijving en taken.

Zoek bij twijfel contact met de arbeidsdeskundig analist die de functie geënquêteerd heeft voor nadere beeldvorming.

Beoordelingspunt 1.9.5 Voorspelbare werksituatie

1. Definitie

In CBBS is een '*voorspelbare werksituatie*' een werksituatie waarin de functionaris niet flexibel hoeft in te spelen op sterk wisselende uitvoeringsomstandigheden en/of taakinhoud.

2. Interpretatiekader

Sterk wisselende omstandigheden en/of taakinhoud betreft werk dat niet voorspelbaar zijn omdat het programma voor een werkdag van te voren niet vaststaat. Er is bijvoorbeeld geen vaste agenda, geen duidelijke structuur of er zijn steeds veranderende prioriteiten. Ook kan het gaan om een functie die op steeds wisselende werkplekken wordt uitgevoerd of waarin men steeds met andere personen te maken krijgt. De taakinhoud kent een diversiteit die niet goed van te voren in te schatten is.

Het zich telkens opnieuw moeten instellen op onverwacht wisselende werkomstandigheden vergt flexibiliteit van de werknemer.

Voorbeelden van werk met een voorspelbare werksituatie zijn routinematige montagewerkzaamheden of eenvoudig administratief werk.

Voorbeelden van functies met juist sterk wisselende uitvoeringsomstandigheden en/of taakinhoud zijn: intercedent of verpleegkundige op de eerste hulp van een ziekenhuis.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 5 Ja, de cliënt is aangewezen op een voorspelbare werksituatie, kan niet flexibel inspelen op sterk wisselende uitvoeringsomstandigheden en/of taakinhoud.

Een voorspelbare werksituatie kan noodzakelijk zijn voor cliënten die onzeker worden door (plotselinge) veranderingen. Zij zijn rigide en hebben behoefte aan houvast en voorspelbaarheid. Afwijken van afspraken vinden ze moeilijk. Ze houden disproportioneel vast aan regels, richtlijnen en routines. Ze kunnen er niet goed tegen als ze geconfronteerd worden met onverwachte veranderingen op het werk of in het werkproces.

Voorbeelden van stoornissen die gepaard gaan met behoefte aan voorspelbaarheid zijn angststoornissen, persoonlijkheidsstoornissen uit het C-cluster, autisme spectrumstoornissen en een verstandelijke beperking.

Men kan ook op een andere manier moeite hebben met het flexibel inspelen op wisselende uitvoeringseisen. Denk hierbij aan cliënten met een persoonlijkheidsstoornis uit het B-cluster. Het gebrek aan adaptatievermogen is de oorzaak van het gebrek aan flexibiliteit, omdat ze zich niet goed aanpassen aan wensen en meningen van anderen of aan een situatie die aanpassing vereist.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Het aangewezen zijn op een voorspelbare werksituatie is geen geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt.

De arbeidsdeskundig analist enquêteert dit beoordelingspunt niet.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het betreft hier een niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. CBBS signaleert altijd als dit beoordelingspunt wordt gescoord.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
5. ja	voorspelbare werksituatie	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Op dit beoordelingspunt vindt geen geautomatiseerde selectie plaats. Er is geen informatie in CBBS opgenomen over de specifieke belasting in de functie. Probeer daarom om je een beeld te vormen van de functiebelasting aan de hand van de functieomschrijving en taken. Zoek bij twijfel contact met de arbeidsdeskundig analist die de functie geënquêteerd heeft voor nadere beeldvorming.

Voor verdere beoordeling van de geschiktheid van een functie kan nader overleg met de verzekeringsarts noodzakelijk zijn.

Beoordelingspunt 1.9.6 Werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen

1. Definitie

In CBBS is 'een werksituatie met veelvuldige storingen en onderbrekingen' een werksituatie met veelvuldige onderbrekingen door externe factoren, waardoor men gedwongen wordt een taak te onderbreken of te beëindigen en zich te richten op een andere deeltaak van de functie.

2. Interpretatiekader

De storingen en onderbrekingen komen voort uit de eisen die de functie stelt. Men moet zich functioneel op een andere deeltaak van het werk richten in plaats van het werk waar men mee bezig was.

Hier wordt niet bedoeld dat men door anderen van het werk gehouden wordt, bijvoorbeeld een collega die een praatje komt maken.

Voorbeelden van functies waar sprake is van onderbrekingen zijn receptioniste/administratief medewerkster aan een drukke balie (brieven uittypen en klanten ontvangen) of een schadebehandelaar die naast het administratief verwerken van schadeclaims tevens klanten aan de telefoon te woord moet staan.

Voorbeelden van functies waarin dit aspect niet of nauwelijks voorkomt zijn assemblagemedewerker van hang- en sluitwerk in een fabriek, kamermeisje in een hotel of postbode.

Verwar dit beoordelingspunt niet met beoordelingspunt [1.9.4 Geen afleiding door activiteiten van anderen](#). Bij dat beoordelingspunt gaat het er juist om om *niet* afgeleid te worden.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

6 Ja, de cliënt is aangewezen op een werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen.

Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt beperkt of geheel niet in staat is om te werken in omstandigheden met veelvuldige storingen en onderbrekingen.

Dit is mogelijk aan de orde bij cliënten die problemen hebben met het verleggen van de concentratie, danwel bij cliënten die zo rigide zijn dat ze niet willen dat hun werk door invloeden van buitenaf wordt onderbroken. Het betreft ook een verminderd vermogen om zich tijdelijk te concentreren op een onverwachte andere situatie en zich nadien weer te concentreren op de activiteit die werd onderbroken.

Voorbeelden van ziektebeelden die gepaard kunnen gaan met een verminderde concentratie zijn overspanning, depressie, manie, borderline, PTSS, ADHD, CVA of een verworven hersenletsel.

Voorbeelden van ziektebeelden die gepaard kunnen gaan met verminderde flexibiliteit zijn een obsessief compulsieve persoonlijkheidsstoornis, autisme spectrumstoornissen, vormen van depressie en verstandelijke beperking.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Veelvuldige storingen en onderbrekingen is geen geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. De arbeidsdeskundig analist enquêteert dit beoordelingspunt niet expliciet.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het betreft hier een niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. CBBS signaleert altijd als dit beoordelingspunt wordt gescoord.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
6. ja	geen veelvuldige storingen	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Op dit beoordelingspunt vindt geen geautomatiseerde selectie plaats. Er is geen informatie in CBBS opgenomen over de belasting in de functie. Probeer daarom om je een beeld te vormen van de functiebelasting aan de hand van de functieomschrijving en taken. Zoek bij twijfel contact met de arbeidsdeskundig analist die de functie geënuquêteerd heeft voor nadere beeldvorming.

Voor verdere beoordeling van de geschiktheid van een functie kan nader overleg met de verzekeringsarts noodzakelijk zijn.

Beoordelingspunt 1.9.7 Werk zonder veelvuldige deadlines of productiepieken

1. Definitie

In CBBS is '*werk met veelvuldige deadlines of productiepieken*' werk waarin minstens eenmaal per week sprake is van strikte oplevertijdstippen of verhoogde productie-eisen die een beduidend hogere inzet vragen dan normaal.

2. Interpretatiekader

Het is voor de interpretatie van dit beoordelingspunt in werk van belang te weten dat deadlines en productiepieken binnen CBBS specifiek gedefinieerd zijn. In het dagelijkse spraakgebruik wordt vaak lossier met deze begrippen omgegaan.

Deadlines zijn tijdslijmieten, die hun dwingende karakter ontleen aan hun onherroepelijkheid en de sanctie die staat op het overschrijden van de opleveringstermijn. Het werk moet af zijn voor een bepaald tijdstip, anders heeft dit gevolgen voor de taakuitvoerder en soms ook voor de onderneming (afbreukrisico). Het werken met tijdslijmieten vereist een zorgvuldige planning en organisatie.

Productiepieken zijn tijdelijk opgeschroefde eisen aan de kwantitatieve output van de werknemer. Hierbij zal het werktempo (de snelheid van handelen) tijdelijk beduidend hoger zijn dan normaal gesproken gevraagd wordt in gangbare arbeid. Dit tijdelijk hogere handelingstempo is niet kenmerkend voor de gebruikelijke wijze waarop de functie wordt uitgeoefend. Verwar dit daarom niet met 'hoog handelingstempo' zoals gedefinieerd onder 1.9.8.

Productiepieken hebben een tijdelijk karakter. Bij een productiepiek wordt, net als bij deadlines, van de functionaris een duidelijk geïntensiveerde inzet gevraagd om het werk op tijd af te krijgen.

Deadlines of productiepieken zijn pas een kenmerkend aspect van een functie wanneer ze minstens eenmaal per week optreden.

Deadlines en productiepieken hebben te maken met *intensivering* van het werk. Zodra de problemen alleen opgelost kunnen worden door overwerk, dus door *extensivering* van het werk, is er geen sprake meer van belasting op het vlak van dit beoordelingspunt.

Wanneer in een functie het werk 'aan het eind van de dag af' moet zijn, is het daarom van belang te weten of het feit dat het werk niet af is consequenties voor de taakuitvoerder heeft en hij dus tijdelijk grotere inzet moet leveren vanwege een deadline en het daarbij behorende afbreukrisico (intensivering). Als het werk aan het eind van de dag niet af is omdat er eenvoudigweg te veel werk was, is de oplossing van het probleem te vinden in overwerk (extensivering) en is er geen sprake van een deadline volgens de definitie. Ook kan een efficiëntere uitvoering van een taak er voor zorgen dat het werk wel aan het eind van de dag af is.

Strikt genomen heeft volgens deze redenering bijvoorbeeld een artsbezoeker die volgens een van te voren vastgesteld schema afspraken met huisartsen heeft en in de file vast komt te staan niet te maken met deadlines. Hij kan immers bellen dat hij later komt en de reden van het te laat zijn is buiten hemzelf gelegen.

Deadlines en productiepieken worden vaak verward met het begrip hectiek.

Hoewel er wel raakvlakken zijn met deadlines en productiepieken, duidt hectiek meer de beleving van de functionaris aan wanneer de indeling van zijn werkdag die hij in zijn hoofd had, steeds verstoord wordt door zaken die om aandacht vragen, terwijl hij nog iets anders af wilde maken. Er is bij hectiek een duidelijke relatie met beoordelingspunt [1.9.6 Werksituatie zonder veelvuldige storingen en onderbrekingen](#).

Voorbeelden van functies met deadlines zijn: medewerker postkamer (post moet voor een bepaald tijdstip de deur uit zijn), redacteur van een nieuwsblad (dagelijkse deadline in verband met het verschijnen van de krant) of offsetdrukker (regelmatige spoedorders die af moeten omdat er een afspraak met een klant gemaakt is over tijdige levering).

Voorbeelden van functies waarin productiepieken kunnen voorkomen zijn: medewerker bloemenveiling (moederdag, Valentijnsdag) en schadebehandelaar bij een verzekeringsmaatschappij (stormschade).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

7 Ja, de cliënt is aangewezen op werk zonder veelvuldige deadlines en productiepieken.

Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt beperkt of geheel niet in staat is om te plannen, te organiseren of tijdelijk een kwantitatieve of kwalitatieve extra inspanning te leveren. Bedenk dat een productiepiek iets anders is dan het langer door moeten werken om iets af te krijgen (zie interpretatiekader).

Vele psychiatrische en neurologische ziektebeelden gaan gepaard met een verminderd vermogen om geconfronteerd te worden met het onherroepelijke van een deadline en die adequaat te hanteren.

Bijvoorbeeld: depressie, obsessief compulsieve stoornis, CVA, niet-aangeboren hersenletsel, autisme spectrumstoornis en verstandelijke beperking.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Het aangewezen zijn op een werk zonder veelvuldige deadlines en productiepieken is een geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. De arbeidsdeskundig analist geeft een *kenmerkende belasting* aan indien deadlines en/of productiepieken minstens eenmaal per week voorkomen en de eisen duidelijk hoger liggen dan doorgaans het geval is in gangbare arbeid.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert als de verzekeringsarts deze voorwaarde aangeeft en de belasting in de functie voorkomt.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Deadlines / productiepieken	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
7. ja	geen veelvuldige deadlines of productiepieken	zonder	A	S
		met	A	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

CBBS kan bij dit beoordelingspunt alleen accepteren of signaleren. De beslissing of de functie verworpen moet worden als deadlines of productiepieken een kenmerkende belasting vormen, ligt daarom bij de arbeidsdeskundige.

CBBS signaleert als deadlines of productiepieken ten minste eenmaal per week optreden, maar het is aan de arbeidsdeskundige om te beoordelen of dit een probleem voor de cliënt is. Weeg de aard en de frequentie van de pieken mee in het oordeel. De zwaarte van de belasting in de functie op het vlak van pieken en deadlines kan bijvoorbeeld afhangen van het functieniveau. De informatie die de arbeidsdeskundig analist geeft in een toelichtende tekst bij dit beoordelingspunt kan daarbij van nut zijn. Raadpleeg, indien nodig, de verzekeringsarts.

Beoordelingspunt 1.9.8 Werk waarin geen hoog handelingstempo vereist is

1. Definitie

In CBBS is '*werk waarin een hoog handelingstempo vereist is*', werk waarbij er sprake is van handelingen die continu in een tempo worden uitgevoerd dat beduidend hoger ligt dan het gebruikelijke handelingstempo in gangbare arbeid.

2. Interpretatiekader

Om van een kenmerkende belasting in een functie te spreken moet het gaan om handelingen die continu in een hoog tempo uitgevoerd worden.

Bij hoog handelingstempo gaat het niet om de snelheid van reageren, maar om een hoog tempo als gevolg van de eisen in de functie als geheel.

Een hoog handelingstempo vinden we bijvoorbeeld bij montagewerkzaamheden van kleine onderdelen met een korte cyclustijd en bij sommige bandgebonden werkzaamheden (bijvoorbeeld koekjes inpakken). Een ander voorbeeld is sorteerder van groenten bij een inpakbedrijf. Productiewerkzaamheden aan een transportrail in een pluimveeslachterij worden gekenmerkt door een hoog handelingstempo. Ook het invoeren van gegevens in de computer kan -afhankelijk van de aard van het werkzaamheden- gepaard gaan met een hoog handelingstempo.

Het feit dat werkzaamheden machine- of bandgebonden zijn hoeft niet automatisch te betekenen dat er ook altijd sprake is van een hoog handelingstempo. Een dwingend werktempo is dus niet altijd synoniem met een hoog handelingstempo!

Dit beoordelingspunt dient onderscheiden te worden van beoordelingspunt [1.7 Handelingstempo](#), dat bedoeld is om een permanente en aanzienlijke vertraging van het algehele handelen in het dagelijks leven aan te geven.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

8 Ja, de cliënt is aangewezen op arbeid waarin geen hoog handelingstempo vereist is.

Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt beperkt of geheel niet in staat is om een hoog handelingstempo in arbeid te realiseren.

Het onvermogen om een hoog handelingstempo te realiseren kan zich zowel bij somatische als psychische ziektebeelden voordoen.

Complexiteit

Bedenk dat het al dan niet kunnen realiseren van een hoog handelingstempo mede afhankelijk is van de complexiteit van de arbeid. Zo zullen bij een psychiatrische stoornis routinematige taken vaak nog wel in een hoog tempo kunnen worden uitgevoerd, maar meer complexe taken niet. Dit geldt bijvoorbeeld voor een cliënt met een obsessief compulsieve persoonlijkheidsstoornis, die handelingen zelf wel snel kan uitvoeren, maar bij complexe taken 'komt er te weinig uit zijn handen'.

Depressie

Bij een depressie hoeft het handelingstempo in het dagelijkse leven niet per se verlaagd te zijn, maar door aandriftverlies kan *in werk* geen hoog handelingstempo worden gerealiseerd.

Neurologische beelden

Bij neurologische beelden (CVA, hersentrauma, M. Parkinson) kan het voorkomen dat geen hoog tempo kan worden gehanteerd. Dit geldt ook bij het gebruik van sommige medicijnen (o.a. benzodiazepines).

Lopende band

Vermijd aanvullingen als 'geen lopende band werk'. Los van het feit dat niet alle lopende bandwerk snelheid van handelen vereist, zijn dergelijke termen niet eenduidig en alleen maar verwarrend.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Het aangewezen zijn op een werk waarin geen hoog handelingstempo wordt vereist is een geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. Bij een *kenmerkende belasting* geeft de arbeidsdeskundig analist een toelichting. Dat is aan de orde als de eisen duidelijk hoger liggen dan doorgaans het geval is in gangbare arbeid.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert als de verzekeringsarts deze voorwaarde aangeeft en de belasting in de functie voorkomt.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Handelingstempo	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
8. ja	geen hoog handelingstempo	zonder	A	S
		met	A	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

CBBS kan bij dit beoordelingspunt slechts accepteren of signaleren. De beslissing of de functie verworpen moet worden als een hoog handelingstempo een kenmerkende belasting vormt, ligt daarom bij de arbeidsdeskundige. In sommige functies komt een hoog handelingstempo slechts bij deeltaken voor. In een dergelijk geval kan overleg met de verzekeringsarts zinvol zijn om te beslissen of er voldoende recuperatie plaats kan vinden bij andere werkzaamheden in de functie. Het kan voor nadere beeldvorming bij onduidelijkheden noodzakelijk zijn de arbeidsdeskundig analist te raadplegen.

7. Bijzonderheden

Er is een relatie met de beoordelingspunten:

- [4.3.8 Repetitieve hand/vingerbewegingen](#);
- [4.8 Reiken](#);
- [4.10 Buigen](#);
- [4.18 Lopen](#).

Beoordelingspunt 1.9.9 Werk zonder verhoogd persoonlijk risico

1. Definitie

In CBBS is een *'verhoogd persoonlijk risico'* een verhoogde kans op lichamelijk letsel bij de uitoefening van een functie.

2. Interpretatiekader

Het gaat om risico's die voor de medewerker zelf verbonden zijn aan het uitoefenen van een functie. Deze risico's vallen binnen de grenzen die in de Arbowetgeving zijn bepaald. Vaak is een medewerker bij een verhoogde kans op persoonlijk risico bij de uitoefening van zijn functie verplicht persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen of veiligheidsvoorschriften in acht te nemen.

Persoonlijk risico kan voortvloeien uit de uitoefening van de functie zelf, maar kan ook door externe omstandigheden ontstaan. Een voorbeeld daarvan is een magazijnmedewerker die werkt in de nabijheid van hijskranen of heftrucks, die een potentieel ongevalrisico vormen omdat hij zich in geval van een calamiteit snel uit de voeten moet kunnen maken. Voor iemand die bijvoorbeeld doof is, kan een dergelijke werksituatie gevaar opleveren.

Met persoonlijk risico wordt *niet* het risico voor schade (materieel en emotioneel) aan derden bedoeld.

Voorbeelden

Voorbeelden van functies die persoonlijk risico kennen zijn:

- werkzaamheden langs de openbare weg waarbij een aanzienlijk risico op een ongeval bestaat (wegwerkers, beladers van huisvuil, parkeercontroleurs etc.);
- werkzaamheden in de bouw (valrisico bij gebruik van ladders en steigers en gevaar van vallende voorwerpen);
- het werken met gevaarlijke machines en gereedschappen (hout- en metaalbewerkingmachines, snijmachines etc.);
- het hanteren van zeer zware lasten;
- functies waarbij omgegaan wordt met chemicaliën (zuren etc.) zoals laborant of sommige beroepen in de zware industrie (open vuren, vloeibare metalen, hete buizen en leidingen);
- het werken met hoge elektrische spanning (kabels en apparaten), bijvoorbeeld in de functie van elektromonteur.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

9 Ja, de cliënt is aangewezen op werk zonder verhoogd persoonlijk risico.

Geef hier een score aan als er bij de cliënt sprake is van een ziektebeeld waarbij een grotere kans op persoonlijk letsel bestaat dan bij de soortgelijke gezonde.

Het gevaar voor persoonlijk risico heeft betrekking op:

- de alertheid, zoals bij het gebruik van bepaalde medicijnen zoals benzodiazepines;
- de kans op een verminderd bewustzijn (epilepsie, narcolepsie);
- het kunnen inschatten van gevaar zoals na een hersentrauma of een verstandelijke beperking;
- de zintuiglijke functies, bijvoorbeeld een verminderd gehoor of gezichtsvermogen waardoor waarschuwingssignalen niet worden waargenomen, een verminderde tastzin door een neuropathie met het gevaar op verwondingen;

- het snel kunnen reageren op en handelen in gevaarlijke situaties, zoals bij een motorische stoornis of M. Parkinson;
- verminderde herstelkansen na een verwonding, zoals bij diabetes mellitus of stollingsstoornis.

Geef in de rapportage de aard en ernst van de kwetsbaarheid aan.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Het bestaan van een verhoogd risico in een functie is een geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt.

De arbeidsdeskundig analist licht toe hoe, waar en wanneer de potentiële gevaarlijke omstandigheid zich in de functie vóórdoet als er sprake is van een *kenmerkende belasting*. Dat is aan de orde als de eisen duidelijk hoger liggen dan doorgaans het geval is in gangbare arbeid.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het CBBS signaleert als de verzekeringsarts deze voorwaarde aangeeft en de belasting in de functie voorkomt.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Persoonlijk risico	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
9. ja	geen verhoogd persoonlijk risico	zonder	A	S
		met	A	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

CBBS kan bij dit beoordelingspunt slechts accepteren of signaleren. De beslissing of de functie verworpen moet worden indien persoonlijk risico een kenmerkende belasting vormt, ligt bij de arbeidsdeskundige.

Beoordeel of de door de verzekeringsarts aangegeven beperking relevant is voor de door het systeem gemelde signalering op dit beoordelingspunt. Geeft de verzekeringsarts bijvoorbeeld aan dat er een verhoogd persoonlijk risico is bij werken op grote hoogtes/steigers, terwijl de functiebeschrijving alleen een verhoogd persoonlijk risico noemt door werken met gevaarlijke snijdgereedschappen, dan is de belasting op dit punt niet relevant.

Is sprake is van een voor de cliënt verhoogd persoonlijk risico, beoordeel dan of dit aanvaardbaar is voor de cliënt, eventueel in overleg met de verzekeringsarts.

Beoordelingspunt 1.9.10 Overige specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid' de voorwaarden voor het persoonlijk functioneren waaraan de arbeid moet voldoen, die niet aan de orde zijn gekomen in de voorgaande beoordelingspunten van 1.9.

2. Interpretatiekader

Hier kan de verzekeringsarts voorwaarden benoemen, die niet al besproken zijn bij de andere voorwaarden onder 1.9.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

10 Ja, er gelden overige specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid, namelijk.....

Bij het scoren van dit beoordelingspunt moet het wel gaan om een wezenlijk andere voorwaarde dan voorwaarden die al aan de orde zijn gekomen onder 1.9.1 tot 1.9.9. Vermijd hier toelichtingen op de eerdere beoordelingspunten.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Overige specifieke voorwaarden voor het persoonlijk functioneren in arbeid is geen geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. Uit de algemene beschrijving van de functie door de arbeidsdeskundig analist kan worden afgeleid of aan de specifieke voorwaarde wordt voldaan.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het betreft hier een niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. CBBS signaleert altijd als dit beoordelingspunt wordt gescoord.

1.9 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET PERSOONLIJK FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
10. ja	overige specifieke voorwaarden	met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

De arbeidsdeskundig analist legt bij dit niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt geen informatie over de functiebelasting vast. Probeer daarom een beeld te vormen van de functiebelasting aan de hand van de functieomschrijving en taken. Zoek bij twijfel contact met de arbeidsdeskundig analist die de functie geënuquêteerd heeft voor nadere beeldvorming.

RUBRIEK 2 SOCIAAL FUNCTIONEREN

De verzekeringsarts legt in rubriek 2 het sociaal functioneren van de cliënt vast.

De rubriek omvat 17 beoordelingspunten. De beoordelingspunten in deze rubriek worden geautomatiseerd vergeleken met belastingspunten in arbeid, behalve de beoordelingspunten 2.6, 2.7, 2.10, 2.11 en 2.12.6 die geen corresponderend belastingpunt hebben.

De verzekeringsarts gebruikt deze rubriek (behalve de beoordelingspunten onder 2.12) ook als hij concludeert dat er geen sprake is van benutbare mogelijkheden op grond van:

- De cliënt disfunctioneert persoonlijk en sociaal a.g.v. een ernstige psychische stoornis
(bij *Criterion WIA en Criterion '04-'05*) of:
- De cliënt is sterk beperkt in het persoonlijk en/of sociaal functioneren (zie rubrieken I, II)
(bij *Overige criteria*)

Dan wordt afgezien van het arbeidsdeskundige onderzoek.

Beoordelingspunt 2.1 Zien

1. Definitie

In CBBS is 'zien' het waarnemen met de ogen.

2. Interpretatiekader

Het gaat om het opnemen van visuele informatie, al dan niet met visuele hulpmiddelen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperking in het dagelijks functioneren

1 beperkt, namelijk

Hulpmiddelen

Als een tekortkoming aan het gezichtsvermogen (visus) opgeheven kan worden met gebruikelijke hulpmiddelen (bril of contactlenzen), is er geen sprake van een beperking.

Beperkend in arbeidssituaties

→ Geef ook een beperkende score aan bij al die stoornissen in het zien die in arbeidssituaties beperkend kunnen zijn, terwijl ze geen beperkingen hoeven op te leveren in het dagelijkse functioneren (zoals bijvoorbeeld stoornissen in het kleuren zien).

Beperkingen en mogelijkheden

→ Beschrijf de stoornis zo nauwkeurig mogelijk. Bijvoorbeeld:

Geldt de beperking voor één oog of beide ogen?

Is er een beperking in het gezichtsveld of het centrale zien?

Is het dieptezien gestoord of is er sprake van blindheid voor bepaalde (combinaties van) kleuren?

Is het gezichtsvermogen 's nachts gestoord?

Is er sprake van dubbelzien met of zonder metamorphopsie (vervorming van het beeld)?

Persoonlijk risico

→ Overweeg of er tevens een score moet worden gegeven onder [1.9.9 Werk zonder verhoogd persoonlijk risico](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de functie alleen op eisen aan de visuele waarneming die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het dagelijks functioneren. Als dat het geval is, is de belasting *kenmerkend*.

Bijvoorbeeld:

- als kleuren onderscheiden belangrijk is;
- als geregeld een loep of microscoop gebruikt moet worden;
- als zonder deze hulpmiddelen zeer kleine details onderscheiden moeten worden.
(Zoals bij een medisch laborant, horlogemaker of verfmenger.)

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Geldt een beperking bij het zien of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

2.1 ZIEN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Zien	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als een functie ten aanzien van zien geen hogere eisen stelt dan in het normale dagelijkse leven, dan wordt de belasting als 'niet kenmerkend' beschouwd. Een niet kenmerkende belasting leidt nooit tot een signalering of verwerping in de geautomatiseerde verwerking.

Na de geautomatiseerde verwerking kan het dus voorkomen dat voor een volledig blinde cliënt een functie worden gepresenteerd waarin wordt autogereden (!), omdat het autorijden in de functie niet als een bijzondere belasting ten aanzien van het zien wordt geëquireerd.

→ Beoordeel daarom dus of een cliënt met een specifieke beperking in het zien kan voldoen aan de eisen van de functie, ook als er geen signalering wordt gegeven.

Soms is het mogelijk dat een specifieke beperking kan worden gecompenseerd.

Bijvoorbeeld mondelinge communicatie in plaats van schriftelijke, vergroting van tekens op een computerscherm, brailleleesregel, extra verlichting en dergelijke.

Als het toepassen daarvan in redelijkheid van een werkgever kan worden verlangd, kan een functie qua zien toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.2 Horen

1. Definitie

In CBBS is 'horen' het waarnemen met de oren.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om of iemand in staat is om adequaat auditieve informatie op te nemen. Een goed gehoor is belangrijk voor de communicatie en heeft ook een signaalfunctie ten aanzien van gevaar.

Een verminderd gehoor kan specifieke beperkingen geven, die betrekking hebben op andere beoordelingspunten van [Rubriek 2](#) en [1.9.9 Werk zonder verhoogd persoonlijk risico](#).

Het is mogelijk om met hulpmiddelen een tekortkoming aan het gehoorvermogen gedeeltelijk te compenseren.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperking in het dagelijks functioneren
- 1 beperkt, namelijk.....

Hulpmiddelen

Een verminderd gehoor kan slechts gedeeltelijk worden gecompenseerd door een gehoorapparaat.
→ Geef bij een beperkende score in een toelichting aan waar de specifieke problemen liggen.

Beperkend in arbeidssituaties

→ Geef ook een beperkende score aan bij al die stoornissen in het horen die in arbeidssituaties beperkend kunnen zijn, terwijl ze geen beperkingen hoeven op te leveren in het dagelijkse functioneren.

Aandachtspunten,

- Onderzoek of cliënt in een groepsgesprek goed kan horen of alleen in een tweegesprek.
- Heeft cliënt last van recruitment? (= abnormale gevoeligheid voor sterke geluiden, waarbij een geringe toename van de geluidsdruk wordt ervaren als een sterke toename van de luidheid).
- Zijn er aanpassingen op de werkplek noodzakelijk?
- Is er sprake van een gehoorverlies in een bepaald frequentiegebied?
- Zijn er problemen met telefoneren?

Andere beoordelingspunten

→ Overweeg bij een cliënt met een gehoorsstoornis of er ook beperkingen moeten worden aangenomen onder:

[1.9.9 Werk zonder verhoogd persoonlijk risico](#),

[2.8 Omgaan met conflicten](#),

[2.9 Samenwerken](#),

[2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is](#),

[2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is](#),

[2.12.5 Werk dat geen leiding gevende aspecten bevat](#).

→ Overweeg bij een cliënt met een stoornis in het gehoorsysteem, ter preventie van verdere schade, ook een beperking bij [3.7 Geluidsbelasting](#). Het zal van de specifieke arbeidsomstandigheden afhangen of ter preventie van schade gehoorsbescherming met bijv. oordoppen praktisch haalbaar is.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de functie alleen op eisen aan de auditieve waarneming die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het dagelijks functioneren. Als dat het geval is, is de belasting *kenmerkend*.

Bij dit beoordelingspunt gaat het om de specifieke eisen ten aanzien van het gebruik van de oren. Voorbeelden van functies met een kenmerkende belasting betreffende het horen zijn: musicus, pianostemmer, controleur geluidsdragers, kwaliteitsmedewerker glasindustrie.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Geldt een beperking bij het horen of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

2.2 HOREN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Gehoor	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als een functie ten aanzien van horen geen hogere eisen stelt dan in het normale dagelijkse leven, dan wordt de belasting als 'niet kenmerkend' beschouwd. Een niet kenmerkende belasting leidt nooit tot een signalering of verwerping in de geautomatiseerde verwerking.

→ Overweeg daarom bij een cliënt met een specifieke gehoorsbeperking altijd of hij kan voldoen aan de eisen die worden gesteld in de functie.

Verzwarende omstandigheden bij het horen kunnen zijn: achtergrondgeluid/lawaai, veel dynamiek in het waar te nemen geluid, het moeten kunnen horen van bepaalde (verschillende) toonhoogten en de duur van het waarnemen van de auditieve signalen.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd. Bijvoorbeeld: optische signaleringssystemen in plaats van auditieve, geluidsversterking, schriftelijke communicatie in plaats van mondelinge. Als het toepassen daarvan in redelijkheid van een werkgever kan worden verlangd, kan een functie qua horen toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.3 Spreken

1. Definitie

In CBBS is 'spreken' het mondeling overdragen van informatie.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om of iemand beperkingen ondervindt in de verbale communicatie door problemen met het spreken als gevolg van een stoornis. Een beperking in het spreken wordt alleen aangegeven als die het gevolg is van een medische stoornis.

Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal kan de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands spreken weliswaar beperken, maar valt niet onder dit beoordelingspunt. Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal kan eventueel opgenomen worden in de rapportage.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperking in het dagelijks functioneren
- 1 beperkt, namelijk.....

→ Geef ook een beperkende score aan bij al die stoornissen in het spreken die in arbeidssituaties beperkend kunnen zijn, terwijl ze geen beperkingen hoeven op te leveren in het dagelijkse functioneren.

→ Omschrijf het probleem in de toelichting zo exact mogelijk. Bijvoorbeeld of er sprake is van een woordvindstoornis, motorische of sensorische afasie, stotteren, een sterk vertraagd tempo, een beperkte duur van het kunnen spreken of problemen met de articulatie.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt alleen eisen aan de mondelinge uitdrukkingsvaardigheid die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het dagelijks functioneren. Als dat het geval is, is de belasting *kenmerkend*. Bij dit beoordelingspunt gaat het om het geregeld spreken, dat noodzakelijk is voor een adequate uitvoering van de functie. Voorbeelden van dit type functies zijn: medewerker klantenservice, vertegenwoordiger, telefonisch verkoper.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Geldt een beperking bij het spreken of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

2.3 SPREKEN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Spreken	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige.

Als een functie ten aanzien van spreken geen hogere eisen stelt dan in het normale dagelijkse leven, dan wordt de belasting als 'niet kenmerkend' beschouwd. Een niet kenmerkende belasting leidt nooit tot een signalering of verwerping in de geautomatiseerde verwerking.

→ Overweeg daarom bij een cliënt met een specifieke beperking in het spreken altijd of deze kan voldoen aan de eisen die worden gesteld in de functie.

Bij functies met een niet kenmerkende belasting kan het spreken toch onontbeerlijk zijn. Verzwarende omstandigheden bij spreken kunnen de vereiste snelheid en de duur zijn.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd. Bijvoorbeeld: schriftelijke communicatie in plaats van mondelinge.

Als het toepassen daarvan in redelijkheid van een werkgever kan worden verlangd, kan een functie qua spreken toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.4 Schrijven

1. Definitie

In CBBS is 'schrijven' het schriftelijk vastleggen van informatie.

2. Interpretatiekader

Het gaat er hierbij om of de cliënt beperkingen ondervindt in de schriftelijke communicatie door problemen met het schrijven. Het kan de motoriek van het schrijven betreffen, het vasthouden van de pen, het maken van een correcte schrijfbeweging enz. Maar het kan ook onvermogen betreffen dat bijvoorbeeld het gevolg is van een verstandelijke beperking.

Analfabetisme valt niet onder dit beoordelingspunt, omdat deze beperking niet het gevolg is van een medische stoornis. Analfabetisme kan als aandachtspunt eventueel wel opgenomen worden in de rapportage.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperking in het dagelijks functioneren
- 1 beperkt, namelijk.....

Problemen met het schrijven kunnen verschillende oorzaken hebben.

Bijvoorbeeld stoornissen in het gebruik van de dominante hand door een handletsel, een parese door een perifere of centrale zenuwuitval na CVA of bij M. Parkinson maar bijvoorbeeld ook een conversiestoornis of een verstandelijke beperking.

→ Geef eventueel ook aan of er sprake is van een vertraagd tempo en een beperking in duur.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de functie alleen op eisen aan het schrijven die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het dagelijks functioneren. Als dat het geval is, is de belasting *kenmerkend*. Het invullen van een formulier, het maken van aantekeningen of het schrijven van een (korte) brief tot maximaal één A4 wordt niet als kenmerkende belasting beoordeeld.

Voorbeelden van functies met een kenmerkende belasting ten aanzien van het schrijven zijn: notulist, secretaresse, corrector.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Geldt een beperking bij het schrijven of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

2.4 SCHRIJVEN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Schrijven	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als een functie ten aanzien van horen geen hogere eisen stelt dan in het normale dagelijkse leven, dan wordt de belasting als 'niet kenmerkend' beschouwd. Een niet kenmerkende belasting leidt nooit tot een signalering of verwerping in de geautomatiseerde verwerking.

→ Overweeg daarom bij een cliënt met een specifieke schrijfbeperving altijd of deze kan voldoen aan de eisen die worden gesteld in de functie.

Bij functies met een niet kenmerkende belasting kan het schrijven toch onontbeerlijk zijn. Verzwarende omstandigheden bij schrijven kunnen de vereiste snelheid en de duur zijn.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd.

Bijvoorbeeld: mondelinge communicatie in plaats van schriftelijke.

Als het toepassen daarvan in redelijkheid van een werkgever kan worden verlangd, kan een functie qua schrijven toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.5 Lezen

1. Definitie

In CBBS is 'lezen' het tot zich nemen en begrijpen van schriftelijke informatie.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om of iemand beperkingen ondervindt in de schriftelijke communicatie door problemen met het lezen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen ontbrekende vaardigheden (geen stoornis) en een onvermogen ten gevolge van een medische stoornis.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperking in het dagelijks functioneren

1 beperkt, namelijk.....

Hoewel dit beoordelingspunt natuurlijk een relatie heeft met [2.1 Zien](#) wordt hier bedoeld het kunnen interpreteren van geschreven teksten.

Beperkend in arbeidssituaties

→ Geef ook een beperkende score aan bij al die stoornissen in het lezen die in arbeidssituaties beperkend kunnen zijn, terwijl ze geen beperkingen hoeven op te leveren in het dagelijkse functioneren.

Beperkingen en mogelijkheden

→ Beschrijf de stoornis zo nauwkeurig mogelijk.

Geef bijvoorbeeld aan of het gaat om dyslexie (gestoord woordbeeld) of interpretatieproblemen (verminderde cognitie). Ook het tempo is hier van belang.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de functie alleen eisen aan het lezen die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het dagelijks functioneren. Als dat het geval is, is de belasting *kenmerkend*. Bijvoorbeeld als er in de functie geregeld snel en veel gelezen moet worden. Voorbeelden van functies met een kenmerkende belasting betreffende het lezen zijn: beleidsmedewerker, redacteur, secretaresse, bibliothecaris, corrector.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Geldt een beperking bij het lezen of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

2.5 LEZEN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Lezen	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige.

Als een functie ten aanzien van lezen geen hogere eisen stelt dan in het normale dagelijkse leven, dan wordt de belasting als 'niet kenmerkend' beschouwd. Een niet kenmerkende belasting leidt nooit tot een signalering of verwerping in de geautomatiseerde verwerking.

→ Overweeg daarom bij een cliënt met een specifieke beperking op lezen altijd of deze kan voldoen aan de eisen die worden gesteld in de functie.

Bij functies met een niet kenmerkende belasting kan het lezen toch onontbeerlijk zijn. Verzwarende omstandigheden bij het lezen kunnen de vereiste snelheid en de duur zijn.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd.

Bijvoorbeeld: mondelinge communicatie in plaats van schriftelijke.

Beoordelingspunt 2.6 Emotionele problemen van anderen hanteren

1. Definitie

In CBBS is 'emotionele problemen van anderen hanteren' het evenwichtig omgaan met emotionele problemen van anderen.

2. Interpretatiekader

Het gaat slechts om één pool van het inadequaat omgaan met emotionele uitingen van anderen: de pool die leidt tot verminderde handelingsmogelijkheden van de taakuitvoerder (cliënt) zelf wegens (ontstane) overgevoeligheid.

De andere pool (onverschilligheid, ongevoeligheid) is voor de kwaliteit van de arbeidsprestatie in het werken met mensen wellicht even belangrijk (serviceniveau, empathie), maar valt niet onder dit beoordelingspunt.

Het evenwichtig omgaan met problemen van anderen houdt impliciet in dat de betrokkene er zelf geen hinder van ondervindt. Tekortkomingen in het hanteren van emotionele problemen van anderen hebben een overlap met andere beoordelingspunten zoals:

- [2.8 Omgaan met conflicten](#);
- [2.9 Samenwerken](#);
- [2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is](#);
- [2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is](#);
- [2.12.5 Werk dat geen leiding gevende aspecten bevat](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan zich doorgaans inleven in problemen van anderen, maar kan daarvan afstand nemen in gedrag en beleving;
- 1** beperkt, trekt zich meestal problemen van anderen erg aan, kan desondanks wel voldoende afstand nemen in gedrag, echter niet in beleving;
- 2** sterk beperkt, identificeert zich meestal met problemen van anderen en kan daarvan noch in gedrag noch in beleving afstand nemen.

In de praktijk is gebleken dat dit beoordelingspunt een beperkte waarde heeft boven de beoordelingspunten van [2.12 Specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#).

In de praktijk zullen zich in het algemeen weinig situaties voordoen waarbij onder dit beoordelingspunt een beperkende score moet worden aangegeven.

→ Geef daarom onder dit beoordelingspunt bij voorkeur de normaalwaarde aan.

Bij specifieke cliëntgroepen, zoals bijvoorbeeld cliënten met een verstandelijke beperking of autistisch spectrum stoornis, of cliënten met ernstige psychische problematiek, komen beperkingen op dit gebied verhoudingsgewijs vaak voor.

De FML-scores 1 en 2 betreffen alleen de overgevoeligheid van cliënt.

→ Vermeld ongevoeligheid of gebrek aan empathie in de rapportage. Meestal heeft verminderde empathie ook consequenties voor de beoordeling van [2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is](#) en/of [2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

2.6 EMOTIONELE PROBLEMEN VAN ANDEREN HANTEREN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	kan inleven en afstand nemen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	trek zich erg aan	zonder	S
		met	S
2. sterk beperkt	identificeert zich	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

→ Kijk in de functieomschrijving of er in contact met mensen moet worden gewerkt en zo ja, de mate waarin deze mensen in dat contact hun problemen etaleren.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd. Bijvoorbeeld door de arbeid zo te organiseren dat de cliënt minder of niet met mensen in aanraking komt. Als een dergelijke compensatie in redelijkheid van een werkgever te vergen is, kan de arbeid qua *'emotionele problemen van anderen hanteren'* toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.7 Eigen gevoelens uiten

1. Definitie

In CBBS is 'eigen gevoelens uiten' de manier waarop de cliënt de inhoud van zijn gevoelens naar buiten toe vormgeeft.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om of iemand zijn gevoelens adequaat kan uiten. Dat houdt in dat emotionele uitingen tot op zekere hoogte worden afgestemd op het verwachtingspatroon van anderen.

Binnen de gezonde populatie treffen we introverte en extraverte mensen aan die zeer wel in staat zijn om hun gevoelens adequaat te uiten. Het gaat er ook niet om of cliënt zich onderscheidt door een narrig of opgeruimd humeur.

Dit beoordelingspunt is bedoeld om de beperkingen te beoordelen die voortkomen uit een stoornis, die kan leiden tot gevoelsuitingen die door anderen als overdreven of vreemd worden ervaren. Ook het nauwelijks of geen uiting kunnen geven aan gevoelens (blokkeren) terwijl de context van het contact daarom vraagt, moet als een beperking worden beschouwd.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan meestal persoonlijke gevoelens op een voor anderen duidelijke en acceptabele manier in woord en gedrag tot uiting brengen.
- 1 beperkt, brengt anderen in verwarring door onduidelijke, onvoorspelbare of onconventionele wijze van gevoelsuitingen.
- 2 sterk beperkt, is meestal niet in staat gevoelens te uiten (blokkeert zichzelf) of uit deze ongecontroleerd (ongeremd), ongeacht de reacties van anderen.

→ Geef bij een beperkende score bij voorkeur een toelichting op dit beoordelingspunt. Daarbij kan aan de orde komen in welke situaties inadequate gevoelsuitingen optreden, t.o.v. welke personen en of het al dan niet vaak vóórkomt.

Voorbeelden zijn ziekten met een gestoorde reality-testing, het spreken van wartaal, geagiteerd gedrag, vreemde grimassen, decorumverlies, zoals voorkomt bij schizofrenie, een psychose of een manisch toestandsbeeld. Ook bij een verstandelijke beperking, autistisch spectrum stoornis, dementiële beelden en persoonlijkheidsstoornissen moet met een beperking op dit punt rekening worden gehouden.

Bij een ernstige depressie kan de interactie met anderen totaal geblokkeerd raken.

→ Neem niet te snel een beperkende score aan. Bijvoorbeeld: iemand die snel geëmotioneerd raakt, hoeft anderen niet in verwarring te brengen.

Dit beoordelingspunt heeft een relatie met andere beoordelingspunten zoals [2.8 Omgaan met conflicten](#).

De FML-scores 1 en 2 suggereren een hiërarchie, maar zijn twee kwalitatief verschillende vormen van het inadequaate gevoelens uiten.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist onderzoekt dit beoordelingspunt niet expliciet. Hij geeft wel een algemene beschrijving van de functie, waar dit beoordelingspunt impliciet aan de orde kan komen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

2.7 EIGEN GEVOELENS UITEN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	duidelijk en acceptabel	zonder	A
		met	S
1. beperkt	onduidelijk, onvoorspelbaar	zonder	S
		met	S
2. sterk beperkt	niet in staat of ongecontroleerd	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

→ Kijk in de functieomschrijving of er in contact met mensen moet worden gewerkt en zo ja de mate waarin. Het kunnen zowel collega's zijn als klanten of patiënten.

→ Onderzoek of compensatie mogelijk is. Bijvoorbeeld door het werk zo te organiseren dat er weinig of geen contact met mensen is of dat het aantal mensen waarmee contact is beperkt is. Als een dergelijke compensatie in redelijkheid van de werkgever kan worden gevegd, kan het werk qua *'eigen gevoelens uiten'* toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.8 Omgaan met conflicten

1. Definitie

In CBBS is 'omgaan met conflicten' het omgaan met een conflict met anderen of tussen anderen.

2. Interpretatiekader

Onder conflict wordt verstaan een verschil van mening waarbij emoties een belangrijke rol spelen.

Het kan gaan om een conflict met iemand anders of bemoeienis met een conflict tussen anderen.

Een conflict binnen de persoon (intrapersoonlijk) wordt buiten beschouwing gelaten.

Het omgaan met conflicten kan betrekking hebben op rechtstreeks contact waarbij omgegaan moet worden met agressieve of onredelijke mensen maar ook op telefonisch of schriftelijk contact.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan een conflict met agressieve of onredelijke mensen in rechtstreeks contact hanteren;
- 1 beperkt, kan een conflict met agressieve of onredelijke mensen uitsluitend in telefonisch of schriftelijk contact hanteren;
- 2 sterk beperkt, kan meestal geen conflict hanteren.

Let op:

De normaalwaarde 0 vereist meer dan in het dagelijks leven wordt gevraagd. Dit beoordelingspunt vormt daarom een uitzondering op het algemene uitgangspunt in CBBS dat alleen bij een stoornis een beperkende score in de FML wordt aangegeven.

→ Geef daarom ook bij bijvoorbeeld subassertieve cliënten (die geen medische stoornis hebben) een beperkende score aan.

Bij cliënten met een psychische stoornis (bijvoorbeeld persoonlijkheidsstoornissen, ernstige PTSS) is een beperking op dit punt vaak aan de orde.

Ook bij ontwikkelingsstoornissen, waarbij de kwetsbaarheid van de cliënt vaak een gegeven is, moet in veel gevallen met een beperking rekening worden gehouden.

Het hanteren van een conflict via de telefoon is van een andere (zwaardere) orde dan het schriftelijk hanteren van een conflict.

→ Geef zonodig in een verruimende toelichting onder score 2 aan of cliënt wel een schriftelijk conflict kan oplossen of dat cliënt wel sporadisch een conflict kan hanteren. Alle functies waarvoor tenminste enige conflicthantering noodzakelijk is worden dan met signalering gepresenteerd

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de functie op eisen die gesteld worden ten aanzien van het omgaan met conflicten.

Het is een *bijzondere belasting* in werksituaties waarin het hanteren van conflicten meer voorkomt dan in het normale dagelijks functioneren en waarbij in geval van een conflict niet direct doorverwezen kan worden naar een collega of leidinggevende. De functionaris is de eerst aangewezen om het conflict op te lossen.

De arbeidsdeskundig analist heeft 3 scoremogelijkheden om de eisen in de functie te beoordelen:

- geen conflicten vaker en groter dan in het normale dagelijks leven;
- in telefonisch of schriftelijk contact omgaan met agressieve en/of onredelijke mensen;
- in rechtstreeks contact omgaan met agressieve en/of onredelijke mensen.

Voorbeelden van functies met een bijzondere belasting ten aanzien van het omgaan met conflicten zijn: conducteur van een trein of tram, kaartcontroleur openbaar vervoer, parkeerwachter, medewerker bij een klachtentelefoon en balie-medewerker klantenservice.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.
 CBBS signaleert als de belastbaarheid beperkt is bij *face to face* contacten in de functie en bij zeer beperkte belastbaarheid als de contacten telefonisch, schriftelijk of face to face zijn.

2.8 OMGAAN MET CONFLICTEN					
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Omgaan met conflicten		
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet	tel. of schriftelijk	face to face
0. normaal	in rechtstreeks contact	zonder	A	A	A
		met	A	A	A
1. beperkt	telefonisch of schriftelijk	zonder	A	A	S
		met	A	A	S
2. sterk beperkt	kan meestal niet hanteren	zonder	A	S	S
		met	A	S	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Functies waarin conflicthantering niet anders is dan in het normaal dagelijks functioneren worden in de geautomatiseerde verwerking nooit gesignaleerd of verworpen.

→ Overweeg bij een cliënt met een specifieke beperking op conflicthantering daarom altijd of deze kan voldoen aan de eisen die worden gesteld in de functie.

Het aantal malen dat contact met mensen plaats heeft en de duur kunnen van invloed zijn op geschiktheid van de functie. Ook de aard en intensiteit van het conflict kan de geschiktheid van de functie bepalen.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd door een andere organisatie van het werk. Bijvoorbeeld: schriftelijke communicatie in plaats van mondeling.

Als een dergelijke organisatie in redelijkheid van een werkgever kan worden verlangd, kan een functie met signalering qua *'omgaan met conflicten'* toch geschikt zijn voor de cliënt.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een relatie met enkele beoordelingspunten onder 2.12:

[2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is;](#)

[2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is;](#)

[2.12.5 Werk dat geen leiding gevende aspecten bevat.](#)

Beoordelingspunt 2.9 Samenwerken

1. Definitie

In CBBS is 'samenwerken' het met meerdere personen gezamenlijk een taak uitvoeren.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om of iemand met één of meer personen samen en in onderlinge overeenstemming een taak kan uitvoeren.

Dit beoordelingspunt heeft een relatie met [2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan in onderlinge afstemming met anderen een taak gezamenlijke uitvoeren (werken in teamverband);
- 1 beperkt, kan met anderen werken, maar met een eigen, van tevoren afgebakende deeltaak;
- 2 sterk beperkt, kan in de regel niet met anderen werken.

→ Geef aan in hoeverre iemand met anderen kan samenwerken. Het gaat om flexibiliteit, communicatievermogen, inlevingsvermogen enz.

Mensen met rigide persoonlijkheidstrekken hebben hier moeite mee.

Denk ook aan cliënten met persoonlijkheidsproblematiek uit het B-cluster, AD(H)D en autistisch spectrum stoornis.

Relatie met andere beoordelingspunten

Er is een nauwe relatie met [2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is](#). Als de contactuele beperking van de cliënt verder gaat dan de samenwerking sec en ook betrekking heeft op andere aspecten in het contact met collega's, geef dan tevens een score onder 2.12.4 en specificeer dit in de rapportage.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In CBBS is informatie voorhanden over werk waarin eisen aan het samenwerken met één of meer personen worden gesteld.

De arbeidsdeskundig analist heeft 3 scoremogelijkheden om de eisen in de functie te beoordelen:

- er hoeft voor het uitvoeren van de taak niet samengewerkt te worden;
- er moet voor het uitvoeren van de taak met anderen gewerkt worden, maar er is sprake van een eigen afgebakende deeltaak;
- in onderlinge afstemming met anderen moet een taak gezamenlijk worden uitgevoerd.

Bij de laatste 2 scoremogelijkheden is er sprake van een *bijzondere belasting*. Dit is aan de orde als de vereiste vaardigheden essentieel zijn voor het uitvoeren van een activiteit binnen de functie. Essentieel wil zeggen dat deze activiteit in het geheel niet of alleen ten koste van kwantiteit of kwaliteit van de taakuitvoering anders kan worden uitgevoerd (minder effectief en efficiënt).

Voorbeelden van functies met eisen aan het samenwerken zijn: een medewerker aan de lopende band met meerdere werkposities, die een deelbewerking uitvoert (eigen deeltaak) en een medewerker in een ploeg die kabels trekt (teamverband).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid
 CBBS signaleert bij een beperkte belastbaarheid als er gezamenlijk wordt gewerkt en bij een sterk beperkte belastbaarheid als er wel sprake is van een eigen afgebakende deeltaak.

2.9 SAMENWERKEN					
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Samenwerken		
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet	eigen deeltaak	gezamenlijk
0. normaal	kan gezamenlijk uitvoeren	zonder	A	A	A
		met	A	A	A
1. beperkt	met anderen, eigen deeltaak	zonder	A	A	S
		met	A	A	S
2. sterk beperkt	niet met anderen	zonder	A	S	V
		met	A	S	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

→ Let op de volgende aspecten, die van invloed kunnen zijn op de geschiktheid van de functie:

- Het aantal malen dat wordt samengewerkt;
- De duur van de samenwerking;
- De aard van de samenwerking;
- De intensiteit van de samenwerking;
- Aanwezige en vereiste flexibiliteit, inlevingsvermogen en communicatievaardigheden.

Er is een nauwe relatie met [2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is](#). Mogelijk is cliënt tevens beperkt in andere vormen van contact met collega's.

→ Beoordeel daarom de geschiktheid van de functie in de samenhang tussen 2.9 Samenwerken en 2.12.4.

→ Onderzoek of een specifieke beperking kan worden gecompenseerd door een andere organisatie van het werk. Als een dergelijk organisatie in redelijkheid van een werkgever kan worden verlangd, kan een functie qua 'samenwerken' toch geschikt zijn voor de cliënt.

Beoordelingspunt 2.10 Vervoer

1. Definitie

In CBBS is 'vervoer' het zich verplaatsen over grotere afstanden.

2. Interpretatiekader

Essentieel is of iemand met openbaar vervoer of eigen vervoer in staat is om zelfstandig en zonder specifieke vervoersvoorzieningen binnen de daarvoor gebruikelijke tijd het werk te bereiken.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan autorijden of fietsen, of zelfstandig gebruik maken van het openbaar vervoer;
- 1 beperkt, is voor vervoer aangewezen op hulp van anderen.

Het betreft problemen in het vervoer van en naar de werkplek.

→ Geef een beperkende score aan bij elke beperking van de mobiliteit die leidt tot het niet zelfstandig kunnen reizen of die de tijdsduur aanmerkelijk verlengt.

Het betreft dus ook andere aspecten dan de noodzaak van hulp van anderen.

Vervoersproblemen kunnen zich voordoen bij fysieke, psychische, cognitieve en ontwikkelingsstoornissen.

→ Geef aan in hoeverre vervoersproblemen kunnen worden gecompenseerd.

→ Geef geen beperking aan als de werkplek wel binnen de gebruikelijke tijd kan worden bereikt door één van de genoemde vervoermogelijkheden.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt functies niet op dit beoordelingspunt.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

2.10 VERVOER			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	autorijden, fietsen of o.v.	zonder	A
		met	S
1. beperkt	hulp van anderen	zonder	S
		met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige.

Het betreft hier de vraag of de cliënt het werk kan bereiken (dus niet het vervoer tijdens het werk). In het algemeen kunnen problemen met het woon-werkvervoer worden opgelost met een

vervoersvoorziening. Op grond van een beperking op dit beoordelingspunt zal een functie dus meestal niet ongeschikt zijn.

Als de cliënt het werk echter ook met een voorziening niet kan bereiken, is de functie niet geschikt.

Beoordelingspunt 2.11 Overige beperkingen in het sociaal functioneren

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige beperkingen sociaal functioneren' de aspecten van het sociaal functioneren die niet aan de orde zijn gekomen in de voorgaande beoordelingspunten van rubriek 2.

2. Interpretatiekader

Hier worden alleen die beperkingen aangegeven die niet dan wel onvoldoende aan bod zijn gekomen bij de eerdere beoordelingspunten.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke overige beperkingen in het sociaal functioneren in het dagelijks leven;
1 beperkt, specifieke overige beperkingen, namelijk.....

Geef hier beperkingen in persoonlijk functioneren aan die niet eerder genoemd zijn in deze rubriek en die niettemin van belang zijn voor het beoordelen van de mogelijkheid om arbeid te verrichten. Voorbeelden zijn een gebrek aan empathie als gevolg van een stoornis, het hebben van 'tics' en een ontsiering in het gelaat.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt dit beoordelingspunt niet expliciet vast. Uit de informatie betreffende de functie is veelal op te maken of belasting op hetgeen door de verzekeringsarts bij dit punt is aangegeven aan de orde is.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

2.11 OVERIGE BEPERKINGEN IN HET SOCIAAL FUNCTIONEREN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Haal de benodigde informatie over dit punt uit de algemene beschrijving van de functie. Als er een specifieke beperking is, is overleg met de verzekeringsarts over de mogelijke geschiktheid van een functie in het algemeen aangewezen.

Beoordelingspunten 2.12 Specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid

Deze rubriek betreft de voorwaarden die gerealiseerd moeten zijn om de cliënt, ondanks zijn beperkingen in sociaal functioneren, in staat te stellen om in arbeid te functioneren. Hierna worden de diverse voorwaarden apart besproken in de beoordelingspunten.

Beoordelingspunt 2.12.0 Geen specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid

1. Definitie

In CBBS is 'geen specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid' de score om aan te geven dat er voor de verzekeringsarts geen aanleiding bestaat om aan de arbeid specifieke voorwaarden te stellen die betrekking hebben op het sociaal functioneren.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt is van toepassing als geen van de beoordelingspunten 2.12.1 t/m 2.12.6 van toepassing is.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 Nee, er gelden geen specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid

Is er geen specifieke voorwaarde voor het sociaal functioneren in arbeid? Scoor dan 0.

Is er wel een specifieke voorwaarde voor het sociaal functioneren in arbeid?

→ Scoor die dan bij de beoordelingspunten:

[2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is](#)

[2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is](#)

[2.12.3 Werk waarin zonodig kan worden teruggevallen op directe collega's of leidinggevendenden](#)

[2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is](#)

[2.12.5 Werk dat geen leiding gevende aspecten bevat](#)

Is er wel een specifieke voorwaarde voor het sociaal functioneren in arbeid, maar anders dan genoemd bij 2.12.1 t/m 2.12.5?

→ Geef dat dan aan bij [2.12.6. Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#).

Geef bij voorkeur geen toelichting bij 2.12.0. Voor een toelichting zal 2.12.6 meestal meer geëigend zijn.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Niet van toepassing.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Dit beoordelingspunt wordt niet geautomatiseerd vergeleken met de belasting in functies.

Het CBBS signaleert bij een toelichting door de verzekeringsarts.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. nee	geen specifieke voorwaarden	zonder	A
		met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel alleen bij een toelichting of de functies aan de beschreven voorwaarde voldoen.

Beoordelingspunt 2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten

1. Definitie

In CBBS is 'rechtstreeks contact met klanten' het omgaan met externe klanten als kenmerkende taak in de functie.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier uitdrukkelijk *niet* om *interne* klanten (bijvoorbeeld medewerkers van een andere vestiging van een bedrijf), maar om de *externe* klant waar een functionaris mee te maken kan krijgen. In dit contact met de klant wordt van de functionaris verwacht dat hij professioneel, adequaat en doelmatig communiceert. Daarbij spelen overtuigingskracht, inlevingsvermogen en een dienstverlenende instelling een belangrijke rol.

Voorbeelden van functies waarin regelmatig rechtstreeks contact met klanten voorkomt zijn: baliemedewerker, verkoper detailhandel of buschauffeur.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

1 Ja, de cliënt is aangewezen op werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is (sommige beroepen in de dienstverlening).

→ Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt niet of beperkt om kan gaan met klanten.

Niet met klanten kunnen omgaan heeft twee aspecten:

- De cliënt zelf ervaart belemmeringen in de communicatie met anderen door zijn stoornis.
Voorbeelden: een angststoornis, depressieve stoornis of een cluster C persoonlijkheidsstoornis.
- De cliënt ervaart geen belemmeringen in de communicatie, maar de stoornis van cliënt leidt tot inadequate communicatie met de klant, waardoor het beoogde doel van het klantcontact niet zal worden gehaald.
Voorbeelden: manische stoornis, psychose en cluster B-persoonlijkheidsstoornis.

→ Geef in de rapportage een toelichting op de aard en ernst van de beperking. Zo zullen er cliënten zijn die een oppervlakkig klantcontact (bijvoorbeeld lokettist bioscoop) wel kunnen hanteren maar een intensiever contact (bijvoorbeeld verkoper detailhandel) niet.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De belasting is kenmerkend als verplicht frequent face-to-face contact met klanten in de functie voorkomt.

De arbeidsdeskundig analist legt in het geval van een kenmerkende belasting informatie met betrekking tot dit beoordelingspunt vast in een korte toelichtende zin (soort klanten, aard van de contacten, frequentie).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert als er sprake is van een kenmerkende belasting.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Veelvuldig contact met klanten	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
1. ja	meestal geen contact klanten	zonder	A	S
		met	A	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

CBBS kan bij een kenmerkende belasting op dit beoordelingspunt slechts accepteren of signaleren. De beslissing of de functie verworpen moet worden of alsnog geaccepteerd, ligt dus bij de arbeidsdeskundige.

De aard, intensiteit en de frequentie van het klantcontact speelt een rol bij deze beslissing. Nader overleg met de verzekeringsarts kan daarbij aan de orde zijn. Maak ook gebruik van de toelichting die de verzekeringsarts in zijn rapportage gegeven heeft.

→ Motiveer waarom de functie passend is.

→ Als het verwerpen van de functie leidt tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse, licht dat dan kort toe (eventueel categoriaal).

Beoordelingspunt 2.12.2 Werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten

1. Definitie

In CBBS is 'contact met patiënten of hulpbehoevenden' het behandelen of begeleiden van mensen met een hulpvraag als kenmerkende taak in een functie.

2. Interpretatiekader

Het gaat er om dat het noodzakelijk omgaan met patiënten of hulpbehoevenden een voor de functie *kenmerkende* taak is. Het moet dus gaan om een wezenlijk aspect van de functie. Het is daarbij belangrijk dat 'omgang met' hier betekent dat men patiënten moet begeleiden, verzorgen, behandelen en adviseren. Het gaat dus niet om de meer zijdelingse en oppervlakkige contacten met patiënten die men tegenkomt als schoonmaker in een verpleeghuis of als receptionist in een ziekenhuis.

Dit beoordelingspunt onderscheidt zich van [2.12.1 Werk waarin meestal weinig of geen rechtstreeks contact met klanten vereist is](#) doordat het contact met patiënten en hulpbehoevenden meestal indringender en langduriger is en de patiënt in een afhankelijke positie verkeert. Daarbij moet de functionaris zich bewust zijn van de wisselwerking tussen zijn eigen gevoelens en die van de cliënt en hier zo nodig afstand van nemen.

Voorbeelden van functies, waarin contact met patiënten of hulpbehoevenden kenmerkend is: verpleeghulp, thuishulp, medewerker bloedafname, doktersassistent, sociaal raadsman en maatschappelijk werkende.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

2 Ja, de cliënt is aangewezen op werk waarin meestal weinig of geen direct contact met patiënten of hulpbehoevenden vereist is (zoals in sommige beroepen in de zorg- en hulpverlening).

→ Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt niet of beperkt om kan gaan met patiënten en hulpbehoevenden.

Het niet kunnen omgaan heeft twee aspecten:

- De cliënt zelf ervaart belemmeringen in de communicatie met anderen door zijn stoornis. Voorbeelden: een angststoornis, depressieve stoornis of een cluster C persoonlijkheidsstoornis.
- De cliënt ervaart geen belemmeringen in de communicatie, maar de stoornis van de cliënt leidt tot inadequate communicatie met de patiënt, waardoor het beoogde doel van het patiëntcontact niet zal worden gehaald en mogelijk leidt tot schade bij de patiënt. Voorbeelden: manische stoornis, psychose, verstandelijk beperkten en cluster B-persoonlijkheidsstoornis.

NB: Als je een nuancering wil aanbrengen in de aard en intensiteit van het patiëntcontact dan kan dit niet via een toelichting op dit beoordelingspunt, omdat dan functies met een kenmerkende belasting worden verworpen. Er zouden in dat geval ten onrechte passende functies kunnen worden verworpen. Als de betreffende belasting onder voorwaarden mogelijk is:

→ Vermeldt deze nuancering als toelichting onder [2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#).

Bijvoorbeeld: niet-intensief patiëntcontact, zoals dat voorkomt in de functie van thuishulp A, is wel mogelijk, maar het intensievere contact met patiënten dat een verpleegkundige A of B heeft, is voor cliënt te belastend.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De belasting is kenmerkend als verplicht contact met patiënten en hulpbehoevenden in de functie voorkomt. Het betreft verzorging, begeleiding of bejegening.

De arbeidsdeskundig analist scoort of er op dit belastingspunt sprake is van een kenmerkende belasting. De aard van dit contact met patiënten of hulpbehoevenden beschrijft hij in een korte, toelichtende zin.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt signaleert het CBBS nooit.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Omgaan met patiënten	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
2. ja	geen contact patiënten	zonder	A	V
		met	A	V

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Bij een beperking worden na de geautomatiseerde voorselectie alleen functies gepresenteerd waarin geen patiëntcontact voorkomt. De arbeidsdeskundig analist kan immers een eenduidig antwoord geven op de vraag of contact met patiënten of hulpbehoevenden een wezenlijk aspect van een functie is. Bij een beperking op dit beoordelingspunt kan CBBS daarom slechts accepteren of verwerpen.

Heeft de verzekeringsarts de cliënt op dit belastingspunt beperkt? Dan is een nadere motivering van de arbeidsdeskundige over het passend zijn van een functie dus niet nodig.

Heeft de verzekeringsarts de cliënt op dit belastingspunt niet beperkt, maar in een toelichting bij [2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#) wel een nader beeld geschetst van specifieke voorwaarden die gelden voor contact met patiënten of hulpbehoevenden, dan ligt het anders. Dan kan een functie die bij de geautomatiseerde voorselectie als geschikt gepresenteerd wordt, bij de professionele eindselectie vragen om een nadere motivering door de arbeidsdeskundige.

Een voorbeeld van deze situatie wordt hierboven beschreven bij de beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts.

Beoordelingspunt 2.12.3 Werk waarin zonodig kan worden teruggevallen op directe collega's

1. Definitie

In CBBS is 'werk waarin zo nodig kan worden teruggevallen op directe collega's of leidinggevenden' werk waarbij de functionaris te allen tijde een onmiddellijk beroep kan doen op hulp van collega's en/of leidinggevenden.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om de mogelijkheid om bij problemen steun, hulp en advies te vragen of te ontvangen van collega's en/of direct leidinggevenden. Het gaat om onmiddellijke en fysieke hulp ter plekke. In de meeste functies is dit mogelijk.

Het gaat niet om hulp of advies op afstand (bijvoorbeeld telefonisch).

Voorbeelden van solitaire functies waarin geen mogelijkheid bestaat tot directe fysieke hulp, zijn: de treinmachinist, die in de bestuurderscabine alleen is, vrachtwagenchauffeur of vertegenwoordiger.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

3 Ja, de cliënt is aangewezen op werk waarin zo nodig kan worden teruggevallen op directe collega's of leidinggevenden (géén solitaire functie).

→ Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt aangewezen is op een functie waarin zo nodig kan worden teruggevallen op collega's of direct leidinggevende (geen solitaire functie).

De cliënt kan de hulp nodig hebben wegens problemen die hij ervaart bij de uitvoering van de werkzaamheden en die hij niet onmiddellijk zelfstandig kan oplossen. Bijvoorbeeld: een cliënt met een afhankelijkheidsstoornis.

De hulp kan ook nodig zijn vanwege een noodsituatie die uit de ziekte van de cliënt voortvloeit, bijvoorbeeld een paniekstoornis, een epileptisch insult of een diabetische hypoglycaemie.

→ Scoor alleen op dit beoordelingspunt als voortdurende en onmiddellijke fysieke aanwezigheid van collega's of leidinggevenden vereist is. Bijvoorbeeld: een cliënt met een verstandelijke beperking, epilepsie en diabetes mellitus.

→ Scoor dit beoordelingspunt **niet** als de cliënt in staat is om hulp op afstand (bijvoorbeeld telefonisch of per e-mail) in te roepen dan wel uitstel van hulp kan verdragen.

NB: Als de cliënt moet kunnen terugvallen op collega's, worden alle solistische functies verworpen. Wil je een nuancering aanbrengen ten aanzien van dit beoordelingspunt, dan kan dit niet via een toelichting op dit beoordelingspunt. CBBS kan bij dit beoordelingspunt namelijk slechts accepteren of verwerpen. Een toelichting bij een score op dit beoordelingspunt is voor de geautomatiseerde voorselectie niet zinvol. Geen enkele solistische functie wordt namelijk aan de arbeidsdeskundige gepresenteerd als dit beoordelingspunt wordt gescoord. Er zouden in dat geval ten onrechte passende functies kunnen worden verworpen.

Wil je een nuancering aanbrengen ten aanzien van dit beoordelingspunt?

→ Vermeld deze nuancering dan niet bij 2.12.3 maar als toelichting bij [2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#).

Bijvoorbeeld: een cliënt met een afhankelijke persoonlijkheidsstoornis, die telefonisch hulp in kan roepen en daar ook wel even op kan wachten, zou wel kunnen werken als archiefmedewerker, maar een epilepticus zou onaanvaardbaar risico lopen als hij in een zeer solitaire functie als brugwachter zou moeten werken.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De belasting is kenmerkend als niet teruggevallen kan worden op collega's of leidinggevenden in de onmiddellijke nabijheid.

De arbeidsdeskundig analist scoort of er op dit beoordelingspunt sprake is van een kenmerkende belasting. In een korte, toelichtende zin geeft hij aan waarom of in welke mate er solitair gewerkt moet worden in een functie.

5. Geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt signaleert het CBBS nooit.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Geen contact met collega's mogelijk	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
3. ja	terugvallen op collega's of leidinggevenden	zonder	A	V
		met	A	V

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Bij de geautomatiseerde voorselectie worden alleen functies gepresenteerd waarin niet solitair gewerkt hoeft te worden. De arbeidsdeskundig analist kan immers een eenduidig antwoord geven op de vraag of een functie volgens bovenstaande definitie een solitair karakter heeft. Bij een beperking op dit beoordelingspunt kan CBBS daarom slechts accepteren of verwerpen.

Heeft de verzekeringsarts de cliënt op dit belastingspunt beperkt? Dan is een nadere motivering van de arbeidsdeskundige over het passend zijn van een functie dus niet nodig.

Heeft de verzekeringsarts de cliënt op dit belastingspunt niet beperkt, maar in een toelichting bij [2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#) wel een nader beeld geschetst van specifieke voorwaarden die gelden voor het terugvallen op collega's of leidinggevenden, dan ligt het anders. Dan kan een functie die bij de geautomatiseerde voorselectie als geschikt gepresenteerd wordt, bij de professionele eindselectie vragen om een nadere motivering door de arbeidsdeskundige.

Een voorbeeld van deze situatie wordt hierboven beschreven bij de beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts.

Beoordelingspunt 2.12.4 Werk waarin meestal geen direct contact met collega's vereist is

1. Definitie

In CBBS is 'direct contact met collega's' de aanwezigheid van en de sociale omgang met collega's in een werksituatie.

2. Interpretatiekader

In vrijwel alle functies is contact met collega's onvermijdelijk. Dat contact kan voortvloeien uit de functie-inhoud zelf, waarin met collega's moet worden samengewerkt, maar het kan ook gaan om de meer informele sociale omgang.

Hoe meer er moet worden samengewerkt met anderen, hoe frequenter en intensiever er direct contact zal zijn met collega's. Er bestaat dus een nauwe relatie met het beoordelingspunt [2.9 Samenwerken](#).

Beoordelingspunt 2.12.4 onderscheidt zich echter van beoordelingspunt 2.9. doordat het contact met collega's een veel ruimer begrip is. Direct contact met collega's betreft ook het meer informele en oppervlakkige contact in een werksituatie: bijvoorbeeld de aanwezigheid van een collega in dezelfde ruimte of het sociale contact buiten het directe werk zoals de contacten in het personeelsrestaurant e.d. Dit beoordelingspunt heeft betrekking op cliënten die (ook) beperkt zijn in dit soort informele en oppervlakkige contacten.

Voorbeelden van functies met minimale contacten met collega's zijn: brugwachter en nachtwaker op een haven terrein.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

4 Ja, de cliënt is aangewezen op werk waarin doorgaans geen direct contact met collega's vereist is.

Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt naast een beperking in het samenwerken (onder 2.9) ook beperkt is in andere aspecten van de sociale omgang met anderen.

Het niet kunnen omgaan met collega's heeft twee aspecten:

- de cliënt zelf ervaart door zijn stoornis belemmeringen in de sociale omgang met anderen; bijvoorbeeld een angststoornis of een depressieve stoornis.
- de cliënt ervaart weliswaar geen belemmeringen in de sociale omgang, maar cliënt's stoornis kan leiden tot een inadequate communicatie met anderen (bijvoorbeeld bij een stoornis uit het autisme spectrum).

Ernstige psychiatrische stoornis

Bedenk dat het stellen van deze voorwaarde een ernstige beperking inhoudt, die alleen te motiveren is vanuit een ernstige psychiatrische stoornis. Bijvoorbeeld een ernstige persoonlijkheidsstoornis of ontwikkelingsstoornis.

Relatie met andere beoordelingspunten

Gebruik dit punt als een uitbreiding van beoordelingspunt [2.9 Samenwerken](#). Geef in de rapportage aan wat, naast de problemen in de samenwerking op zich, het specifieke probleem is van cliënt in het contact met collega's. Functies waarin samenwerken een kenmerkende belasting is, worden gepresenteerd met een signalering, die voor de arbeidsdeskundige vaak aanleiding zullen zijn voor overleg.

Bij een beperking in het directe contact met collega's bestaat er sowieso ook een beperking in het samenwerken. Met andere woorden: als de verzekeringsarts een beperkende score aanneemt onder 2.12.4 (dit beoordelingspunt) zal hij altijd sterk beperkt moeten scoren onder samenwerken (2.9).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist scoort dit beoordelingspunt niet. In CBBS wordt voor dit aspect gebruik gemaakt van de beschikbare informatie over de vereiste samenwerking in de functie. De arbeidsdeskundig analist gaat er vanuit dat, naarmate er minder noodzaak tot samenwerking in de functie is, daarmee ook de noodzaak tot contact met collega's zal afnemen.

De arbeidsdeskundig analist enquêteert functies dus op samenwerken (zie 2.9). De aard en intensiteit van samenwerken worden daarom ook gebruikt bij de geautomatiseerde vergelijking t.b.v. 2.12.4 (zie 5).

5. Geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Als de cliënt aangewezen is op werk waarbij doorgaans geen contact met collega's vereist is (dit beoordelingspunt) signaleert het CBBS automatisch functies waarin samenwerking plaats vindt op basis van een eigen afgebakende deeltaak.

Het gegeven dat het CBBS een functie accepteert betekent niet meer dan dat er geen samenwerking in de uitoefening van de functie is vereist. Dat betekent dus niet zonder meer dat voldaan is aan de voorwaarde dat doorgaans geen direct contact met collega's is vereist.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID					
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Samenwerken		
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet	eigen deeltaak	gezamenlijk
4. ja	geen contact met collega's	zonder	A	S	V
		met	A	S	V

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

In CBBS wordt geen specifieke informatie vastgelegd over de aard en intensiteit van het contact met collega's in een functie. Wel wordt bij dit beoordelingspunt informatie gepresenteerd over de mate waarin samengewerkt moet worden in de functie. De aanname daarbij is dat, naarmate er minder samengewerkt hoeft te worden, daarmee ook de noodzaak van direct contact met collega's zal afnemen.

Omdat het begrip 'direct contact met collega's' ruimer gedefinieerd is dan het functionele contact met collega's in de zin van samenwerken sec, moet je je altijd een eigen beeld vormen van de aard en intensiteit van het contact met collega's in een functie.

Vaak zal nader overleg met de verzekeringsarts nodig zijn.

Beoordelingspunt 2.12.5 Werk dat geen leidinggevende aspecten bevat

1. Definitie

In CBBS is 'leidinggeven' het aansturen van één of meerdere personen als kenmerkende taak in een functie.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier uitdrukkelijk om leidinggevende aspecten die duidelijk verbonden zijn aan het uitvoeren van de functie. Het instrueren c.q. begeleiden van stagiaires wordt alleen als leidinggevend aspect gezien als dit een eis is die aan de functie verbonden is en niet aan de uitvoerder. Met andere woorden: het incidenteel begeleiden van een stagiaire wordt niet als een wezenlijk kenmerk van een functie gezien.

Voorbeelden van functies met leidinggevende aspecten zijn: hoofd van een administratieve afdeling, ploegbaas van een inpaklijn en uitvoerder in de bouw.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

5 Ja, de cliënt is aangewezen op werk dat geen leidinggevende aspecten bevat.

→ Scoor dit beoordelingspunt als de cliënt aangewezen is op werk dat *geen* leidinggevende aspecten bevat. Dit zal doorgaans bij psychische stoornissen het geval zijn. Leidinggeven vereist onder andere psychische stabiliteit, spankracht en sociale vaardigheden.

NB: Als de cliënt geen werk kan verrichten met leidinggevende aspecten, worden alle functies waarin dit voorkomt verworpen.

Wil je een nuancering aanbrengen ten aanzien van dit beoordelingspunt, dan kan dit niet via een toelichting op dit beoordelingspunt. CBBS kan bij dit beoordelingspunt namelijk slechts accepteren of verwerpen. Een toelichting bij een score op dit beoordelingspunt is voor de geautomatiseerde voorselectie niet zinvol. Geen enkele leidinggevende functie wordt namelijk aan de arbeidsdeskundige gepresenteerd als dit beoordelingspunt wordt gescoord. Er zouden in dat geval ten onrechte passende functies kunnen worden verworpen.

Wil je een nuancering aanbrengen ten aanzien van dit beoordelingspunt?

→ Vermeld deze nuancering dan niet bij 2.12.5 maar als toelichting bij [2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De belasting is kenmerkend als leidinggevende aspecten verbonden zijn aan het uitvoeren van de functie. Het gaat om het geven van opdrachten aan personen en het bevorderen van de uitvoering ervan.

De arbeidsdeskundig analist scoort of er op dit belastingspunt sprake is van een kenmerkende belasting. In dat geval geeft hij in een korte, toelichtende zin nadere informatie over de aard van de belasting op dit punt.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert niet bij dit beoordelingspunt.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Leidinggevende aspecten	
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
5. ja	geen leidinggeven	zonder	A	V
		met	A	V

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Bij de geautomatiseerde voorselectie worden alleen functies gepresenteerd waarin geen leiding hoeft te worden gegeven. De arbeidsdeskundig analist kan immers een eenduidig antwoord geven op de vraag of in een functie leidinggevende aspecten aan de orde zijn volgens bovenstaande definitie. Bij een beperking op dit beoordelingspunt kan CBBS daarom slechts accepteren of verwerpen.

Heeft de verzekeringsarts de cliënt op dit belastingspunt beperkt? Dan is een nadere motivering van de arbeidsdeskundige over het passend zijn van een functie dus niet nodig.

Heeft de verzekeringsarts de cliënt op dit belastingspunt niet beperkt, maar in een toelichting bij [2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid](#) wel een nader beeld geschetst van specifieke voorwaarden die gelden voor het leidinggeven, dan ligt het anders. Dan kan een functie die bij de geautomatiseerde voorselectie als geschikt gepresenteerd wordt, bij de professionele eindselectie vragen om een nadere motivering door de arbeidsdeskundige.

Beoordelingspunt 2.12.6 Overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige specifieke voorwaarden' de voorwaarden waaraan de arbeid moet voldoen die niet aan de orde zijn gekomen in de beoordelingspunten 2.12.1 t/m 2.12.5.

2. Interpretatiekader

Hier kan de verzekeringsarts voorwaarden benoemen die niet al besproken zijn bij de andere voorwaarden onder 2.12.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 6 Ja, er gelden overige specifieke voorwaarden voor het sociaal functioneren in arbeid, namelijk

Bij het scoren van dit beoordelingspunt moet het net als bij 1.9.10 in principe gaan om een wezenlijk andere voorwaarden dan al onder 2.12.1 tot 2.12.5 aan de orde zijn gekomen. Geef hier geen toelichtingen op de eerdere beoordelingspunten.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Overige specifieke voorwaarden is geen geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. Uit de algemene beschrijving van de functie door de arbeidsdeskundig analist kan worden afgeleid of aan de specifieke voorwaarde wordt voldaan.

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de functie niet op overige specifieke voorwaarden.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het betreft hier een niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt. CBBS signaleert altijd als dit beoordelingspunt wordt gescoord.

2.12 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET SOCIAAL FUNCTIONEREN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
6. ja	overige specifieke voorwaarden	met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

De arbeidsdeskundig analist legt bij dit niet geautomatiseerd vergeleken beoordelingspunt geen informatie over de functiebelasting vast. Probeer daarom om je een beeld te vormen van de functiebelasting aan de hand van de functieomschrijving en taken. Zoek bij twijfel contact met de arbeidsdeskundig analist die de functie geënuquëteerd heeft voor nadere beeldvorming.

Motiveer, eventueel in overleg met de verzekeringsarts, waarom de functie al dan niet geschikt is.

RUBRIEK 3 AANPASSING AAN FYSIEKE OMGEVINGSEISEN

De verzekeringsarts legt in rubriek 3 vast in welke mate de cliënt kan worden blootgesteld aan fysieke omgevingseisen.

De rubriek omvat 10 beoordelingspunten. De beoordelingspunten in deze rubriek worden geautomatiseerd vergeleken met de belastingpunten in arbeid, behalve de beoordelingspunten 3.9 en 3.10 die geen corresponderend belastingpunt hebben.

Beoordelingspunt 3.1 Hitte

1. Definitie

In CBBS is 'hitte' het langer dan vijf minuten aaneengesloten werken bij temperaturen hoger dan 35°C.

2. Interpretatiekader

Bij het beoordelen van hitte in de werkomgeving wordt uitgegaan van de temperaturen zoals die onder normale omstandigheden voorkomen en wordt geen rekening gehouden met zeer incidentele omstandigheden. Uitgangspunt is dat werkkleding wordt gedragen die bij de functie past. Voor functies buiten wordt aangenomen dat onder normale omstandigheden de temperatuur onder de 35°C blijft. Bij functies buiten zal er nooit sprake zijn van hitte volgens deze definitie.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan extreem hoge temperaturen (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting gaat bij voorkeur over de aspecten die de arbeidsdeskundig analist vastlegt over dit beoordelingspunt: aard van de blootstelling, duur, frequentie en deel van de dag/week/maand.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of hitte voorkomt in de functie. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. Dit is gedefinieerd door de waarde in de definitie.

Als hitte voorkomt in de functie, geeft de arbeidsdeskundig analist in een toelichting aan:

- aard van de blootstelling,
- duur,
- frequentie,
- deel van de dag/week/maand.

In sommige werkruimtes kan de temperatuur gedurende echt zomerse dagen (+30°C) oplopen tot 'onwerkbaar' hoogte. Dit soort situaties wordt niet in de gradering betrokken. Functies buiten zullen door de arbeidsdeskundig analist nooit op hitte gescoord worden, omdat onder normale omstandigheden de temperatuur onder de 35°C blijft.

Voorbeelden van werkomgevingen met (periodiek) werken onder extreem hoge temperaturen: bakkerij, smelterij, smederij, wasserij.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert bij de score normaal als hitte in de functie voorkomt.

3.1 HITTE				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Hitte	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	≤ 5 min. of ≤ 35 °C	> 5 minuten en > 35 °C
0. normaal	> 5 minuten en > 35 °C	zonder	A	S
		met	A	S
1. beperkt	≤ 5 minuten of ≤ 35 °C	met	A	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook **Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 3.2 Koude

1. Definitie

In CBBS is 'koude' het langer dan vijf minuten aaneengesloten werken bij temperaturen lager dan -15°C .

2. Interpretatiekader

Bij het beoordelen van koude in de werkomgeving wordt uitgegaan van de temperaturen zoals die onder normale omstandigheden voorkomen en wordt geen rekening gehouden met zeer incidentele omstandigheden.

Uitgangspunt is dat werkkleding wordt gedragen die bij de functie past. In vrieshuizen bijvoorbeeld variëren de temperaturen doorgaans van -18°C tot -28°C . Voor het werken in vriesruimten gelden regelingen voor het gebruik van beschermende kleding, verblijfstijden en rusttijden bij kamertemperatuur.

Voor functies buiten wordt aangenomen dat de temperatuur niet lager komt dan -15°C . Bij functies buiten zal er nooit sprake zijn van koude volgens deze definitie.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperkingen;
- 1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan extreem lage temperaturen (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting gaat bij voorkeur over de aspecten die de arbeidsdeskundig analist vastlegt over dit beoordelingspunt: deel van de dag/week/maand en of werken in een vriesruimte voorkomt.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of koude voorkomt in de functie. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. Dit is gedefinieerd door de waarde in de definitie.

Als koude voorkomt in de functie, geeft de arbeidsdeskundig analist in een toelichting aan:

- deel van de dag/week/maand,
- of werken in een vriesruimte voorkomt.

Functies buiten zullen door de arbeidsdeskundig analist nooit op koude gescoord worden, omdat onder normale omstandigheden de temperatuur niet onder de -15°C komt.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert bij de score normaal als koude in de functie voorkomt.

3.2 KOUDE				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Koude	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	≤ 5 minuten of ≥ -15 °C	> 5 minuten en < -15 °C
0. normaal	> 5 minuten en < -15 °C	zonder	A	S
		met	A	S
1. beperkt	≤ 5 minuten of ≥ -15 °C	met	A	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook **Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal. beoordelingspunt leidt tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse.

Beoordelingspunt 3.3 Tocht

1. Definitie

In CBBS is 'tocht' het blootgesteld zijn aan sterke luchtverplaatsing.

2. Interpretatiekader

Er is sprake van tocht wanneer gewerkt wordt in situaties waarin geforceerde sterke luchtstromingen zeer onverwacht optreden, zonder dat men zich hieraan kan onttrekken of zich er snel tegen kan beschermen.

Voorbeelden van deze situaties:

- het werken in open loodsen of op perrons;
- afdelingen waar regelmatig buitendeuren geopend worden;
- situaties met wisselende luchtomstandigheden zoals tussen hogere gebouwen;
- productieprocessen waarbij door afzuigen van luchtverontreinigingen een sterke luchtstroming opgewekt wordt;
- overgang van ruimten met over- of onderdruk naar ruimten met normale luchtdruk.

Op iedere arbeidsplaats zal wel eens sprake zijn van luchtstromingen die door sommige aanwezigen als hinderlijke tocht wordt ervaren, hoe gering die luchtstroming ook is. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om deze 'normale' vormen van tocht als uitgangspunt voor de beoordeling te nemen. Noch voor de mogelijkheden van de cliënt, noch voor de eisen die het werk stelt.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan sterke luchtverplaatsing (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting gaat bij voorkeur over de aspecten die de ADA vastlegt over dit beoordelingspunt: aard van de blootstelling, mate, tijdsduur en deel van de dag/week/maand.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of er tocht in de functie voorkomt. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. *Kenmerkend* is aan de orde als er eisen zijn die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren.

Bij het beoordelen van de belasting is het bepalend of men zich tegen deze plotselinge of sterk plaatsbepaalde invloeden kan beschermen (met kleding) of zich hieraan kan onttrekken. Bij werkzaamheden in het open terrein is de kans op sterke wind redelijk voorspelbaar (zeker in bepaalde seizoenen) zodat bij (sterke) wind de juiste beschermingsmiddelen bij de hand zijn. In deze situatie is de belasting *niet kenmerkend*.

Anders is het wanneer gewerkt wordt in situaties waarin geforceerde sterke luchtstromingen zeer onverwacht optreden, zonder dat men zich hieraan kan onttrekken of zich er snel tegen kan beschermen. Dan is de belasting *kenmerkend*.

Voorbeelden van deze situaties:

- het werken in open loodsen en op perrons,
- afdelingen waar regelmatig buitendeuren geopend worden,
- situaties met wisselende luchtomstandigheden zoals tussen hogere gebouwen;
- productieprocessen waarbij door afzuigen van luchtverontreinigingen een sterke luchtstroming opgewekt wordt.

Als tocht voorkomt in de functie, geeft de arbeidsdeskundig analist in een toelichting aan:

- aard van de blootstelling,
- mate,
- tijdsduur
- deel van de dag/week/maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Geldt een beperking ten aanzien van tocht of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

3.3 TOCHT				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Tocht	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

Bij dit beoordelingspunt is er sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 3.4 Huidcontact

1. Definitie

In CBBS is '*huidcontact*' het in aanraking komen van de huid met vaste en/of vloeibare stoffen.

2. Interpretatiekader

Er is sprake van huidcontact wanneer er intensieve contacten met stoffen zijn die de huid vuil en/of nat maken *of* met stoffen die allergische reacties kunnen veroorzaken.

Met dit beoordelingspunt worden bijzondere arbeidsomstandigheden beoordeeld, die zich doorgaans niet voordoen in het dagelijks leven buiten arbeid. Veel mensen komen zeer incidenteel in aanraking met stoffen waar bijvoorbeeld de automonteur en de kapster mee in contact komen. Maar de automonteur en de kapster komen *dagelijks* met deze stoffen (vast/vloeibaar) in contact.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan huidcontacten met vaste en/of vloeibare stoffen (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting gaat bij voorkeur over de aspecten die de arbeidsdeskundig analist vastlegt over dit beoordelingspunt: duur, frequentie, de specifieke stof, aard en materiaal van beschermingsmiddelen.

Een allergische reactie van de huid scoor je dus bij dit beoordelingspunt en niet bij [3.9.1 Allergie](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of huidcontact voorkomt in de functie. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. *Kenmerkend* is aan de orde als er eisen zijn die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren.

Als veelvuldig of intensief reinigen van de handen aan de orde is of als voor het merendeel van de dag met de handen in bijvoorbeeld water moet worden gewerkt, dan wordt dit in de toelichting beschreven. Als gewerkt wordt met materiaal/vloeistof waarvan bekend is dat deze een reactie kan veroorzaken, geeft de arbeidsdeskundig analist een toelichting. Ook de aard en het materiaal van beschermingsmiddelen worden vermeld in een toelichting. Bij een automonteur kan in de toelichting bijvoorbeeld vermeld worden: vet, olie, benzine en straatvuil.

In voornoemde situaties is de belasting *kenmerkend*.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Geldt een beperking ten aanzien van huidcontact of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

3.4 HUIDCONTACT				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Huidcontact	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook **Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Er kan een relatie zijn met beoordelingspunt 3.9 Overige beperkingen van de fysieke aanpassingsmogelijkheden.

Beoordelingspunt 3.5 Beschermende middelen

1. Definitie

In CBBS zijn 'beschermende middelen' persoons- en/of productbeschermende middelen, die gedragen worden.

2. Interpretatiekader

Bij dit beoordelingspunt gaat het om persoons- en/of productbeschermende middelen die voor cliënten met specifieke beperkingen problemen kunnen veroorzaken. Tot deze middelen worden onder andere gerekend:

- hoofdbescherming: helm, hoofddoek, muts en pet.
- oog- en gelaatsbescherming: veiligheids-, stof- en lasbril en lashelm.
- oorbescherming: proppen, doppen en kappen.
- mond- en neusbescherming: stof- en spuitmasker, gasmasker en mondkapje.
- rompbescherming: regenpak, voorschoot, loodschoort of -jas, duikerspak, steriele kleding.
- hand- en armbescherming: handschoenen en armbeschermers.
- voet- en beenbeschermers: schoenen met versterkte neuzen, laarzen, knielappen en beenbeschermers.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan het dragen van beschermende middelen (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of in de functie beschermende middelen aan de orde zijn. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*.

Het gebruik van persoons- en productbeschermende middelen worden alleen als eis in het werk beoordeeld, als deze voor de uitoefening van de functie gebruikt worden of wettelijk verplicht zijn. Het dragen van conventionele overalls, jasschoorten en dergelijke werkkleding wordt niet als beschermende middelen aangemerkt (*niet kenmerkend*). Speciale uitrusting, zoals pakken waardoor het gehele lichaam wordt beschermd, wordt wel aangemerkt als beschermende middelen (*kenmerkend*).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid.

Geldt een beperking ten aanzien van beschermende middelen of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

3.5 BESCHERMENDE MIDDELEN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Beschermende middelen	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook **Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden.

Er kan een relatie zijn met de beoordelingspunten:

- [3.1 Hitte](#)
- [3.2 Koude](#)

Beoordelingspunt 3.6 Stof, rook, gassen en dampen

1. Definitie

In CBBS is '*stof, rook, gassen en dampen*' het werken in een omgeving waar stof, rook, gassen en/of dampen de atmosfeer belasten.

2. Interpretatiekader

In de volgende gevallen is er sprake van stof, rook, gassen en dampen.

Stof: luchtverontreiniging door vaste deeltjes met een doorsnede van 0,5-5 μ (ontstaat veelal bij mechanische bewerkingen).

Rook: luchtverontreiniging door vaste deeltjes met een doorsnede van 0,01-0,1 μ (ontstaat door verbranding).

Gas: luchtverontreiniging door chemische verbindingen in gasvormige toestand.

Damp: luchtverontreiniging door fijn verdeelde vloeistofdeeltjes met een doorsnede van 0,1-10 μ (ontstaat door condensatie en verstuiving)

Zowel bij binnen- als buitenwerk kunnen deze belastende elementen aan de orde zijn. Met dit beoordelingspunt worden bijzondere arbeidsomstandigheden beoordeeld, die zich doorgaans niet voordoen in het dagelijks leven buiten arbeid.

Functies met atmosferische belasting worden onder meer aangetroffen in garagebedrijven (ondanks uitlaatafzuiging), drukkerijen, verf- en plasticfabrieken, meubel- en timmerfabrieken, buitenwerk op en aan drukke verkeerswegen, werken op of in de directe omgeving van kippen- en varkensmesterijen, in graan- en mengvoederbedrijven en drogerijen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan atmosferische belasting door stof, rook, gas en/of damp (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Geef specifiek aan welke atmosferische belasting wordt bedoeld. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting gaat bij voorkeur over de aspecten die de arbeidsdeskundig analist vastlegt over dit beoordelingspunt: aard van de blootstelling, mate, duur en deel van de dag/week/maand.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of stof, rook, gassen en/of dampen in de functie voorkomen. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. *Kenmerkend* is aan de orde als er eisen zijn die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren.

Voor het beoordelen van de atmosferische belasting gaat de arbeidsdeskundig analist af op wat door zien, ruiken of proeven kan worden geconstateerd, aangevuld met informatie door het betreffende bedrijf (risico-inventarisatie en -evaluatie).

Als stof, rook, gassen en/of dampen voorkomt in de functie, geeft de arbeidsdeskundig analist in een toelichting aan: aard van de blootstelling, mate, duur en deel van de dag/week/maand.

- aard van de blootstelling,
- mate,
- duur,
- deel van de dag/week/maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het CBBS signaleert wanneer de cliënt beperkt is en er sprake is van een kenmerkende belasting in de functie.

3.6 STOF, ROOK, GASSEN EN DAMPEN							
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Stof, rook, gas, damp				
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend			
				stof	rook	gas	damp
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A	A	A	A
		met	A	A	A	A	
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S	S	S	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (**zie ook Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Er kan een relatie zijn met het beoordelingspunt [3.5 Beschermende middelen](#).

Beoordelingspunt 3.7 Geluidsbelasting

1. Definitie

In CBBS is 'geluidsbelasting' het werken in een omgeving met lawaai-belasting.

2. Interpretatiekader.

Er is sprake van geluidsbelasting als wettelijk verplicht gehoorschermingsmiddelen gedragen moeten worden.

In de praktijk betekent dit geluidsniveaus waarbij het niet meer mogelijk is om zonder stemverheffing een gesprek te voeren met iemand op een afstand van ongeveer 1 meter (bij benadering 80 dBA). Het gaat hier om de geluidsbelasting die gemeten wordt zonder het dragen van gehoorschermingsmiddelen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan lawaai-belasting (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Scor 'beperkt' (1) en geef in de toelichting aan waar het om gaat:

- Het dragen van gehoorschermingsmiddelen is niet mogelijk (bijvoorbeeld: chronisch eczeem van de gehoorgang).
- Blootstelling aan een omgeving met geluidsbelasting is niet toegestaan uit oogpunt van preventie van verdere aantasting van een reeds beschadigd gehoor.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of er geluidsbelasting in de functie voorkomt. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. Dit is gedefinieerd door de grenswaarde van 80 dB. Het gaat hier om de geluidsbelasting die gemeten wordt zonder het dragen van gehoorschermingsmiddelen. Enkele voorbeelden van functies met een kenmerkende belasting op dit beoordelingspunt zijn: dragline machinist, machinist puinbreek-installatie, machinaal houtbewerker.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Geldt een beperking ten aanzien van geluidsbelasting of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

3.7 GELUIDSBELASTING				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Lawaai	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	< 80 dBA	≥ 80 dBA
0. normaal	≥ 80 dBA	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	< 80 dBA	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook **Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

Bij dit beoordelingspunt is er sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Er is een relatie met beoordelingspunt [3.5 Beschermende middelen](#).

Beoordelingspunt 3.8 Trillingsbelasting

1. Definitie

In CBBS is '*trillingsbelasting*' het blootgesteld zijn aan grove trillingen of stoten, waardoor het lichaam of een deel van het lichaam in een trillende of schokkende beweging raakt.

2. Interpretatiekader

Bij trillingsbelasting gaat het om de directe inwerking van mechanische krachten op het menselijk lichaam door trillende en stotende objecten (contacttrillingen). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen trillingen, afhankelijk van de plaats waar zij het lichaam binnenkomen. Trillingen die via een steunvlak (stoel of vloer) het lichaam in trilling brengen (lichaamstrillingen) en trillingen die via de handen op het lichaam inwerken (hand-arm trillingen).

Trillingen en schokken komen in het dagelijkse leven veel voor, zoals bij het gebruik van handmixer, auto, fiets, bromfiets en openbaar vervoer. Deze belastingvormen worden bij dit beoordelingspunt buiten beschouwing gelaten, vanwege de relatief geringe intensiteit en geringe totale blootstellingduur. Het gaat om grove vormen van trillen en schokken waarbij het hele lichaam, of een deel daarvan, in beweging wordt gebracht.

Voorbeelden van trillingsbelasting: persluchtapparaten, pneumatisch gereedschap, drillboren, klopachines, zware voertuigen en tractoren.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen;

1 beperkt, namelijk.....

Heeft de cliënt een beperkt aanpassingsvermogen aan trillingsbelasting (score 1), geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting gaat bij voorkeur over de aspecten die de arbeidsdeskundig analist vastlegt over dit beoordelingspunt: bron van de trillingen, aangrijpingspunt op het lichaam, duur en deel van de dag/week/maand.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of trillingsbelasting in de functie voorkomt. De arbeidsdeskundig analist heeft de keuze tussen *kenmerkend* of *niet kenmerkend*. *Kenmerkend* is aan de orde als er eisen zijn die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren.

Als trillingsbelasting voorkomt in de functie, geeft de arbeidsdeskundig analist in een toelichting aan:

- bron van de trillingen,
- aangrijpingspunt op het lichaam,
- duur,
- deel van de dag/week/maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Geldt een beperking ten aanzien van trillingsbelasting of heeft de verzekeringsarts een toelichting vermeld, dan worden functies met een kenmerkende belasting bij de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering.

3.8 TRILLINGSBELASTING				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Trillingen	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

Bij dit beoordelingspunt is er sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 3.9 Overige beperkingen van de fysieke aanpassingsmogelijkheden

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige beperkingen van de fysieke aanpassingsmogelijkheden' beperkingen van fysieke aanpassingsmogelijkheden die niet of onvoldoende aan de orde zijn gekomen in de voorgaande beoordelingspunten van deze rubriek.

2. Interpretatiekader

Onder dit beoordelingspunt kan de verzekeringsarts beperkingen in fysieke aanpassingsmogelijkheden weergeven die niet eerder genoemd zijn in deze rubriek en die wel van belang zijn voor de mogelijkheid van de cliënt om arbeid te verrichten.

Score 1 (allergie) is bedoeld om overgevoeligheid voor specifieke omgevingsinvloeden, anders dan via [3.4 Huidcontact](#) en dan vooral via de luchtwegen aan te geven.

Bij score 2 (verhoogde vatbaarheid voor infecties) valt te denken aan een verminderde weerstand als gevolg van bijvoorbeeld longziekten of chemotherapie.

Score 3 (verzwakte huidbarrière) kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij de gevolgen van (lymfe)oedeem, eczeem.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke overige beperkingen in fysieke aanpassingsmogelijkheden;
- 1 allergie, namelijk.....
- 2 verhoogde vatbaarheid voor infecties, namelijk.....
- 3 verzwakte huidbarrière, namelijk.....
- 4 andere beperkingen, namelijk.....

Heeft de cliënt specifieke overige beperkingen in het aanpassingsvermogen aan fysieke arbeidsomstandigheden, geef dan een beknopte toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Score 1 (allergie) is bedoeld om overgevoeligheid voor specifieke omgevingsinvloeden, anders dan via [3.4 Huidcontact](#) en dan vooral via de luchtwegen aan te geven.

Bij score 2 (verhoogde vatbaarheid voor infecties) valt te denken aan een verminderde weerstand als gevolg van bijvoorbeeld longziekten of chemotherapie.

Score 3 (verzwakte huidbarrière) kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij de gevolgen van (lymfe)oedeem, eczeem.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Door de arbeidsdeskundig analist wordt op dit beoordelingspunt niets expliciet vastgelegd. Veelal zal uit de informatie over de functie kunnen worden opgemaakt of de functie geschikt is gezien de beperkingen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een beperking of een toelichting bij de belastbaarheid leidt altijd tot een signalering.

3.9 OVERIGE BEPERKINGEN VAN DE FYSIEKE AANPASSINGSMOGELIJKHEDEN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	allergie	met	S
2. beperkt	verhoogde vatbaarheid voor infecties	met	S
3. beperkt	verzwakte huidbarrière	met	S
4. beperkt	andere beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Geef in begrijpelijke termen aan waarom je deze functie selecteert.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 3.10 Specifieke voorwaarden voor aanpassing aan de fysieke omgeving

1. Definitie

In CBBS zijn 'specifieke voorwaarden voor aanpassing aan de fysieke arbeidsomgeving' de voorwaarden die gerealiseerd moeten zijn om de cliënt, ondanks zijn of haar beperkingen in fysieke aanpassingsmogelijkheden, in staat te stellen om in arbeid te functioneren.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt biedt ruimte aan de verzekeringsarts om voorwaarden voor aanpassing aan de fysieke arbeidsomgeving te benoemen die **niet** ondergebracht konden worden bij de eerdere beoordelingspunten van rubriek 3.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 Nee, er gelden geen specifieke voorwaarden voor de aanpassing aan de fysieke arbeidsomgeving

1 Ja, er gelden specifieke voorwaarden voor de aanpassing aan de fysieke arbeidsomgeving, namelijk.....

Als het *niet* mogelijk is specifieke voorwaarden voor aanpassing aan de fysieke arbeidsomgeving bij de voorgaande beoordelingspunten van rubriek 3 onder te brengen, scoor dan 1 en geef in een korte toelichting de voorwaarde(n) aan. Neem eventueel een uitgebreide toelichting op in de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt op dit beoordelingspunt niets expliciet vast. Veelal zal uit de informatie over de functie kunnen worden opgemaakt of aan de aangegeven voorwaarde(n) kan worden voldaan.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Een specifieke voorwaarde of een toelichting door de verzekeringsarts leidt altijd tot een signalering.

3.10 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR DE AANPASSING AAN DE FYSIEKE ARBEIDSOMGEVING			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. nee	geen specifieke voorwaarden	zonder	A
		met	S
1. ja	specifieke voorwaarden	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

RUBRIEK 4 DYNAMISCHE HANDELINGEN

De verzekeringsarts legt in rubriek 4 vast in welke mate de cliënt kan worden blootgesteld aan dynamische belastingen van het houdings- en bewegingsapparaat.

De rubriek omvat 29 beoordelingspunten. Daarnaast een beoordelingspunt om de dominante hand en voet aan te geven alsmede een om de lokalisatie van de beperking aan te geven.

De beoordelingspunten in deze rubriek worden geautomatiseerd vergeleken met de belastingpunten in arbeid, behalve de beoordelingspunten 4.1, 4.2, 4.23 en 4.24 die geen corresponderend belastingpunt hebben.

Beoordelingspunt 4.1 Dominantie

1. Definitie

In CBBS is '*dominantie*' de duidelijke voorkeur van mensen voor hun rechter- of linkerhand en voor hun rechter- of linkervoet voor het uitvoeren van activiteiten.

2. Interpretatiekader

Alle routinematige werkzaamheden voert de mens met de dominante hand of voet uit. Uitvoering van deze werkzaamheden met de niet-dominante hand of voet mist vaak de snelheid, nauwkeurigheid en kracht.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 Niet van toepassing
- 1 Rechts
- 2 Links

Geef aan welke hand en/of voet dominant is.

Verskil tussen handen en voeten

Is er een verschil in dominantie is tussen de handen en de voeten?

→ Geef dat dan aan in een toelichting.

→ Scoor in het FML welke hand dominant is.

Is er een handeling die de cliënt met de *niet* dominante hand of voet beter kan uitvoeren dan met de dominante hand of voet?

→ Geef dat dan aan in een toelichting.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kan op dit beoordelingspunt niets aangeven omdat dominantie aan de cliënt gebonden is en niet aan de functie. Wel geeft de arbeidsdeskundig analist bij de betreffende beoordelingspunten aan of de functie met linker of recht hand en/of voet moet worden uitgevoerd, dan wel met beide of naar keuze.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Er wordt nooit gesignaleerd bij dit beoordelingspunt.

4.1 DOMINANTIE			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Nummer	Waarde	Toelichting	niet van toepassing
0.	niet van toepassing	zonder	A
		met	A
1.	rechts	zonder	A
		met	A
2.	links	zonder	A
		met	A

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel of de te duiden functie uitgevoerd kan worden met de aangegeven dominantie. Gebruik hiervoor de informatie bij beoordelingspunt [4.2 Lokalisatie beperkingen](#).

Dit beoordelingspunt heeft slechts een informatief karakter.

Let op de relatie met andere beoordelingspunten waar het verschil tussen links of rechts een rol speelt. De arbeidsdeskundig analist geeft bij de betreffende beoordelingpunten aan of een handeling uitsluitend met linker- of rechter arm of voet kan worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld het bedienen van een pedaal of knop uitsluitend links of rechts.

Beoordelingspunt 4.2 Lokalisatie beperkingen

1. Definitie

In CBBS is de 'lokalisatie beperkingen' de zijde van het lichaam waar de ledematen verminderd functioneren.

2. Interpretatiekader

Voor de beoordeling van arbeidsmogelijkheden bij motorische/sensibele beperkingen is het van belang te weten aan welke zijde en welke ledematen verminderd functioneren.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 Noch rechts, noch links
- 1 Rechts
- 2 Links
- 3 Tweezijdig

Geef in de toelichting eventuele bijzonderheden aan.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kan op dit beoordelingspunt niets aangeven omdat lokalisatie van de beperking aan de cliënt gebonden is en niet aan de functie. Wel geeft de arbeidsdeskundig analist bij de betreffende beoordelingspunten aan of de functie met linker of recht hand en/of voet moet worden uitgevoerd, dan wel met beide of naar keuze.

5. Geautomatiseerde vergelijking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Er wordt nooit gesignaleerd bij dit beoordelingspunt.

4.2 LOKALISATIE VAN DE BEPERKING			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Nummer	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0.	niet van toepassing	zonder	A
		met	A
1.	rechts	zonder	A
		met	A
2.	links	zonder	A
		met	A
3.	tweezijdig	zonder	A
		met	A

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel of de te duiden functie uitgevoerd kan worden met de aangegeven lokalisatie van de beperkingen. Gebruik hiervoor de informatie bij beoordelingspunt [4.1 Dominantie](#).

Houd hierbij rekening met compensatiemogelijkheden. Vaak is het mogelijk om de functie zowel met de linker- als rechter hand of voet uit te voeren.

Relatie met andere beoordelingspunten

Let op de relatie met andere beoordelingspunten waar het verschil tussen links of rechts een rol speelt. De arbeidsdeskundig analist geeft bij de betreffende beoordelingspunten aan of een handeling uitsluitend met linker- of rechter arm of voet kan worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld het bedienen van een pedaal of knop uitsluitend links of rechts.

Beoordelingspunt 4.3 Hand- en vingergebruik

1. Definitie

In CBBS is '*hand- en vingergebruik*' het kunnen gebruiken van polsen, handen en vingers voor het uitvoeren van diverse grepen, het uitoefenen van knijp- en grijpkracht, fijn motorische en repetitieve hand- en vingerbewegingen.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt bevat acht punten om de verschillende aspecten van hand en vingergebruik te beoordelen.

Het gaat hierbij niet om de hand- en vinger*vaardigheid* omdat de vaardigheid niet alleen afhankelijk is van een intacte handfunctie, maar ook van de graad van geoefendheid als onderdeel van de vakbekwaamheid.

1. **Bolgreep:** het gebruik van polsen, handen en vingers om een bolvormig object te omvatten, vast te pakken en te manipuleren. Voorbeelden: deurknop omdraaien, versnellingspook bedienen.
2. **Pengreep:** het gebruik van polsen, handen en vingers om een object tussen de toppen van twee vingers en de duim vast te pakken en te manipuleren, ook wel driepuntsgreep genoemd (de duim tegenover twee vingers plaatsen). Voorbeelden: schrijven met een pen, een punaise van tafel oppakken.
3. **Pincetgreep:** het gebruik van polsen, handen en vingers om een object tussen de toppen van de duim en één vinger vast te pakken en te manipuleren (de duim tegenover een vinger plaatsen). Voorbeelden: een ansichtkaart uit een standaard pakken, een bladzijde omslaan.
4. **Sleutelgreep:** het gebruik van polsen, handen en vingers om een object tussen de duim en een vinger te klemmen en te manipuleren. De duim moet tegen het bovenste/middelste kootje van de (wijs)vinger gedrukt kunnen worden om fijne grepen met enige kracht te kunnen uitoefenen. Voorbeelden: sleutel in slot steken en omdraaien, krant open slaan en vasthouden.
5. **Cilindergreep:** het gebruik van polsen, handen en vingers om staafvormig object vast te pakken en te manipuleren. (vingers vormen een haak om het object, duim sluit de haak). Dit wordt ook wel de lateraalgreep genoemd. Voorbeelden: koffer aan hengsel optillen en dragen, deur openen en sluiten met deurkruk.
6. **Knijp-/grijpkracht:** het gebruik van polsen, handen en vingers om kracht op een object uit te oefenen. Dit punt is bedoeld om krachtverlies aan te geven voor cliënten die eventueel op zich wél in staat zijn om handgrepen uit te voeren maar daarmee verminderde kracht kunnen uitoefenen. Hierdoor zijn hun mogelijkheden tot het manipuleren van objecten beperkt. Voorbeelden: thee inschenken, veters strikken (strik 'aantrekken').
7. **Fijnmotorische hand-/vingerbewegingen:** het gebruik van polsen, handen en vingers om nauwkeurige vingerbewegingen uit te oefenen met gedoseerde krachtsuitoefening. Dit punt is bedoeld om beperkingen in de sturing van het vingergebruik aan te geven. Hierdoor zijn cliënten beperkt in het uitvoeren van subtiele manipulaties van objecten. Voorbeelden: draad door het oog van een naald halen, sleutel in slot steken.
8. **Repetitieve hand/vingerbewegingen:** het gebruik van polsen, handen en vingers om frequent herhaalde bewegingen uit te voeren om objecten te manipuleren. Dit punt is bedoeld

om specifieke beperkingen voor *eisen in werk* die beduidend verder gaan dan het dagelijkse leven aan te geven.

Voorbeeld: beroepsmatig garnalen pellen of vis fileren; was opvouwen in een wasserij.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke beperkingen bij het gebruik van handen en vingers in het dagelijks leven.
- 1 de bolgreep is beperkt.
- 2 de pengreep is beperkt.
- 3 de pincetgreep is beperkt.
- 4 de sleutelgreep is beperkt.
- 5 de cilindergreep is beperkt.
- 6 knijp/grijpkracht is beperkt.
- 7 fijn motorische hand/vingerbewegingen zijn beperkt.
- 8 repetitieve hand/vingerbewegingen zijn beperkt.

Er kan op meerdere punten tegelijk sprake zijn van een beperking. De normaalwaarde is niet te combineren met één of meer beperkingen.

Is geen sprake van een beperking?

→ *Scoor dan de normaalwaarde. Toelichting is dan niet aan de orde.*

Is sprake van een beperking?

→ *Geef dan altijd een toelichting over de aard en ernst, ongeacht de locatie.*

→ *Geef bij de beperkte punten in een toelichting aan of er verschil is tussen links en rechts, en zo ja: in welke mate.*

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist vermeldt *alleen kenmerkende belasting* bij hand- en vingergebruik en geeft hierbij altijd een toelichting. Bij *Kenmerkende belasting* zijn de vereiste vaardigheden essentieel voor het uitvoeren van een activiteit binnen de functie. Essentieel wil zeggen dat deze activiteit in het geheel niet of alleen ten koste van kwantiteit of kwaliteit van de taakuitvoering anders kan worden uitgevoerd (minder effectief en efficiënt).

Uitzondering hierop is *Repetitieve handelingen*. Bij dat onderdeel is de belasting *kenmerkend* als er eisen zijn die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren.

Bij twijfel of hand-en vingergebruik *niet kenmerkend* of *kenmerkend* is, zal de arbeidsdeskundig analist altijd kenmerkend met een toelichting aangeven.

Indien aan de orde geeft de arbeidsdeskundig analist aan of de handeling in het werk met beide handen of uitsluitend links of rechts wordt uitgevoerd.

Aandachtspunten bij de beoordeling van kenmerkende belasting zijn:

- Vereiste nauwkeurigheid (sturing en tolerantie)
- Kracht
- Snelheid
- Repetitieve karakter

Bij het vaststellen of er sprake is van kenmerkende belasting houdt de arbeidsdeskundig analist ook rekening met de vereiste mate van oog-/handcoördinatie (zicht op het object en het kunnen sturen van het object) en handelingen waarbij de uiterste gewrichtsstanden van hand en/of pols vereist zijn.

Repetitieve handelingen in arbeid worden zo genoemd, als deze zich gedurende minimaal twee uur per dag voordoen of minimaal één uur achter elkaar. Indien gewichten van 3 kg of meer moeten worden vastgehouden, dan is er sprake van tillen en niet van repetitieve handelingen.

Voorbeelden van kenmerkende belasting in werk voor de afzonderlijke punten:

1. **bolgreep**: appels plukken in de fruitteelt, hendels bedienen door hijskraanmachinist.
2. **pengreep**: een moer op een bout plaatsen en aandraaien, stekjes in potjes planten.
3. **pincetgreep**: micromontage (horloges, printplaten), naai- en verstelwerkzaamheden.
4. **sleutelgreep**: bedienen schakelpaneel, conciërge.
5. **cilindergreep**: stuurwiel hanteren als beroepschauffeur, hamer hanteren als timmerman.
6. **knijp/grijpkracht**: straatstenen/tegels hanteren als stratenmaker, gebruik maken van schroevendraaier, schaaf en dergelijk gereedschap, vegen, poetsen, boenen en wringen.
7. **fijn motorische hand- en vingerbewegingen**: samenstellen gehoorapparaten, graveren.
8. **repetitieve hand- en vingerbewegingen**: grote hoeveelheden gegevens invoeren in computer, koekjes inpakken.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Als de verzekeringsarts 'normaal' (0) heeft gescoord, maar met een toelichting, dan wordt een signalering gegeven als er sprake is van een kenmerkende belasting bij een of meer van de onderdelen van dit beoordelingspunt.

Als de verzekeringsarts een beperking heeft gescoord (1 t/m 8, eventueel meerdere tegelijk), dan wordt een signalering gegeven als er sprake is van een kenmerkende belasting op het betreffende onderdeel.

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	Bolgreep	
			niet kenmerkend	kenmerkend
1. beperkt	bolgreep beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	Pengreep	
			niet kenmerkend	kenmerkend
2. beperkt	pengreep beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Pincetgreep	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
3. beperkt	pincetgreep beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Sleutelgreep	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
4. beperkt	sleutelgreep beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Cilindergreep	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
5. beperkt	cilindergreep beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Knijp-/grijpkracht	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
6. beperkt	knijp-/grijpkracht beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Fijne motoriek	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
7. beperkt	fijn-motorisch beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

4.3 HAND- EN VINGERGEBRUIK				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Repetitieve handelingen	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
8. beperkt	repetitief beperkt	zonder	A	S
		met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Zijn er ernstige beperkingen van het gebruik van handen en vingers?

→ *Beoordeel dan altijd of de te duiden functie uitgevoerd kan worden, ook al is er geen sprake van kenmerkende belasting in de functie. Informatie over de functie staat in de functieomschrijving, of kan bij de betreffende arbeidsdeskundig analist worden opgevraagd.*

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit punt hebt geselecteerd.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.4 Tastzin

1. Definitie

In CBBS is 'tastzin' het waarnemen van indrukken via aanraking met de handen.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om de beperkingen die de cliënt ondervindt in zijn dagelijkse leven als gevolg van inadequate tastzin.

Voorbeelden van dagelijkse activiteiten zijn: ('op de tast') zonder kijken pagina's omslaan, in het donker een lichtschaakelaar vinden en bedienen en het herkennen van voorwerpen alleen met de handen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, geen specifieke beperkingen in het dagelijkse leven

1 beperkt, namelijk.....

Geef altijd een toelichting bij beperkt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Bij verstoorde tastzin kan gevoel een probleem opleveren en is mogelijk ook het beoordelingspunt [1.9.9 Werk zonder verhoogd persoonlijk risico](#) aan de orde.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de specifieke eisen aan de tastzin in een functie. Alleen als deze eisen verder gaan dan wat in de dagelijkse activiteiten van mensen gebruikelijk is, zal hij dit als kenmerkende belasting aangeven. Hij zal hier altijd een toelichting geven.

Het gaat dan veelal om werkzaamheden waarbij exacte timing, grote precisie en nauwkeurige dosering van kracht vereist zijn.

Voorbeelden van kenmerkende belasting:

- een meubelmaker die de draadrichting van het hout moet vaststellen;
- een horlogemaker die de speling in de lagers moet voelen.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Als de verzekeringsarts een beperking heeft aangegeven, of een toelichting bij normaal, dan wordt een functie in de professionele eindselectie gepresenteerd met een signalering, als er in deze functie sprake is van een kenmerkende belasting.

4.4 TASTZIN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Tastzin	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel bij een gestoorde tastzin altijd welke gevolgen deze gestoorde tastzin heeft. Denk hierbij aan gevaar met het aanraken van hete pannen of zeer koude voorwerpen.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit belastingpunt hebt geselecteerd.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.5 Toetsenbord bedienen en muis hanteren

1. Definitie

In CBBS is 'toetsenbord bedienen en muis hanteren' het met de hand(en) kunnen bedienen van de toetsen op een toetsenbord en het kunnen bedienen van muis.

2. Interpretatiekader

In dit beoordelingspunt wordt aangegeven of een cliënt wel of niet in staat is om een toetsenbord en muis te bedienen, zonder nadere eisen aan het gebruik hierbij te betrekken. Het gaat uitdrukkelijk niet om de vaardigheid in het bedienen van deze middelen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, kan alle hiervoor benodigde bewegingen uitvoeren

1 beperkt, namelijk.....

Geef altijd beperkt aan als er op grond van medische redenen niet met twee handen en tien vingers gewerkt kan worden.

Geef altijd een toelichting bij beperkt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Relatie met andere beoordelingspunten

Met beoordelingpunt [4.6 Werken met toetsenbord en muis](#) beoordeel je de mogelijkheid van de cliënt om de bewegingen een aaneengesloten duur vol te houden.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kent geen aparte score voor toetsenbord bedienen en muis hanteren. De arbeidsdeskundig analist geeft bij het belastingpunt [4.6 Werken met toetsenbord en muis](#) aan met welke frequentie en aaneengesloten duur deze handelingen voorkomen.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Bij de score beperkt signaleert CBBS functies waarbij sprake is van belasting.

4.5 TOETSENBORD BEDIENEN EN MUIS HANTEREN				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Toetsenbord/muis bedienen	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	tijd in minuten achtereens	
			0	>0
0. normaal	alle benodigde bewegingen	zonder	A	A
		met	A	A
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als de verzekeringsarts beperkt heeft aangegeven, dan worden alle functies waarin *'toetsenbord bedienen en muis hanteren'* voorkomt met een signalering gepresenteerd (voor zover niet verworpen door beoordelingspunt [4.6 Werken met toetsenbord en muis](#)).

Omdat in veel functies *'toetsenbord bedienen en muis hanteren'* slechts incidenteel voorkomt, kan met de toelichting van de verzekeringsarts beoordeeld worden of deze functie op dit punt mogelijk is.

Voorbeeld: het bedienen van een paneel met toetsen in de procesindustrie.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit belastingpunt hebt geselecteerd.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Relatie met [4.6 Werken met toetsenbord en muis](#).

Beoordelingspunt 4.6 Werken met toetsenbord en muis

1. Definitie

In CBBS is 'werken met toetsenbord en muis' het met de hand(en) bedienen van de toetsen op een toetsenbord en het bedienen van muis gedurende de werkdag.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om de mogelijkheid van de cliënt om *beroepsmatig enige tijd achtereen* te werken met toetsenbord en muis. Het gaat uitdrukkelijk niet om de vaardigheid in het bedienen van deze middelen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig gedurende het merendeel van de werkdag met toetsenbord en muis werken (professioneel tekstverwerken, cad/cam werk en elektronische verkoop).
- 1 licht beperkt, kan zo nodig gedurende de helft van de werkdag (ongeveer 4 uur) met toetsenbord en muis werken (beleidsmedewerker).
- 2 beperkt, kan zo nodig gedurende een beperkt deel van de werkdag (ongeveer 1 uur) met toetsenbord en muis werken (e-mailen).
- 3 sterk beperkt, kan gedurende minder dan een half uur per werkdag met toetsenbord en muis werken.

Toelichting bij beperking

Geef bij een beperking van de aaneengesloten duur van werken met toetsenbord en muis altijd een toelichting.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan. Is de cliënt belastbaar boven de normaalwaarde, beschrijf dat dan in een toelichting.

Relatie met andere beoordelingspunten

Geef bij [4.5 Toetsenbord bedienen en muis hanteren](#) de specifieke beperkingen aan als niet met twee handen en tien vingers gewerkt kan worden met toetsenbord en muis.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist geeft 'werken met toetsenbord en muis' aan in de frequentie en duur waarin het voorkomt.

- *Mate* is de aaneengesloten duur van de handeling en wordt door de arbeidsdeskundig analist aangegeven in 1 tot en met 60 minuten, $\leq 1,5$ uur en ≤ 2 uur.
- *Frequentie* is het aantal keren per uur dat de aaneengesloten handeling voorkomt en wordt door de arbeidsdeskundig analist aangegeven van 1 tot en met 60 keer per uur of per dag.
- *Duur* is het totaal aantal uren per dag waarin de handeling voorkomt.

Bijzonderheden in de functie

De arbeidsdeskundig analist geeft in een toelichting bijzonderheden aan zoals een gedwongen werkhouding, snelheid/aantal vereiste aanslagen per minuut, vereist gebruik van tien vingers, gebruik toetsenbord/muis geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het werken met toetsenbord en muis aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen zo nodig verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere belasting (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score licht beperkt signaleert CBBS functies waarin werken met toetsenbord en muis meer dan 4 uur voorkomt, maar alleen bij bijzondere eis niet dagelijks (A) en dagelijks (B) of algemeen voorkomend niet dagelijks (C).
- Bij de score beperkt signaleert CBBS functies waarin werken met toetsenbord en muis 1 tot en met 4 uur voorkomt, maar alleen als bijzondere bij niet dagelijks (A) en dagelijks (B) of algemeen voorkomend niet dagelijks (C).
- Bij de score sterk beperkt signaleert CBBS functies waarin werken met toetsenbord en muis een $\frac{1}{2}$ tot en met 1 uur voorkomt, maar alleen bij bijzondere eis niet dagelijks (A) en dagelijks (B) of algemeen voorkomend niet dagelijks (C), alsmede altijd bij tot en met een half uur.

4.6 WERKEN MET TOETSENBORD EN MUIS							
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Toetsenbord/muis bedienen				
Belast- baarheid	Waarde	Toelichting	totale tijd in uren per werkdag				
			0	$> 0 - \leq \frac{1}{2}$	$> \frac{1}{2} - \leq 1$	$> 1 - \leq 4$	> 4
0. nor- maal	merendeel werkdag	zonder	A	A	A	A	A
		met	A	A	A	A	A
1. licht be- perkt	4 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V
2. be- perkt	1 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
3. sterk be- perkt	minder dan $\frac{1}{2}$ uur per werkdag	zonder	A	S	A→S B→S C→S D→V	V	V
		met	A	S	A→S B→S C→S D→V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Relatie met [4.5 Toetsenbord bedienen en muis hanteren](#).

Beoordelingspunt 4.7 Schroefbewegingen met hand en arm

1. Definitie

In CBBS is 'schroefbewegingen met hand en arm' de gecoördineerde activiteit van vingers, hand en arm om een voorwerp met enige krachtsinspanning een slag te draaien, te buigen of te vervormen.

2. Interpretatiekader

Schroefbewegingen vormen niet uitsluitend een belasting voor de pols en vingers. De gehele bovenste extremiteit moet soms ingezet kunnen worden, inclusief kracht zetten vanuit schouder en bovenarm.

Onder dit beoordelingspunt wordt tevens het uitvoeren van schroefbewegingen met beide handen verstaan (uitwringen vaatdoek).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 normaal, kan alle hiervoor benodigde bewegingen uitvoeren.

1 beperkt, namelijk

Toelichting bij beperking

Geef bij een beperking van 'schroefbewegingen met hand en arm' altijd een toelichting. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt de specifieke eisen aan schroefbewegingen met hand en arm in een functie. *Kenmerkende belasting* is aan de orde als er eisen zijn die verder gaan dan wat noodzakelijk is voor het normaal dagelijks functioneren.

De arbeidsdeskundig analist geeft *bij kenmerkend* altijd een toelichting.

5. Geautomatiseerde vergelijking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij de score beperkt signaleert CBBS functies waarbij sprake is van kenmerkende belasting.

4.7 SCHROEFBEWEGINGEN MET HAND EN ARM				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Schroefbewegingen met de arm-hand	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet kenmerkend	kenmerkend
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A	A
		met	A	A
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit belastingpunt hebt geselecteerd.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.8 Reiken

1. Definitie

In CBBS is 'reiken' het actief verplaatsen van één of beide hand(en) door strekken en buigen van de arm(en).

2. Interpretatiekader

De reikafstand is inclusief eventueel noodzakelijk licht buigen of torderen, echter niet meer dan ongeveer 15 graden. Dit is meestal voldoende om een extra reikafstand van ongeveer 10 cm te overbruggen. Meestal kunnen mensen met een korte armlengte hiermee de normale reikafstand van 70 cm realiseren.

Onder reiken wordt ook verstaan het hanteren van voorwerpen tot ongeveer 500 gram (een pen pakken, wegleggen of verplaatsen). Boven 500 gram is er ook sprake van [4.14 Tillen of dragen](#).

Reiken tot 30 cm wordt niet als reiken beschouwd.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan met gestrekte arm reiken (afstand schouder-hand: ongeveer 70 cm)
- 1 licht beperkt, kan met licht gebogen arm reiken (afstand schouder-hand: ongeveer 60 cm)
- 2 beperkt, kan met sterk gebogen arm reiken (afstand schouder-hand niet meer dan 50 cm)

Afstand

Schat of meet de afstand tussen het middelpunt van de schouder en het middelpunt van de hand bij maximaal gestrekte arm. Deze zogenaamde 'grijplijn' is voor mannen gemiddeld 70 cm en voor vrouwen gemiddeld 60 cm. (Dit verschil kan overigens al overbrugd worden door het bovenlichaam 15 graden te buigen of te torderen).

Specifieke handelingen met de handen

Reiken heeft vaak tot doel de handen in een bepaalde positie te brengen om een manipulatie op enige afstand van het lichaam uit te voeren (bijvoorbeeld toetsen indrukken, een hendel overhalen, een knop omdraaien).

→ Beoordeel specifieke handelingen afzonderlijk onder andere beoordelingspunten:

- [4.3 Hand- en vingergebruik](#),
- [4.5 Toetsenbord bedienen en muis hanteren](#),
- [4.7 Schroefbewegingen met hand en arm](#).

Afzonderlijk (alternerend) en gelijktijdig

Beoordeel de mogelijkheden van de cliënt om met beide handen afzonderlijk (alternerend) en gelijktijdig te reiken. Licht het toe als de cliënt niet in staat is om met beide handen gelijktijdig te reiken of als de cliënt slechts met één van beide handen kan reiken.

Verschillen in reiken tussen beide armen

Zijn er duidelijke verschillen in reiken tussen beide armen?

→ Geef een beperking aan op het niveau dat tussen dat van de best en de slechtst functionerende zijde in zit. In de praktijk zal vrijwel altijd kunnen worden volstaan met score 1.

→ Geef in een toelichting het links-rechtsverschil aan en geef aan dat activiteiten waarvoor twee goed functionerende armen een voorwaarde zijn, niet mogelijk zijn.

→ De score normaal kan alleen worden gegeven als het prestatieniveau van beide zijden samen op het normale niveau (of hoger) ligt. Licht ook dan het links-rechtsverschil toe.

→ Geef alleen een score lager dan 1 als beide zijden samen meer beperkt zijn dan het niveau van score 1. Houd in dat geval het niveau van de best functionerende zijde aan.

(Verwijs zo nodig naar een uitgebreide toelichting in de rapportage.)

Statisch reiken

Er is geen afzonderlijk beoordelingspunt voor statisch reiken (handelingen verrichten met gestrekte armen).

→ Geef eventuele beperkingen bij statisch reiken aan bij 4.8 reiken, maar altijd met een toelichting.

Reiken boven schouderhoogte

Er is geen afzonderlijk beoordelingspunt voor reiken boven schouderhoogte.

→ Geef eventuele beperkingen bij reiken boven schouderhoogte aan bij beoordelingspunt [5.7 Boven schouderhoogte actief zijn](#).

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan, zowel qua frequentie als reikafstand. Vermeld een eventuele grens bóven de normaalwaarde in de toelichting (zowel voor frequentie als reikafstand).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Reikafstand

De arbeidsdeskundig analist drukt de vereiste reikafstand uit in klassen van 10 cm, te beginnen vanaf 30 cm: ≤ 40 , ≤ 50 , ≤ 60 , ≤ 70 cm. Rond reiken boven 70 cm af op 70 cm.

Meer dan 70 cm, meer dan 15 graden

Is de reikafstand meer dan 70 cm of moet er voor het bereiken van de aangegeven afstand meer dan 15 graden worden gebogen of getordeerd, dan wordt rekening gehouden met:

- de buighoek bij buigen (beoordelingspunt 4.10),
- de frequentie die staat vermeld bij [4.11 Frequent buigen tijdens het werk](#),
- en/of [4.12 Torderen](#)

Statisch reiken

Er is geen afzonderlijk beoordelingspunt voor statisch reiken (handelingen verrichten met gestrekte armen).

De arbeidsdeskundig analist geeft bij dit beoordelingspunt 4.8 reiken aan als statisch reiken in een functie vereist is, maar altijd met een toelichting waarin het statische karakter van de vereiste activiteit wordt omschreven.

Links/rechts/beide handen

De arbeidsdeskundig analist geeft verder een toelichting als uit de aard van de werkzaamheden voortkomt:

- dat aan de linker- en rechterhand verschillende eisen worden gesteld, of:
- dat met beide handen gereikt moet worden.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het reiken aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score 'licht beperkt' (1) signaleert CBBS functies met een reikafstand boven de 60 cm.
- Bij de score 'beperkt' (2) signaleert CBBS functies met een reikafstand van 50 t/m 60 cm altijd en functies met een reikafstand boven de 60 cm alleen als het als er sprake is van een bijzondere eis die niet dagelijks (A) of dagelijks (B) voorkomt.

4.8 REIKEN					
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Reiken		
Belast- baarheid	Waarde	Toelichting	afstand in cm		
			≤ 50	$> 50 - \leq 60$	> 60
0. normaal	70 cm	zonder	A	A	A
		met	A	A	A
1. licht beperkt	60 cm	zonder	A	A	S
		met	A	A	S
2. beperkt	≤ 50 cm	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook **Verantwoording van de functieselectie**). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting :

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd samen met beoordelingspunt [4.9 Frequent reiken tijdens het werk](#) beoordeeld worden.

Beoordelingspunt 4.9 Frequent reiken tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is *'frequent reiken'* het veelvuldig verplaatsen van één of beide handen door strekken en buigen van één of beide arm(en).

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om de mogelijkheden van de cliënt om kort achtereen reikbewegingen te maken.

Hier wordt aangegeven met welke frequentie de cliënt kan reiken *inclusief eventueel noodzakelijk licht buigen of torderen*, echter niet meer dan ongeveer 15 graden. Dit is voldoende om een extra reikafstand van ongeveer 10 cm te overbruggen. Hiermee kunnen de meest voorkomende variaties worden gecompenseerd, bij mensen met een normale armlengte.

De reikafstand wordt begrensd bij beoordelingspunt [4.8 Reiken](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 1.200 keer reiken (kassawerk in grootwinkelbedrijf, inpakwerk)
- 1 licht beperkt, kan zo nodig elk uur van de werkdag ongeveer 600 keer reiken.
- 2 beperkt, kan zo nodig elk uur van de werkdag ongeveer 450 keer reiken.
- 3 sterk beperkt, kan zo nodig elk uur van de werkdag ongeveer 300 keer reiken.

Frequentie

Beoordeel de mogelijkheden van de cliënt om kort achtereen reikbewegingen te maken. De handen blijven slechts korte tijd (enkele seconden) op de bereikte plaats om een handeling uit te voeren en keren daarna terug in de uitgangspositie (één keer reiken is een volledige reikbeweging: heen én terug).

→ Geef een toelichting als de cliënt niet in staat is om de minimaal haalbare frequentie van ≤ 300 keer per uur te realiseren.

Verschillen in reiken tussen beide armen

Zijn er duidelijke verschillen in reiken tussen beide armen?

→ Geef een beperking aan op het niveau dat tussen dat van de best en de slechtst functionerende zijde in zit. In de praktijk zal vrijwel altijd kunnen worden volstaan met score 1.

→ Geef in een toelichting het links-rechts-verschil aan en geef aan dat activiteiten waarvoor twee goed functionerende armen een voorwaarde zijn, niet mogelijk zijn.

→ De score normaal kan alleen worden gegeven als het prestatieniveau van beide zijden samen op het normale niveau (of hoger) ligt. Licht ook dan het links-rechts-verschil toe.

→ Geef alleen een score lager dan 1 als beide zijden samen meer beperkt zijn dan het niveau van score 1. Houd in dat geval het niveau van de best functionerende zijde aan.

(Verwijs zo nodig naar een uitgebreide toelichting in de rapportage.)

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan, zowel qua frequentie als reikafstand. Vermeld een eventuele grens bóven de normaalwaarde in de toelichting (zowel voor frequentie als reikafstand).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Frequentie

De arbeidsdeskundig analist drukt de vereiste frequentie van reiken deels uit in klassen: 1 t/m 5, ≤15, ≤30, ≤60, ≤75, ≤90, ≤150, ≤200, ≤300, ≤400, ≤500 en 501 t/m 999 keer per uur.

Duidelijke aanwijsbare waarde: in de toelichting

Is in een functie een duidelijke waarde aanwijsbaar die noemenswaardig afwijkt van de gehanteerde klassengrenzen, dan wordt deze werkelijke waarde in een toelichting vermeld. Anders lijken de eisen onnodig hoog. De tijdsduur wordt afgerond naar boven in hele uren aangegeven.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het reiken aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op ≥50% van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op <50% van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op ≥50% van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op <50% van het aantal uren per werkdag van de functie).

Bijzonderheden in de functie

De arbeidsdeskundig analist geeft verder een toelichting als er sprake is van een bijzonderheid. Bijvoorbeeld tweehandig reiken.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score 'normaal' (0) presenteert CBBS alle functies met een frequentie boven 900 keer per uur met signalering. CBBS kan op dit moment helaas niet aansluiten bij de normaalwaarde die de verzekeringsarts hanteert (1.200 keer per uur).
- Bij de score 'licht beperkt' (1) presenteert CBBS alle functies met een frequentie boven 600 keer per uur met signalering.
- Bij de score 'beperkt' (2) presenteert CBBS alle functies met een frequentie boven 450 keer tot en met 600 keer per uur met signalering.
- Bij de score 'sterk beperkt' (3) presenteert CBBS alle functies met een frequentie boven 300 tot en met 450 keer per uur met signalering.

4.9 FREQUENT REIKEN TIJDENS HET WERK							
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Reiken				
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	keer per uur				
			≤ 300	> 300 - ≤ 450	> 450 - ≤ 600	> 600 - ≤ 900	> 900
0. normaal	1200 keer per elk uur	zonder	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	600 keer per elk uur	zonder	A	A	A	S	S
		met	A	A	A	S	S
2. beperkt	450 keer per elk uur	zonder	A	A	S	V	V
		met	A	A	S	V	V
3. sterk beperkt	300 keer per elk uur	zonder	A	S	V	V	V
		met	A	S	V	V	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd samen met beoordelingspunt [4.8 Reiken](#) beoordeeld worden.

Beoordelingspunt 4.10 Buigen

1. Definitie

In CBBS is 'buigen' het vanuit staande houding vooroverbuigen van het bovenlichaam en kort daarna weer in de uitgangshouding terugkeren.

2. Interpretatiekader

De dynamische belasting van buigen betreft het aantal graden buigen. Bij buigen duurt de gebogen positie niet langer dan enige seconden.

Buigen kan nodig zijn om:

- de effectieve reikafstand te vergroten boven de maximale persoonlijke reikafstand;
- beneden heuphoogte een voorwerp aan te raken, op te rapen, neer te leggen of te manipuleren.

De buigingshoek wordt geschat door een denkbeeldige lijn te trekken van de plaats van het heupgewricht naar het schoudergewricht. De hoek van deze lijn met de loodlijn is de buigingshoek.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan ongeveer 90 graden buigen (papiertje van de grond oprapen).
- 1 beperkt, kan ongeveer 60 graden buigen (tas van de grond oppakken).
- 2 sterk beperkt, kan ongeveer 45 graden buigen (kruimels uit stoelzitting oprapen).

Is in een andere houding dan staand buigen beperkt?

→ *Geef dan een toelichting*

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan, in aantal graden.

Geef bij een grens boven de normaalwaarde een toelichting tot hoeveel graden maximaal kan worden gebogen.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beoordeel dit punt in samenhang met [4.11 Frequent buigen tijdens het werk](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt de vastgestelde waarde van het kortcyclisch buigen in *graden*, *frequentie* en het *aantal uren per dag* vast. Hij maakt geen onderscheid tussen buigen en frequent buigen.

Klassen

Het aantal graden deelt de arbeidsdeskundig analist in klassen in: 15 tot 30, ≤ 45 , ≤ 60 , ≤ 90 , ≤ 120 graden. Minder dan 15 graden wordt niet als belasting beschouwd. Bij buiging boven 120 graden rondt de arbeidsdeskundig analist dit af naar 120 graden. Een buigingshoek die duidelijk afwijkt van de klassengrenzen wordt door de arbeidsdeskundig analist in een toelichting vermeld.

Frequentie

De arbeidsdeskundig analist geeft de frequentie van buigen exact aan.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het kortcyclisch buigen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score licht beperkt waarin buigen > 60 graden voorkomt, worden met signalering gepresenteerd als het een bijzondere eis betreft die dagelijks (B) of niet dagelijks (A) voorkomt.
- Bij de score beperkt waarin buigen > 45 en ≤ 60 graden voorkomt, worden alleen met signalering gepresenteerd als het een bijzondere eis betreft die dagelijks (B) of niet dagelijks (A) voorkomt.

4.10 BUIGEN					
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Kortcyclisch buigen		
Belast- baarheid	Waarde	Toelichting	hoek in graden		
			≤ 45	$> 45 - \leq 60$	> 60
0. normaal	90 graden	zonder	A	A	A
		met	A	A	A
1. beperkt	60 graden	zonder	A	A	A→S B→S C→V D→V
		met	A	A	A→S B→S C→V D→V
2. sterk beperkt	45 graden	zonder	A	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	A→S B→S C→V D→V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Beoordeel dit beoordelingspunt altijd in samenhang met [4.11 Frequent buigen tijdens het werk](#). De hoek die je kiest bij *buigen*, is ook de hoek waarmee je *frequent buigen* beoordeeld.

Beoordelingspunt 4.11 Frequent buigen tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is 'frequent buigen' het vanuit staande houding veelvuldig vooroverbuigen van het bovenlichaam en kort daarna weer in de uitgangshouding terugkeren.

2. Interpretatiekader

Het gaat om de frequentie waarmee de cliënt het bovenlichaam gedurende elk uur van de werkdag voorover kan buigen en weer kan terugkeren in de uitgangshouding.

De gebogen positie duurt niet langer dan enige seconden.

De buigingshoek die gekozen is bij [4.10 Buigen](#) is uitgangspunt.

Buigen kan nodig zijn om:

- de effectieve reikafstand te vergroten boven de maximale persoonlijke reikafstand;
- beneden heuphoogte een voorwerp aan te raken, op te rapen, neer te leggen of te manipuleren.

De buigingshoek wordt geschat door een denkbeeldige lijn te trekken van de plaats van het heupgewricht naar het schoudergewricht. De hoek van deze lijn met de loodlijn is de buigingshoek.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig elk uur van de werkdag ongeveer 600 keer buigen.
- 1 licht beperkt, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 300 keer per uur buigen.
- 2 beperkt, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 150 keer per uur buigen.
- 3 sterk beperkt, kan zo nodig elk uur van de werkdag ongeveer 50 keer per uur buigen.

Is in een andere houding dan staand buigen beperkt?

→ Geef dan een toelichting

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting welke frequentie wel mogelijk is. Ga hierbij uit van de buigingshoek die gekozen is bij [4.10 Buigen](#).

Geef bij een grens boven de normaalwaarde in een toelichting de maximale frequentie, uitgaande van de buigingshoek die je gekozen hebt in [4.10 Buigen](#).

Kan de cliënt minder dan 50 keer per uur buigen, vermeld dan in een toelichting bij 'sterk beperkt' wat wel mogelijk is.

Relatie met andere beoordelingspunten

Lang durende handelingen in gebogen houding is statische belasting. Geef die aan bij beoordelingspunt [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#).

Beoordeel dit beoordelingspunt in samenhang met [4.10 Buigen](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt de vastgestelde waarde van het kortcyclisch buigen in *graden*, *frequentie* en *het aantal uren per dag* vast. Hij maakt geen onderscheid tussen buigen en frequent buigen.

Klassen

Het aantal graden deelt de arbeidsdeskundig analist in klassen in: 15 tot 30, ≤ 45 , ≤ 60 , ≤ 90 , ≤ 120 graden. Minder dan 15 graden wordt niet als belasting beschouwd. Bij buiging boven 120 graden rondt de arbeidsdeskundig analist dit af naar 120 graden. Een buigingshoek die duidelijk afwijkt van de klasse grenzen wordt door de arbeidsdeskundig analist in een toelichting vermeld.

Frequentie

De arbeidsdeskundig analist geeft de frequentie van buigen exact aan.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het kortcyclisch buigen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score normaal worden alle functies gesignaleerd bij > 600 keer per uur.
- Bij de score licht beperkt worden alle functies gesignaleerd bij > 300 keer per uur.
- Bij de score beperkt worden alle functies gesignaleerd bij > 150 keer per uur en ≤ 300 keer per uur.
- Bij de score sterk beperkt worden alle functies gesignaleerd bij > 50 keer per uur en ≤ 150 keer per uur.

4.11 FREQUENT BUIGEN TIJDENS HET WERK								
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Kortcyclisch buigen					
Belast- baarheid	Waarde	Toelichting	< 15 graden	keer per uur ≥ 15 graden				
				≤ 50	> 50 - ≤ 150	> 150 - ≤ 300	> 300 - ≤ 600	> 600
0. normaal	600 keer per elk uur	zonder	A	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	300 keer per elk uur	zonder	A	A	A	A	S	S
		met	A	A	A	A	S	S
2. beperkt	150 keer per elk uur	zonder	A	A	A	S	V	V
		met	A	A	A	S	V	V
3. sterk beperkt	50 keer per elk uur	zonder	A	A	S	V	V	V
		met	A	A	S	V	V	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt wordt altijd in samenhang met [4.10 Buigen](#) beoordeeld.

De hoek die maximaal is toegestaan bij *buigen* is ook de hoek waarmee *frequent buigen* wordt beoordeeld.

Beoordelingspunt 4.12 Torderen

1. Definitie

In CBBS is 'torderen' het draaien van het bovenlichaam over een hoek van 30 graden of meer en kort daarna weer in de uitgangshouding terugkeren.

2. Interpretatiekader

Hoek, duur en frequentie

De *hoek* tussen een denkbeeldige lijn door de heupgewrichten en een denkbeeldige lijn door de schoudergewrichten is het aantal graden bij torderen.

De *duur* van het torderen van het bovenlichaam is niet langer dan enige seconden. Het gaat hierbij om de dynamische belasting van het lichaam.

De verzekeringsarts gaat uit van een *frequentie* van ongeveer 1 keer per minuut.

Zittend/staand en links/rechts

Het uitgangspunt voor torderen is dit in zittende en staande houding kan worden uitgevoerd.

De beweging kan zowel naar rechts als links worden uitgevoerd.

Torderen *tot een hoek van 30 graden* wordt in CBBS niet als torderen beschouwd.

Het aantal graden bij torderen in zittende of staande houding is gelijk aan elkaar. In staande houding is het mogelijk om een grotere hoek dan 60 graden te overbruggen door ook te draaien vanuit de enkels, knieën en/of heupen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan de romp tenminste 45 graden draaien (achterom kijken op de fiets; vóórin zittend een tas van de achterbank van de auto pakken).
- 1** beperkt, namelijk

Schat in of de cliënt in staat is om het bovenlichaam ongeveer 45 graden om de lengte-as draaien. Als dit niet mogelijk blijkt, geef in een toelichting aan hoeveel graden de cliënt wél kan torderen. Het aantal graden dat de nek wordt getordeerd telt niet mee voor de vaststelling van het aantal graden.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beoordeel specifieke handelingen die bij torderen ook aan de orde zijn, afzonderlijk onder andere beoordelingspunten:

- [4.8 Reiken](#)
- [4.9 Frequent reiken tijdens het werk](#)
- [4.17 Hoofdbewegingen maken](#)

De statische belasting die gepaard gaat met het uitvoeren van handelingen in een getordeerde houding wordt beoordeeld met beoordelingspunt [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist drukt de waarden uit in *graden*, de *frequentie in keer per uur* en het *aantal uren per dag* dat de belasting voorkomt.

De *hoek* van draaiing wordt in klassen gescoord van 30, 45, 60, 90 en 120 graden. Torderen tot een hoek van 30 graden wordt niet als belastend beschouwd en wordt niet gescoord.

De arbeidsdeskundig analist geeft toelichtingen:

- bij de houding van waaruit het torderen plaatsvindt (staan, zitten, knielen, kruipen, hurken en dergelijke).
- bij torderen in combinatie met een andere activiteit zoals bijvoorbeeld buigen, reiken, tillen.
- als de hoek van torderen groter is dan 45 graden. In de toelichting wordt aangegeven op welke wijze de 45 graden overschreden wordt (optillen van de bil bij een zittende houding, draaien van benen).
- als er een duidelijk waarneembare van de weergegeven klasse afwijkende waarde wordt aangetroffen in een functie. (Dan wordt de werkelijke waarde in een toelichting vermeld.)
- bij torderen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het torderen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score normaal worden alle functies boven 60 graden gesignaleerd en bij meer dan 60 keer per uur ook alle functies van 30 graden en meer.
- Bij de score beperkt 1 worden alle functies boven 60 graden gesignaleerd als er sprake is van bijzondere eis niet dagelijks (A) dan wel dagelijks (B).
- Bij de score beperkt 1 worden alle functies van 30 tot en met 60 graden gesignaleerd.

4.12 TORDEREN								
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Kortcyclisch torderen					
Belast- baar- heid	Waarde	Toe- lichting	≤ 60 keer per uur			> 60 keer per uur		
			hoek in graden			hoek in graden		
			< 30	$\geq 30 - \leq 60$	> 60	< 30	$\geq 30 - \leq 60$	> 60
0. nor- maal	tenmin- ste 45 graden	zonder	A	A	S	A	S	S
		met	A	A	S	A	S	S
1. be- perkt	speci- fieke beper- kingen	met	A	S	A→S B→S C→V D→V	A	S	A→S B→S C→V D→V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Torderen kan zowel in zittende als staande houding worden uitgevoerd. Staand is er doorgaans een groter bereik, dan betreft het draaien.

Het aantal graden bij torderen in zittende of staande houding is gelijk aan elkaar. In staande houding is het mogelijk om een grotere hoek dan 60 graden te overbruggen door te draaien vanuit de enkels, knieën en/of heupen. De arbeidsdeskundig analist licht dit toe in zijn analyse.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Relatie met [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#) en [7.3 Getordeerd actief zijn](#).

Beoordelingspunt 4.13 Duwen of trekken

1. Definitie

In CBBS is 'duwen of trekken' het met inzet van het eigen lichaamsgewicht uitoefenen van duw- of trekkracht op voorwerpen, ongeacht of men zichzelf daarbij verplaatst.

2. Interpretatiekader

Er worden twee vormen van duw- en trekwerkzaamheden onderscheiden:

Inclusief verplaatsing van de taakuitvoerder zelf:

Deze vorm is vereist bij de uitvoering van transportwerkzaamheden, kabels trekken, en dergelijke.

Exclusief verplaatsing van de taakuitvoerder zelf:

Deze vorm is vereist bij het hanteren van gereedschappen en het verplaatsen van voorwerpen in een werkvlak (bijvoorbeeld een tafelblad).

Bij duwen of trekken onderscheiden we de aanzetkracht, de volhoudkracht en de remkracht. In het algemeen is de aanzetkracht het grootst.

De beduidende krachtsinspanning die iemand op een voorwerp kan uitoefenen, is mede afhankelijk van zijn lichaamsgewicht en het wrijvingscoëfficiënt tussen vloer en schoenen.

Onder beduidende of noemenswaardige krachtsinspanning wordt verstaan duwen of trekken dat meer dan 15 kgf vergt met een gestrekt lichaam. Als maatstaf voor deze 15 kgf duw- of trekkracht moet het lichaam, in gestrekte lichaamshouding, ongeveer 30 graden voorover of achterover hangen.

Een kracht is vooral te definiëren door wat deze kan, niet door wat deze is. Een kracht kan:

- een voorwerp van richting veranderen;
- een voorwerp van snelheid veranderen;
- een voorwerp van vorm veranderen;
- een voorwerp op constante snelheid houden.

Er wordt uitgegaan van duwen of trekken met beide handen en armen. Duwen of trekken wordt beoordeeld vanuit de staande houding.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan ongeveer 15 kgf duwen of trekken (klemmende deur openen).
- 1** beperkt, kan ongeveer 10 kgf duwen of trekken (volle vuilniscontainer).
- 2** sterk beperkt, kan ongeveer 5 kgf duwen of trekken (deur met dranger openen).

Schat de mogelijkheden van de cliënt in om te duwen of te trekken, ongeacht het inclusief of exclusief verplaatsen van de taakuitvoerder zelf.

Als de cliënt voor het inclusief verplaatsen van de taakuitvoerder meer beperkingen kent dan voor het exclusief verplaatsen van de taakuitvoerder of andersom, geef dit aan in een toelichting bij dit beoordelingspunt.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist scoort *kenmerkend* als de kracht van 15 kgf wordt overschreden en voorziet deze score van een toelichting.

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen:

- duwen of trekken in een andere dan staande houding
- verplicht met één hand of beide handen duwen of trekken
- óf alleen duwen, óf alleen trekken als vereiste
- een ongunstige toestand van de vloer of hellingshoeken

5. Geautomatiseerde vergelijking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score '*normaal*' (0) worden de functies gesignaleerd waarin meer dan 15 kgf moet worden geduwd of getrokken.
- Bij de score '*beperkt*' (1) worden alle functies gesignaleerd.
- Bij de score '*sterk beperkt*' (2) worden de functies gesignaleerd waarin 15 kgf of minder moet worden geduwd of getrokken.

4.13 DUWEN OF TREKKEN					
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie		
			Duwen trekken		
			kracht in kgf		
			≤ 15		> 15
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	zonder toelichting	met toelichting	met toelichting
0. normaal	15 kgf	zonder	A	A	S
		met	A	A	S
1. beperkt	10 kgf	zonder	S	S	S
		met	S	S	S
2. sterk beperkt	5 kgf	zonder	S	S	V
		met	S	S	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste standaardzin af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.14 Tillen of dragen

Algemene toelichting op tillen of dragen

Tillen is een aspect van fysieke belasting dat al decennia prominent de aandacht krijgt in onderzoek, beleidsvorming en publiciteit op het gebied van arbeid en gezondheid. Dit heeft enige jaren geleden geresulteerd in aanbevelingen voor gezondheidkundige grenswaarden, met name een maximaal tilgewicht van 25 kg. Er is in Nederland echter nog steeds geen wettelijke norm ten aanzien van tillen.

Wél is er inmiddels een algemeen geaccepteerd uitgangspunt om het maximaal toelaatbare tilgewicht te bepalen, uitgaande van een aantal relevante kenmerken van de tiltaak(situatie): de NIOSH-methode. Deze methodiek (afkomstig van het National Institute of Occupational Health in de VS) doet met name recht aan de extra belastende effecten van de houding waarin getild wordt en de kenmerken van de te tillen last. Daarom leent zij zich bij uitstek voor ergonomisch onderzoek gericht op verbetering van de inrichting van specifieke werkplekken en werkwijzen.

Deze methodiek veronderstelt concrete informatie over de voorwaarden waaronder getild moet worden in werk. De verzekeringsarts beoordeelt echter de mogelijkheden van de cliënt in algemene zin, los van concrete voorwaarden. Daarom is de NIOSH-methode niet geschikt voor deze algemene beoordeling van de mogelijkheden van de cliënt.

In CBBS is gekozen is voor een oriëntatie op toelaatbare tilgewichten. De normaalwaarde voor tillen in CBBS is 15 kg en houdt op voorhand rekening met eventuele verzwarende omstandigheden.

(Het maximale tilgewicht volgens de NIOSH-methode onder gunstige omstandigheden is 23 kg). In CBBS wordt bij de normaalwaarde van 15 kg een bandbreedte gehanteerd tot 25 kg voor incidentele activiteiten. Dat is de gezondheidkundige grenswaarde voor veelvuldig tillen in arbeid volgens de aanbeveling van de Gezondheidsraad.

In CBBS zijn drie afzonderlijke beoordelingspunten opgenomen om tillen en dragen te beoordelen. Hieronder worden zij kort omschreven.

Met beoordelingspunt [4.14 Tillen of dragen](#) beoordeelt de verzekeringsarts allereerst of een cliënt eigenlijk wel in staat geacht mag worden om deze activiteit *incidenteel* uit te voeren, met een bepaalde intensiteit (gewicht). Hierbij is het normaal niveau ontleend aan het dagelijks leven: af en toe (*hooguit 5 keer per uur*) ongeveer 15 kg (bijvoorbeeld een kleuter).

In veel werksituaties is deze frequentie zeker niet dagelijks geëist. Er zijn echter ook werksituaties waarin de activiteiten tillen en dragen vaker en intensiever moeten worden uitgevoerd dan doorgaans in het dagelijks leven. Daarom beoordeelt de verzekeringsarts dit beroepsmatig tillen of dragen bij de beoordelingspunten 4.15 en 4.16.

Bij beoordelingspunt [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#) gaat het er vooral om de mogelijkheden tot *frequent* tillen of dragen te beoordelen. Hier gaat het over tillen en dragen zoals dat gebruikelijk is in beroepen waarbij frequent (ongeveer 10 keer per minuut; 600 keer per uur) *lichte* voorwerpen (van 500 gram tot maximaal 5 kg) moeten worden gehanteerd.

Bij beoordelingspunt [4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk](#) is het de bedoeling om te beoordelen of de cliënt in staat is om *meer dan incidenteel* (beoordelingspunt 4.14) *zware* lasten te hanteren.

Dit beoordelingspunt gaat over het frequent (ongeveer 10 keer in één uur op een werkdag) tillen en dragen van zware lasten (ongeveer 15 kg). Dit laatste komt incidenteel in veel functies voor. Het gaat dan om een niet kenmerkende eis van de hoofdtak, maar als onderdeel van ondersteunende taken, bijvoorbeeld (opruimen, aan- en afvoer van grondstoffen en (deel)producten).

Functies waarbij hoofdzakelijk frequent zware lasten worden gehanteerd (bijvoorbeeld: steigerbouwer, opperman) zijn niet opgenomen in het landelijk functiebestand van CBBS.

1. Definitie

In CBBS is 'tillen' hooguit vijf keer per uur het met de hand(en) oppakken van voorwerpen van minimaal 500 gram, gedurende korte tijd vasthouden en weer neerzetten van voorwerpen.

In CBBS is 'dragen' hooguit vijf keer per uur het verplaatsen van voorwerpen van minimaal 500 gram met gebruik van de hand(en) en arm(en), waarbij er meer dan één meter gelopen moet worden en/of de last meer dan 10 seconden moet worden vastgehouden.

2. Interpretatiekader

Tillen en dragen zijn onder de noemer van één beoordelingspunt gebracht, omdat deze activiteiten in arbeid vaak samengaan. In arbeid komt dragen niet voor zonder tillen, het omgekeerde doet zich echter wél voor.

Onder tillen of dragen wordt verstaan het hanteren van gewichten van ten minste 500 gram.

Bij tillen en dragen wordt er vanuit gegaan dat de last gedragen wordt met twee handen voor de buik, op de rug of op de schouder. Hierbij wordt de last in evenwicht gehouden door het bovenlichaam licht te buigen, waardoor het gewicht van de romp het contragewicht vormt. Als de werksituatie deze draagwijze niet mogelijk maakt, kan de belasting belangrijk toenemen.

Een geringe verplaatsing wordt niet als dragen beschouwd. Dit kan voorkomen in arbeid waarbij voorwerpen over een geringe afstand verplaatst moeten worden, zonder dat de taakuitvoerder hierbij daadwerkelijk hoeft te lopen, hooguit een enkele pas opzij, naar achteren of naar voren. Bijvoorbeeld het inpakken of uitpakken van een kar.

Overigens komen concrete verzwarende omstandigheden voor tillen wel degelijk aan de orde bij de beoordeling van specifieke functies door verzekeringsarts en arbeidsdeskundige. Bij het onderzoek naar het eigen werk van de cliënt zal de arbeidsdeskundige hierop bedacht moeten zijn (en daarbij zo nodig de NIOSH-methode hanteren).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan ongeveer 15 kg tillen of dragen (kleuter)
- 1 licht beperkt, kan ongeveer 10 kg tillen of dragen (peuter)
- 2 beperkt, kan ongeveer 5 kg tillen of dragen (zak aardappelen)
- 3 sterk beperkt, kan ongeveer 1 kg tillen of dragen (literpak melk)

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan, zowel qua frequentie als gewicht. Vermeld een eventuele grens bóven de normaalwaarde in de toelichting (zowel voor frequentie als gewicht).

Verschillen in tillen of dragen tussen beide handen

Zijn er duidelijke verschillen in tillen/dragen tussen beide handen?

→ Geef een beperking aan op het niveau dat tussen dat van de best en de slechts functionerende zijde in zit. In de praktijk zal vrijwel altijd kunnen worden volstaan met score 1.

→ Geef in de toelichting het links-rechts-verschil aan en geef aan dat activiteiten waarvoor twee goed functionerende handen een voorwaarde zijn, niet mogelijk zijn.

→ De score normaal kan alleen worden gegeven als het prestatieniveau van beide zijden samen op het normale niveau (of hoger) ligt. Licht ook dan het links-rechts-verschil toe.

→ Geef alleen een score lager dan 1 als beide zijden samen meer beperkt zijn dan het niveau van score 1. Houd in dat geval het niveau van de best functionerende zijde aan.

(Verwijs zo nodig naar een uitgebreide toelichting in de rapportage)

Relatie met andere beoordelingspunten

De beoordeling van tillen of dragen is gerelateerd aan de beoordeling van de beoordelingspunten [4.3 Hand- en vingergebruik](#) en [4.8 Reiken](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt tillen en dragen afzonderlijk. De arbeidsdeskundig analist besteedt bij tillen of dragen niet alleen aandacht aan gewicht en tijdsaspecten, maar ook aan de werkhouding en werkomstandigheden.

Gewichten kleiner dan 0,5 kgf blijven bij tillen of dragen buiten beschouwing.

Klassen

Het te tillen of te dragen gewicht wordt deels in klassen uitgedrukt: ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 20 , ≤ 25 , ≤ 30 , ≤ 35 en ≤ 40 kilogram.

Dit geldt eveneens voor de frequentie van tillen of dragen: 1, 2, 3, 4, 5, ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 60 , ≤ 75 , ≤ 90 , ≤ 150 , ≤ 200 , ≤ 300 , ≤ 400 , ≤ 500 en > 500 keer per uur.

De totale tijd van het tillen of dragen wordt aangegeven in hele uren per dag.

Bij dragen zal de arbeidsdeskundig analist ook de aaneengesloten duur van het dragen aangeven in ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 60 minuten.

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen bij tillen of dragen:

- een gedwongen werkhouding die afwijkt van rechtop staan;
- gedwongen éénhandig tillen;
- te tillen voorwerp niet recht voor het lichaam;
- geen/onvoldoende aangrijpingspunten voor beide handen;
- voorwerpen breder dan 75 cm;
- een niet vlakke of gladde vloer; obstakels waardoor over voorwerpen heen gestapt moet worden of waardoor gebukt moet worden;
- tillen of dragen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand;
- de noodzaak om de last met één hand te dragen;
- de onmogelijkheid van evenwichtshouding tengevolge van de afmetingen van het te tillen of dragen voorwerp;
- aangrijpingspunten die het vasthouden van het voorwerp bemoeilijken.

In het functiebestand van CBBS worden ongunstige en verzwarende werkhoudingen en werkomstandigheden bij tillen afzonderlijk toegelicht.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het tillen of dragen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen zo nodig verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde vergelijking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score 'normaal' (0) worden alle functies gesignaleerd > 15 kg.
- Bij de score 'licht beperkt' (1) worden alle functies gesignaleerd > 10 kg en ≤ 15 kg.
- Bij de score 'beperkt' (2) worden alle functies gesignaleerd > 5 kg en ≤ 10 kg.
- Bij de score 'sterk beperkt' (3) worden alle functies gesignaleerd > 2 kg en ≤ 5 kg, behoudens dagelijks, algemeen voorkomend (D).

4.14 TILLEN OF DRAGEN							
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Tillen / Dragen				
Belast- baarheid	Waarde	Toelichting	gewicht in kg				
			≤ 2	$2 < \leq 5$	$5 < \leq 10$	$10 < \leq 15$	> 15
0. normaal	15 kg	zonder	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	10 kg	zonder	A	A	A	S	V
		met	A	A	A	S	V
2. beperkt	5 kg	zonder	A	A	S	V	V
		met	A	A	S	V	V
3. sterk beperkt	1 kg	zonder	A	A→S B→S C→S D→V	V	V	V
		met	A	A→S B→S C→S D→V	V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit belastingpunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd beoordeeld worden samen met de beoordelingspunten:

- [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#) en
- [4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk](#).

Beoordelingspunt 4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is *'frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk'* het hanteren door tillen en het hanteren door dragen

In CBBS is *'frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk door tillen'* het veelvuldig met de hand(en) oppakken van voorwerpen van 0,5 tot en met 5 kg, gedurende korte tijd vasthouden en weer neerzetten met een frequentie van ongeveer 10 keer per minuut (600 keer per uur).

In CBBS is *'frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk door dragen'* het veelvuldig verplaatsen van lichte voorwerpen van 0,5 tot en met 5 kg met gebruik van de hand(en) en arm(en), waarbij er meer dan één meter gelopen moet worden en/of waarbij de last meer dan 10 seconden moet worden vastgehouden, met een frequentie van ongeveer 10 keer per minuut (600 keer per uur).

Zie ook [4.14 Tillen of dragen](#) (de toelichting vooraf).

2. Interpretatiekader

Het frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk door middel van tillen en dragen is onder de noemer van één beoordelingspunt gebracht, omdat deze activiteiten in arbeid vaak samengaan. In arbeid komt dragen niet voor zonder tillen, het omgekeerde doet zich echter wél voor.

Bij tillen en dragen wordt er vanuit gegaan dat de last wordt gedragen met twee handen voor de buik, op de rug of op de schouder. Hierbij wordt de last in evenwicht gehouden door het bovenlichaam licht te buigen, waardoor het gewicht van de romp het contragewicht vormt. Als de werksituatie deze draagwijze niet mogelijk maakt, kan de belasting belangrijk toenemen.

Het hanteren van voorwerpen van minder dan 500 gram blijft buiten beschouwing bij dit onderdeel. Dat geldt eveneens voor het hanteren van voorwerpen van meer dan 5 kg.

- *Incidenteel* tillen of dragen van voorwerpen met een gewicht van meer dan 5 kg wordt beoordeeld met beoordelingspunt [4.14 Tillen of dragen](#).
- Het *frequent* tillen of dragen van voorwerpen met een gewicht van meer dan 5 kg wordt beoordeeld met beoordelingspunt [4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk](#).

Bij dit beoordelingspunt gaat het vooral om de mogelijkheden tot *frequent* tillen of dragen te beoordelen. Hier gaat het over tillen en dragen zoals dat gebruikelijk is in beroepen waarbij frequentie van (ongeveer 10 keer per minuut; 600 keer per uur) *lichte* voorwerpen (van 500 gram tot en met 5 kg) moeten worden gehanteerd.

Een geringe verplaatsing wordt niet als dragen beschouwd. Dit kan voorkomen in arbeid waarbij voorwerpen over een geringe afstand verplaatst moeten worden, zonder dat de taakuitvoerder hierbij daadwerkelijk hoeft te lopen (hooguit een enkele pas opzij, naar achteren of naar voren). Bijvoorbeeld het inpakken of uitpakken van een kar.

Overigens komen concrete verzwarende omstandigheden voor tillen wel degelijk aan de orde bij de beoordeling van specifieke functies door verzekeringsarts en arbeidsdeskundige. Bij het onderzoek naar het eigen werk van de cliënt zal de arbeidsdeskundige hierop bedacht zijn (en zal daarbij zo nodig de NIOSH-methode moeten hanteren).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 600 keer voorwerpen van ruim 1 kg hanteren (orderverzamelaar).
- 1 licht beperkt, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 300 keer voorwerpen van ruim 1 kg hanteren.
- 2 beperkt, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 150 keer voorwerpen van ruim 1 kg hanteren.
- 3 sterk beperkt, kan zo nodig tijdens elk uur van de werkdag ongeveer 50 keer voorwerpen van ruim 1 kg hanteren.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan, zowel qua frequentie als gewicht. Vermeld een eventuele grens bóven de normaalwaarde in de toelichting (zowel voor frequentie als gewicht).

Verschillen in frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk tussen beide handen

Zijn er duidelijke verschillen in frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk tussen beide handen?

- Geef een beperking aan op het niveau dat tussen dat van de best en de slechts functionerende zijde in zit. In de praktijk zal vrijwel altijd kunnen worden volstaan met score 1.
- Geef in de toelichting het links-rechts-verschil aan en geef aan dat activiteiten waarvoor twee goed functionerende handen een voorwaarde zijn, niet mogelijk zijn.
- De score normaal kan alleen worden gegeven als het prestatieniveau van beide zijden samen op het normale niveau (of hoger) ligt. Licht ook dan het links-rechts-verschil toe.
- Geef alleen een score lager dan 1 als beide zijden samen meer beperkt zijn dan het niveau van score 1. Houd in dat geval het niveau van de best functionerende zijde aan.
(Verwijs zo nodig naar een uitgebreide toelichting in de verzekeringsgeneeskundige rapportage.)

Relatie met andere beoordelingspunten

De beoordeling van tillen en dragen is gerelateerd aan de beoordelingspunten [4.3 Hand- en vingergebruik](#) en [4.8 Reiken](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt tillen en dragen afzonderlijk. De arbeidsdeskundig analist besteedt bij tillen of dragen niet alleen aandacht aan gewicht en tijdsaspecten, maar ook aan de werkhouding en werkomstandigheden.

Gewichten kleiner dan 0,5 kgf blijven bij tillen en dragen buiten beschouwing.

Klassen

Het te tillen of te dragen gewicht wordt deels in klassen uitgedrukt: ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 20 , ≤ 25 , ≤ 30 , ≤ 35 en ≤ 40 kilogram.

Dit geldt eveneens voor de frequentie van tillen of dragen: 1, 2, 3, 4, 5, ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 60 , ≤ 75 , ≤ 90 , ≤ 150 , ≤ 200 , ≤ 300 , ≤ 400 , ≤ 500 en > 500 keer per uur.

Bij dragen zal de arbeidsdeskundig analist ook de aaneengesloten duur van het dragen aangeven in minuten van 1, 2, 3, 4, 5, < 15 , < 30 , < 60 minuten.

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen bij tillen en dragen:

- een gedwongen werkhouding die afwijkt van rechtop staan;
- gedwongen ééhandig tillen;
- te tillen voorwerp niet recht voor het lichaam;
- geen/onvoldoende aangrijpingspunten voor beide handen;

- voorwerpen breder dan 75 cm;
- een niet vlakke of gladde vloer; obstakels waardoor over voorwerpen heen gestapt moet worden of waardoor gebukt moet worden;
- tillen of dragen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand;
- de noodzaak om de last met één hand te dragen;
- de onmogelijkheid van evenwichtshouding tengevolge van de afmetingen van het te tillen of dragen voorwerp;
- aangrijpingspunten die het vasthouden van het voorwerp bemoeilijken.

In het functiebestand van CBBS worden ongunstige en verzwarende werkhoudingen en werkomstandigheden afzonderlijk toegelicht.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het tillen of dragen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen zo nodig verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden geautomatiseerd vergeleken met de eisen betreffende tillen in arbeid.

- Bij de score '*normaal*' (0) worden alle functies gesignaleerd:
 - bij > 600 maal per uur met een gewicht van $\geq 0,5 - \leq 2$ kg
 - vanaf 5 maal per uur met een gewicht van > 2 kg en ≤ 5 kg.
- Bij de score '*licht beperkt*' (1) worden alle functies gesignaleerd:
 - van > 300 tot ≤ 600 maal per uur met een gewicht van $\geq 0,5 - \leq 2$ kg
 - vanaf 5 maal tot en met 600 per uur met een gewicht van > 2 kg en ≤ 5 kg.
- Bij de score '*beperkt*' (2) worden alle functies gesignaleerd:
 - van > 150 tot ≤ 300 maal per uur met een gewicht van $\geq 0,5 - \leq 2$ kg –
 - vanaf 5 tot en met 300 maal per uur met een gewicht van > 2 kg en ≤ 5 kg.
- Bij de score '*sterk beperkt*' (3) worden alle functies gesignaleerd:
 - van > 50 tot ≤ 150 maal per uur met een gewicht van $\geq 0,5 - \leq 2$ kg
 - vanaf 5 tot en met 150 maal per uur met een gewicht van > 2 kg en ≤ 5 kg.

4.15 FREQUENT LICHTE VOORWERPEN HANTEREN TIJDENS HET WERK													
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Tillen										
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	≥ 0,5 kg - ≤ 2 kg					> 2 kg - ≤ 5 kg					< 0,5 kg en > 5 kg
			keer per uur										
			≤ 50	> 50 - ≤ 150	> 150 - ≤ 300	> 300 - ≤ 600	> 600	≤ 5	> 5 - ≤ 150	> 150 - ≤ 300	> 300 - ≤ 600	> 600	
0. normaal	600 keer per uur 1 kg	zonder	A	A	A	A	S	A	S	S	S	S	A
		met	A	A	A	A	S	A	S	S	S	S	A
1. licht beperkt	300 keer per uur 1 kg	zonder	A	A	A	S	V	A	S	S	S	V	A
		met	A	A	A	S	V	A	S	S	S	V	A
2. beperkt	150 keer per uur 1 kg	zonder	A	A	S	V	V	A	S	S	V	V	A
		met	A	A	S	V	V	A	S	S	V	V	A
3. sterk beperkt	50 keer per uur 1 kg	zonder	A	S	V	V	V	A	S	V	V	V	A
		met	A	S	V	V	V	A	S	V	V	V	A

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd. (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd beoordeeld worden samen met de beoordelingspunten:

- [4.14 Tillen of dragen](#) en
- [4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk](#).

Beoordelingspunt 4.16 Frequent zware lasten hanteren tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is *'frequent zware lasten hanteren tijdens het werk'* het hanteren door tillen en het hanteren door dragen.

In CBBS is *'frequent zware lasten hanteren door tillen'* het veelvuldig met der hand(en) oppakken, gedurende korte tijd vasthouden en weer neerzetten van voorwerpen met een gewicht van ongeveer 15 kg.

In CBBS is *'frequent zware lasten hanteren door dragen'* het veelvuldig verplaatsen van voorwerpen met een gewicht van ongeveer 15 kg met gebruik van de hand(en) en arm(en), waarbij er meer dan één meter gelopen moet worden en/of waarbij de last meer dan 10 seconden moet worden vastgehouden.

Zie ook [4.14 Tillen of dragen](#) (de toelichting vooraf).

2. Interpretatiekader

Het frequent tillen of dragen van voorwerpen met een gewicht van maximaal 5 kg wordt niet bij dit beoordelingspunt beoordeeld maar bij beoordelingspunt [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#).

Bij dit onderdeel vindt beoordeling plaats of de cliënt al dan niet in staat is om *hooguit tijdens één uur per werkdag* ten hoogste tien maal lasten van ongeveer 15 kg te tillen of te dragen.

Dit is voldoende, omdat het frequent hanteren van zware lasten in de meeste functies slechts incidenteel voorkomt. Het is geen hoofdtaak, maar komt voor als onderdeel van ondersteunende taken, bijvoorbeeld (opruimen, aan- en afvoer van grondstoffen en (deel)producten).

Functies waarbij hoofdzakelijk frequent zware lasten worden gehanteerd (bijvoorbeeld: steigerbouwer, opperman) zijn niet opgenomen in het landelijk functiebestand van het CBBS.

Het frequent zware voorwerpen hanteren tijdens het werk door middel van tillen en dragen is onder de noemer van één beoordelingspunt gebracht, omdat deze activiteiten in arbeid vaak samengaan. In arbeid komt dragen niet voor zonder tillen, het omgekeerde doet zich echter wél voor.

Bij tillen en dragen wordt er vanuit gegaan dat de last gedragen wordt met twee handen voor de buik, op de rug of op de schouder. Hierbij wordt de last in evenwicht gehouden door het bovenlichaam licht naar voren of naar achteren te buigen, waardoor het gewicht van de romp het contragewicht vormt. Als de werksituatie deze draagwijze niet mogelijk maakt, kan de belasting belangrijk toenemen.

Een geringe verplaatsing wordt niet als dragen beschouwd. Dit kan voorkomen in arbeid waarbij voorwerpen over een geringe afstand verplaatst moeten worden, zonder dat de taakuitvoerder hierbij daadwerkelijk hoeft te lopen (hooguit een enkele pas opzij, naar achteren of naar voren). Bijvoorbeeld het inpakken of uitpakken van een kar.

Overigens komen concrete verzwarende omstandigheden voor tillen wel degelijk aan de orde bij de beoordeling van specifieke functies door verzekeringsarts en arbeidsdeskundige. Bij het onderzoek naar het eigen werk van de cliënt zal de arbeidsdeskundige hierop bedacht zijn (en zal daarbij zo nodig de NIOSH-methode moeten hanteren).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig tijdens ongeveer een uur per werkdag frequent lasten van ongeveer 15 kg hanteren.
- 1 beperkt, kan niet tijdens ongeveer een uur per werkdag frequent lasten van ongeveer 15 kg hanteren.

Beoordeel bij dit onderdeel of de cliënt al dan niet in staat is om *hooguit tijdens één uur per werkdag* tien keer in dat uur voorwerpen van ongeveer 15 kg te tillen of te dragen. Beschrijf de ruimte boven de normaalwaarde zowel qua frequentie als qua gewicht in een toelichting.

Een toelichting bij een beperking is zinloos, omdat dan functies met een belasting op dit punt wordt verworpen. De combinatie met de beoordelingspunten [4.14 Tillen of dragen](#) en [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#) geeft echter voldoende differentiatiemogelijkheden.

Verschillen in frequent zware lasten hanteren tijdens het werk tussen beide handen

Zijn er duidelijke verschillen in frequent zware lasten hanteren tijdens het werk tussen beide handen?

- Geef een beperking aan op het niveau dat tussen dat van de best en de slechts functionerende zijde in zit. In de praktijk zal vrijwel altijd kunnen worden volstaan met score 1.
- Geef in de toelichting het links-rechts-verschil aan en geef aan dat activiteiten waarvoor twee goed functionerende handen een voorwaarde zijn, niet mogelijk zijn.
- De score normaal kan alleen worden gegeven als het prestatieniveau van beide zijden samen op het normale niveau (of hoger) ligt. Licht ook dan het links-rechts-verschil toe.
- Geef alleen een score lager dan 1 als beide zijden samen meer beperkt zijn dan het niveau van score 1. Houd in dat geval het niveau van de best functionerende zijde aan.
(Verwijs zo nodig naar een uitgebreide toelichting in de verzekeringsgeneeskundige rapportage.)

Relatie met andere beoordelingspunten

De beoordeling van tillen en dragen is gerelateerd aan de beoordeling van de beoordelingspunten [4.3 Hand- en vingergebruik](#) en [4.8 Reiken](#).

Het hanteren van voorwerpen van minder dan 5 kg wordt bij dit beoordelingspunt niet gescoord. Het frequent tillen of dragen van voorwerpen met een gewicht van minder dan 5 kg wordt beoordeeld met beoordelingspunt [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#) en wordt hier buiten beschouwing gelaten.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt tillen en dragen afzonderlijk.

De arbeidsdeskundig analist besteedt bij tillen of dragen niet alleen aandacht aan gewicht en tijdsaspecten, maar ook aan de werkhouding en werkomstandigheden.

Gewicht kleiner dan 0,5 kg blijven bij tillen en dragen buiten beschouwing.

Klassen

Het te tillen of te dragen gewicht wordt deels in klassen uitgedrukt: ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 20 , ≤ 25 , ≤ 30 , ≤ 35 en ≤ 40 kilogram.

Dit geldt eveneens voor de frequentie van tillen of dragen: 1, 2, 3, 4, 5, ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 60 , ≤ 75 , ≤ 90 , ≤ 150 , ≤ 200 , ≤ 300 , ≤ 400 , ≤ 500 en > 500 keer per uur.

De totale tijd van het tillen of dragen wordt aangegeven in hele uren per dag.

Bij dragen zal de arbeidsdeskundig analist ook de aaneengesloten duur van het dragen aangeven in minuten van ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 60 minuten.

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen bij tillen en dragen:

- een gedwongen werkhouding die afwijkt van rechtop staan;
- gedwongen éénhandig tillen;
- te tillen voorwerp niet recht voor het lichaam;
- geen/onvoldoende aangrijpingspunten voor beide handen;
- voorwerpen breder dan 75 cm;
- een niet vlakke of gladde vloer; obstakels waardoor over voorwerpen heen gestapt moet worden of waardoor gebukt moet worden;
- tillen of dragen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand;
- de noodzaak om de last met één hand te dragen;
- de onmogelijkheid van evenwichtshouding tengevolge van de afmetingen van het te tillen of dragen voorwerp;
- aangrijpingspunten die het vasthouden van het voorwerp bemoeilijken;

In het functiebestand van CBBS worden ongunstige en verzwarende werkhoudingen en werkomstandigheden afzonderlijk toegelicht.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het tillen of dragen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen zo nodig verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde vergelijking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden geautomatiseerd vergeleken met de eisen betreffende tillen in arbeid.

CBBS signaleert bij de score 'normaal' (0):

- bij meer dan 1 uur per werkdag en zowel $> 5 - \leq 15$ keer per uur als $> 5 - \leq 5$ kg
- bij meer dan 0 uur per werkdag > 15 keer per uur én > 5 kg en/of > 5 keer per uur én > 15 kg.

4.16 FREQUENT ZWARE LASTEN HANTEREN TIJDENS HET WERK						
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Tillen			
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	≤ 5 keer per uur en/of ≤ 5 kg en/of 0 uur per werkdag	> 5 - ≤ 15 keer per uur én > 5 - ≤ 15 kg		> 15 keer per uur én > 5 kg en/of > 5 keer per uur én > 15 kg
				uren per werkdag		uren per werkdag
				> 0 - ≤ 1	> 1	> 0
0. normaal	tijdens een uur 10 keer 15 kg	zonder	A	A	S	S
		met	A	A	S	S
1. beperkt	niet tijdens een uur 10 keer 15 kg	zonder	A	V	V	V
		met	A	V	V	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd samen met het beoordelingspunt [4.14 Tillen of dragen](#) en [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#) beoordeeld te worden.

Beoordelingspunt 4.17 Hoofdbewegingen maken

1. Definitie

In CBBS is 'hoofdbewegingen maken' het hoofd in een of meerdere richtingen bewegen.

2. Interpretatiekader

Hoofdbewegingen maken onderdeel uit van vrijwel elke taakuitvoering. Ze zijn noodzakelijk voor de oriëntatie op de omgeving en de controle van de eigen taakuitvoering. Met hoofdbewegingen worden de oren en ogen gericht op auditieve en visuele bronnen.

De bewegingen van het hoofd die bij dit beoordelingspunt worden beoordeeld, worden onderscheiden in drie soorten bewegingen, die bovendien ieder in twee richtingen kunnen plaatsvinden, te weten:

- anteflexie / retroflexie: kin op de borst (45°) / hoofd maximaal achterover (45°)
- rotatie: zijwaarts draaien/over schouder kijken (60° naar links en rechts)
- lateroflexie: oor op schouder (45° naar links en rechts)

Geringe bewegingen van het hoofd worden bij dit beoordelingspunt buiten beschouwing gelaten. Van hoofdbewegingen maken is pas sprake bij anteflexie/retroflexie en lateroflexie vanaf 15° en bij rotatie vanaf 30°.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan het hoofd ongehinderd bewegen
- 1 beperkt, kan het hoofd beperkt bewegen
- 2 sterk beperkt, kan het hoofd niet of nauwelijks zijwaarts draaien
- 3 sterk beperkt, kan het hoofd niet of nauwelijks naar opzij of op en neer bewegen

De scores van dit beoordelingspunt hebben een ongebruikelijke structuur. De scores 2 en 3 (sterk beperkt) verschillen in de bewegingsrichting, niet in mate van de beperking.

Score 2 vertegenwoordigt zijwaarts draaien, score 3 hoofd naar opzij of op en neer bewegen.

Sterk beperkt (2 en 3) impliceert een ernstiger beperking dan beperkt (1) waar geen bewegingsrichting wordt aangegeven.

Kies beperkt als er enige beperking is in het bewegen van het hoofd en geef in de toelichting aan om welke beweging het betreft.

Sterk beperkt in alle richtingen score je bij sterk beperkt (2 én 3) met toelichting.

Een toelichting bij één van de waarden leidt op zich niet tot een signalering vanuit het CBBS. Een toelichting is echter wel zinvol omdat er op grond van de vergelijking van functionele mogelijkheden met de eisen in arbeid wel gesignaleerd wordt. Met name bij beperkt (1) is een toelichting zinvol omdat daar de aard van de beperking niet blijkt uit de score.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functies beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of 'hoofdbewegingen maken' in de functie voorkomt.

Als eisen in werk worden opgenomen: anteflexie/retroflexie en lateroflexie vanaf 15° en rotatie vanaf 30°.

Klassen

De *hoek* wordt beoordeeld in klassen: ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 , ≤ 90 , ≤ 120 , > 120 graden.

De *frequentie* wordt weergegeven van 1 t/m 999 keer per uur.

De arbeidsdeskundig analist geeft in een toelichting aan welke hoofdbeweging het betreft: anteflexie/retroflexie, lateroflexie of rotatie. Als er verscheidene hoofdbewegingen al dan niet gecombineerd aan de orde zijn wordt dit eveneens in een toelichting vermeld. Ook extreme houdingen of bewegingen worden toegelicht.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft 'hoofdbewegingen maken' aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen zo nodig verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

CBBS signaleert ongeacht de soort hoofdbeweging in de functie (anteflexie, retroflexie, rotatie of lateroflexie):

- Als de verzekeringsarts de normaalwaarde (0) heeft aangeven bij meer dan 60 keer per uur bij 15 tot en met 60 graden.
- Als de verzekeringsarts beperkt (1) heeft aangeven ongeacht de frequentie bij 30 tot en met 60 graden behoudens dagelijks algemeen voorkomend bij van 45 tot en met 60 graden. Tevens bij een frequentie van meer dan 60 keer per uur van 15 tot en met 30 graden.
- Als de verzekeringsarts sterk beperkt (2) heeft aangeven ongeacht de frequentie bij 30 tot en met 60 graden behoudens dagelijks en niet dagelijks algemeen voorkomend bij van 45 tot en met 60 graden. Tevens bij een frequentie van meer dan 60 keer per uur van 15 tot en met 30 graden.
- Als de verzekeringsarts sterk beperkt (3) heeft aangeven ongeacht de frequentie bij 15 tot en met 45 graden behoudens dagelijks en niet dagelijks algemeen voorkomend bij van 30 tot en met 45 graden.

4.17 HOOFDBEWEGINGEN MAKEN

Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Hoofdbewegingen									
Belast- baar- heid	Waarde	Toe- lichting	≤ 60 keer per uur					> 60 keer per uur				
			hoek in graden					hoek in graden				
			< 15	≥ 15 - ≤ 30	> 30 - ≤ 45	> 45 - ≤ 60	> 60	< 15	≥ 15 - ≤ 30	> 30 - ≤ 45	> 45 - ≤ 60	> 60
0. normaal	onge- hinderd bewegen	zonder	A	A	A	A	V	A	S	S	S	V
		met	A	A	A	A	V	A	S	S	S	V
1. beperkt	beperkt bewegen	zonder	A	A	S	A→S B→S C→S D→V	V	A	S	S	A→S B→S C→S D→V	V
		met	A	A	S	A→S B→S C→S D→V	V	A	S	S	A→S B→S C→S D→V	V
2. sterk beperkt	niet/ nauwelijks zijwaarts draaien	zonder	A	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	A	S	S	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	A	S	S	A→S B→S C→V D→V	V
3. sterk beperkt	niet/ nauwelijks op en neer	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	V	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	V	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op \geq 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op \geq 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Let op de ongebruikelijke structuur van de scores 2 en 3. Deze verschillen in de bewegingsrichting, niet in mate van de beperking.

De verzekeringsarts kiest beperkt (1) als er enige beperking is in het bewegen van het hoofd, voor elke bewegingsrichting. De verzekeringsarts geeft in de toelichting aan om welke beweging het gaat. Als de beperking zodanig is dat niet of nauwelijks bewogen kan worden, gebruikt de verzekeringsarts sterk beperkt (2 en/of 3). De selectie van functies vindt niet plaats op basis van bewegingsrichting, maar uitsluitend op basis van de mate waarin de hoofdbewegingen kunnen worden gemaakt. De relatie tussen de mogelijke en vereiste bewegingsrichting behoeft dus een arbeidsdeskundige beoordeling.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is. Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Geef in begrijpelijke termen aan waarom het niet selecteren van deze functie op dit beoordelingspunt leidt tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse.

Beoordelingspunt 4.18 Lopen

1. Definitie

In het CBBS is 'lopen' het zich te voet verplaatsen.

2. Interpretatiekader

Er is sprake van lopen als te voet een afstand van tenminste 1 meter wordt afgelegd over vlak terrein met een tempo van ongeveer 4 km per uur.

Korte onderbrekingen door even stil te staan worden niet als een onderbreking van een periode van aaneengesloten lopen beschouwd. De aaneengesloten duur van lopen wordt pas onderbroken als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie plaats kan vinden. (Als tijdens het lopen een trap moet worden beklommen dan wordt hierdoor het lopen niet onderbroken, omdat trappenlopen een vorm van extra inspannend lopen is).

Het gaat erom hoelang de cliënt in het dagelijkse leven achtereen kan lopen, zonder te rusten of andere activiteiten te ondernemen.

Onder lopen wordt ook verstaan het zich per rolstoel verplaatsen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan ongeveer een uur achtereen lopen (wandeling).
- 1 licht beperkt, kan ongeveer een half uur achtereen lopen (ommetje).
- 2 beperkt, kan ongeveer een kwartier achtereen lopen (naar de brievenbus).
- 3 sterk beperkt, kan minder dan 5 minuten achtereen lopen (binnenshuis).

De duur van 'lopen' is afhankelijk van de lichamelijke inspanning die de persoon kan leveren.

Terrein

Geef een toelichting als lopen op onregelmatig of hellend terrein voor cliënt problemen geeft.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer mogelijk is. Vermeld een eventuele grens boven de normaalwaarde in de toelichting.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beoordeel met dit punt 4.18 de tijd dat iemand aaneengesloten kan lopen.

Beoordeel met punt [4.19 Lopen tijdens het werk](#) de totale duur die iemand op een dag kan lopen.

Rolstoel

Geef aan als de cliënt een rolstoelgebruiker is.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt de waargenomen aaneengesloten duur, frequentie en het aantal uren per dag vast.

- De aaneengesloten *duur* van lopen wordt door de arbeidsdeskundig analist aangegeven in 1 tot en met 60 minuten, $\leq 1,5$ uur en ≤ 2 uur.
- *Frequentie* is het aantal keren per uur dat de aaneengesloten handeling voorkomt en wordt door de arbeidsdeskundig analist aangegeven van 1 tot en met 60. Als de aaneengesloten duur meer dan 1 uur (score $\leq 1,5$ of ≤ 2 uur) is, wordt de frequentie per dag vastgesteld.
- Het *aantal uren per dag* is het waargenomen aantal uren van de werkdag dat lopen voorkomt.

Bijzondere situaties

De arbeidsdeskundig analist geeft een toelichting als lopen in bijzondere situaties voorkomt.

Voorbeelden zijn:

- lopen op glooiende bodem,
- lopen op oneffen terrein,
- lopen op gladde (natte of vette) vloeren,
- hard lopen,
- lopen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand,
- het tijdens het lopen nemen van obstakels (1 à 2 treden, opstapje tot 30 cm.)

Trappen

Als tijdens het lopen ook trappen lopen voorkomt wordt dit door de arbeidsdeskundig analist bij [4.20 Trappenlopen](#) aangegeven.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft 'lopen' aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Een signalering op dit punt betekent:

- Bij de score '*normaal*' (0) dat meer dan 60 minuten aaneengesloten gelopen moet worden.
- Bij de score '*licht beperkt*' (1) dat van 30 minuten tot en met 60 minuten aaneengesloten gelopen moet worden en dit geen dagelijks algemeen voorkomende eis is (D).
- Bij de score '*beperkt*' (2) dat van 15 minuten tot en met 30 minuten aaneengesloten gelopen moet worden en dit geen dagelijks algemeen voorkomende eis is (D).
- Bij de score '*sterk beperkt*' (3) dat van 0 tot en met 5 minuten aaneengesloten gelopen moet worden. Of dat van 5 tot en met 15 minuten aaneengesloten gelopen moet worden en dit een niet dagelijkse of dagelijkse bijzonder eis is (A of B). Of dat er van 15 tot en met 30 minuten aaneengesloten gelopen moet worden en dit een niet dagelijkse bijzonder eis is (A).

4.18 LOPEN								
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Lopen					
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	tijd in minuten achtereem					
			0	$\wedge 0 - \vee 5$	$\wedge 5 - \vee 15$	$\wedge 15 - \vee 30$	$\wedge 30 - \vee 60$	$\wedge 60$
0. normaal	60 minuten achtereem	zonder	A	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	30 minuten achtereem	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
2. beperkt	15 minuten achtereem	zonder	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V	V
3. sterk beperkt	< 5 minuten achtereem	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	A→S B→V C→V D→V	V	V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	A→S B→V C→V D→V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op \geq 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op \geq 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Uit de functiebeschrijving en toelichting door de arbeidsdeskundig analist kunnen verzwarende of juist verlichtende factoren een doorslaggevende rol bij het selecteren of verwerpen van een functie spelen. Hierbij kun je denken aan lopen op oneffen terrein of juist onder ideale omstandigheden (binnen). Ook factoren die het mogelijk of juist onmogelijk maken om even stil te staan, kunnen hier een rol spelen. Of er tijdens het lopen ook getild, geduwd en/of gedragen moet worden, is van belang.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd samen met beoordelingspunt [4.19 Lopen tijdens het werk](#) beoordeeld worden.

Beoordelingspunt 4.19 Lopen tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is 'lopen tijdens het werk' de som van de afzonderlijke perioden op een werkdag waarin aaneengesloten gelopen wordt. Een aaneengesloten perioden duurt niet langer dan aangegeven bij beoordelingspunt [4.18 Lopen](#).

2. Interpretatiekader

Er is sprake van lopen als te voet een afstand van tenminste 1 meter wordt afgelegd over vlak terrein met een tempo van ongeveer 4 km per uur.

Korte onderbrekingen door even stil te staan worden niet als een onderbreking van een periode van aaneengesloten lopen beschouwd. De aaneengesloten duur van lopen wordt pas onderbroken als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie plaats kan vinden.

(Als tijdens het lopen een trap moet worden beklommen, dan wordt hierdoor het lopen niet onderbroken, want trappenlopen is een vorm van extra inspannend lopen.)

Beoordeeld wordt de totale duur per werkdag die de cliënt lopend door kan brengen: de som van de afzonderlijke aaneengesloten periodes per werkdag. Het uitgangspunt daarbij is dat tussen de afzonderlijke periodes waarin gelopen wordt, er voldoende gelegenheid is om te herstellen van voorafgaande inspanning. Een werkdag is ongeveer 8 uur.

Onder lopen wordt ook verstaan het zich per rolstoel verplaatsen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig gedurende het merendeel van de werkdag lopen (postbode).
- 1 licht beperkt, kan zo nodig gedurende de helft van de werkdag (ongeveer 4 uur) lopen.
- 2 beperkt, kan zo nodig gedurende een beperkt deel van de werkdag (ongeveer 1 uur) lopen.
- 3 sterk beperkt, kan gedurende minder dan een half uur per werkdag lopen.

De duur van 'lopen' is afhankelijk van de lichamelijke inspanning die de persoon kan leveren.

Terrein

Geef een toelichting als lopen op onregelmatig of hellend terrein voor cliënt problemen geeft

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer mogelijk is. Vermeld een eventuele grens boven de normaalwaarde in de toelichting.

Rolstoel

Geef aan als er sprake is van een rolstoelgebruiker.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beoordeel hier hoeveel cliënt in totaal gedurende een 8-urige werkdag kan lopen.

Geef bij punt [4.18 Lopen](#) de maximale aaneengesloten duur aan.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt de waargenomen aaneengesloten *duur*, *frequentie* en *het aantal uren per dag* vast.

- De aangesloten *duur* van lopen wordt door de arbeidsdeskundig analist aangegeven in 1 tot en met 60 minuten, $\leq 1,5$ uur en ≤ 2 uur.
- *Frequentie* is het aantal keren per uur dat de aaneengesloten handeling voorkomt en wordt door de arbeidsdeskundig analist aangegeven van 1 tot en met 60. Als de aaneengesloten duur meer dan 1 uur (score $\leq 1,5$ of ≤ 2 uur) is wordt de frequentie per dag vastgesteld.
- Het *aantal uren per dag* is het waargenomen aantal uren van de werkdag waarin lopen voorkomt.

Bijzondere situaties

De arbeidsdeskundig analist geeft een toelichting als lopen in bijzondere situaties voorkomt.

Voorbeelden zijn:

- lopen op gloeiende bodem,
- lopen op oneffen terrein,
- lopen op gladde (natte of vette) vloeren,
- hard lopen,
- lopen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand,
- het tijdens het lopen nemen van obstakels (1 à 2 treden, opstapje tot 30 cm.)

Trappen

Als tijdens het lopen ook trappen lopen voorkomt wordt dit door de arbeidsdeskundig analist bij [4.20 Trappenlopen](#) aangegeven.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft lopen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen zo nodig verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomende eis (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Een signalering op dit punt betekent:

- Bij de score '*normaal*' (0) dat meer dan 8 uur per werkdag gelopen moet worden.
- Bij de score '*licht beperkt*' (1) dat meer dan 4 uur maar 8 uur of minder gelopen moet worden en dit geen dagelijks algemeen voorkomende eis (D) is.
- Bij de score '*beperkt*' (2) dat meer dan 1 uur maar 4 uur of minder gelopen moet worden en dit geen dagelijks algemeen voorkomende eis (D) is.
- Bij de score '*sterk beperkt*' (3) dat meer dan 0 uur tot en met een $\frac{1}{2}$ uur gelopen moet worden of van een $\frac{1}{2}$ tot en met 1 uur en dit een niet dagelijks bijzondere eis (A) is.

4.19 LOPEN TIJDENS HET WERK								
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Lopen					
Belastbaar-heid	Waarde	Toelichting	totale tijd in uren per werkdag					
			0	0 - 1/2	1/2 - 1	1 - 4	4 - 8	8
0. normaal	merendeel werkdag	zonder	A	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	4 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
2. beperkt	1 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V	V
3. sterk beperkt	< 1/2 uur per werkdag	zonder	A	S	A→S B→V C→V D→V	V	V	V
		met	A	S	A→S B→V C→V D→V	V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op \geq 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op \geq 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Uit de functiebeschrijving en toelichting door de arbeidsdeskundig analist kunnen verzwarende of juist verlichtende factoren een doorslaggevende rol bij het selecteren of verwerpen van een functie spelen. Hierbij kun je denken aan lopen op oneffen terrein of juist onder ideale omstandigheden (binnen). Ook factoren die het mogelijk of juist onmogelijk maken om even stil te staan kunnen hier een rol spelen. Of er tijdens het lopen ook getild, geduwd en/of gedragen moet worden, is van belang.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit belastingpunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is. Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd samen met beoordelingspunt [4.18 Lopen](#) beoordeeld worden.

Beoordelingspunt 4.20 Trappenlopen

1. Definitie

In het CBBS is 'trappen lopen' het oplopen en/of aflopen van trappen met horizontale vlakke treden, waarbij normaliter de hulp van handen niet noodzakelijk is.

2. Interpretatiekader

De verzekeringsarts beoordeelt het aantal treden dat de cliënt in één keer achtereen kan op- en aflopen.

Uitgangspunt is een conventionele rechte steektrap met:

- een tredehoogte (optrede) van 18,5 cm,
- een tredebreedte (aantrede) van tenminste 22 cm
- een hellingshoek van ongeveer 40,5 graden
- een woonhuistrap van 15 treden (dus even zoveel keren opstappen).

Trappenlopen is pas onderbroken als er een wezenlijk andere activiteit van minimaal 1 minuut voor in de plaats komt.

De verzekeringsgeneeskundige beoordeling is inclusief een frequentie van ongeveer 4 keer per uur.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan tenminste in één keer twee trappen op **en** af (2 verdiepingen woonhuis).
- 1** licht beperkt, kan tenminste in één keer één trap op **en** af (1 verdieping woonhuis).
- 2** beperkt, kan tenminste in één keer één trap op **of** af (1 verdieping woonhuis).
- 3** sterk beperkt, kan in één keer slechts een bordestrapje op- **of** aflopen.

Kies de waarde waarbij minimaal 4 keer per uur traplopen mogelijk is en geef zonodig in de toelichting aan wat meer mogelijk is bij een lagere frequentie.

Geef aan als bij het traplopen meer dan één leuning noodzakelijk is. Volgens bouwvoorschriften is er altijd één leuning aanwezig.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt de waargenomen belasting vast in het aantal traptreden dat aaneengesloten wordt gelopen, met daarbij de frequentie per uur.

Bijzondere situaties

De arbeidsdeskundig analist geeft een toelichting als trappenlopen in bijzondere situaties voorkomt.

Voorbeelden zijn:

- het dragen van lasten van meer dan 1 kg,
- het dragen van lasten met bijzondere afmetingen waardoor het trappenlopen bemoeilijkt wordt,
- duidelijke afwijkingen van treehoogte of treediepte, gemeten op de klimlijn,
- steile trappen (hellingshoek is meer dan 43 graden)
- luie trappen (hellingshoek is minder dan 40 graden)
- aanwezigheid van een lift,
- trappenlopen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft trappenlopen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomende eis (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie)

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Een signalering op dit punt betekent:

- Bij de score '*normaal*' (0) dat meer dan 60 treden aaneengesloten gelopen moet worden of meer dan 4 keer per uur moet worden trappen gelopen.
- Bij de score '*licht beperkt*' (1) dat tussen 31 en 60 treden aaneengesloten trappen gelopen moet worden en dit niet dagelijks of dagelijks een bijzondere eis is (A of B) of meer dan 4 keer per uur tot en met 30 treden aaneengesloten.
- Bij de score '*beperkt*' (2) dat tussen 16 en 30 treden aaneengesloten trappen gelopen moet worden en dit niet dagelijks of dagelijks een bijzondere eis is (A of B) of meer dan 4 keer per uur tot en met 15 treden aaneengesloten.
- Bij de score '*sterk beperkt*' (3) dat tussen 6 en 15 treden aaneengesloten trappen gelopen moet worden en dit niet dagelijks een bijzondere eis is (A) of meer dan 4 keer per uur tot en met 5 treden aaneengesloten.

4.20 TRAPPENLOPEN												
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Trappenlopen									
Belast- baarheid	Waar- de	Toe- lichting	≤ 4 keer per uur					> 4 keer per uur				
			aantal treden aaneen					aantal treden aaneen				
			≤ 5 ^	5 - ≤ 15 ^	15 - ≤ 30 ^	30 - ≤ 60 ^	> 60	≤ 5	5 - ≤ 15 ^	15 - ≤ 30 ^	30 - ≤ 60 ^	> 60
0. normaal	30 treden op en af	zonder	A	A	A	A	S	S	S	S	S	S
		met	A	A	A	A	S	S	S	S	S	S
1. licht beperkt	15 treden op en af	zonder	A	A	A	A→S B→S C→V D→V	V	S	S	S	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→V D→V	V	S	S	S	A→S B→S C→V D→V	V
2. beperkt	15 treden op of af	zonder	A	A	A→S B→S C→V D→V	V	V	S	S	A→S B→S C→V D→V	V	V
		met	A	A	A→S B→S C→V D→V	V	V	S	S	A→S B→S C→V D→V	V	V
3. sterk beperkt	5 treden op of af	zonder	A	A→S B→V C→V D→V	V	V	V	S	A→S B→V C→V D→V	V	V	V
		met	A	A→S B→V C→V D→V	V	V	V	S	A→S B→V C→V D→V	V	V	V

De matrix betreffende algemeen voorkomende eis en dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Uit de functieomschrijving en toelichting door de arbeidsdeskundig analist kunnen verzwarende of juist verlichtende factoren een doorslaggevende rol spelen. Hierbij kan je denken aan trappen lopen buiten of binnen of dat trappen gelopen moet worden met een last.

Overleg met de verzekeringsarts

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.21 Klimmen

1. Definitie

In CBBS is 'klimmen' het zich verticaal verplaatsen, waarbij het gebruik van ten minste één hand, arm en schouder noodzakelijk is.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om het zich verticaal verplaatsen via ladders, constructies, klimijzers, over daken, in en uit vrachtauto's etc. Anders dan bij [4.20 Trappenlopen](#) moet bij klimmen ten minste één hand, arm en schouder gebruikt worden. De verzekeringsgeneeskundige beoordeling is inclusief een frequentie van 5 keer per uur.

De verzekeringsarts hanteert bij de beoordeling van dit beoordelingspunt het klimmen op ladders als uitgangspunt, met een onderlinge afstand van ongeveer 30 cm tussen de sporten van de ladder. Beoordeeld wordt het aantal sporten dat de cliënt achtereenvolgens naar boven en naar beneden kan klimmen. Een bordes wordt hierbij niet als een onderbreking beschouwd.

Klimmen wordt meestal vooraf gegaan en gevolgd door lopen. De activiteit klimmen wordt pas als onderbroken beschouwd als er een substantieel andere activiteit voor in de plaats komt. Als recuperatietijd wordt 1 minuut aangenomen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan ten minste een ladder op en af (1 verdieping).
- 1 licht beperkt, kan ten minste een huishoudtrap op en af.
- 2 beperkt, kan ten minste een opstapje op en af.
- 3 sterk beperkt, kan geen opstap maken.

Het beklimmen van een *ladder* is gemiddeld 2,5 meter. Op en af klimmen is dus een maximum van 5 meter. Het beklimmen van een *huishoudtrap* is gemiddeld 1,5 meter. Op en af klimmen is dus een maximum van 3 meter.

Kies de waarde waarbij minimaal 5 keer per uur klimmen mogelijk is en geef zonodig in de toelichting aan wat meer mogelijk is bij een lagere frequentie.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Klassen

Een waargenomen belasting wordt gescoord in de klassen ≤ 1 , $\leq 2,5$, ≤ 5 , $\leq 7,5$, ≤ 10 meter met de mogelijke frequenties: 1, 2, 3, 4, 5, ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 20 , ≤ 25 keer per uur.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft klimmen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

Meters

Het aantal meters dat de arbeidsdeskundig analist scoort, is steeds de totaal afgelegde afstand in meters van een verticale verplaatsing naar boven en/of naar beneden.

Het beklimmen van een etage en binnen 1 minuut naar de volgende etage gaan, wordt niet als een onderbreking beschouwd. De mate van klimmen is dan het aantal meters van twee etages.

Het beklimmen van een ladder en binnen 1 minuut de ladder weer afdalen wordt bij het bepalen van de mate eveneens als één ononderbroken activiteit beschouwd. Ook in dat geval is daarom de mate van klimmen twee keer het aantal meters van de ladder.

Hulpmiddelen

Met dit beoordelingspunt wordt ook het gebruik van hulpmiddelen beoordeeld, zoals opstapjes, huishoudtrapjes, olifantsvoet, stoel en dergelijke (gering sta-oppervlak en/ of evenwichtsgevoel vereist). In een toelichting wordt het hulpmiddel omschreven.

Andere bijzonderheden

Ander voorbeelden van toelichtingen: klimmen niet op ladders, dragen van een last van meer dan ongeveer 1 kg, het moeten nemen van stappen van meer dan 30 cm hoogte, et cetera.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Als de cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie meer dan 5 meter klimmen is of meer dan 4 keer per uur geklommen moet worden.
- Als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie bij meer dan 3 en minder dan of gelijk aan 5 meter klimmen en er sprake is van een bijzondere eis (A of B). Of tot en met 3 meter meer dan 4 keer per uur.
- Als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is tot en met 1 meter en meer dan 4 keer per uur.

4.21 KLIMMEN											
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Klimmen								
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	≤ 4 keer per uur					> 4 keer per uur			
			afstand in meters					afstand in meters			
			0	1 VI ^	3 VI ^	5 VI ^	5 ^	1 VI ^	3 VI ^	5 VI ^	5 ^
0. normaal	ladder op en af (ver- dieping)	zonder	A	A	A	A	S	S	S	S	S
		met	A	A	A	A	S	S	S	S	S
1. licht beperkt	huishoud- trap op en af	zonder	A	A	A	A→S B→S C→V D→V	V	S	S	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→V D→V	V	S	S	A→S B→S C→V D→V	V
2. beperkt	opstapje op en af	zonder	A	A	V	V	V	S	V	V	V
		met	A	A	V	V	V	S	V	V	V
3. sterk beperkt	geen opstap	zonder	A	V	V	V	V	V	V	V	V
		met	A	V	V	V	V	V	V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.22 Knielen of hurken

1. Definitie

In CBBS is 'knielen of hurken' het buigen van knieën en heupen om het lichaam op één of beide knieën of beide voeten te laten rusten, en kort daarna weer terugkeren in de uitgangshouding.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt gaat over kortdurend (hooguit een minuut) knielen of hurken. De verzekeringsgeneeskundige beoordeling is inclusief een frequentie van tien keer per uur.

De activiteit knielen of hurken dient er toe om de handen of het hoofd in de vereiste positie te brengen om een handeling op- of dicht bij de grond uit te voeren. Bijvoorbeeld om te inspecteren of een kabelaansluiting in orde is (hoofd) en die aansluiting in orde te maken (handen). Of om een ordner uit de onderste rij uit een kast te pakken (hoofd en handen).

Naast [4.10 Buigen](#) is knielen of hurken de tweede manier om groundbereik te realiseren. Met dit beoordelingspunt 4.22 wordt dynamisch knielen en hurken beoordeeld.

Statisch knielen of hurken, het werken in een knielende of hurkende houding, wordt beoordeeld met beoordelingspunt [5.5 Gekniel of gehurkt actief zijn](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan knielend of hurkend met de handen de grond bereiken (een muntstuk oprapen).
- 1 beperkt, kan niet of nauwelijks knielend of hurkend met de handen de grond bereiken.

Score tussen twee waarden

De frequentie per uur speelt hier een belangrijke rol bij de functieselectie. Bij een score beperkt worden niet alleen functies met een frequentie van meer dan 10 per uur, maar ook veel functies met een frequentie tot en met 10 per uur verworpen. Daarom scoort de verzekeringsarts hier alleen beperkt als hij van mening is dat knielen of hurken in slechts een minderheid van het aantal uren per werkdag hooguit 10 keer per uur mag voorkomen – met eventueel in de toelichting de maximale frequentie per uur. De arbeidsdeskundige krijgt dan potentieel geschikte functies gepresenteerd met een signalering.

In alle andere gevallen waarin de verzekeringsarts van mening is dat de frequentie tot hooguit 10 keer per uur moet worden beperkt scoort hij toch normaal en geeft in de toelichting aan wat de maximale frequentie per uur mag zijn. CBBS geeft bij elke geselecteerde functie een signalering af op grond van de toelichting, dus ongeacht de frequentie⁴.

Door deze manier van werken voorkomt de verzekeringsarts dat functies waarin knielen of hurken voorkomt met een lage frequentie (vanaf 1 keer per uur) en tenminste de helft van het aantal uren per werkdag, worden verworpen (het betreft ongeveer tweederde van het functiebestand).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kent één belastingpunt voor het scoren van knielen en hurken. Op basis van de aangegeven waarden van de arbeidsdeskundig analist geeft CBBS de belasting voor de beoordelingspunten [4.22 Knielen of hurken](#) en [5.5 Gekniel of gehurkt actief zijn](#) weer.

⁴ Volgens de eerder afgegeven definitie is hier sprake van een beperkende toelichting. Maar omdat de toelichting op zich hier een signalering genereert is in dit geval niet sprake van een verborgen beperking.

Klassen

De arbeidsdeskundig analist beoordeelt of knielen of hurken met een aaneengesloten duur van ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 minuten, voorkomt in de functie. De frequentie wordt in aantal keren per uur gescoord. Tevens wordt vastgelegd het aantal uren per dag dat de belasting voorkomt.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft klimmen aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen een verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen:

- combinaties van knielen/kruipen/hurken.
- een gedwongen houding als gevolg van een beperkte ruimte, o.a. getordeerde houding.
- hurken geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

5. Geautomatiseerde verwerking de functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Als de cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie is meer dan 10 keer per uur knielen of hurken een minuut of korter aaneengesloten. Of de verzekeringsarts heeft bij een niet beperkte cliënt een toelichting gegeven en in de functie komt knielen of hurken een minuut of langer aaneengesloten voor.
- Als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie tot en met 10 keer per uur knielen of hurken voorkomt, een minuut of korter aaneengesloten en een bijzondere eis aan de orde is (A of B).

4.22 KNIELLEN OF HURKEN						
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Knielen / hurken			
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	≤ 1 min. aaneen keer per uur			> 1 min. aaneen
			0	$> 0 - \leq 10$	> 10	
0. normaal	grondbereik	zonder	A	A	S	A
		met	A	S	S	A
1. beperkt	niet/nauwelijks grondbereik	zonder	A	A→S B→S C→V D→V	V	A
		met	A	A→S B→S C→V D→V	V	A

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als enige uitzondering kan een verzekeringsarts bij het beoordelingspunt Knielen of hurken een zogenaamde beperkende toelichting geven. Voor de arbeidsdeskundige betekent dit dat de toelichting bij de normaalwaarde betrekking kan hebben op waarden onder en boven de normaalwaarde. Een dergelijke toelichting resulteert altijd in een signalering voor de waarden waarop dit beoordelingspunt betrekking heeft.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.23 Overige beperkingen van het dynamisch handelen

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige beperkingen in het dynamisch handelen' de beperkingen in aspecten van het dynamisch handelen die niet of onvoldoende aan de orde zijn gekomen in de beoordelingspunten 4.1 tot en met 4.22 van deze rubriek.

2. Interpretatiekader

Onder dit beoordelingspunt kan de verzekeringsarts beperkingen in dynamisch handelen weergeven die niet eerder genoemd zijn in deze rubriek en die niettemin van belang zijn voor de mogelijkheid van de cliënt om arbeid te verrichten.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke overige beperkingen van het dynamisch handelen in het dagelijks leven.
- 1 specifieke overige beperkingen, namelijk.....

Geef altijd een korte toelichting in geval van een beperking. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting bij één van de waarden leidt altijd tot een signalering vanuit het CBBS.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Niet van toepassing.

5. Geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Dit beoordelingspunt wordt niet vergeleken met een belastingspunt dat door de arbeidsdeskundig analist vastgelegd wordt. Een toelichting door de verzekeringsarts leidt altijd tot een signalering.

4.23 OVERIGE BEPERKINGEN VAN HET DYNAMISCH HANDELEN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit belastingpunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit belastingpunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.

Vraag je bij deze twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 4.24 Specifieke voorwaarden voor het dynamisch handelen in arbeid

1. Definitie

In CBBS zijn 'specifieke voorwaarden voor het dynamisch handelen in arbeid' de voorwaarden die gerealiseerd moeten zijn om de cliënt, ondanks zijn of haar beperkingen in dynamisch handelen, in staat te stellen om in arbeid te functioneren.

2. Interpretatiekader

In tegenstelling tot de overige beoordelingspunten van deze rubriek worden met dit beoordelingspunt niet de mogelijkheden van de cliënt beoordeeld, maar de eisen waaraan werk voor deze cliënt moet voldoen.

Het uitgangspunt bij de beoordeling van dit beoordelingspunt zijn de (eerder aangegeven) beperkingen in dynamisch handelen, *inclusief het daarop gerichte compensatiegedrag van de cliënt*.

De verzekeringsarts formuleert de eisen die aan een werksituatie gesteld moeten worden om de cliënt in de gelegenheid te stellen om te (blijven) participeren in arbeid. De verzekeringsarts benoemt daartoe kenmerken van de inhoud het werk, de arbeidsmiddelen of de arbeidsomstandigheden.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

0 Nee, er gelden geen specifieke voorwaarden voor het dynamisch handelen in arbeid.

1 Ja, er gelden specifieke voorwaarden voor dynamisch handelen, namelijk.....

Formuleer de specifieke voorwaarden in de toelichting bij dit beoordelingspunt. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting bij één van de waarden leidt altijd tot een signalering vanuit het CBBS.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Met dit beoordelingspunt correspondeert geen afzonderlijk belastingpunt in CBBS.

In voorkomende gevallen is de volledige informatie van de functie ten aanzien van de inhoud het werk, de arbeidsmiddelen of de arbeidsomstandigheden beschikbaar in CBBS.

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Dit beoordelingspunt wordt niet vergeleken met een belastingpunt dat door de arbeidsdeskundig analist vastgelegd wordt. Een toelichting door de verzekeringsarts leidt altijd tot een signalering.

4.24 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR HET DYNAMISCH HANDELEN IN ARBEID			Belasting van de functie
Functionele mogelijkheden		Toelichting	
Voorwaarden	Waarde		
0. nee	geen specifieke voorwaarden	zonder	A
		met	S
1. ja	specifieke voorwaarden	met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.

Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.

Vraag je bij deze twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

RUBRIEK 5 STATISCHE HOUDINGEN

De verzekeringsarts legt in rubriek 5 vast in welke mate de cliënt kan worden blootgesteld aan statische belastingen van het houdings- en bewegingsapparaat.

De rubriek omvat 11 beoordelingspunten. De beoordelingspunten in deze rubriek worden geautomatiseerd vergeleken met de belastingpunten in arbeid, behalve de beoordelingspunten 5.9, 5.10 en 5.11 die geen corresponderend belastingpunt hebben.

Beoordelingspunt 5.1 Zitten

1. Definitie

In CBBS is 'zitten' de lichaamshouding aannemen waarbij het lichaam rust op het zitvlak en deze houding gedurende een bepaalde tijd achtereen handhaven.

2. Interpretatiekader

Zitten betreft hier een aangenomen lichaamshouding die een aaneengesloten duur wordt vastgehouden.

Het afwisselen van verschillende zithoudingen (verzitten, rug strekken of zich uitrekken) wordt niet beschouwd als een onderbreking van het zitten. De aaneengesloten duur wordt pas als onderbroken beschouwd, als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie kan plaatsvinden.

Een secretaresse die even opstaat om een ordner te pakken uit een kast achter haar, onderbreekt daarmee het zitten niet. Als ze haar werkruimte moet verlaten (bijvoorbeeld om naar het archief te lopen om een ordner te halen) is er wel sprake van een onderbreking van het zitten.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan ongeveer 2 uur achtereen zitten (autorit)
- 1 licht beperkt, kan ongeveer een uur achtereen zitten (film)
- 2 beperkt, kan ongeveer een half uur achtereen zitten (maaltijd)
- 3 sterk beperkt, kan minder dan een kwartier achtereen zitten (tv-journaal)

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer mogelijk is. Is de cliënt belastbaar boven de normaalwaarde, beschrijf dat dan in een toelichting.

Relatie met andere beoordelingspunten

Beoordeel met dit punt hoe lang iemand aaneengesloten kan zitten en met beoordelingspunt [5.2 Zitten tijdens het werk](#) de totale duur die iemand op een dag kan zitten.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Perioden van ononderbroken zitten worden deels in klassen beoordeeld:

≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 minuten, en $\leq 1,5$, ≤ 2 , > 2 uur.

Als de werkelijke waarde substantieel afwijkt van de klassengrens, vermeldt de arbeidsdeskundig analist deze in een toelichting.

Ander voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen zijn:

- een gedwongen werkhouding, zoals enige tijd getordeerd zitten;
- het ontbreken van een rugsteun;
- een ongebruikelijke hoogte van de zitting;
- een onjuiste positie van het werkvlak;
- instelbaarheid van de werkplek indien dit niet gebruikelijk is in de branche;
- een beperkte beenruimte;
- het werken met been- en/of voettaak, zoals pedaalbediening (links, rechts of beide) fietsen;
- het ontbreken van armsteunen waar ze functioneel noodzakelijk zijn.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het zitten aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Als de verzekeringsarts de normaalwaarde kiest, komt accepteren en signaleren voor.

In geval van een beperking komt zowel accepteren, signaleren als verwerpen voor.

Een signalering op dit punt betekent:

- Bij de score 'normaal' (0) dat meer dan 2 uur aaneengesloten gezeten moet worden.
- Bij de score 'licht beperkt' (1) dat meer dan 1 uur en 2 uur of minder aaneengesloten gezeten moet worden en dit niet een dagelijks algemeen voorkomende eis (D) is, tevens bij meer dan 2 uur aangesloten als er sprake is van een niet dagelijks voorkomende bijzondere eis.
- Bij de score 'beperkt' (2) dat meer dan 30 minuten en 1 uur of minder aaneengesloten gezeten of bij meer dan 1 uur en 2 uur of minder aaneengesloten als dit niet dagelijks voorkomend bijzondere eis (A) is.
- Bij de score 'sterk beperkt' (3) dat tot en met 15 minuten aaneengesloten gezeten moet worden of dat 15 minuten tot en met 30 minuten aaneengesloten gezeten moet worden en dit een bijzonder eis is (A of B) of bij meer dan 30 minuten en 1 uur of minder aaneengesloten als dit niet een dagelijks voorkomend bijzondere eis is (A).

5.1 ZITTEN								
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Zitten					
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	tijd in uren aaneengesloten					
			0	0 - $\frac{1}{4}$ ^	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$ ^	1 - $\frac{1}{2}$ ^	2 - 1 ^	> 2 ^
0. normaal	2 uur achtereen	zonder	A	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	1 uur achtereen	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	A→S B→V C→V D→V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	A→S B→V C→V D→V
2. beperkt	$\frac{1}{2}$ uur achtereen	zonder	A	A	A	S	A→S B→V C→V D→V	V
		met	A	A	A	S	A→S B→V C→V D→V	V
3. sterk beperkt	< $\frac{1}{4}$ uur achtereen	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	A→S B→V C→V D→V	V	V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	A→S B→V C→V D→V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Uit de functiebeschrijving en toelichting door de arbeidsdeskundig analist kunnen verzwarende of juist verlichtende factoren een doorslaggevende rol bij het selecteren of verwerpen van een functie spelen.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt moet altijd samen met beoordelingspunt [5.2 Zitten tijdens het werk](#) beoordeeld worden.

Beoordelingspunt 5.2 Zitten tijdens werk

1. Definitie

In het CBBS is 'zitten tijdens werk' de som van de afzonderlijke perioden op een werkdag waarin aaneengesloten gezeten wordt.

2. Interpretatiekader.

Dit beoordelingspunt gaat over de tijd gedurende een werkdag die door een cliënt in een zittende werkhouding wordt doorgebracht. De afzonderlijke perioden duren doorgaans niet langer dan aangegeven bij beoordelingspunt [5.1 Zitten](#).

Het wisselen van zithouding (verzitten, rug strekken of uitrekken) wordt niet beschouwd als een onderbreking van het zitten. De aaneengesloten duur wordt pas onderbroken als substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie kan plaatsvinden.

Dit beoordelingspunt is nauw gekoppeld aan [5.1 Zitten](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig gedurende vrijwel de gehele werkdag zitten (assemblagewerk, kassawerk, uitvoerend administratief werk)
- 1 licht beperkt, kan zo nodig gedurende het grootste deel van de werkdag zitten (niet meer dan 8 uur)
- 2 beperkt, kan zo nodig gedurende de helft van de werkdag zitten (ongeveer 4 uur)
- 3 sterk beperkt, kan gedurende minder dan 4 uur per werkdag zitten

Een toelichting bij één van de waarden leidt niet tot een signalering vanuit het CBBS.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan. Is de cliënt belastbaar boven de normaalwaarde, beschrijf dat dan in een toelichting.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kent slechts één belastingspunt voor het scoren van zitten. Op basis van de aangegeven waarden van de arbeidsdeskundig analist wordt door CBBS de belasting voor de beoordelingspunten [5.1 Zitten](#) en 5.2 Zitten tijdens werk weergegeven.

Bij het vastleggen van de belasting wordt de waargenomen waarde gescoord qua aaneengesloten duur, de frequentie en het aantal uren per dag dat de waargenomen belasting voorkomt.

Een waargenomen belasting van aaneengesloten zitten wordt als volgt gescoord: ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 minuten, $\leq 1,5$, ≤ 2 uur zitten.

De waargenomen frequentie wordt per uur vastgesteld bij een aaneengesloten duur van zitten tot en met 1 uur. De waargenomen frequentie wordt per dag vastgesteld bij een aaneengesloten duur van 1,5 en 2 uur zitten.

Als de werkelijke waarde substantieel afwijkt van de klassegrens, wordt deze in een toelichting vermeld. Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen:

- een gedwongen werkhouding, zoals enige tijd getordeerd zitten;
- het ontbreken van een rugsteun;
- een ongebruikelijke hoogte van de zitting;
- een onjuiste positie van het werkvlak;
- instelbaarheid van de werkplek indien dit niet gebruikelijk is in de branche;

- een beperkte beenruimte;
- het werken met been- en/of voettaak, zoals pedaalbediening (links, rechts of beiden);
- fietsen;
- het ontbreken van armsteunen waar ze functioneel gewenst zijn;
- zitten geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid
CBBS signaleert:

- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie groter is dan 8 uur per dag, maar niet 'dagelijks én algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van 4 tot en met 8 uur per dag, maar niet 'dagelijks én algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting in de functie ligt tussen 1 en 4 uur per dag.

5.2 ZITTEN TIJDENS HET WERK							
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Zitten				
Belast- baarheid	Waarde	Toelichting	totale tijd in uren per werkdag				
			≤ 1	> 1 - < 4	4	> 4 - ≤ 8	> 8
0. normaal	gehele werkdag	zonder	A	A	A	A	A
		met	A	A	A	A	A
1. licht beperkt	≤ 8 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V
2. beperkt	4 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V
3. sterk beperkt	< 4 uur per werkdag	zonder	A	S	V	V	V
		met	A	S	V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op \geq 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op \geq 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan in onderstaande situaties als volgt worden gedaan:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.3 Staan

1. Definitie

In het CBBS is 'staan' de lichaamshouding waarbij het lichaam aaneengesloten rust op de benen waarvan er tenminste één vrijwel is gestrekt.

2. Interpretatiekader.

Het zich verplaatsen door middel van een pas opzij, vooruit of achteruit wordt niet beschouwd als een onderbreking van het staan. Staan wordt pas onderbroken als er sprake is van substantieel andere activiteiten, waardoor recuperatie kan plaatsvinden.

Bijvoorbeeld de automonteur die een onderdeel uit het magazijn gaat halen. Hierbij wordt het staan onderbroken door lopen.

Sommige combinaties van belasting van zowel staan als lopen, worden gegradeerd als staan. Voorbeelden zijn stofzuigen, schoffelen en tomaten plukken, evenals het staand werken van een automonteur of een leraar voor de klas. Het lopen bij dit soort werkzaamheden is beperkt tot één of enkele stappen. Deze vorm van lopen wordt daarom niet als een onderbreking van het staan beschouwd.

Dit beoordelingspunt is nauw gekoppeld aan [5.4 Staan tijdens het werk](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan ongeveer 1 uur achtereen staan (toeschouwer bij sportwedstrijd)
- 1 licht beperkt, kan ongeveer een half uur achtereen staan (wachttijd voor attractie in pretpark)
- 2 beperkt, kan ongeveer een kwartier achtereen staan (afwassen)
- 3 sterk beperkt, kan minder dan ongeveer 5 minuten achtereen staan (tanden poetsen)

Een toelichting bij één van de waarden leidt niet tot een signalering vanuit CBBS.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan. Is de cliënt belastbaar boven de normaalwaarde? Beschrijf dat dan in een toelichting.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kent slechts één belastingpunt voor het scoren van staan. Op basis van de aangegeven waarden van de arbeidsdeskundig analist geeft CBBS de belasting voor de beoordelingspunten 5.3 Staan en [5.4 Staan tijdens werk](#) weer.

Een waargenomen belasting van aaneengesloten staan wordt als volgt gescoord:
≤1, ≤2, ≤3, ≤4, ≤5, ≤10, ≤15, ≤30, ≤45, ≤60 minuten, ≤1,5, ≤2 uur staan.

Indien van toepassing geeft een arbeidsdeskundig analist een toelichting over:

- ongelijkvloers staan;
- een dwangstand met weinig verplaatsingsmogelijkheden en draagvlak voor de voeten, bijvoorbeeld het staan op een ladder, huishoudtrap, dakgoot of richel;
- gedwongen eenzijdige beenbelasting (dit is aan de orde bij een voet- en/of beentaak, zoals bij het bedienen van pedalen of bij spitten);
- staan geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- als de cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie groter is dan 1 uur aaneengesloten;
- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie is van een half uur tot en met 1 uur aaneengesloten, maar niet 'dagelijks én algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie groter is dan 1 uur aaneengesloten, maar niet 'dagelijks of algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van 15 minuten tot en met een half uur aaneengesloten, maar niet 'dagelijks én algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van een half uur tot en met 1 uur aaneengesloten, maar niet 'dagelijks of algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting is van 0 tot en met 5 minuten aaneengesloten.
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting is van 5 tot en met 15 minuten aaneengesloten, maar niet algemeen voorkomend;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting is van 15 minuten tot en met een half uur aaneengesloten, maar niet 'dagelijks of algemeen voorkomend' is.

5.3 STAAN									
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Staan						
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	tijd in minuten achtereen						
			0	> 0 - ≤ 5	> 5 - ≤ 15	> 15 - ≤ 30	> 30 - ≤ 60	> 60	
0. normaal	1 uur achter- een	zonder	A	A	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	½ uur achter- een	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	A→S B→V C→V D→V	A→S B→V C→V D→V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	A→S B→V C→V D→V	A→S B→V C→V D→V
2. beperkt	¼ uur achter- een	zonder	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	A→S B→V C→V D→V	V	
		met	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	A→S B→V C→V D→V	V	
3. sterk beperkt	< 5 minuten achter- een	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	A→S B→V C→V D→V	V	V	
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	A→S B→V C→V D→V	V	V	

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.4 Staan tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is 'staan tijdens het werk' de som van de afzonderlijke perioden op een werkdag waarin aaneengesloten gestaan wordt.

2. Interpretatiekader

Dit beoordelingspunt gaat over de hoeveel tijd die een cliënt gedurende een werkdag in een staande werkhouding doorbrengt. De afzonderlijke perioden duren doorgaans niet langer dan aangegeven bij beoordelingspunt [5.3 Staan](#).

Het uitgangspunt voor de beoordeling door de verzekeringsarts is een vlakke vloer, met voldoende ruimte voor de voeten om deze te verplaatsen.

Dit beoordelingspunt is nauw gekoppeld aan [5.3 Staan](#).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig gedurende het merendeel van de werkdag staan (verkoopfuncties, productiefuncties).
- 1 licht beperkt, kan zo nodig gedurende de helft de werkdag staan (ongeveer 4 uur).
- 2 beperkt, kan zo nodig gedurende een beperkt deel van de werkdag staan (ongeveer 1 uur).
- 3 sterk beperkt, kan gedurende minder dan een half uur per werkdag staan.

Een toelichting bij één van de waarden leidt niet tot een signalering vanuit het CBBS.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere score en vermeld in de toelichting wat meer kan. Is de cliënt belastbaar boven de normaalwaarde? Beschrijf dat dan in een toelichting.

Relatie met andere beoordelingspunten

Geef indien van toepassing bij beoordelingspunt [5.9 Afwisseling van houding](#) de specifieke belasting aan (bijvoorbeeld zitten of lopen) waarmee het staan tijdens werk moet worden afgewisseld.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist kent slechts één belastingpunt voor het scoren van staan. Op basis van de aangegeven waarden van de arbeidsdeskundig analist geeft CBBS de belasting voor de beoordelingspunten [5.3 Staan](#) en 5.4 Staan tijdens werk weer.

Klassen

Perioden van ononderbroken staan worden in klassen beoordeeld: ≤ 5 , ≤ 10 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 minuten, en $\leq 1,5$, ≤ 2 uur. De waargenomen frequentie wordt per uur vastgesteld bij een aaneengesloten duur tot en met 1 uur. De waargenomen frequentie wordt per dag vastgesteld bij een aaneengesloten duur van 1,5 en 2 uur.

Toelichting

Als de werkelijke waarde substantieel afwijkt van de klassengrens, wordt deze in een toelichting vermeld.

Ander voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen zijn:

- ongelijkvloers staan,
- een dwangstand met weinig verplaatsingsmogelijkheden en draagvlak voor de voeten, bijvoorbeeld het staan op een ladder, huishoudtrap, dakgoot of richel,
- gedwongen eenzijdige beenbelasting (dit is aan de orde bij een voet- en/of beentaak, zoals bij het bedienen van pedalen of bij spitten).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- als de cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie groter is dan 8 uur per dag;
- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie is van 4 tot en met 8 uur per dag, maar niet 'dagelijks én algemeen voorkomend' is;
- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie groter is dan 8 uur per dag, maar niet dagelijks voorkomt én een bijzondere eis is;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van 1 tot en met 4 uur per dag;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van 4 tot en met 8 uur per dag, maar niet dagelijks voorkomt én een bijzondere eis is;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting in de functie is van 0 tot en met een half uur per dag;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting in de functie is van 1 tot en met 4 uur per dag, maar niet dagelijks voorkomt én een bijzonder eis is.

5.4 STAAN TIJDENS HET WERK								
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Staan					
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	totale tijd in uren per werkdag					
			0	0 - 1/2 ^	1/2 - 1 ^	1 - 4 ^	4 - 8 ^	8 ^
0. normaal	merendeel werkdag	zonder	A	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	A	S
1. licht beperkt	4 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A	A→S	A→S
							B→S	B→V
		C→S	C→V					
		D→S	D→V					
2. beperkt	1 uur per werkdag	zonder	A	A	A	S	A→S	V
							B→S	V
		C→S	V					
		D→S	V					
3. sterk beperkt	< 1/2 uur per werkdag	zonder	A	S	V	V	A→S	V
							B→S	V
		C→S	V					
		D→S	V					
3. sterk beperkt	< 1/2 uur per werkdag	met	A	S	V	V	A→S	V
							B→S	V
		C→S	V					
		D→S	V					

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op \geq 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op \geq 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Verantwoording

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.5 Geknield en/of gehurkt actief zijn

1. Definitie

In CBBS is 'geknield of gehurkt actief zijn' het uitvoeren van een activiteit waarbij knieën en heupen gebogen zijn en het lichaam op één of beide knieën of voeten rust.

2. Interpretatiekader

Bij dit beoordelingspunt wordt het werken in een statisch geknielde of gehurkte houding beoordeeld. Dit in tegenstelling tot het beoordelingspunt [4.22 Knielen of hurken](#), waarbij het gaat om de beweging van de knieën en heupen.

Bij een duurbelasting van minder dan één minuut aaneengesloten is er geen sprake van geknield of gehurkt actief zijn maar van knielen of hurken. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen het geknield en gehurkt actief zijn.

Bij geknield of gehurkt actief zijn wordt voor de verzekeringsgeneeskundige beoordeling uitgegaan van een frequentie van ongeveer twee keer per uur.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, ten minste 5 minuten achtereen (tuinieren)
- 1 beperkt, minder dan 5 minuten achtereen (deur aanrechtkastje afnemen)

Uitgangspunt is dat de aangegeven tijdsduur zowel van toepassing is voor geknield actief zijn als voor gehurkt actief zijn. Er wordt immers geen onderscheid gemaakt tussen het geknield en gehurkt actief zijn. Geef een toelichting als alleen geknield actief zijn of alleen gehurkt actief zijn beperkt is. Voorbeeld: Alleen hurken beperkt bij een beperkte heupfunctie en een intact kniefunctie.

Een toelichting bij één van de waarden leidt niet automatisch tot een signalering vanuit CBBS. Beschrijf, indien van toepassing, de ruimte boven de normaalwaarde in een toelichting.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of geknield of gehurkt actief zijn in de functie voorkomt.

Een waargenomen belasting wordt als volgt gescoord:

≤1, ≤2, ≤3, ≤4, ≤5, ≤10, ≤15, ≤30, ≤45, ≤60 minuten aaneengesloten.

De frequentie wordt in aantal keren per uur gescoord: 1 t/m 60x per uur.

Daarnaast wordt het aantal uren per dag gescoord.

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen:

- combinaties van knielen/kruipen/hurken;
- een gedwongen houding als gevolg van een beperkte ruimte, o.a. een getordeerde houding;
- knielen of hurken geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid
CBBS signaleert:

- als cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie langer dan 5 minuten aaneengesloten is;
- als cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie langer dan 1 minuut aaneengesloten is en komt meer dan 2 keer per uur voor;
- als cliënt beperkt is en de belasting in de functie 5 minuten aaneengesloten is en niet algemeen voorkomend is;
- als cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van 1 tot 5 minuten aaneengesloten.

5.5 GEKNIELD OF GEHURKT ACTIEF ZIJN										
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Knielen / hurken							
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	≤ 2 keer per uur				> 2 keer per uur			
			tijd in minuten aaneen				tijd in minuten aaneen			
			1 VI	5 V 1 ^	5	5 ^	1 VI	5 V 1 ^	5	5 ^
0. normaal	≥ 5 minuten achtereen	zonder	A	A	A	S	A	S	S	S
		met	A	A	A	S	A	S	S	S
1. beperkt	< 5 minuten achtereen	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	A	S	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	A	S	A→S B→S C→V D→V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn

1. Definitie

In CBBS is 'gebogen en/of getordeerd actief zijn' de lichaamshouding aannemen waarbij het bovenlichaam voorover gebogen is en/of zijwaarts naar achteren gedraaid, en deze houding gedurende enige tijd achterheen handhaven.

2. Interpretatiekader

Het gaat hier om gedurende ten minste 5 minuten achtereen gebogen en/of getordeerd een activiteit uit voeren. De verzekeringsarts gaat uit van 2 keer per uur.

Dit in tegenstelling tot het beoordelingspunt [4.12 Torderen](#) en beoordelingspunt [4.10 Buigen](#), waarbij het gaat om het torderen of buigen van het bovenlichaam gedurende korte tijd.

Uitgangspunt is dat de aangegeven tijdsduur zowel van toepassing is voor gebogen als getordeerd actief zijn. In de beoordeling wordt immers geen onderscheid gemaakt tussen gebogen of getordeerd actief zijn.

Gebogen en/of getordeerd actief zijn kan zowel staand als zittend uitgevoerd worden.

Onderbreking

De aaneengesloten duur van het gebogen en/of getordeerd actief zijn wordt pas als onderbroken beschouwd als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen waardoor recuperatie kan plaatsvinden. Zo wordt stofzuigen in een gebogen houding en even een stap vooruit zetten, niet gezien als onderbreking.

Buigingshoek

Gebogen actief zijn wil zeggen in een gebogen houding van minimaal 15 graden actief zijn. De buigingshoek wordt geschat door een denkbeeldige lijn te trekken van de plaats van het heupgewricht naar het schoudergewricht. De hoek van deze lijn met de loodlijn is de buigingshoek.

Getordeerd actief zijn wil zeggen in een getordeerde houding van minimaal 30 graden actief zijn. De hoek tussen een denkbeeldige lijn door de heupgewrichten en een denkbeeldige lijn door de schoudergewrichten is het aantal graden bij torderen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan ten minste 5 minuten achtereen gebogen en/of getordeerd actief zijn (stoep vegen)
- 1** beperkt, kan minder dan 5 minuten achtereen gebogen en/of getordeerd actief zijn (schoenveters strikken)

Kies de waarde die minimaal 2 keer per uur mogelijk is.

Als er verschil is tussen de functionele mogelijkheid voor gebogen actief zijn en getordeerd actief zijn, scoor dan gebogen actief zijn en geef aan wat mogelijk is voor getordeerd actief zijn. De geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid wordt namelijk alleen voor gebogen actief zijn uitgevoerd. Zie ook hierna bij 'Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid'.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Gebogen actief zijn:

Een waargenomen belasting wordt als volgt gescoord: ≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 minuten aaneengesloten. De frequentie wordt in aantal keren per uur gescoord.

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen:

- het werken in gebogen en getordeerde houding tegelijk of in een andere dwangstand, zoals onvoldoende ruimte voor benen en voeten;
- het gebogen werken anders dan in de staande houding (zitten, knielen, kruipen, hurken en dergelijke);
- het gebogen werken in combinatie met meer dan 1 kg tillen of andere noemenswaardige krachtsinspanningen;
- de mogelijkheid om te steunen op één van beide handen, de dijbenen of het onderlichaam;
- gebogen werken geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

Getordeerd actief zijn

(Wordt vastgelegd in beoordelingspunt [7.3 Getordeerd actief zijn.](#))

Een waargenomen belasting wordt als volgt gescoord:

≤ 1 , ≤ 2 , ≤ 3 , ≤ 4 , ≤ 5 , ≤ 15 , ≤ 30 , ≤ 45 , ≤ 60 minuten, $\leq 1,5$, ≤ 2 uur aaneengesloten.

De frequentie wordt in aantal keren per uur gescoord en bij een aaneengesloten duur van $\leq 1,5$ en ≤ 2 uur in aantal keren per dag.

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen:

- getordeerd actief zijn vanuit een andere dan de staande houding (zitten, knielen, kruipen, hurken en dergelijke);
- getordeerd actief zijn in combinatie met buigen;
- getordeerd actief zijn geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het gebogen en/of getordeerd actief zijn aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie)

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie)
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

CBBS vergelijkt alleen de beoordeling van de verzekeringsarts met de vastgestelde waarden van gebogen actief zijn die de arbeidsdeskundig analist heeft vastgelegd. Er vindt geen geautomatiseerde vergelijking met getordeerd actief zijn plaats. Dit moet de arbeidsdeskundige handmatig doen bij beoordelingspunt [7.3 Getordeerd actief zijn.](#)

CBBS signaleert:

- Bij de score 'normaal' (0) presenteert CBBS alle functies waarbij meer dan 5 minuten aaneengesloten en/of meer dan 2 keer per uur gebogen actief voorkomt met signalering.
- Bij de score 'beperkt' (1) presenteert CBBS alle functies met een signalering tot 5 minuten aaneengesloten en ook 5 minuten voor zover niet dagelijks of dagelijks een bijzondere eis voorkomt (A en B).

5.6 GEBOGEN EN/OF GETORDEERD ACTIEF ZIJN											
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Gebogen actief zijn								
Belast- baarheid	Waar- de	Toe- lichting	< 15 graden	≥ 15 graden							
				≤ 2 keer per uur				> 2 keer per uur			
				tijd in minuten aaneen				tijd in minuten aaneen			
				1 VI	5 V 1 ^	5	5 ^	1 VI	5 V 1 ^	5	5 ^
0. Normaal	≥ 5 minuten achter- een	zonder	A	A	A	A	S	A	S	S	S
		met	A	A	A	A	S	A	S	S	S
1. beperkt	< 5 minuten achter- een	zonder	A	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	A	S	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	A	S	A→S B→S C→V D→V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Je kunt hier alleen gebruik maken van de automatische vergelijking met gebogen actief zijn. Wat betreft het getordeerd actief zijn, moet je dit handmatig beoordelen bij beoordelingspunt [7.3 Getordeerd actief zijn](#).

Lange mensen en mensen met zeer korte armen zullen, indien de arbeidssituatie niet op de betreffende persoon is afgestemd, meer in een gebogen houding moeten werken dan anderen. In de automatische selectie wordt hier geen rekening gehouden. Je moet dit daarom in de beoordeling meewegen.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

De arbeidsdeskundige zal altijd beoordelingspunt [7.3 Getordeerd actief zijn](#) erbij moeten betrekken.

Beoordelingspunt 5.7 Boven schouderhoogte actief zijn

1. Definitie

In CBBS is 'boven schouderhoogte actief zijn' het verrichten van werkzaamheden boven schouderhoogte, ongeacht de lichaamshouding.

2. Interpretatiekader

Boven schouderhoogte actief zijn is gedurende ten minste 5 minuten achtereen boven schouderhoogte werkzaamheden verrichten. De verzekeringsarts gaat uit van 2 keer per uur. De aaneengesloten duur van het boven schouderhoogte actief zijn wordt pas als onderbroken beschouwd als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie kan plaatsvinden.

Er is geen afzonderlijk beoordelingspunt om reiken boven schouderhoogte te beoordelen. Dit wordt eveneens bij dit punt gescoord. Daarbij wordt in een toelichting vermeld dat het om een beperking van reiken gaat.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, ten minste 5 minuten achtereen (gordijnen ophangen)
- 1 beperkt, minder dan 5 minuten achtereen (gloeilamp verwisselen)

Geef bij beperkt aan wat wel mogelijk is in duur.

Is één van de armen beperkt? Scoor dan beperkt met een toelichting.

Kies de waarde welke minimaal 2 keer per uur mogelijk is.

Dit reiken boven schouderhoogte wordt eveneens beoordeeld in de rubriek dynamische handelingen met het beoordelingspunt [4.8 Reiken](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen het gebruik van één hand of beide handen gelijktijdig.

Als de taak echter vereist dat beide handen gelijktijdig gebruikt worden, of specifiek de linker- of rechterhand, dan wordt dit eveneens in een toelichting vermeld.

Onderbreking

Korte onderbrekingen, bijvoorbeeld om opnieuw verf aan te brengen tijdens het schilderen van een plafond, worden niet als onderbreking van de aaneengesloten duur gerekend.

Houding

Ook in liggende of zittende houding met de armen boven het lichaam werken wordt als boven schouderhoogte actief zijn beschouwd. Zo ook werken in gebogen houdingen waarbij de handen op of boven schouderhoogte komen. Houdingen, afwijkend van rechtop staan, worden altijd in een toelichting vermeld.

Duur, frequentie, aantal uur per dag

Bij het vaststellen van de belasting wordt de vastgestelde waarde qua aaneengesloten duur, de frequentie en het aantal uur per dag dat de vastgestelde belasting voorkomt gescoord.

Een vastgestelde belasting wordt als volgt gescoord:

≤ 1, ≤ 2, ≤ 3, ≤ 4, ≤ 5, ≤ 15, ≤ 30, ≤ 45 en ≤ 60 minuten.

De waargenomen frequentie wordt per uur vastgesteld.

Noodzakelijke toelichtingen

Voorbeelden van noodzakelijke toelichtingen zijn:

- een te tillen gewicht van meer dan 1 kilo;
- aanmerkelijke krachtsinspanning (duwen of trekken);
- noodzaak tot reiken met beide handen gelijktijdig;
- uit de aard van de werkzaamheden voortkomende verschillen in belasting tussen linker en rechterhand;
- bovenhands werken geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand;
- bovenhands werken vanuit een andere dan de rechtopstaande houding.

Dagelijks of niet-dagelijks voorkomend

De arbeidsdeskundig analist geeft het reiken aan als:

- dagelijks voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie) en:
- niet-dagelijks voorkomend (komt voor op $< 50\%$ van het aantal dagen per werkweek van de functie).

Algemeen voorkomend en bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist maakt binnen beide typen werkdagen verder onderscheid naar:

- algemeen voorkomend (komt voor op $\geq 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie),
- bijzondere eis (komt voor op $< 50\%$ van het aantal uren per werkdag van de functie).

5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid

Een signalering op dit punt betekent:

- Bij de score 'normaal' (0) waarbij tot en met 2 maal per uur meer dan 5 minuten achtereen bovenhands moet worden gewerkt of bij een frequentie van meer dan twee maal per uur ongeacht de duur.
- Bij de score 'beperkt' (1) als tussen de 1 en 5 minuten achtereen bovenhands moet worden gewerkt of als gedurende 5 minuten aaneengesloten bovenhands moet worden gewerkt en dit een bijzondere eis is (A of B).

5.7 BOVEN SCHOUDERHOOGTE ACTIEF ZIJN									
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Boven schouder actief zijn						
Belast- baarheid	Waarde	Toe- lichting	≤ 2 keer per uur				> 2 keer per uur		
			tijd in minuten aaneen				tijd in minuten aaneen		
			0	5 V 0 ^	5	5 ^	5 V 0 ^	5	5 ^
0. normaal	≥ 5 min. achtereen	zonder	A	A	A	S	S	S	S
		met	A	A	A	S	S	S	S
1. beperkt	< 5 min. achtereen	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	S	A→S B→S C→V D→V	V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	S	A→S B→S C→V D→V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Uit de functiebeschrijving en toelichting door de arbeidsdeskundig analist kunnen verzwarende of juist verlichtende factoren een doorslaggevende rol bij het selecteren of verwerpen van een functie spelen.

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt op de Functionele Mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.8 Het hoofd in een bepaalde stand houden tijdens het werk

1. Definitie

In CBBS is 'het hoofd in een bepaalde stand houden tijdens het werk' het hoofd in een gebogen of gedraaide stand brengen en die houding gedurende enige tijd achtereen handhaven.

2. Interpretatiekader

Met dit beoordelingspunt wordt beoordeeld hoeveel tijd het hoofd gedurende de werkdag door een cliënt in een bepaalde stand kan of moet worden gehouden.

De bewegingen van het hoofd worden onderscheiden in drie soorten bewegingen, die bovendien ieder in twee richtingen kunnen plaatsvinden. De mogelijkheid tot bewegen wordt beoordeeld bij beoordelingspunt [4.17 Hoofdbewegingen maken](#)

Elke beweging heeft zijn eigen maximum, te weten:

- anteflexie / retroflexie: kin op de borst (45°) / hoofd maximaal achterover (45°)
- lateroflexie: oor op schouder (45° naar links en rechts)
- rotatie: kijken over schouder (60° naar links en rechts)

Gedraaide standen van het hoofd worden pas vanaf een bepaalde ondergrens als eis in het werk beschouwd. De gekozen grenswaarden zijn voor anteflexie, retroflexie en lateroflexie 15° en voor rotatie 30°. Bij waarden die lager liggen is er dus geen sprake van *het hoofd in een bepaalde stand houden tijdens het werk*.

Bij dit beoordelingspunt gaat het om de duur waarin het hoofd in een stand tussen deze grenswaarde en het maximum wordt gehouden. De beoordeling gaat over de totale duur per dag.

De aaneengesloten tijd waarin het hoofd in een bepaalde stand moet worden gehouden wordt pas als onderbroken beschouwd, als er een substantiële verandering in de stand van het hoofd plaats vindt. Functies waarbij het hoofd langere tijd in een bepaalde stand moet worden gehouden, zijn bijvoorbeeld automonteur, heftruckchauffeur en laborant (bij werken met een microscoop).

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0** normaal, kan zo nodig gedurende het merendeel van de werkdag het hoofd in een bepaalde stand houden (beeldschermwerk, kwaliteitscontrole)
- 1** licht beperkt, kan zo nodig gedurende de helft van de werkdag het hoofd in een bepaalde stand houden (ongeveer 4 uur)
- 2** beperkt, kan zo nodig gedurende een beperkt deel van de werkdag het hoofd in een bepaalde stand houden (ongeveer 1 uur)
- 3** sterk beperkt, kan gedurende minder dan ongeveer een half uur per werkdag het hoofd in een bepaalde stand houden

Een toelichting bij één van de waarden leidt niet tot een signalering vanuit CBBS.

Score tussen twee waarden

Kies bij een score tussen twee waarden de lagere waarde en vermeld in de toelichting wat meer kan. Beschrijf de ruimte boven de normaalwaarde in een toelichting.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de analyse van de functie beoordeelt de arbeidsdeskundig analist of het hoofd in een bepaalde stand houden tijdens het werk in de functie voorkomt. Bij het vastleggen van de belasting wordt de waargenomen waarde qua aaneengesloten duur, de frequentie en het aantal uren per dag dat de waargenomen belasting voorkomt, gescoord.

Een waargenomen belasting wordt als volgt gescoord: 1 t/m 60 minuten, $\leq 1,5$, ≤ 2 uur.

De waargenomen frequentie per uur wordt als volgt gescoord: 1 t/m 60x.

De waargenomen frequentie per dag wordt als volgt gescoord: 1 t/m 24 uur.

Gedraaide standen van het hoofd worden pas vanaf een bepaalde ondergrens als eis in het werk beschouwd. De gekozen grenswaarden zijn:

- voor anteflexie, retroflexie en lateroflexie 15° ;
- voor rotatie 30° ;
- Bij waarden die lager liggen is er dus geen sprake van *het hoofd in een bepaalde stand houden tijdens het werk*.

De aangesloten tijd waarin het hoofd in een bepaalde stand moet worden gehouden, wordt pas als onderbroken beschouwd als er een substantiële verandering in stand van het hoofd plaats vindt.

Functies waarbij het hoofd langere tijd in een bepaalde stand moet worden gehouden zijn bijvoorbeeld automonteur, heftruckchauffeur en laborant (bij werken met microscoop).

Het hoofd in een gedwongen stand houden wordt altijd als een belastende eis in werk beschouwd, (ongeacht de hoek van draaiing) en in de toelichting vermeld.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- als de cliënt niet beperkt is en de belasting in de functie is meer dan 5 minuten per uur;
- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie groter is dan 4 uur per dag, maar niet dagelijks en algemeen voorkomend is;
- als de cliënt licht beperkt is en de belasting in de functie is tot en met 4 uur per dag en meer dan 5 minuten per uur;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is van 1 uur tot en met 4 uur per dag, maar niet dagelijks en algemeen voorkomend is;
- als de cliënt beperkt is en de belasting in de functie is tot en met 1 uur per dag en meer dan 5 minuten per uur;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting is van 0 tot een half uur per dag;
- als de cliënt sterk beperkt is en de belasting is een half uur tot en met 1 uur per dag, maar niet algemeen voorkomend is.

5.8 HET HOOFD IN EEN BEPAALDE STAND HOUDEN TIJDENS HET WERK											
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Hoofdfixatie								
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	≤ 5 minuten per uur					> 5 minuten per uur			
			totale tijd in uren per werkdag					totale tijd in uren per werkdag			
			0	0 - < 1/2	1/2 - ≤ 1	1 - < 4	4	< 1/2	1/2 - ≤ 1	1 - < 4	4
			∧	∧	∧	∧	∧	∧	∧	∧	
0. normaal	merendeel werkdag	zonder	A	A	A	A	A	S	S	S	S
		met	A	A	A	A	A	S	S	S	S
1. licht beperkt	4 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	S	S	S	A→S B→S C→S D→V
		met	A	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	S	S	S	A→S B→S C→S D→V
2. beperkt	1 uur per werkdag	zonder	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V	S	S	A→S B→S C→S D→V	V
		met	A	A	A	A→S B→S C→S D→V	V	S	S	A→S B→S C→S D→V	V
3. sterk beperkt	< 1/2 uur per werkdag	zonder	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	V	S	A→S B→S C→V D→V	V	V
		met	A	S	A→S B→S C→V D→V	V	V	S	A→S B→S C→V D→V	V	V

De matrix betreffende Algemeen voorkomende eis en Dagelijks voorkomend

De letters A, B, C en D corresponderen met de letters voor de pijltjes in de tabel hiervoor.

	Niet dagelijks voorkomend: komt voor op < 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie	Dagelijks voorkomend: komt voor op ≥ 50% van het aantal dagen per werkweek van de functie
Bijzondere eis: komt voor op < 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	A	B
Algemeen voorkomende eis: komt voor op ≥ 50% van het aantal uren per werkdag van de functie	C	D

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan vaak met één van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt, geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (altijd toelichten).

Vraag je bij de eerste twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste twee standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.9 Afwisseling van houding

1. Definitie

In het CBBS is 'afwisseling van houding' gedefinieerd als de specifieke opeenvolging van verschillende houdingen.

2. Interpretatiekader

Met dit beoordelingspunt geeft de verzekeringsarts aan dat het voor de cliënt noodzakelijk is in zijn werk lichaamshoudingen in een specifieke volgorde af te wisselen. Het gaat hier uitdrukkelijk niet om de *gebruikelijke* afwisseling in zitten, staan en lopen zoals die al ontstaat bij het scoren op die beoordelingspunten. Gebruik dit beoordelingspunt dus niet voor die gebruikelijke afwisseling.

In tegenstelling tot de voorgaande beoordelingspunten van deze rubriek worden met dit beoordelingspunt niet de mogelijkheden van de cliënt beoordeeld, maar specifieke eisen waaraan werk voor deze cliënt moet voldoen om de vereiste houdingswisselingen mogelijk te maken.

Dit beoordelingspunt is altijd gekoppeld aan andere punten in de FML, zoals zitten/staan/lopen, nekbelasting, kniebelasting etc. Het gaat om een specifieke afwisseling van houding, bijvoorbeeld bij een coxarthrose: staan of lopen moet afgewisseld worden door zitten.

De recuperatietijd bepaalt hoe snel de cliënt belast kan worden met een andere lichaamshouding.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke opeenvolging van verschillende houdingen vereist.
- 1 specifieke eisen aan afwisseling van houdingen, namelijk.....

Formuleer de specifieke voorwaarden in de toelichting bij dit beoordelingspunt. Het gaat hier uitdrukkelijk niet om de gebruikelijke afwisseling in zitten, staan en lopen zoals die al ontstaat bij het scoren op die beoordelingspunten. Gebruik dit beoordelingspunt dus niet voor die gebruikelijke afwisseling.

Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage. Een toelichting bij één van de waarden leidt tot een signalering vanuit CBBS.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Met dit beoordelingspunt correspondeert geen afzonderlijk belastingpunt in het functiebestand van het CBBS. In voorkomende gevallen is de volledige informatie van de functie over de inhoud van het werk, de arbeidsmiddelen, de arbeidsomstandigheden of de arbeidsvoorwaarden beschikbaar in CBBS.

5. Geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt is geen geautomatiseerde vergelijking van de functionele mogelijkheden met de belasting in een functie.

Een beperkende score en een toelichting leiden altijd tot een signalering.

5.9 AFWISSELING VAN HOUDING			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke opeenvolging	zonder	A
		met	S
1. beperkt	specifieke eisen aan afwisseling	met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Met dit beoordelingspunt geeft de verzekeringsarts aan dat het voor de cliënt noodzakelijk is in zijn werk lichaamshoudingen in een specifieke volgorde af te wisselen. Het gaat hier uitdrukkelijk niet om de gebruikelijke afwisseling in zitten, staan en lopen, zoals die al ontstaat bij het scoren op die beoordelingspunten. Dit beoordelingspunt mag dus niet gebruikt worden voor die gebruikelijke afwisseling.

Dit beoordelingspunt is altijd gekoppeld aan andere punten in de FML, bijvoorbeeld zitten/staan/lopen, nekbelasting, kniebelasting etc.

Bespreek de eventueel te duiden functies altijd met de verzekeringsarts als er specifieke eisen zijn aan de afwisseling van houdingen (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Motiveer naar aanleiding van dit overleg waarom de betreffende functie geschikt wordt geacht ondanks een beperkende score op dit beoordelingspunt.

Beoordelingspunt 5.10 Overige beperkingen van statische houdingen

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige beperkingen van statische houdingen' de beperkingen in aspecten van het statisch handelen die niet of onvoldoende aan de orde zijn gekomen in de beoordelingspunten 5.1 t/m 5.9 van rubriek 5 Statische houdingen.

2. Interpretatiekader

Onder dit beoordelingspunt kan de verzekeringsarts beperkingen in statische houdingen weergeven die niet eerder genoemd zijn in deze rubriek en die niettemin van belang zijn voor de mogelijkheid van de cliënt om arbeid te verrichten.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, geen specifieke overige beperkingen van het statische houdingen in het dagelijks leven.
- 1 specifieke overige beperkingen, namelijk.....

Geef altijd een korte toelichting in geval van een beperking. Verwijs voor een uitgebreide toelichting zo nodig naar de verzekeringsgeneeskundige rapportage.

Een toelichting bij één van de waarden leidt altijd tot een signalering vanuit CBBS.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Niet van toepassing.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

- Dit beoordelingspunt wordt niet geautomatiseerd vergeleken met de belastingpunten die door de arbeidsdeskundig analist vastgelegd worden.
- Een toelichting door de verzekeringsarts leidt altijd tot een signalering.

5.10 OVERIGE BEPERKINGEN VAN STATISCHE HOUDINGEN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	specifieke overige beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Wel selecteren:

Verantwoord bij een signalering waarom je de functie op dit beoordelingspunt hebt geselecteerd (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Dit kan in onderstaande situaties als volgt worden gedaan:

- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er bij dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.

Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.

Vraag je bij deze twee standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is.

Is geen van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

Beoordelingspunt 5.11 Specifieke voorwaarden voor statische houdingen in arbeid

1. Definitie

In CBBS zijn 'specifieke voorwaarden voor statische houdingen in arbeid' voorwaarden die gerealiseerd moeten zijn om de cliënt, ondanks zijn of haar beperkingen in statische houdingen, in staat te stellen om in arbeid te functioneren.

2. Interpretatiekader

Met dit beoordelingspunt kan de verzekeringsarts specifieke voorwaarden in werk benoemen, die vervuld moeten zijn voordat een cliënt met beperkingen in rubriek 5 in dat werk kan functioneren. De verzekeringsarts benoemt daartoe kenmerken van de inhoud het werk, de arbeidsmiddelen, de arbeidsomstandigheden of de arbeidsvoorwaarden.

Met beoordelingspunt 5.11 worden dus niet de mogelijkheden van de cliënt beoordeeld, maar de eisen waaraan werk voor deze cliënt moet voldoen. Binnen rubriek 5 gebeurt dat verder alleen met 5.9 *afwisseling van houding*.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 Nee, er gelden geen specifieke voorwaarden voor statische houdingen in arbeid
1 Ja, er gelden specifieke voorwaarden voor statische houdingen in arbeid, namelijk.....

Als er specifieke voorwaarden gelden, moet de arbeidsdeskundige alle geselecteerde functies handmatig hierop beoordelen.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

De arbeidsdeskundig analist legt in de analyse geen eisen vast op dit beoordelingspunt.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden niet geautomatiseerd vergeleken met de belastingpunten die door de arbeidsdeskundig analist vastgelegd worden.

Bij een toelichting en als er specifieke voorwaarden aan de orde zijn, worden functies altijd met een signalering gepresenteerd in de professionele eindselectie.

5.11 SPECIFIEKE VOORWAARDEN VOOR STATISCHE HOUDINGEN IN ARBEID			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
voorwaarden	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. nee	geen specifieke voorwaarden	zonder	A
		met	S
1. ja	specifieke voorwaarden	met	S

6. Beoordeling van de eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden

Wel selecteren:

Geef in begrijpelijke termen aan waarom je deze functie selecteert.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

RUBRIEK 6 WERKTIJDEN

De verzekeringsarts legt in rubriek 6 vast in welke mate de cliënt kan voldoen aan bepaalde werktijden.

De rubriek omvat 4 beoordelingspunten. De beoordelingspunten in deze rubriek worden geautomatiseerd vergeleken met de belastingpunten in arbeid, behalve het beoordelingspunt 6.4 dat geen corresponderend belastingpunt heeft.

Beoordelingspunt 6.1 Perioden van het etmaal

1. Definitie

In CBBS zijn 'perioden van het etmaal' vier dagdelen van gelijke duur: voormiddag, namiddag, avond en nacht.

2. Interpretatiekader

De genoemde dagdelen zijn als volgt te onderscheiden:

Voormiddag: 06.00-12.00 uur

Namiddag: 12.00-18.00 uur

Avond: 18.00-24.00 uur

Nacht: 00.00-06.00 uur

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan zo nodig op elk uur van het etmaal werken, ook 's nachts
- 1 beperkt, kan 's nachts niet werken (00.00 – 06.00 uur)
- 2 beperkt, kan 's avonds niet werken (18.00 – 24.00 uur)

In het algemeen zijn er weinig stoornissen die een absolute contra-indicatie zijn voor het alleen maar kunnen werken tijdens bepaalde perioden van het etmaal. Er zijn echter wel stoornissen waarbij het minder gewenst is dat betrokkene in bepaalde perioden van het etmaal werkt.

Voorbeelden

De voorbeelden hieronder zijn slechts illustraties van stoornissen waarbij een beperking qua periode van het etmaal kan worden overwogen en medisch aanwijsbaar kan worden verklaard. Mensen die moeite hebben met slapen kunnen beter niet 's nachts werken en zeker niet de ene week 's nachts en de volgende week overdag of 's avonds.

Mensen met (een moeilijk instelbare) diabetes zijn aangewezen op constant dag/nachtritme qua belasting. Dit is overigens weer afhankelijk van de vaardigheid waarmee een cliënt de eigen suikerspiegel kan monitoren en reguleren.

Iemand met een depressieve stoornis bij wie het dag-/nachtritme al verstoord is kan beter niet 's nachts werken, in ieder geval niet zo lang hij probeert weer in een normaal ritme te komen.

Verwerpen functies

Een beperking op een periode van het etmaal leidt tot verwerpen van alle functies waarin in die periode wordt gewerkt. Dit geldt ook als er sprake is van een incidentele activiteit die maar voor een klein deel in de betreffende periode plaatsvindt.

Als er bijvoorbeeld een beperking op 's avonds werken wordt aangegeven, worden ook functies verworpen, waarbij één keer per week gewerkt wordt tot 19.00 uur. Geef dus alleen een beperking aan op avondwerk, als de cliënt in het geheel niet na 18.00 uur kan werken. Voor nachtwerk geldt hetzelfde. Een beperking met een nuancerende toelichting heeft hier namelijk niet het gewenste effect, want er wordt dan niet gesignaleerd maar verworpen.

Daarom geldt voor dit beoordelingspunt dat bij een beperking die niet op een volledige periode van het etmaal van toepassing is de feitelijke beperking moet worden aangegeven bij [6.4 Overige beperkingen ten aanzien van werktijden](#). In dat geval vindt altijd signalering plaats.

Wanneer sprake is van een verminderde beschikbaarheid overdag geef dan de normaalwaarde aan en overweeg eventueel een urenbeperking. Geef alleen een beperking voor bepaalde uren van de dag of bepaalde dagdelen in de week als duidelijk is dat de cliënt onvermijdelijk op een bepaald tijdstip niet beschikbaar is voor arbeid.

Stoornis

Bedenk dat het eventueel geclaimde onvermogen te verklaren moet zijn uit de stoornis. Kijk kritisch naar wat betrokkene claimt en bedenk dat er ook niet-medische redenen kunnen zijn voor de claim.

Relatie met andere beoordelingspunten

Wanneer sprake is van een verminderde beschikbaarheid overdag, geef dan de normaalwaarde aan en overweeg eventueel een urenbeperking bij 6.2 Uren per dag.

Geef een beperking die niet op een volledige periode van het etmaal van toepassing is aan bij 6.4 Overige beperkingen ten aanzien van werktijden. In dat geval vindt altijd signalering plaats. Een score normaal met toelichting bij 6.1 leidt niet tot een signalering en is daarom niet gewenst.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In CBBS wordt per functiebeschrijving vastgelegd tijdens welke dagdelen er wordt gewerkt. Ook als er incidenteel op een bepaald dagdeel of een beperkt deel van dat dagdeel wordt gewerkt, geeft de arbeidsdeskundig analist aan dat er op dat dagdeel wordt gewerkt. Als bijvoorbeeld eens per 14 dagen van 18.00 uur tot 20.00 uur wordt gewerkt, wordt avondwerk aangegeven.

Alleen voor nachtwerk wordt een onderscheid gemaakt tussen incidenteel nachtwerk (minder dan vier maal per jaar) en structureel nachtwerk (vier maal per jaar of meer).

Dit verschil tussen incidenteel en structureel nachtwerk speelt een rol bij de vergelijking met het arbeidspatroon van de maatman en niet bij de vergelijking met de door de verzekeringsarts aangegeven functionele mogelijkheden (zie ook hieronder bij 5).

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Het CBBS signaleert nooit bij dit beoordelingspunt.

6.1 PERIODEN VAN HET ETMAAL				
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Perioden van het etmaal	
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	's avonds	's nachts
0. normaal	elk uur van het etmaal	zonder	A	A
		met	A	A
1. beperkt	kan 's nachts niet werken	zonder	A	V
		met	A	V
2. beperkt	kan 's avonds niet werken	zonder	V	A
		met	V	A

Voor cliënten die beperkt zijn voor nachtwerk wordt zowel structureel als incidenteel nachtwerk verworpen.

- Naast bovengenoemde vergelijking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid vergelijkt CBBS ook geautomatiseerd het nachtwerk in de functie met het nachtwerk dat de maatman uitoefent. De arbeidsdeskundige heeft dit ingevuld op het scherm 'Cliënten'.

- De vergelijking met de functionele mogelijkheden vindt het eerst plaats, waarna in aanvulling op bovenstaande tabel de volgende vergelijkingen voorkomen:

Alleen als op de functionele mogelijkhedenlijst is aangegeven dat de cliënt 's nachts kan werken:

1. Als de maatman geen structureel nachtwerk verricht, wordt arbeid zonder nachtwerk en arbeid met incidenteel nachtwerk (zie onder 4) getoond in de eindselectie (A) en arbeid met structureel nachtwerk niet (V).
2. Als de maatman wel structureel nachtwerk verricht, wordt arbeid zonder nachtwerk, arbeid met incidenteel nachtwerk en arbeid met structureel nachtwerk getoond in de eindselectie (A).

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Gezien de wijze waarop de geautomatiseerde vergelijking in CBBS is ingericht is een nadere afweging door de arbeidsdeskundige niet aan de orde.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een directe relatie met de andere beoordelingspunten uit deze rubriek.

Beoordelingspunt 6.2 Uren per dag

1. Definitie

In CBBS is 'uren per dag' het aantal werkuren per dag.

2. Interpretatiekader

In CBBS worden urenklassen per werkdag onderscheiden in stappen van 2 uur.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan gemiddeld tenminste 8 uur per dag werken.
- 1 enigszins beperkt, kan gemiddeld ongeveer 8 uur per dag werken.
- 2 licht beperkt, kan gemiddeld ongeveer 6 uur per dag werken.
- 3 beperkt, kan gemiddeld ongeveer 4 uur per dag werken.
- 4 zeer beperkt, kan gemiddeld ongeveer 2 uur per dag werken.

Standaard 'Verminderde arbeidsduur'

Hanteer bij de beoordeling van het maximaal mogelijke aantal uren arbeid per dag de standaard 'Verminderde arbeidsduur' (hierna te noemen de standaard VAD). In de standaard worden drie indicaties voor een beperking in arbeidsduur onderscheiden.

- *Stoornis in de energiehuishouding*: deze kan het gevolg zijn van zeer uiteenlopende klachten en aandoeningen, zowel van lichamelijke als psychische aard. De stoornis kan een tekort aan energie of een te groot energieverbruik als gevolg hebben.
- *Verminderde beschikbaarheid*: hiermee wordt bedoeld het minder beschikbaar zijn in arbeid als gevolg van ziekte en de daarop gerichte behandeling. Bijvoorbeeld een behandeling in een ziekenhuis of AWBZ-erkende instelling.
- *Preventief aspect*: die situaties waarin de verzekeringsarts het aantal uren dat cliënt kan werken beperkt ter voorkoming van overbelasting.

Een combinatie van indicaties is ook mogelijk volgens de standaard VAD.

Zo kan een bepaalde therapie een bepaalde tijd in beslag nemen en de (tijdelijke) gevolgen van de therapie kunnen een negatieve invloed hebben op de energiehuishouding. Deze kan zodanig zijn dat een grotere beperking van de duurbelastbaarheid moet worden aangenomen dan de tijdsbelasting van de therapie sec.

Voor een nadere uitwerking en toepassing van de standaard VAD: zie de standaard zelf.

Uiting van ziekte

Ga na of de claim op een verminderde belastbaarheid qua arbeidsduur een uiting is van ziekte dan wel het gevolg is van een meer dan normaal belastende privé-situatie, deconditionering of gewenning.

De mening van de cliënt kan niet zonder meer als maatgevend in deze worden beschouwd.

De cliënt zelf heeft eigenlijk alleen zijn eigen (oude) werk als referentiepunt. Hij beoordeelt zijn situatie als geheel en maakt bij de inschatting van zijn mogelijkheden vaak geen onderscheid tussen de vermeende belasting in gangbare arbeid sec en de bijkomende belasting vanuit de privé-situatie. Breng alleen uitingen van ziekte of gebrek onder in de functionele mogelijkhedenlijst.

Het geclaimd onvermogen bij gedeeltelijke werkhervatting in eigen (oude) werk kan plausibel zijn. Beoordeel echter de duurbelastbaarheid in gangbare arbeid los van de urenbelasting in de feitelijk hervatte arbeid.

Door een juiste combinatie te kiezen van uren per dag en uren per week kun je je oordeel vrij nauwkeurig vastleggen in de functionele mogelijkhedenlijst.

Je kunt bijvoorbeeld van oordeel zijn dat iemand weliswaar ongeveer 20 uur per week kan werken, maar dat, als er een recuperatiemogelijkheid bestaat op de dag erna, af en toe 8 uur per dag heel goed mogelijk is.

Geef, om functies waarbij af en toe 8 uur per dag moet worden gewerkt niet uit te sluiten, in een dergelijke situatie bij dit beoordelingspunt aan: *'2. licht beperkt, kan gemiddeld ongeveer 6 uur per dag werken'* met dezelfde toelichting en bij beoordelingspunt [6.3 Uren per week](#): *'3. beperkt, kan gemiddeld ongeveer 20 uur per week werken'*.

Dan worden namelijk ook functies met bijvoorbeeld de volgende combinaties aan de arbeidsdeskundige getoond (zonder een signalering bij beoordelingspunt 6.3):

- één dag van 8 uur en drie dagen van 4 uur;
- één dag van 8 uur en twee dagen van 6 uur;
- twee dagen van 8 uur en één dag van 4 uur;
- drie dagen van 8 uur (in dat geval ook een signalering bij 6.3 Uren per week).

Zou je in dit geval, uitgaande van een gemiddelde van 4 uur per dag, het volgende invullen: *'3. beperkt, kan gemiddeld ongeveer 4 uur per dag werken'* met als toelichting: *'af en toe 8 uur per dag is mogelijk'* dan worden functies met meer dan 6 uur per werkdag niet aan de arbeidsdeskundige getoond.

Geef geen beperking aan op een niveau dat ligt tussen de stappen van 2 uur. Maar is één van de in de standaard VAD beschreven uitzonderingssituaties van toepassing? Vul dan altijd de lagere waarde in. Functies boven het aangegeven niveau en tot en met het eerst hogere niveau worden dan alle geselecteerd met signalering.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In CBBS wordt per functiebeschrijving vastgelegd tijdens hoeveel uren er maximaal per dag gewerkt wordt. Weergegeven wordt het feitelijke aantal uren, afgerond op twee decimalen.

Als er een wisselend aantal uren per dag wordt gewerkt, maakt de arbeidsdeskundig analist een onderscheid tussen dagelijks en niet-dagelijks voorkomend.

Dagelijks is dan de helft of meer van het aantal werkdagen per werkweek.

Niet dagelijks is minder dan de helft van het aantal werkdagen.

Voor beide situaties vermeldt de arbeidsdeskundig analist het maximaal voorkomende aantal uren.

Niet dagelijkse uren worden altijd toegelicht. De toelichting betreft bijvoorbeeld de frequentie (per week of per maand) of de dag van de week.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS vergelijkt de hoogste waarde van het maximale aantal dagelijkse en niet dagelijkse uren in de functie met de functionele mogelijkheden. Dus bijvoorbeeld bij dagelijks maximaal 4 en niet dagelijks maximaal 8 uren per dag, wordt 8 uur per dag vergeleken met de functionele mogelijkheden.

CBBS signaleert:

- Bij de score 1 Enigszins beperkt, kan gemiddeld ongeveer 8 uur per dag werken: alle functies boven 8 uur per dag;
- Bij de score 2 Licht beperkt, kan gemiddeld ongeveer 6 uur per dag werken: alle functies boven 6 uur per dag en onder of gelijk aan 8 uur per dag;
- Bij de score 3 Beperkt, kan gemiddeld ongeveer 4 uur per dag werken: alle functies boven 4 uur per dag en onder of gelijk aan 6 uur per dag;
- Bij de score 4 zeer beperkt, kan gemiddeld ongeveer 2 uur per dag werken: alle functies boven 2 uur per dag en onder of gelijk aan 4 uur per dag.

6.2 UREN PER DAG							
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Uren per dag				
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	totale tijd in maximaal aantal uren per werkdag				
			≤ 2	> 2 - ≤ 4	> 4 - ≤ 6	> 6 - ≤ 8	> 8
0. normaal	> 8 uur per dag	zonder	A	A	A	A	A
		met	A	A	A	A	A
1. enigszins beperkt	8 uur per dag	zonder	A	A	A	A	S
		met	A	A	A	A	S
2. licht beperkt	6 uur per dag	zonder	A	A	A	S	V
		met	A	A	A	S	V
3. beperkt	4 uur per dag	zonder	A	A	S	V	V
		met	A	A	S	V	V
4. zeer beperkt	2 uur per dag	zonder	A	S	V	V	V
		met	A	S	V	V	V

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Je kunt de informatie over het maximum aantal uren per dag terugvinden op het scherm 'Eindselecteren'.

Het dagelijkse en niet dagelijkse aantal uren per dag en de bijbehorende toelichting zijn terug te vinden op het scherm 'Raadplegen functie' en op de prints 'Functiebeschrijving' en 'Arbeidsmogelijkhedenlijst'.

Beoordeel bij een signalering de mate waarin de op de functionele mogelijkhedenlijst aangegeven waarde wordt overschreden en hoe vaak dat voorkomt. Ook de mate waarin een cliënt op andere beoordelingspunten het werk aankan, kan van invloed zijn op de mate waarin de werktijd kan worden overschreden.

Overleg zonodig met de verzekeringsarts en leg het resultaat van dit overleg vast.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een directe relatie met alle andere beoordelingspunten uit deze rubriek.

Beoordelingspunt 6.3 Uren per week

1. Definitie

In CBBS is 'uren per week' het aantal werkuren per week.

2. Interpretatiekader

In CBBS worden urenklassen per werkweek onderscheiden in stappen van 10 uur.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, kan gemiddeld tenminste 40 uur per week werken
- 1 enigszins beperkt, kan gemiddeld ongeveer 40 uur per week werken
- 2 licht beperkt, kan gemiddeld ongeveer 30 uur per week werken
- 3 beperkt, kan gemiddeld ongeveer 20 uur per week werken
- 4 zeer beperkt, kan gemiddeld ongeveer 10 uur per week werken

Standaard 'Verminderde arbeidsduur'

Hanteer bij de beoordeling van het maximaal mogelijke aantal uren arbeid per dag de standaard 'Verminderde arbeidsduur' (hierna te noemen de standaard VAD).

De standaard VAD gaat uit van 35 tot 40 uur als norm voor een voltijdse werkweek bij gangbare arbeid. De standaard spreekt van een beperking als cliënt hiertoe niet in staat is en/of niet in staat is minimaal vier van de zeven dagen van de week te werken.

Volgens deze norm is verzekeringsgeneeskundig gezien dus geen sprake van een beperking als je 'enigszins beperkt' (ongeveer 40 uur per week) aangeeft.

In CBBS is voor een andere benadering gekozen omdat het regelmatig voorkomt dat de maatmanomvang groter is dan 40 uur en er ook in het algemeen meer dan 40 uur per week wordt gewerkt. Het onderscheid tussen 'tenminste 40 uur' en 'ongeveer 40 uur' maakt een scherpere selectie en een efficiënter gebruik van CBBS mogelijk.

Uiting van ziekte

Ga na of de claim op een verminderde belastbaarheid qua arbeidsduur een uiting is van ziekte dan wel het gevolg is van een meer dan normaal belastende privé-situatie, deconditionering of gewenning.

De mening van de cliënt kan niet zonder meer als maatgevend in deze worden beschouwd. De cliënt zelf heeft eigenlijk alleen zijn eigen (oude) werk als referentiepunt. Hij beoordeelt zijn situatie als geheel en maakt bij de inschatting van zijn mogelijkheden vaak geen onderscheid tussen de vermeende belasting in gangbare arbeid sec en de bijkomende belasting vanuit de privé-situatie. De verzekeringsarts brengt alleen uitingen van ziekte of gebrek onder in de functionele mogelijkhedenlijst.

Als de cliënt op bepaalde uren of dagdelen niet beschikbaar is vanwege een noodzakelijke behandeling, kan dat aanleiding zijn een urenbeperking te overwegen. Enige terughoudendheid hierbij is geboden, omdat het op zich gebruikelijk is dat een werkgever zijn werknemers de gelegenheid geeft om in werktijd een behandeling te ondergaan. Een urenbeperking is dan ook alleen aan de orde als het gaat om een zeer langdurige behandeling die (vrijwel) wekelijks een substantieel deel van de werktijd in beslag neemt. Zie hiervoor ook de standaard VAD onder Beschikbaarheid.

Recuperatiedagen

Regelmatig claimt een cliënt 'recuperatiedagen': hij kan weliswaar hele dagen werken maar alleen indien afgewisseld met rust/hersteldagen. Voorbeelden: na een dag werken een dag rust (kan alleen op maandag/woensdag/vrijdag werken) of: na twee dagen werken een dag rust (moet op woensdag herstellen). Dergelijke claims moeten kritisch worden beoordeeld. Er moeten duidelijke aanwijzingen zijn in klachtenpatroon en/of functioneren dat het achterwege blijven van recuperatie leidt tot toenemend onvermogen om adequaat te functioneren. Ga na of daarvoor een hele dag recuperatie werkelijk noodzakelijk is, mede in aanmerking genomen de eventuele consequenties. Beoordeel ook of de geclaimde recuperatie (nog) noodzakelijk is als overigens de arbeidsbelasting binnen de mogelijkheden van cliënt valt.

Geef geen beperking aan op een niveau dat ligt tussen de stappen van 10 uur, tenzij één van de in de standaard VAD beschreven uitzonderingssituaties van toepassing is.

Ga in dat geval als volgt te werk:

- vul de lagere waarde in, voor zover het aantal uren per week dat cliënt kan werken niet meer is dan het aangegeven niveau + 5;
- vul de hogere waarde in, voor zover het aantal uren per week dat cliënt kan werken groter is dan het aangegeven niveau - 5;
- vermeld in de toelichting het werkelijke aantal uren per week dat cliënt kan werken.

Het niveau van signaleren is bij dit beoordelingspunt niet, zoals bij andere beoordelingspunten, gelegd op het eerstvolgende niveau, omdat dan op voorhand vaststaat dat ook functies met een (veel) te grote omvang aan de arbeidsdeskundige worden gepresenteerd. Bij voorbeeld functies van 29 uur per week terwijl de cliënt ongeveer 20 uur per week kan werken. Daarom is de cesuur gelegd op een niveau tussen twee waarden in.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In CBBS wordt per functiebeschrijving vastgelegd tijdens hoeveel uren per week er gemiddeld wordt gewerkt, afgerond op twee decimalen.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

CBBS signaleert:

- Bij de score 1 Enigszins beperkt, kan gemiddeld ongeveer 40 uur per week werken: alle functies van meer dan 40 tot en met 45 uur per week.
- Bij de score 2 Licht beperkt, kan gemiddeld ongeveer 30 uur per week werken: alle functies van meer dan 30 tot en met 35 uur per week.
- Bij de score 3 Beperkt, kan gemiddeld ongeveer 20 uur per week werken: alle functies van meer dan 20 tot en met 25 uur per week.
- Bij de score 4 Zeer beperkt, kan gemiddeld ongeveer 10 uur per week werken: alle functies van meer dan 10 tot en met 15 uur per week.

6.3 UREN PER WEEK												
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie Uren per week									
Belast- baar- heid	Waar- -de	Toe- lich- ting	totale tijd in gemiddeld aantal uren per werkweek									
			≤ 10	10 - ≤15	15 - ≤20	20 - ≤25	25 - ≤ 30	30 - ≤ 35	35 - ≤ 40	40 - ≤ 45	> 45	
0. nor- maal	> 40 uur per week	zonder	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
		met	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
1. enig- zins be- perkt	40 uur per week	zonder	A	A	A	A	A	A	A	S	V	
		met	A	A	A	A	A	A	A	S	V	
2. licht be- perkt	30 uur per week	zonder	A	A	A	A	A	S	V	V	V	
		met	A	A	A	A	A	S	V	V	V	
3. be- perkt	20 uur per week	zonder	A	A	A	S	V	V	V	V	V	
		met	A	A	A	S	V	V	V	V	V	
4. zeer be- perkt	10 uur per week	zonder	A	S	V	V	V	V	V	V	V	
		met	A	S	V	V	V	V	V	V	V	

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel bij een signalering de mate waarin de op de functionele mogelijkhedenlijst aangegeven waarde wordt overschreden en hoe vaak dat voorkomt. Ook de mate waarin een cliënt op andere beoordelingspunten het werk aankan, kan een rol spelen bij de afweging in welke mate de werktijd kan worden overschreden.

Overleg bij twijfel met de verzekeringsarts.

Heeft de verzekeringsarts in de toelichting een tussenliggend niveau heeft aangegeven?

→ Betrek deze informatie dan bij de beoordeling of een functie geschikt is.

→ Bedenk daarbij dat CBBS niet signaleert als de toelichting een niveau vermeldt onder het aangegeven niveau. Ga in dat geval per functie na of de belasting binnen de mogelijkheden van de cliënt valt.

Let ook goed op de samenhang met [6.2 Uren per dag](#) en een eventueel door de verzekeringsarts aangegeven noodzaak tot recuperatie.

Voorbeeld

De verzekeringsarts geeft, bij een beperking van 20 uur per week, aan dat na een 8-urige werkdag een dag recuperatie noodzakelijk is. CBBS selecteert een functie van twee werkdagen van 8 uur en één werkdag van 4 uur. De functie is alleen geschikt als het niet noodzakelijk is om twee dagen aaneen 8 uur te werken.

Heeft de verzekeringsarts bij [6.4 Overige beperkingen ten aanzien van werktijden](#) aangegeven dat de cliënt een bepaald dagdeel vanwege therapie niet beschikbaar is?

→ Houd daar dan rekening mee bij de eindselectie.

Zijn de consequenties daarvan voor het vaststellen van de resterende verdien capaciteit groot en is niet voldoende duidelijk dat de therapie onvermijdelijk op één bepaald dagdeel moet plaatsvinden?
→ Overleg zonodig met de verzekeringsarts.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een directe relatie met de andere beoordelingspunten uit deze rubriek.

Beoordelingspunt 6.4 Overige beperkingen ten aanzien van werktijden

1. Definitie

In CBBS zijn 'overige beperkingen ten aanzien van werktijden' beperkingen die niet of onvoldoende aan bod zijn gekomen in de voorgaande beoordelingspunten van deze rubriek.

2. Interpretatiekader

Onder dit beoordelingspunt kan de verzekeringsarts beperkingen aangeven ten aanzien van werktijden die niet eerder genoemd zijn in deze rubriek en die niettemin van belang zijn voor de mogelijkheid van cliënt om arbeid te verrichten.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

FML-score

- 0 normaal, er zijn geen specifieke overige beperkingen ten aanzien van werktijden
1 specifieke overige beperkingen, namelijk.....

Bij dit beoordelingspunt kan bijvoorbeeld worden aangegeven dat de cliënt tijdens bepaalde perioden van het etmaal niet kan werken, voor zover dat bij [6.1 Perioden van het etmaal](#) niet kan worden ondergebracht.

Voorbeelden

- De cliënt kan een deel van de avond niet werken, bijvoorbeeld niet na 22.00 uur.
- De cliënt kan niet voor 10.00 uur 's ochtends werken. (Iemand met een vitaal gekleurde depressieve stoornis heeft last van een stemming met dagschommelingen). Hier kun je eventueel ook concluderen dat een urenbeperking aan de orde is.
- De cliënt is op bepaalde dagdelen van de week niet beschikbaar vanwege een noodzakelijke behandeling. Ga dan na of de behandeling even goed op een gunstiger tijdstip kan worden gevolgd. Geef alleen een beperking als duidelijk is dat de behandeling onvermijdelijk op een bepaald tijdstip moet plaatsvinden (dat zal bijvoorbeeld bij nierdialyse eerder zo zijn dan bij fysiotherapie).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij de functie worden geen overige eisen ten aanzien van werktijden vastgelegd.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Dit beoordelingspunt wordt niet vergeleken met de belastingpunten die door de arbeidsdeskundig analist vastgelegd worden. Een toelichting door de verzekeringsarts leidt altijd tot een signalering.

6.4 OVERIGE BEPERKINGEN TEN AANZIEN VAN WERKTIDEN			
Functionele mogelijkheden			Belasting van de functie
Belastbaarheid	Waarde	Toelichting	niet beschreven
0. normaal	geen specifieke beperkingen	zonder	A
		met	S
1. beperkt	specifieke beperkingen	met	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel de overige beperkingen aan de hand van de algemene gegevens van de functies.
Overleg zonodig met de verzekeringsarts.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een directe relatie met de andere beoordelingspunten uit deze rubriek.

RUBRIEK 7 OVERIGE BELASTINGPUNTEN

In rubriek 7 zijn 3 beoordelingspunten ondergebracht die wel als belastingpunt zijn vastgelegd in de beschrijving van de functie, maar die niet voorkomen op de Functionele mogelijkhedenlijst. Bij deze beoordelingspunten is dus geen geautomatiseerde vergelijking van de mogelijkheden van de cliënt met de belasting in een functie mogelijk.

Beoordelingspunt 7.1 Probleemoplossen

1. Definitie

In CBBS is '*probleemoplossen*' de mate waarin het uitvoeren van de functie een appèl doet op het probleemoplossend vermogen.

2. Interpretatiekader

Probleemoplossen wordt alleen beschreven als eis in arbeid en is geen beoordelingspunt in de functionele mogelijkhedenlijst.

De beschrijving als eis in arbeid geeft inzicht in de moeilijkheidsgraad van de opgedragen werkzaamheden in een functie, gerelateerd aan de mate waarin de functionaris een uitvoeringsstrategie (voor de oplossing van een probleem) moet vinden voor het verrichten van de werkzaamheden.

Probleemoplossen wordt in zeven niveaus weergegeven.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

Probleemoplossen is geen beoordelingspunt op de Functionele mogelijkhedenlijst.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

In de functie wordt *Probleemoplossen* altijd als een *Bijzonder belasting* aangemerkt.

Probleemoplossen wordt met een van de volgende zeven niveaus beschreven:

1. Probleemoplossen *komt vrijwel nooit voor*. Eventuele problemen worden altijd via de *werkroutine* opgelost. De aard van het probleem is praktisch en de oplossing ligt dermate voor de hand, dat het bijna een vanzelfsprekendheid is. Dit soort functies kent doorgaans slechts een zeer beperkt aantal handelingen.
2. Probleemoplossen *kan voorkomen* in de functie. Problemen worden via de *werkroutine* opgelost en zijn praktisch van aard. Bijvoorbeeld: het bijvullen van machines (kassarol, inkt toevoegen, veel eenvoudig industrieel werk).
Het verschil met niveau 1 is, dat een groter scala van handelingen in de functie voorkomt en daardoor een grotere variëteit in problemen. Maar ook hier geldt dat de oplossing vaak een vanzelfsprekendheid betreft, welke nauwelijks specifieke kennis vereist.
3. Problemen *kunnen voorkomen* in de functie. Voor de oplossing is *naast de werkroutine soms ook enige inventiviteit vereist*, maar de problemen blijven voornamelijk praktisch van aard. De oplossing vereist ook enige kennis van materialen, processen, werkwijzen etc. Bijvoorbeeld het plaatsen van kasten, verantwoordelijk zijn voor (een deel van) een productieproces, de verzorging van zieken.
Het verschil met niveau 2 is, dat de werkzaamheden wat ingewikkelder zijn en dat de functionaris wat vaker zelf een oplossing moet bedenken.
4. Problemen *komen regelmatig voor* in de functie. Voor de oplossing is naast de werkroutine *enige inventiviteit* vereist. De problematiek is zowel van praktische als *abstracte* aard. Er is kennis vereist van materiaal, processen etc. Bijvoorbeeld een werktekening maken aan de hand van een schets, een boekhoudkundig probleem oplossen, gereedschap maken, ingewikkeld laswerk.
5. Problemen *komen regelmatig voor*, de oplossing ervan vereist *vooral inventiviteit*. Het kennisniveau is doorgaans dat van een all-round vakman. De problematiek kan zowel praktisch als abstract zijn. Bijvoorbeeld de opticien, de orthopedisch schoenmaker, de boekhouder van een klein bedrijf.
6. Problemen *komen veelvuldig voor*, de oplossing ervan vereist *vooral inventiviteit*. De problematiek is *voornamelijk abstract* en aanmerkelijk ingewikkelder dan bij niveau 5. Soms is het nodig dat er overlegd wordt met specifieke deskundigen (academici en HBO'ers die op hun

vakgebied expert zijn): de fysiotherapeut die de arts inschakelt, de uitvoerder die met een tekening teruggaat naar de tekenkamer, de beleidsmedewerker die opheldering vraagt bij een jurist.

7. Problemen *komen veelvuldig voor*, de oplossing ervan vereist vooral *inventiviteit*. De problematiek is *voornamelijk van een hoog abstractieniveau*. Geadviseerd wordt zowel aan experts als aan andere. Tevens worden experts ingeschakeld. Uit de beschrijving blijkt een academisch niveau.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt zijn de functionele mogelijkheden niet beschreven. Deze worden daarom niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid.

Bij niveau 2 en hoger wordt een functie altijd gepresenteerd met een signalering.

7.1 PROBLEEMOPLOSSEN							
Functionele mogelijkheden	Belasting van de functie Probleemoplossen						
	niveau						
	1	2	3	4	5	6	7
niet beschreven	A	S	S	S	S	S	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Dit beoordelingspunt heeft enige overeenkomst met het opleidingsniveau en de zelfstandigheid. Daarom kunnen in het algemeen de cliëntgegevens over het opleidingsniveau en de zelfstandigheid ([1.6 Zelfstandig handelen](#), [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#) en [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#)) gebruikt worden bij de beoordeling van Probleemoplossen.

Komt probleemoplossen voor op niveau 2 of hoger en acht je de functie geschikt?

→ Geef voor die conclusie dan een motivering (zie ook Verantwoording van de functieselectie).

Acht je op grond van dit beoordelingspunt de functie ongeschikt en is mede hierdoor een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse aan de orde?

→ Motiveer dan, zo mogelijk categoriaal, waarom de functie ongeschikt is.

7. Bijzonderheden

Relatie met opleidingsniveau, [1.6 Zelfstandig handelen](#), [1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk](#) en [1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen](#).

Beoordelingspunt 7.2 Kruipen

1. Definitie

In het CBBS is 'kruipen' het zich op de knieën en handen voortbewegen en het in deze houding komen.

2. Interpretatiekader

Kruipen wordt alleen beschreven als eis in arbeid en is geen beoordelingspunt in de functionele mogelijkhedenlijst.

Kruipen heeft een belasting van knie- en heupgewrichten tot gevolg. De kruipbeweging vereist bovendien ondersteuning van de armen.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

Kruipen is geen beoordelingspunt op de functionele mogelijkhedenlijst.

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij het vastleggen van de belasting scoort de arbeidsdeskundig analist de vastgestelde waarde qua aaneengesloten duur, de frequentie en het aantal uur per dag dat de vastgestelde belasting voorkomt.

Klassen

Een vastgestelde belasting wordt als volgt gescoord:

≤1, ≤2, ≤3, ≤4, ≤5, ≤15, ≤30, ≤45, ≤60 minuten aaneengesloten.

De frequentie wordt in aantal keren per uur gescoord.

Dagelijks/niet dagelijks, algemeen voorkomend/bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist geeft aan of kruipen al dan niet dagelijks voorkomt (de helft of meer dan wel minder dan de helft van het aantal dagen per werkweek) en een algemeen voorkomende eis of een bijzondere eis is (de helft of meer of minder dan de helft van het aantal uren per werkdag).

Onderbreking

De aaneengesloten duur wordt pas onderbroken als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie kan plaatsvinden.

Toelichting

Als er op dit punt een belasting in de functie optreedt, geeft de arbeidsdeskundig analist altijd een toelichting.

Voorbeelden van toelichtingen:

- Combinaties van knielen/kruipen/hurken;
- Een gedwongen houding als gevolg van een beperkte ruimte, o.a. getordeerde houding;
- Kruipen geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand;
- In sommige werksituaties moeten bijzonder belastende werkhoudingen worden aangenomen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het schilderen van plinten, het leggen van parket of vloerbedekking. Dit soort situaties wordt nader toegelicht.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt zijn de functionele mogelijkheden niet beschreven.

Zij worden daarom niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid.

Als kruipen voorkomt, wordt de functie gepresenteerd met een signalering.

7.2 KRUIPEN		
Functionele mogelijkheden	Belasting van de functie Kruipen	
	komt niet voor	komt voor
niet beschreven	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Als kruipen voorkomt in een functie, beoordeel dan de geschiktheid van de functie voor de cliënt.

De functionele mogelijkheden bij [4.22 Knielen of hurken](#) en [5.5 Geknield of gehurkt actief zijn](#) geven enige indicatie voor de mogelijkheden bij kruipen. Naast de functionele mogelijkheden van de cliënt is de mate van het kruipen in de functie (frequentie, aaneengesloten duur en het aantal uur per dag) van belang bij de beoordeling.

Als kruipen voorkomt en de arbeidsdeskundige acht de functie geschikt geeft hij hiervoor een motivering (zie ook Verantwoording van de functieselectie). Acht de arbeidsdeskundige op grond van dit beoordelingspunt de functie ongeschikt en is mede hierdoor een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse aan de orde, dan motiveert hij, zo mogelijk categoriaal, waarom de functie ongeschikt is.

Komt kruipen voor en acht je de functie geschikt?

→ Geef voor die conclusie dan een motivering (zie ook Verantwoording van de functieselectie).

Acht je op grond van dit beoordelingspunt de functie ongeschikt en is mede hierdoor een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse aan de orde?

→ Motiveer dan, zo mogelijk categoriaal, waarom de functie ongeschikt is.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een relatie met het beoordelingspunt [4.22 Knielen of hurken](#) en [5.5 Geknield of gehurkt actief zijn](#).

Beoordelingspunt 7.3 Getordeerd actief zijn

1. Definitie

In het CBBS is 'getordeerd actief zijn' met een getordeerde romp activiteiten verrichten.

2. Interpretatiekader

De maat voor torsie is de hoek tussen een denkbeeldige lijn door de heupgewrichten en een denkbeeldige lijn door de schoudergewrichten bij de romp in verticale stand. Is deze hoek kleiner dan 30 graden dan wordt dat in CBBS niet als 'getordeerd actief zijn' beschouwd.

Getordeerd actief zijn is een statische belasting. Dit in tegenstelling tot beoordelingspunt [4.12 Torderen](#) waar het gaat om de dynamische belasting.

3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts

Beschrijf 'getordeerd actief zijn' in de functionele mogelijkhedenlijst bij beoordelingspunt [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#).

4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist

Bij het vastleggen van de belasting scoort de arbeidsdeskundig analist de vastgestelde waarde qua aaneengesloten duur, de frequentie en het aantal uur per dag dat de vastgestelde belasting voorkomt.

Klassen

Een vastgestelde belasting wordt als volgt gescoord:

≤1, ≤2, ≤3, ≤4, ≤5, ≤10, ≤15, ≤30, ≤45, ≤60 minuten, ≤1,5, ≤2 uur.

De waargenomen frequentie wordt per uur vastgesteld bij een aaneengesloten duur tot en met één uur.

De waargenomen frequentie wordt per dag vastgesteld bij een aaneengesloten duur van anderhalf en twee uur.

Dagelijks/niet dagelijks, algemeen voorkomend/bijzondere eis

De arbeidsdeskundig analist geeft aan of 'getordeerd actief zijn' al dan niet dagelijks voorkomt (de helft of meer dan wel minder dan de helft van het aantal dagen per werkweek) en een algemeen voorkomende eis of een bijzondere eis is (de helft of meer of minder dan de helft van het aantal uren per werkdag).

Onderbreking

De aaneengesloten duur wordt pas onderbroken als er substantieel andere activiteiten worden ondernomen, waardoor recuperatie kan plaatsvinden.

Toelichting

Als er op dit punt een belasting in de functie optreedt (≥30 graden), geeft de arbeidsdeskundig analist altijd een toelichting.

Voorbeelden van toelichtingen:

- Getordeerd actief zijn vanuit een andere dan de staande houding (zitten, knielen, kruipen, hurken en dergelijke);
- Getordeerd actief zijn in combinatie met buigen;
- Getordeerd actief zijn geconcentreerd in een bepaald deel van de dag, week of maand.

5. Geautomatiseerde verwerking van de functionele mogelijkheden en de eisen in arbeid

Bij dit beoordelingspunt worden de functionele mogelijkheden (die beschreven zijn bij [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#)) niet geautomatiseerd vergeleken met de eisen in arbeid. Als 'getordeerd actief zijn' voorkomt (≥ 30 graden), wordt de functie gepresenteerd met een signalering.

7.3 GETORDEERD ACTIEF ZIJN		
Functionele mogelijkheden	Belasting van de functie Getordeerd actief zijn	
	< 30 graden	≥ 30 graden
hier niet beschreven	A	S

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Beoordeel, als 'getordeerd actief zijn' voorkomt, de geschiktheid van de functie voor de cliënt op dit beoordelingspunt. Gebruik hierbij de functionele mogelijkheden die beschreven zijn bij [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#) en eventueel [4.12 Torderen](#).

Naast de functionele mogelijkheden van de cliënt is de mate van het 'getordeerd actief zijn' in de functie (frequentie, aaneengesloten duur en het aantal uur per dag) van belang bij de beoordeling.

Komt 'getordeerd actief zijn' voor en acht je de functie geschikt?

→ Geef daar dan een motivering voor (zie ook Verantwoording van de functieselectie).

Dit kan vaak met een van de volgende standaardzinnen, zonodig met een toelichting:

- De belasting in de functie valt binnen de mogelijkheden van de cliënt zoals door de verzekeringsarts aangegeven bij beoordelingspunt [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#).
- De verzekeringsarts heeft expliciet vermeld dat er voor dit beoordelingspunt geen beperkingen zijn.
- De belasting bij dit beoordelingspunt ligt binnen de mogelijkheden die in een nadere toelichting door de verzekeringsarts zijn beschreven.
Toelichting: Dit kan voorkomen bij een normaalwaarde en bij een beperking.
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een incidentele piekbelasting ten opzichte van het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (*altijd toelichten*).
- Bij dit beoordelingspunt is sprake van een marginaal hogere belasting dan het door de verzekeringsarts aangegeven niveau, omdat (*altijd toelichten*).
- De combinatie van de afstand en frequentie in dit beoordelingspunt in de functionele mogelijkhedenlijst en in de functie zijn zodanig dat de functie geschikt is, omdat (*altijd toelichten*).

Vraag je bij de eerste drie standaardzinnen af of voor een goede motivering een nadere toelichting nodig is. Geef bij de laatste drie standaardzinnen altijd een nadere toelichting, want deze zinnen geven op zich niet voldoende inzicht.

Overleg met de verzekeringsarts

Is géén van de bovengenoemde zinnen van toepassing?

→ Overleg dan altijd met de verzekeringsarts. Noteer in de rapportage inhoudelijk wat overlegd is.

Is het resultaat van het overleg dat een functie toch geselecteerd wordt?

→ Vermeld dan in de rapportage waarom de functie op dit beoordelingspunt mogelijk is.

Niet selecteren:

Selecteer je een functie niet en wordt het arbeidsongeschiktheidspercentage daardoor hoger?

→ Geef dan in begrijpelijke termen aan waarom je de functie niet selecteert.

Speelt dit bij meer functies tegelijk? Als het kan, mag de motivering ook categoriaal.

7. Bijzonderheden

Dit beoordelingspunt heeft een relatie met de beoordelingspunten:

- [4.10 Buigen](#),
- [4.11 Frequent buigen tijdens het werk](#),
- [4.12 Torderen](#) en
- [5.6 Gebogen en/of getordeerd actief zijn](#).

7 HISTORIE WIJZIGINGEN

7.1 VOORWOORD DERDE DRUK

De volgende onvolkomenheden zijn gecorrigeerd:

- Teksten in de Basisinformatie CBBS zijn in overeenstemming gebracht met teksten in de geautomatiseerde systeem en inconsequent taalgebruik binnen de Basisinformatie is opgeheven.
- In verband met de elektronische publicatie zijn op diverse plaatsen kopjes toegevoegd.
- De professionele eindselectie is in een apart hoofdstuk opgenomen te weten hoofdstuk 5.
- De vermelde waarden die de arbeidsdeskundig analist hanteert, zijn in overeenstemming met hun instructie gebracht.
- Op verscheidene plaatsen is bij de toelichting op hoe te handelen bij een verschillende belastbaarheid van twee extremiteiten bij het laatste pijltje het woord 'samen' toegevoegd. De oude teksten betreffende dit onderwerp die abusievelijk waren blijven staan zijn vervangen door de juiste (nieuwe) tekst.
- In het hoofdstuk Functies, paragraaf Berekening met geschikte functies is verwerkt dat er pas sprake is van een urenbeperking op verzekeringsgeneeskundige gronden als: de urenbeperking kleiner is dan de urenomvang van de maatman én de reductiefactor kleiner is dan 1.
- In het hoofdstuk Arbeidsmogelijkheden, paragraaf Functieselectie en oordeelsvorming door de arbeidsdeskundige is aangegeven dat de opleidingsrichting wordt bepaald door een opleidingseis en niet door een diploma-eis.
- Schema opleidingen is toegevoegd.
- In het hoofdstuk Beoordelingspunten, paragraaf Inleiding: Is de tekst betreffende het begrip 'incidentele piekbelasting' (onder Waarom zijn niet alle begrippen in de beoordelingspunten exact gedefinieerd) uitgebreider toegelicht; Zijn de beoordelingspunten waarbij sprake is van een 'kenmerkende belasting' of een 'bijzondere belasting' opgesomd; Zijn de begrippen 'algemeen voorkomende eis', 'bijzondere eis', 'dagelijks voorkomend' en 'niet dagelijks voorkomend' nader toegelicht.
- Onder dit hoofdstuk is de uitleg consultvragen aan de arbeidsdeskundig analist opgenomen in de basisinformatie CBBS.
- Bij beoordelingspunt 4.3 Hand- en vingergebruik is de tabel die de geautomatiseerde verwerking van de normaalwaarde weergeeft gecorrigeerd.
- Bij beoordelingspunt 4.6 Werken met toetsenbord en muis is bij FML-score 2 aangegeven dat een beperkt deel van de werkdag ongeveer 1 uur is in plaats van 2 uur.
- Bij beoordelingspunt 4.20 Trappenlopen is aangegeven dat de verzekeringsgeneeskundige beoordeling inclusief een frequente van 4 keer per uur is (in plaats van 5 keer per uur).
- Bij rubriek 6 Werktijden is de uitleg hoe de arbeidsdeskundig analist reizen/meeruren en structureel overwerk zonder vergoeding meeneemt.

Wegens beleidswijzigingen en de vernieuwde versie van het CBBS is het volgende gewijzigd:

- Er is een verbeterde gebruikersvriendelijkheid gerealiseerd. Deze verbeterde gebruikersvriendelijkheid geeft geen verschil in de inhoudelijke werking en het inhoudelijke resultaat. De verschillen zullen met name naar voren komen bij de inhoud en lay-out van schermen en prints en bij de navigatie op en tussen schermen.
- Gebruik als ware het een datum in het verleden (TWK) is mogelijk.
- In de vernieuwbouwde situatie wordt gerekend met een niet afgeronde reductiefactor en moet de reductiefactor worden getoond als een op twee decimalen achter de komma afgeronde waarde als breuk. De resterende verdien capaciteit per maand werd in de vorige CBBS correct berekend en is dus ongewijzigd in het vernieuwbouwde CBBS.
- De handmatige berekening van de resterende verdien capaciteit bij het in staat zijn om de maatmanomvang te realiseren volgens Uitvoeringsbericht 200709-017 is in het vernieuwbouwde CBBS geautomatiseerd.

- Voor het arbeidsongeschiktheids criterium '04-'05 en de wet WIA is de ordening van de SBC-codes na de voorselectie vernieuwd. In de ordening worden de volgende stappen gehanteerd:
 - 1 SBC-codes worden geplaatst in arbeidsongeschiktheidsklassen
 - 2 SBC-codes krijgen een volgorde binnen de arbeidsongeschiktheidsklassen
 - 3 Functiebeschrijvingen krijgen een volgorde binnen de SBC-codes
 Tenslotte is er aandacht geschonken aan de urenbeperking op verzekeringsgeneeskundige gronden in de paragraaf:
 - 4 Consequenties urenbeperking op verzekeringsgeneeskundige gronden.
- Er is een geautomatiseerde berekening voor jonger dan 23 jaar.
- 'M' is vervangen door de tekst: '**Signalering**'.
- Markering op het RESULTAAT FUNCTIEBEOORDELING

De sterretjes M's en G's op dit formulier zijn vervangen door:

 - K: als het desbetreffende beoordelingspunt alleen aan de klantkant is beschreven
 - B: als het desbetreffende beoordelingspunt aan de klantkant en aan de functiekant is beschreven en beide waarden geautomatiseerd zijn vergeleken
 - F: als het desbetreffende belastingspunt alleen aan de functiekant is beschreven
 - De tekst '**Geschikt omdat**' als er sprake was van een signalering
- Er is een extra module (wet) Wajong, deze is identiek aan de module '04-'05 behoudens dat de laagste arbeidsongeschiktheidsklasse <25% is in plaats van < 15%.
- Default waarde en benaming '*Structureel nacht*'.
- Een beoordeling die niet meer in behandeling is bij een verzekeringsarts kan in het vernieuwbouwde CBBS altijd worden geopend door elke arbeidsdeskundige.

Amsterdam, maart 2013

7.2 VOORWOORD TWEEDE DRUK

Mede door de opmerkzaamheid van een aantal lezers zijn onvolkomenheden in de eerste druk gesignaleerd. Onderstaande onvolkomenheden konden worden hersteld in deze tweede druk:

- In de eerste druk waren alle 'kleiner of gelijk tekens' (\leq) en 'groter of gelijk tekens' (\geq) abusievelijk vervangen door 'gelijk tekens' (=).
- Taalfouten, ontbrekende eenheid in taal en lay-out, foutieve verwijzingen, foutieve nummering en ongewenste dubblures.
- Er zijn teksten toegevoegd ter verduidelijking.
- Daar waar mogelijk zijn delen uit de algemene hoofdstukken (1 t/m 4) ondergebracht bij de desbetreffende beoordelingspunten in hoofdstuk 5.
- De tekst van Beoordelingspunt '1.2 Verdelen van de aandacht' was al gewijzigd. Dit is nu ook in het inleidende hoofdstuk '1.2 OVER DE BASISINFORMATIE' vermeld. (N.B. Het geautomatiseerde systeem wordt nog aangepast.)
- In hoofdstuk 1.5 OUTPUT is het afwijkend gebruik van verschillende documenten bij bezwaar en beroep opgenomen.
- In hoofdstuk 4.1 FUNCTIESELECTIE EN OORDEELSVORMING DOOR DE ARBEIDSDESKUNDIGE is toegevoegd de paragraaf '2.2. Functieselectie bij cliënten met zeer geringe mogelijkheden tot functioneren'. Dit deel van de 'Werkinstructie CBBS' was nog niet opgenomen.
- Beter tot uitdrukking is gebracht dat beoordelingspunt '1.9.1 Volledig voorgestructureerd werk' een zwaardere beperking impliceert dan beoordelingspunt '1.9.2 Vaste, bekende werkwijzen'.
- Bij beoordelingspunt '4.10 Buigen' is de standaardfrequentie van 10 keer per uur weggelaten, omdat deze niet overeenkomt met de laagste frequentie die de verzekeringsarts kan aangeven bij beoordelingspunt '4.11 Frequent buigen tijdens het werk' (ongeveer 50 keer per uur).
- Bij beoordelingspunt '4.13 Duwen of trekken' is de verwijzing naar een onderzoek van de UvA verwijderd. Dit onderzoek betrof een duidelijk zwaardere container dan de container die als voorbeeld geldt bij een beperkte score op de FML. Dit veroorzaakte verwarring.
- Bij beoordelingspunt '4.14 Tillen of dragen' is de standaardfrequentie van 5 keer per uur weggelaten, omdat deze niet overeenkomt met de laagste frequentie die de verzekeringsarts kan aangeven bij beoordelingspunt '4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk' (ongeveer 50 keer per uur).
- Bij beoordelingspunt '4.22 Knielen of hurken' is in de tabel de geautomatiseerde vergelijking weergegeven indien een dergelijke belasting niet in de functie voorkomt (kolom toegevoegd in de tabel).
- De definities van incidenteel en structureel nachtwerk zijn correct weergegeven, respectievelijk: maximaal 4 keer per jaar en meer dan 4 keer per jaar.

Amsterdam, oktober 2009

7.3 VOORWOORD EERSTE DRUK

Voor u ligt de Basisinformatie CBBS. Het is een naslagwerk bedoeld voor verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen van UWV die bij de claimbeoordeling gebruik maken van het Claim Beoordelings- en Borgings Systeem, kortweg CBBS. Het is niet bedoeld voor gebruik buiten UWV.

Er waren verschillende aanleidingen voor het maken van de Basisinformatie CBBS. Door voortschrijdend inzicht maar ook door jurisprudentie is over CBBS al veel geschreven en herschreven en zijn er veel verbeteringen en aanpassingen verricht. Daardoor zijn de inhoudelijke beschrijvingen van CBBS verouderd, fragmentarisch en onvolledig. Ze waren dus dringend toe aan revisie.

Verder hebben verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen die bij het gebruik van CBBS de *Functionele mogelijkhedenlijst* (FML) moeten invullen, lezen en/of uitleggen, behoefte aan eenduidiger criteria. Belasting en belastbaarheid zijn echter niet zonder meer te standaardiseren en te kwantificeren. Belasting in werk kan vaak vrij nauwkeurig bepaald worden, terwijl de belastbaarheid van een persoon doorgaans slechts bij benadering kan worden aangegeven. In de praktijk is gebleken dat de beoordelingspunten van de FML nogal eens verschillend werden uitgelegd. Dat was een belangrijke aanleiding voor het opnieuw beschrijven van de definities en toelichtingen.

Een werkgroep met verzekeringsartsen, arbeidsdeskundigen en medewerkers van Opleidingen, Beleid (BPI) en Bezwaar & beroep heeft gewerkt aan dit naslagwerk.

Bepalend voor een goede arbeidsongeschiktheidsbeoordeling zijn goede communicatie en samenwerking tussen verzekeringsarts en arbeidsdeskundige. Daartoe wordt de lezer van deze basisinformatie van harte uitgenodigd.

Amsterdam, juni 2009

8 HISTORIE EERDERE PUBLICATIES

Wat is door de Basisinformatie CBBS vervangen en wat niet

De Basisinformatie CBBS vervangt de volgende documenten:

- De 'Gebruikershandleiding CBBS' versie juli 2001: waarin vrijwel alle inhoudelijke informatie betreffende het CBBS is vastgelegd.
- De 'Werkinstructie CBBS' deel 1 en 2 versie januari 2003 en deel 3 versie oktober 2004: een aanvulling op de 'Gebruikershandleiding CBBS' op grond van geconstateerde lacunes.
- Diverse 'kaarten' als aanvulling op het bovenstaande, waarvan de belangrijkste zijn:
 - 'Definities van items uit de FML' versie juli 2001
 - 'FUNCTIONELE MOGELIJKHEDENLIJST' versie november 2002
 - 'CBBS Normaalwaarden' versie november 2002,
 - 'CBBS vergelijking FML en Belastingpunten' versie november 2002,
 - 'Rubriek en beoordelingspunt Normaalwaarde' versie 3 oktober 2005,
 - 'Bijlage Afhandeling functies met signalering en functies met mogelijke overschrijding op niet matchend item.' versie oktober 2005 en
 - 'CBBS invulhulp', versie 1 juni 2007.
- Opleidingsmateriaal voor de basiscursus voor verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen en voor de eenmalige cursus 'CBBS = teamwork' in 2005 voor de zelfde doelgroep.

De volgende documenten worden niet door de Basisinformatie CBBS vervangen:

- De 'Technische Handleidingen CBBS' per soort functionaris: een bedieningsinstructie voor het CBBS (knoppen navigatie e.d.).
- De 'Release informatie' informatie over specifieke wijzigingen per release (er zijn wel relevante delen overgenomen).
- Uitvoeringsberichten en circulaire's betreffende het CBBS (er zijn wel relevante delen overgenomen).

Wat is er in de uitgave van **2009** opgenomen en wat niet

De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de 'Gebruikershandleiding CBBS' versie juli 2001 zijn:

- De vigerende criteria en wetgeving zijn verwerkt (criterium 2004–2005 en wet WIA). Alle beleidskeuzes tot en met begin 2009 zijn ook opgenomen.
- Technische aanpassingen tot en met begin 2009 zijn verwerkt.
- De 'Werkinstructie CBBS' deel 1 en 2 versie januari 2003 en deel 3 versie oktober 2004 zijn opgenomen.
- De wijzigingen van de FML in het geautomatiseerde systeem van november 2002 zijn opgenomen (betreft de beoordelingspunten: [4.9 Frequent reiken tijdens het werk](#), [4.11 Frequent buigen tijdens het werk](#) en [4.15 Frequent lichte voorwerpen hanteren tijdens het werk](#)).
- Wijzigingen als gevolg van uitspraken van de CRvB zijn vermeld. Dit betreft ondermeer de M van motivering en de G van geen motivering voor de arbeidsdeskundige.
- Alle beoordelingspunten (nu dus ook 1.9.0 t/m 1.9.10 en 2.12.0 t/m 2.12.6) hebben de onderstaande paragrafen; per paragraaf de daarbij genoemde veranderingen:
 1. Definitie
De definitie is zo mogelijk verduidelijkt
 2. Interpretatiekader
Het interpretatiekader is zo mogelijk verduidelijkt
 3. Beoordeling functionele mogelijkheden door de verzekeringsarts
Deze beoordeling is zo mogelijk verduidelijkt
 4. Beoordeling eisen in arbeid door de arbeidsdeskundig analist
De beoordeling door de arbeidsdeskundig analist is uitgebreider beschreven
 5. Geautomatiseerde verwerking functionele mogelijkheden en eisen in arbeid
Alle situaties waarop het systeem signaleert zijn beschreven en de volledige geautomatiseerde verwerking is in tabelvorm weergegeven

6. Beoordeling eisen in arbeid in relatie tot de functionele mogelijkheden door de arbeidsdeskundige

Apart is weergegeven hoe de arbeidsdeskundige de eisen in arbeid beoordeeld

7. Bijzonderheden

Hier staan eventuele bijzonderheden vermeld. Het gaat meestal om relaties met andere beoordelingspunten.

- De volgende cursieve teksten in de Functionele mogelijkhedenlijst zijn gewijzigd:

- Beoordelingspunt 1.1 *Vasthouden van de aandacht:*

0 *normaal, kan de aandacht gedurende minstens een half uur richten op één informatiebron*

1 *beperkt, kan de aandacht niet langer dan een half uur richten op één informatiebron*

2 *sterk beperkt, kan de aandacht niet langer dan 5 minuten richten op één informatiebron*

Dit beoordelingspunt heette '*Concentreren van de aandacht*' en het was '*concentreren op één informatiebron*' in plaats van '*richten op één informatiebron*'.

De naamgeving van dit beoordelingspunt is gewijzigd in '*Vasthouden van de aandacht*'

omdat is gebleken dat het begrip concentreren van de aandacht in de praktijk niet

eenduidig werd gebruikt. Zowel intern als in contacten met cliënten blijkt onder

concentreren ook te worden verstaan de informatieverwerking en de geheugenfunctie.

Deze elementen behoren niet tot het domein van dit beoordelingspunt. In de beschrijving

werden deze elementen ook uitgesloten.

Met het begrip '*vasthouden van de aandacht*' en '*zich richten op*' komen tekst en bedoeling beter overeen.

- Beoordelingspunt 4.3 Hand- en vingergebruik:

0 *normaal, geen specifieke beperkingen bij het gebruik van handen en vingers in het dagelijks leven.*

1 *de bolgreep is beperkt*

2 *de pengreep is beperkt*

3 *de pincetgreep is beperkt*

4 *de sleutelgreep is beperkt*

5 *de cilindergreep is beperkt*

6 *knijp/grijpkracht is beperkt*

7 *fijn motorische hand/vingerbewegingen zijn beperkt*

8 *repetitieve hand/vingerbewegingen zijn beperkt*

Dit was '*kan de greep niet of nauwelijks uitvoeren*'. Het risico van het letterlijk nemen

van die tekst is dat voor cliënten met een minder ernstige beperking op hand en

vingergebruik '*normaal*' wordt aangegeven met als gevolg dat functies worden

geselecteerd waarin hand en vingergebruik een kenmerkende belasting is, zonder dat de

arbeidsdeskundige daarop wordt geattendeerd door een signalering. In opleidingen is

daarom ook altijd aangegeven, dat ook bij een geringe beperking gekozen moet worden

voor de tekst '*niet of nauwelijks*', zodat goed wordt aangesloten bij de wijze waarop de

functionele mogelijkheden geautomatiseerd worden vergeleken met de belasting in

functies. Vanaf het moment dat de zogenaamde beperkende toelichtingen niet meer

geoorloofd waren, was er ook bij een geringe beperking voor de verzekeringsarts geen

andere mogelijkheid dan '*niet of nauwelijks*' aan te geven.

Door deze wijziging komt de bestaande praktijk dan ook tot uitdrukking in de teksten.

- Beoordelingspunt 4.8 Reiken:

0 *normaal, kan met gestrekte arm reiken (afstand schouder-hand: ongeveer 70 cm)*

1 *licht beperkt, kan met licht gebogen arm reiken (afstand schouder-hand: ongeveer 60 cm)*

2 *beperkt, kan met sterk gebogen arm reiken (afstand schouder-hand niet meer dan 50 cm)*

De teksten tussen haakjes waren respectievelijk: (*kopje koffie serveren*), (... ongeveer

50-60 cm) en (... *schouder-hand minder dan ongeveer 50 cm*).

Nu zijn hier de waarden gebruikt waarvan wordt uitgegaan bij de geautomatiseerde vergelijking tussen de functionele mogelijkheden en de belasting. Daarmee is tevens enige uniformiteit binnen dit beoordelingspunt bewerkstelligd en ook tussen dit punt en alle overige punten. Want vrijwel nergens komen 'van-tot' waarden voor bij de functionele mogelijkheden. Deze hebben ook weinig zin: bij bijvoorbeeld 50-60 cm kan iemand dus 60 cm reiken en is dat aangegeven voldoende en duidelijk.

Er is geen sprake van een inhoudelijke wijziging, maar van verduidelijking en uniformering.

- Beoordelingspunt 5.2 'Zitten tijdens het werk' teksten FML-scores:
 - 0 normaal, kan zo nodig gedurende vrijwel de gehele werkdag zitten (assemblagewerk, kassawerk, uitvoerend administratief werk)
 - 1 licht beperkt, kan zo nodig gedurende het grootste deel van de werkdag zitten (niet meer dan 8 uur)
 - 2 beperkt, kan zo nodig gedurende de helft van de werkdag zitten (ongeveer 4 uur)
 - 3 sterk beperkt, kan gedurende minder dan 4 uur per werkdag zittenBij 1 stond tussen haakjes (ongeveer 6-8 uur).

Hier is de waarde ingevoerd waarmee de geautomatiseerde vergelijking tussen de functionele mogelijkheden en de belasting plaatsvindt. Daarmee is tevens enige uniformiteit binnen dit beoordelingspunt bewerkstelligd en ook tussen dit punt en de overige punten. Want vrijwel nergens komen 'van-tot' waarden voor bij de functionele mogelijkheden. Deze hebben ook weinig zin: bij bijvoorbeeld 6-8 uur kan iemand dus 8 uur zitten en is dat aangegeven voldoende en duidelijk.

Er is geen sprake van een inhoudelijke wijziging, maar van verduidelijking en uniformering.
- De benaming van rubriek 7 is gewijzigd van 'Fictief' in 'Overige belastingpunten'
- De marge van 10% die voor het aantal uren per week in het algemeen binnen de mogelijkheden van de cliënt zou vallen, is weggelaten (zie ook 'Waarom zijn niet alle begrippen in de beoordelingspunten exact weergegeven?' in 'Inleiding op de beoordelingspunten').
- Uitgebreidere aandacht dan voorheen is gegeven aan de volgende onderwerpen:
 - De opbouw van het functiebestand
 - De verzekeringsgeneeskundige en arbeidsdeskundige handelingen binnen het CBBS en oordeelsvorming met behulp van het CBBS.
 - De ordeningen van arbeid in het CBBS
 - De output van het CBBS
 - De berekeningen met de geschikt bevonden functies

Met uitzondering van bovengenoemde teksten bij de beoordelingspunten [1.1 Vasthouden van de aandacht](#), [4.3 Hand- en vingergebruik](#), [4.8 Reiken](#) en [5.2 Zitten tijdens het werk](#) is het CBBS als geautomatiseerd systeem niet aangepast. De Basisinformatie CBBS beschrijft dus het systeem zoals het is en bewerkstelligt geen wijzigingen in het systeem.

COLOFON

De basisinformatie CBBS is tussen november 2007 en juni 2009 geschreven en herschreven in 2012 en van commentaar voorzien door verzekeringsartsen, arbeidsdeskundigen, arbeidsdeskundig analisten en een redacteur van de uitvoerende kantoren en het Centraal Expertise Centrum SMZ van UWV.

De volgende medewerkers hebben eerder en nu bijgedragen:

Redactie	
Bernard Bockwinkel	Bezwaarverzekeringsarts
Jeroen Bouma	Stafverzekeringsarts
Ronald Broeders	Regio Stafverzekeringsarts/ Hoofd CEC
Rineke Hoetmer	Beleidsmedewerker CEC/ Arbeidsdeskundige
Nico van Donk	Verzekeringsarts
Lex Feij	Stafarbeidsdeskundige
Hans van der Holst	Stafarbeidsdeskundige
Eric van der Jagt	Beleidsmedewerker / Verzekeringsarts
Wim Otto	Beleidsmedewerker / Verzekeringsarts
Gerard van Schaik	Redacteur
Erik Swart	Beleidsmedewerker / Arbeidsdeskundige
Cor Touw	Stafarbeidsdeskundige
Marjan Visschers	Regio Stafarbeidsdeskundige/Manager claim
Erik Voerman	Beleidsmedewerker / Arbeidsdeskundige
Yvette van Woerkom	Beleidsmedewerker / Arbeidsdeskundige
Ewald Daatselaar	Jurist JKC
Ton de Kok	Verzekeringsarts
Bert Aarts	Arbeidsdeskundig analist
Ilonka Overberg	Arbeidsdeskundig analist
Andre Fenneman	Regio Stafarbeidsdeskundige